Josef Kronerwöther

PRVA VJERSKA POUKA

Kateheze o temeljnim istinama katoličke vjere

Josef Kronerwöther

PRVA VJERSKA POUKA

K A T E H E Z E

o temeljnim istinama katoličke vjere

Djakovo,
1958.-

Izdaje Biskupski ordinarijat u Djakovu. Umnoženo kod Biskupskog ordinarijata u Djakovu.
Odgovorni urednik: kanonik Rudolf Šverer, ravnatelj Biskupske kancelarije, Djakovo, Štrosmajerov trg 6.

P r e d g o v o r

Ove su kateheze opširno izradjene, da se pokaže kako se može ispuniti cijeli sat vjerske pouke, a da se ne posiže za raznim drugim materijalom, t.j. za pričama, koje nemaju nikakve veze s vjerskom poukom. Samo se za prvi sat preporučuje, da se gradja dijeli. Kod ostalih jedinica je praksa pokazala, da se gradja pojedine kateheze može obradjivati po dva sata, a da se djeca ipak ne premore. Kateheze nisu preduge; jer ako se predaju, kao što su ovdje obradjivane, zajedno s ispitivanjem najmanje jedne trećine djece, s crtanjem i učenjem novog teksta ne traju dulje od jednog sata. Svakako za ispitivanje ne smijemo utrošiti mnogo vremena.

Naravno, da ove kateheze nisu sastavljene, da ih se jednostavno čita. Svaki ih kateheta mora predavati individualno i oživjeti pitanjima i razradjivanjem. Ako kateheta pojedinu katehezu jedamput pročita, bit će u mogućnosti, da si spremi gradju za cijeli sat, a dobit će i potrebno raspoloženje.

Mnogi će se čuditi zašto su u dodatku stavljene legende. Svatko ih bez izuzetka čuje i rado čita, a pogotovo djeca. Zašto ih ne bismo njima dali? Tko ne će da ih upotrijebi za djecu, može ih upotrijebiti za sebe. Ima ih samo šest ili sedam, i to samo takove, koje se nadovezuju na biblijski dogadjaj ili ga tumače. Prije nego što se legenda počne pripovijedati, treba djeci reći:"Što ću vam sada pripovijedati, to je priča, koju je izmislio jedan pjesnik; on je sebi stvar tako predstavio. Uistinu to nije točno tako bilo." Iako se nije tako dogodilo, djeca jako vole legende, pa i onda kad im se otvoreno kaže"Od svega što vam sada pripovijedam, istina je samo.... Sve drugo je izmišljeno." Legende daju vjeronaučnoj pouci toplinu i često ilustriraju snažnije ljubav Božju prema stvorovima, negoli suhe riječi i apstraktna nabrajanja. Jedna učiteljica,koja je sama imala više djece i koja je mnogo godina vodila sa uspjehom prvi razred, rekla je:" Prvo što se u djetetu budi jesu čuvstva, a onda polako razum. Zato je potrebno, da se i kod vjerske pouke u prvom razredu nahrane najprije čuvstva, a da se pri tom ne zaboravi i na razum. Kad se jedna istina dobro učvrstila u srcu, onda razum sudjeluje sam od sebe. Kad se neki posao radi s veseljem i ljubavlju, ne osjeća se muka i teret posla. Gdje kod katolika nema veselja i ljubavi, tamo nema ni oduševljenja. Ljubav i oduševljenje ne bude se apstraktnim izlaganjem o Bogu itd., već toplinom, što je imaju u sebi priče, napose pripovjetke i legende.

Budu li ove kateheze svećeniku ili katehisti olakšale rad na satovima vjeronaučne pouke, budu li štogod pridonijele, da djeca postanu dobri,valjani i čestiti katolici, onda je ovaj trud dovoljno nagradjen.

Pisac.

I. O DRAGOM BOGU

1. Pozdrav. 2. Kateheta. 3. Bog. 4. Stvaranje. 5. Bog Otac. 6. Ljubav prema Bogu. 7. Bog u nebu. 8. Bog je duh. 9. Riječ"Bog"

Tekst koji treba naučiti: Oče naš - sveti se ime Tvoje. Molitva prije i poslije pouke.

Slika u boji: Bog Otac. Stvaranje bez ljudi.

Crtanje: Stvaranje u šest dana.

Dodatak: Češljugar.

1. Pozdrav:

Srdačno vas pozdravljam i veselim se što ćemo se dva puta u tjednu moći vidjeti. Pripovjedat ću vam o mnogim lijepim stvarima, pa ćete se i vi, djeco, brzo, kao i djeca u prijašnjim godinama, jako veseliti, kada se budemo vidjeli. Ali da se najprije upoznamo! Neke izmedju vas već poznam, ali bih htio sve upoznati. Kako se ti zoveš? itd.- Potrebno je da djecu u prvom razredu pozdravimo, jer ima i takove djece, koja se boje "popa", pa počinju dapače i plakati. Da lakše svladamo strah prvog sata, dobro je, da se s djecom kada nam kažu svoje ime rukujemo, kako su to djeca naučila da čine kad se pozdravljaju s nepoznatim osobama, ili možemo i ovako postupati: djeca neka pojedinačno istupaju naprijed, neka kažu svoja imena i neka se rukuju, a kateheta neka ih pita za roditelje, gdje stanuju, za braću itd. To će dakako podugo trajati, ali se taj trud isplati, jes se tako uspostavlja osobni kontakt sa pojedinim djetetom. Tako se svladava početnička plašljivost.

2. Kateheta:

Tako, sada vas poznam, a neki od vas poznaju i mene. Kako me djeca zovu? Eto, Katica znade: Velečasni. Ivice, daj ponovi tu riječ? /Neka nekoliko djece ponovi tu riječ./ Kako kažete drugom gospodinu koji vas poučava? Gospodine učitelju! Zašto? Jer vas uči pisati, računati, čitati.- I ja sam učitelj, ali ja vas ne učim pisati, računati, čitati, nego? O čemu ću vam pripovijedati i učiti vas? O dragom Bogu. I tako dalje. Jer mi ono što se odnosi na dragog Boga, nazivamo vjeronauk, zato učitelja, koji pripovijeda djeci o dragom Bogu, nazivamo: vjeroučiteljem. No mi imamo još jednu drugu riječ za vjeroučitelja; to je: kateheta. Kateheta je dakle učitelj, koji vam pripovijeda o dragom Bogu. / Ispitati./

3. Bog:

Rekli smo da ću vam pripovijedati o dragom Bogu. Odmah ću danas početi. Sjedite lijepo mirno i pazite! Gledajte tu je stol. Jeste li vi taj stol napravili? Jesam li ga ja napravio? Da li je sam od sebe takav nastao ili narasao? Stolar ga je napravio. Trebao je za njega drva, koje je uzeo iz šume od jednog drveta. Postoji li medju ljudima i

takav majstor, kojemu bi mogli ići i naručiti, da napravi jedno drvo? Ne, toga nema; to ne mogu ljudi. Ali ima netko, tko je moćniji od ljudi i može učiniti da drveće raste. Onome koji to može učiniti, mi kažemo: Bog.

Ili pogledajte životinje s kojima se kod kuće igrate: medvjeda, konja zeca! Takove životinje, koje se ne mogu same micati, mogu napraviti ljudi. Ali ima netko, tko može stvarati žive životinje. To može dragi Bog! Drago dijete! Sve što tvoje oko vidi, sve je to od Boga. Bog daje, da nam sunce tako lijepo sjaji i nas grije. Mjesec, zvijezde, polja i šume, brda, doline, dan i noć sve je to od dragog Boga. Ni jedan čovjek ne može stvoriti ni list na drvetu. Sav veliki, daleki i lijepi svijet stvorio je Bog.

4. S t v a r a n j e :

Kada je sve to stvorio dragi Bog? Draga moja djeco, mi moramo kazati: to mi ne znamo; ni jedan čovjek nije to vidio, ali sa sigurnošću možemo reći: prošlo je već mnogo, mnogo tisuća godina, otkako je dragi Bog stvorio cijeli svijet.

Sigurnije možemo reći, kako je to dragi Bog učinio, jer dragi Bog je to rekao jednom pobožnom čovjeku, a on nam je to napisao. U njegovoj knjizi čitamo, da Bog nije dao da sve najedamput postane, nego polako i redom. Da to zapamtimo narisat ćemo kako je dragi Bog stvorio i uredjivao svijet: / Slika 1./ Prvi dan načinio je dragi Bog svijetlo. Narisat ćemo na ploču zrake; ako zatvorimo oči, ali ne sasma, nego tako da kroz mali otvor očnih kapaka vidimo plamen svijeće, onda vidimo, da iz svijeće izlaze zrake.

Što sada rišemo, to ćete vi kod kuće narisati na jedan papir. Da znate, kako ćete to raditi, zato ćete sada zatvorenih očiju u zraku crtati. Pogledajte, kako smo narisali svijetlo. Zatvorite oči i rišite prstom po zraku. / Opisati riječima poteze, koje čine po zraku./

5. B o g O t a c :

Draga djeco, Bog nije stvorio samo životinje i biljke, on se za njih i brine.

Pčele i leptiri lete k cvijeću po med, laste u lijetu love musice i kukce, a druge ptice nalaze dosta hrane na drveću i zemlji. Ribe hvataju mušice i nalaze u vodi dovoljno hrane. Srne i jeleni opet nalaze u šumi i u polju sve, što im treba. Ptičice imaju svoja gnijezda, a lisice svoja duplja. Tako brižno misli dragi Bog na sve, i brine se za velike i male životinje. No još mnogo bolje pobrinuo se je dragi Bog za nas ljude. Daje nam i daruje sve, što nam treba: zrak da ga udišemo; sunce da nam svijetli i da nas grije; šumu iz koje dobivamo drva; mnoge biljke i životinje služe nam za hranu; na samoj zemlji gradimo kuće i svuda imamo vode. Vidite sve nam to daje dragi Bog svaki dan, danas, sutra itd.: tako nam je dobar i toliko nas voli. Bog nam daje žito od kojega pravimo brašno i pečemo kruh. On nam daje svježe i slatko mlijeko. I voće, koje toliko volimo, daje nam On. Dragi Bog nam ne daje samo ono, što nam treba za tijelo, On nam daje i toliko toga, što razveseljuje naše srce: Za tebe stvara

On lijepo cvijeće i bojadiše ga u bijeloj, crvenoj i plavoj boji. Za tebe je bojadisao travu i lišće u lijepoj zelenoj boji. Za tebe čini On, da rosa tako divno odsijeva na crvenoj, žutoj i plavoj boji.

Vas otac kod kuće radi i brine se da zaradi novac, da vam majka može dati hranu, da vam može kupiti odijelo, knjige i igračke. Vidite,djeco,jer se dragi Bog za nas točno onako brine, kao naš otac, da imademo dosta hrane, odijela, itd., zato mi i dragog Boga nazivamo našim ocem. On se brine kao dobri otac za nas,za sve ljude, a takodjer i za životinje... U jednoj molitvi, koju mi već dobro poznamo kažemo: Oče naš. / Vježbati/.

6. Ljubav prema Bogu:

Sveti Franjo vidio je jednom na drvetu pokraj puta jato ptica. Rekao je svojim pratiocima: "Pričekajte, da održim propovijed svojim sestricama pticama." Ptice su odmah doletjele i mirno sjedile dok nije on svršio. Što je propovijedao sv. Franjo pticama? On im je propovijedao: "Moje drage sestre ptice! Vas Bog dobro drži; zato Ga svagdje morate hvaliti. On vam je dao slobodu, da letite kamogod hoćete. On vas je nadario dvostrukim i trostrukim odijelom. Morate mu biti zahvalne i za to, što vam je dao zračno kraljevstvo. Niti sijete,niti žanjete,a ipak vas Bog uzdržaje. On vam je dao rijeke i izvore,da utažujete žedju; On je odredio brda i doline za vaša utočišta i dao vam velika stabla, da se gnijezdite na njima. Pa premda ne znate ni šiti, ni presti, ipak vas Bog odijeva. On vam čini toliko dobra, jer vas ljubi. Čuvajte se dobro,moje drage sestre, da ne budete nezahvalne, već nastojte da ga hvalite."

Iza tih riječi počeše sve ptice otvarati kljunove,širiti krila, pružati vratove, glavice pobožno zemlji spuštati, te lepršanjem i pijevom pokazivati,da im je sveti otac pripravio veliko veselje.

Konačno iza propovijedi prekriži ih sv.Franjo i dade im dozvolu da odlete. Na to se digoše sve ptice u zrak divno pjevajući. Kako je sv.Franjo načinio znak križa, razdijeliše se na četiri strane: jedan dio odleti na istok, jedan na zapad, jedan na jug, jedan na sjever. Svako jato pjevaše krasne pjesme. / Iz knjige Miomirisni cvjetići sv.Franje Asiškog./

Ti, drago dijete, ne smiješ sa svojom hvalom zaostati za životinjama. Zato na cijelom svijetu neka ti nije ništa draže od dragog Boga. Veseli se jako da ima Bog, da je tako dobar i da tebi samo dobro hoće. Misli i govori često: "O Bože, kako je dobro već sve ono, što nam Ti daješ; a kako dobar si tek Ti sam!" Dijete moje,veseli se da ima Bog, i nastoj da ga i ti puno veseliš. Njega ne veseli ni novac, ni zlato; On se veseli samo jednom: kada vidi da si pobožno i dobro dijete.Zato misli i govori često: "O Bože, Ti mi činiš toliko veselja! Obećajem Ti da ću biti pobožno,dobro i valjano dijete!" Zato molimo svaki dan prije pouke: " Oče nebeski, pomoć mi svoju daj, da dobrotom i marljivošću zaslužim raj!" /Vježbati/.

7. K o j i j e s i n a n e b e s i m a :

Za naše stanovanje uredio je dragi Bog zemlju, ali gdje stanuje dragi Bog? Dragi je Bog u nebu; zato ga i zovemo nebeskim Ocem, a u molitvi kažemo: Oče naš, koji jesi na nebesima. / Uvježbati/. Mi velimo na nebu su zvijezde, a u nebu je dragi Bog. Kažemo dakle, da je dragi Bog nad zvijezdama. Tamo još nije bio ni jedan čovjek, i da je netko od početka svijeta do danas neprestano avionom letio prema nebu, još ne bi stigao nad zvijezde. Dakle, ondje u nebu stanuje i kraljuje dragi Bog.

O nebu ću vam pripovijedati drugi puta. U to nebo treba da i mi jednom dodjemo. Zato ćemo kroz nekoliko tjedana na svršetku vjeronauka ovako moliti: "Dragi Bože, molim pobožan da budem, daj, da i ja mogu doć' u raj!" /Uvježbati./ U Očenašu molimo to isto, kad velimo: "Dodji kraljevstvo Tvoje", to znači: dragi Bog neka nas jednom iza smrti uzme k sebi u nebo.

8. B o g j e d u h :

Pokazat ću vam sliku dragog Boga. Pogledajte kako je dragi Bog naslikan: Kao star čovjek sa dugom bijelom bradom i sa dugom bijelom kosom. Zašto tako? Samo stari ljudi, oni, koji već mnogo godina žive, imaju bijelu kosu, a dragi Bog mnogo dulje živi nego li svi ljudi, negoli cijeli svijet, i zato ga slikamo kao starca sa sijedom kosom.

Ipak vam moram reći, da dragi Bog nema ni kose, ni ruku, ni nogu, ni tijela, pa ni glave. To vam možda izgleda nerazumljivo. Gledajte ima stvari, koje ne vidimo, a ipak postoje. Na pr. zrak: ne vidimo, a ipak je tu, jer nam je potreban za disanje. Samo zimi, kada je jako hladno, vidimo paru kako izlazi iz usta.

Ima još nešto, što možemo vidjeti, ali ne možemo opipati. Zatvorite oči i pipajte, da li je svijetlo ili tama. To je nemoguće. /Stanovnici jednog njemačkog grada rugaju se, da su u vrećama htjeli unijeti svijetlo u svoju gradsku vijećnicu, ali nisu mogli./ Dakle ima takovih stvari, koje ne možemo opipati ni vidjeti, a ipak one postoje i tu su. Tako ne možemo ni Boga vidjeti, ni opipati. A sada, djeco, možemo li nešto što se ne može vidjeti ni opipati, nacrtati? To ne može nitko; ali jer mi hoćemo da si Boga ipak nekako predočimo, zato ga slikamo kao časnog starca s dugom bijelom bradom i dugom bijelom kosom, no mi znamo posve sigurno, da dragog Boga ne možemo vidjeti.

9. R i j e č " B o g " :

Vidjeli smo, kako je dragi Bog velik i moćan, i zato je riječ Bog u našem jeziku najuzvišenija, a ujedno i najljepša riječ. Smijemo je upotrijebiti samo onda, kada govorimo o dragom Bogu ili kada na njega mislimo, a-li nikada u nezgodnim prilikama. Na pr., kada djetetu ispadne jabuka, a ono odmah poviče: "Bože moj!" Ili kad se nečemu čudimo ili kada se uplašimo, ne treba da reknemo: "Moj Bože i Gospodine!" To ne valja; jer ime Božje je sveto, a svete riječi ne smijemo lakoumno izgovarati i upotrebljavati. Zato molimo: " Sveti se ime Tvoje!" / Uvježbati!/.

D O D A T A K K I.

Č e š l j u g a r

Kada je dragi Bog stvarao ptičice, dao im je noge da mogu skakutati, krila da mogu letjeti, kljun, da se mogu hraniti, ali i da mogu pjevati. I kada su sve bile stvorene i stajale oko Njega uzeo je boje i obojio imperje. Golub je dobio plavi vrat i crvenkasta krila, kanarinac je postao žut kao limun, pastirica je postala siva, a nato je dobila jedan crni potez i bijelu mrlju. Sve su ptice bile krasno obojane,, onako, kako je kojoj pristajalo. Samo je jedna ostala neobojena, jer je stajala iza svih i nije se htjela gurati naprijed: to je bio češljugar. Kada je konačno i on pristupio, dragi je Bog bio već potrošio sve boje, i ostale su samo prazne zdjelice. Siromašna je ptičica plakala,jer ne će imati tako lijepo pernato odijelo kao druge. Dragi Bog joj reče: " Ne žalosti se! U svakoj zdjelici ostalo je još malo boje, sa kistom ću je pokupiti i obojiti ti perje. A tako je i učinio i obojio češljugara malo crveno, malo plavo, malo crno i malo zeleno - iz svake zdjelice pomalo, te je tako postao od svih najšareniji i zahvaljivao je dragom Bogu, što je tako lijepo zaodjeven.

II. J U T A R N J A M O L I T V A

1. Zahvala i molba u roditeljskoj kući. 2. Jutarnja molitva. 3. Zahvaljuj Bogu ujutro. 4. Zahvalan preko dana. 5. Moli za zaštitu. 6. Opomena.

Tekst koji treba naučiti: Jutarnja molitva.

Crtanje: U jutro.

Dodatak : Čudnovati zid. Šumski ljiljan u snijegu.

1. Z a h v a l a i m o l i t v a u r o d i t e l j s k o j k u ć i :

U vašoj kući pripada sve pokućstvo, odijelo, hrana, i t.d. ocu i majci, i kada nešto trebate, onda dobra djeca ih najprije mole, a zatim se zahvale. Čuli smo da dragi Bog stanuje u nebu. On je naš Otac, jer nam daje sve što trebamo, i jer se za nas brine kao otac. Kao što je zemaljskom ocu drago, kada ga molimo i zahvaljujemo mu, tako je isto drago i nebeskom Ocu, kada ga molimo ono, što nam treba. Ako hoćete, da vam otac prepili za igru jedan komad drveta, onda ga morate moliti, da vam to učini.

Od dragog Boga trebamo nešto ne samo svaki dan, nego i svaki čas. Šta?... Jer ga ne možemo prije svakog posla,svaki čas posebno moliti, zato molimo dragog Boga odmah ujutro za cijeli dan. Ovu molitvu, koju molimo ujutro, zovemo jutarnja molitva.

2. J u t a r n j a m o l i t v a :

Tko od vas moli jutarnju molitvu? Šta molite? / Javiti će se možda malo djece. Djeca neka govore svoje jutarnje molitve! Bit će vjerojatno vrlo različite./

Životinje su već davno budne, a i ljudi idu već svojim poslom, samo djeca su pospanci. Kada ustanu ne smiju zaboraviti dragog Boga i jutarnju molitvu.

3. Z a h v a l i B o g u u j u t r o :

Najprije zahvalimo dragom Bogu za mirnu noć! Što se je sve moglo dogoditi dok smo mi tako čvrsto spavali. Po noći nam je potrebna zaštita za našu imomimu. U novinama je pisalo, da je po noći jedan teretni auto provalio kroz zid u kuću, koja je stajala posve uz cestu, i to baš u spavaću sobu. Samo su se po Božjoj zaštiti spasili od smrti oni, koji su spavali. Često se čita u novinama, da su se po noći zagušili od plina, jer se je nešto pokvarilo u vodu, a nitko nije na vrijeme opazio. Na jedno mjesto je po noći provalila velika voda, i to tako naglo, da se više nisu mogli spasiti i svi su se potopili. Dogodilo se i to da su ljudi, koji su noćili na sijenu, izgorili zajedno sa sijenom. Lopovi i razbojnici, da mogu druge opljačkati, baš se po noći ušuljaju u kuću. - Vidite, sve se to vama nije dogodilo. Zašto? Vaš otac pazi da vam se ništa ne dogodi; ali i otac je umoran i mora po noći spavati. Nebeski Otac je još bolji, On bdije nad vama i čuva nas po noći. Cijelu noć. Cijelu noć krile Njegove dobrostive ruke nad nama i odvraćaju zlo od nas. Bog je duh i zato mu nije potrebno da spava.

Pripovijesti o čudnovatom zidu ili o Šumskom ljiljanu u snijegu, /vidi dodatak/ pokazuju nam, kako se često dragi Bog upravo na čudesan način za nas brine i bdije nad našim životom.

Zato, što nas je dobri Bog cijelu noć čuvao, da nam se ništa zla ne dogodi, zato mu moramo zahvaliti. Odmah, čim se probudimo, naša prva misao treba da pripada Bogu, recimo mu po prilici ovako: Dragi Bože, ja sam dobro spavao, jer si me Ti cijelu noć čuvao. Odmorio sam se i sada sam opet svjež i vedar i mogu cijeli dan uživati i veseliti se. Za sve to, dragi Bože, ja Ti zahvaljujem! Jer je to za vas predugačko i preteško, zato ćemo naučiti napamet kratku pjesmicu, koju ćemo moliti kao svoju jutarnju molitvu:

Dragi Bože, Ti si svojom moći
Čuvao me cijele ove noći.
Što se opet dižem s tijelom zdravim,
Ja Ti, Bože, iz sveg srca hvalim!

Za veću se djecu može uzeti liturgijska molitva:

Već sunce se porodilo,
Pomolimo se ponizno:
U svemu danas Bože naš,
Proživjet daj nam nevino!

Ti jezik nam obuzdavaj,
~~Sve~~Da svadje ružne ne bude,
Ti blag nam oči zaklapaj,
Da taštih stvari ne vide.

Čistoću srca štiti nam,
Sve nisko tjeraj od njega,
Ukroti postom, trijeznošću
Pomamnost tijela našega.

Pa kada mine bijeli dan,
I opet noć se povrati,
Slatkoće svijeta prezrevši
Mi Tebi ćemo pjevati:

Sva slava Ocu vječnomu
I jedinomu Sinu mu
Sa Tjesiteljem Presvetim
I sad i vječnost čitavu.

/Sv.Ambrozij/.

Pomolimo se: Gospodine, Bože svemogući, koji si dao da nam osvane ovaj dan, čuvaj nas svojom moći, da danas ne padnemo ni u koji grijeh, već da uvijek budu pravedne pred Tobom naše misli, riječi i djela. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Božansko Srce Isusovo, prikazujem Ti po Bezgrešnom Srcu Marijinu sve molitve, rad i trpljenja ovoga dana kao naknadu za naše grijehe i za one nakane radi kojih se bez prestanka prikazuješ u Presvetom Sakramentu. Prikazujem Ti ih naročito na nakane Apostolstva molitve od Svetog Oca Pape za ovaj mjesec odredjene.

Hvaliti i slaviti su dvije riječi istog značenja. Slaviti znači veličati, govoriti i isticati Božje savršenosti. Iako Bog cijeli dan upravlja svijetom i brine se za svakog čovjeka, za svaku najmanju životinjicu, On se ipak ne umori i ne mora otpočinuti. To nas umiruje. Kada na to mislimo, onda možemo mirno spavati, sa pouzdanjem da će nas Bog štititi i braniti. Vi, djeco, znate dobro,ako se jedamput, kada nešto dobijete, svome ocu ne zahvalite, drugi puta ne ćete dobiti ništa.Kada se ne zahvalite, ne kažete "Hvala", otac zaključuje, da vam se ne svidja ono, što ste dobili. Ako se dijete zahvali i pokaže, da se veseli, onda otac znade: To je djetetu drago, pa ću mu drugi puta opet nešto pokloniti.- Mi želimo, da nas nebeski Otac svaku noć čuva i štiti, i zato moramo svako jutro pokazati, da nas to veseli. Nije dosta, da samo jedamput izmolimo tu molitvu, a onda da je dugo vremena propustimo, onda bi dragi Bog mogao misliti: Ah, tom je djetetu zacijelo svejedno, da li ga čuvam ili ne, a možda mu nije ni pravo da ga štitim. Drugi puta ga ne ću čuvati. Zato ne smijete zaboraviti: Svako jutro; kada se probudite, odmah mislite na dragog Boga i izmolite molitvicu, koju smo naučili. To je najvažnije. Onda istom dolazi ono drugo, obući se, umiti i t.d. Tko znade već napamet tu molitvicu? Dodji,govori! Ja ću ti pomoći. Slika 2./Sliku ili crtariju protumačiti./

4. Zahvalan preko dana:

I preko dana misli na sva ona dobra, koja Ti Bog daje, i zahvali mu. Kada ti kruh,što ga jedeš ide dobro u tek, onda pomisli: To mi je dao dragi Bog. Kada bereš lijepo i mirisavo cvijeće, onda pomisli: Bog daje da tako lijepo cvate. Kada dobiješ voće ,onda misli: Bog čini da je to voće tako lijepo crveno i žuto, tako slatko i sočno. S-vaki puta, kada ti netko nešto lijepo pokloni i ti se tome veseliš, onda pomisli: To je od dragog Boga, te se zahvali njemu i onome, po kojemu ti to daje. Zahvaljuj Bogu za oko,kojim vidiš, za uho, kojim čuješ. Zahvali mu za ruku,kojom možeš toliko toga raditi i za noge pomoću kojih možeš tako slobodno i brzo hodati. Zahvaljuj Bogu za kruh i mlijeko, voće, odijelo, krevet

i kuću. Misli često: Koliko me veseli,što mogu gledati sunce i mjesec,brda i doline,krošnje i travu. Ali me još više veseli, kada pomislim,da je sve to od Boga. O Bože, hvala Ti!

5. M o l i t v a z a z a š t i t u :

U prvoj kitici zahvalili smo se dragom Bogu,što nas je cijelu noć čuvao. Sada je pred nama cijeli dan. Što bi se sve moglo dogoditi. Cijeli smo dan izloženi napastima i opasnostima. Zato moramo dragog Boga moliti odmah na početku dana, da nas čuva kao što nas je čuvao prošle noći. U drugoj kitici jutarnje molitve ukratko je sabrano sve ono, za štò molimo: da nas dragi Bog i ovoga dana očuva od grijeha,smrti,svake nevolje t.j. od svakoga zla.

Od grijeha: Neki već znadu što je grijeh. Šta je grijeh? Kada lažemo majci; kada nešto ukrademo; kada se u crkvi smijemo. Sve ono što nije dobro i štò se ne smije činiti, to je grijeh.- Je li lako uvijek slušati roditelje, u školi uvijek paziti, činiti ono,čemu će se veseliti roditelji? O,ne! Nije to uvijek lako. Kako često mora mama kazati: Ivivce ne digaj u šećer, jer ga trebam za tatu; ali Ivica se i opet oblizuje nad šećerom. Zar vam nisam već rekao, da morate mirno sjediti i da se ne smijete ogledavati, ali se Franjina glava ipak uvijek vrti na sve strane. Dakle, nije lako uvijek slušati, uvijek biti dobar i ne učiniti ni jedan grijeh. Zato moramo moliti dragog Boga: Očuvaj nas,Boše, i ovoga dana, da u nama ne vlada grijeha tama.

Bog hoće da budeš dobar, a ne zločest. Kada je dijete dobro i poslušno,onda ga Bog voli. Ako je dijete dobro i pobožno,onda mu daje sreću i svako dobro. Ako je dijete zločesto, onda mu ne može biti dobro. Dijete, koje čini, što Bog hoće,raste, zeleni se i cvate kao drvo u šumi, kao cvijet u polju.

6. O p o m e n a :

Sada znate jutarnju molitvu i treba da odlučite, da ćete ju svako jutro moliti. Kada dodjete kući, onda izgovorite ovu molitvicu svojoj majci. Ona neka vas svako jutro podsjeti, da izmolite jutarnju molitvu. Uostalom, niste više posve mala djeca. Vi ste već dosta veliki i treba da znate, što vam je činiti. Ne treba da vam roditelji sve zapovijedaju, treba da štošta činite sami od sebe. Ne smijete ujutro čekati, da vas majka budi i kaže: Sada ustani i moli svoju jutarnju molitvu! Čim se probudite treba da sami od sebe molite jutarnju molitvu, i ne treba da vas na to tek netko sjeti. Tomu će se i roditelji i dragi Bog veseliti. Drugi puta ću pitati,tko se je sam sjetio i uvijek molio jutarnju molitvu. Kako počinje? /Jutarnju molitvu treba moliti kroz cijeli mjesec dana svaki dan na početku sata./

D O D A T A K K II .

Č u d n o v a t i   z i d .

Za vrijeme jednog rata stanovnici su jedne osamljene kuće bili u velikom strahu. Kako se približavala noć, tako se približavao i neprijatelj. Čulo se strahovito pucanje. A i usto je to bilo zimsko doba. Vrijeme je bilo jako hladno i bjesnjela je oluja. Dobri su se ljudi bojali, da će ih neprijateljski vojnici opljačkati i protjerati iz kuće.

Samo stara baka bila je mirna, puna srčanosti i pouzdanja u Boga. Iz svojeg starog molitvenika predmolila je svojoj djeci i unučadi jednu molitvu, u kojoj su bile i riječi: Bog će podići čvrsti zid, da odvrati neprijatelja od ove kuće.

Jedan od njezinih unuka, koji je molitvu pobožno pratio, mislio je, da je previše moliti od dragog Boga, da postavi zid. Takove nemoguće stvari ne treba moliti.

Ali je baka rekla: "Ne smijemo ove riječi doslovno shvatiti. Ali kad bi dragi Bog, da nas zaštiti, uistinu htio sagraditi zid, misliš li, da bi mu to bilo nemoguće?" Medjutim je noć prošla, a da se ni jedan neprijateljski vojnik nije približio kući. Ukućani su se tome čudili. Kada su ujutro izašli pred vrata, gledaj, prema onoj strani gdje su bili neprijatelji, nanio je vjetar snijeg visoko kao zid, tako da se nije moglo proći. Svi su hvalili i slavili Boga. Baka je nato kazala: "Vidite, tako je Bog ipak podigao zid, da nas spasi od neprijatelja. On je milostiv i milosrdan i neizmjerno bogat sredstvima, da nas spasi iz svake nevolje."

Š u m s k i   l j i l j a n   u   s n i j e g u

Gore na brdu u velikoj šumi živi u kolibici osamljen drvar Bertold sa svojom ženom i četicom djece. Mutan je zimski dan. Prozorčići su zatrpani mahovinom. Vani padaju na stari snijeg svježe pahuljice. Žena leži bolesna, a bijeda gospodari u kolibi. Sa strahom čeka cijela obitelj, da se vrati kući najstarija djevojčica Ljiljana ili, kako su je roditelji od milja zvali: Šumski ljiljan. Pošla je k jednom susjedu, da isprosi mlijeka. Svoje su koze poklali i pojeli. Već se spušta noć, a Ljiljanke nema natrag. Snijeg pada sve jače i gušće. Nastala je tamna noć, a Ljiljanke još nema. Djeca traže mlijeka i plaču od gladi. Majka svojim slabim glasom iz kreveta doziva: "Ljiljana, dijete, što lutaš po mračnoj šumi? Dodji kući!"

Ali kako će slabi glas bolesnice doprijeti kroz snježnu oluju do zalutale? Što je noć bivala tamnija, a oluja žešća, to više su se roditelji bojali za svoje dijete. Ljiljanka je slaba dvanaest godišnja djevojčica; istina, o-

na dobro poznaje šumske prijelaze i ponore, ali prijelaze pokriva snijeg, a ponor tama.

Konačno napusti otac kuću i pođje tražiti svoje dijete.Satima i satima je lutao i dozivao kroz bijesnu oluju. Vjetar mu je nanosio snijeg u oči i u usta. Napregao je svu snagu, da se vrati natrag u kolibu. Prošla su dva dana. Neprestano je snježilo. Kolibica je Bertolda b bila već skoro sva pokrivena snijegom. Tješili su se da je Ljiljanka sigurno kod susjeda. Treći dane se i ta nada raspršila, kada je drvar teškom mukom, za nekoliko sati stigao u susjedovu kuću. Ljiljanka je bila prije dva dana kod njih i na vrijeme pošla sa loncem mlijeka kući.

"Dakle,moje dijete leži zakopano pod snijegom",rekao je otac. Pošao je drugom drvaru i srdačno ga molio, da mu pomogne tražiti mrtvo dijete. Navečer istog dana našli su djevojčicu. U jednom šumskom klanjcu u divlje isprepletenoj guštari mladih omorika,kamo nisu mogle doprijeti snježne pahuljice,sjedila je blijeda djevojčica na suhim iglicama omorike, usred srneće obitelji od šest glava.

Kad se je dijete vraćalo kući, zalutalo je u jedan šu šumski klanac, i jer se više nije moglo boriti sa snijegom, da se odmori, zavuklo se pod suho šikarje. Tu nije dugo ostalo samo. Kada je počelo skapati oči,dotrči čopor starih i mladih srna. Njuškali su po djevojčici i samilosno je gledali, i nisu se ni najmanje bojali tog ljudskog djeteta. Životinje su ostale, spustile su se,gledale drveće,legle jedna uz drugu i postale posve pitome. Guštara im je služila kao zimsko sklonište. Drugi je dan bilo sve zatrpano snijegom. Ljiljanka je sjedjela u mraku i krijepila se mlijekom, koje je htjela ponijeti svojima, i privijala se uz životinje, da se uz njih ugrije i da se posve ne ukoči od studeni.

Tako su prolazili teški sati. I kad je Ljiljanka već legla, da umre, i u dječjoj naivnosti molila životinje,da ostanu uz nju do zadnjega časa,počele su životinje nešto strašljivo njuškati. Podigle su glave i naćulile usi. Najednom u divljim skokovima provališe guštaru i odjuriše. Ljudi su zatim kroz snijeg prodrli u guštaru do skrovišta i veselo klicali, kad su ugledali djevojčicu. Otac od sreće nije znao, što da kaže, samo su mu se suze kotrljale niz ispucane obraze.

Gdje je bijeda najveća, tamo je Božja pomoć najbliža.

III. V E Č E R N J A   M O L I T V A

1. Navečer. 2. Večernja molitva. 3. Zahvala Bogu. 4. Oprostenje. 5. Zaključak i opomena.

Tekst koji treba naučiti: Večernja molitva.

Crtanje: Večernja molitva.

Dodatak: Vojnikova večernja molitva.

Prošle smo sedmice učili jutarnju molitvu; molit ćemo je odmah svi zajedno. Sklopite ruke i govorite svi glasno i jasno:

Ponavljanje: Ispitati smisao jutarnje molitve.

1. N a v e č e r :

Tko je ovu molitvu molio već jutros? Tko ju je molio svaki dan? Tko je molio sam, tako da ga majka ne mora podsjetiti i pomoći mu? I druga djeca treba da je svaki dan mole. Odlučite sada odmah: Sutra ću svakako moliti.

A šta se sve dogadja po danu? Šta radite? Škola, jelo, igra, učenja. Od svega toga budete do navečer umorni i pospani. Mala djeca se puno prije umore i budu pospana, negoli odrasli, jer nisu još tako jaki. Iako su djeca po danu vesela i živa, navečer se stišaju i sjede mirno u kojem kutu; iako su preko dana mnogo pripovijedala i brbljala, pred večer zanijeme; makar su po danu ne znam koliko naokolo gledali, navečer im kapci postanu kao olovo teški i sklapaju se. Najprije ih svrbe oči, kao da im je koji obijesni dječak sasuo u oči sitna pijeska. To je prvi vijesnik sna. Djeca se bore i hoće da iz očiju istrljaju pijesak, a s njime i san. Ali ništa ne koristi. Najednom klonu i zaspu. Dogadja se to kod vas djece svaki dan otprilike u isti sat, kod jednih prije, kod drugih kasnije. Općenito ljeti oko 8 sati, a zimi oko 7 sati. Onda vas majka svuče i stavi vas u krevet.

Kada sunce zadje, onda se i u prirodi sve stiša. Ptičice zašute, a cvjetovi zatvore svoje čaške.

2. V e č e r n j a   m o l i t v a :

Djeca, koja navečer tako zaspu, kako sam ovaj čas pripovijedao, nešto zaborave! Večernju molitvu.

Sada ću vam pripovijedati, kako je kod nas kod kuće bilo i kako je još sada u mnogim obiteljima. Kada se spustila večer, nismo smjeli pokazati da smo pospani, nismo smjeli trljati oči i pokušavati rastjerati san, jer bismo odmah, prije vremena, morali u krevet, a to nismo voljeli.

Ta navečer je bilo tako lijepo, kada smo smjeli sjediti uz oca i majku i slušati njihovo pripovijedanje, veselo razgovarati ili dapače se igrati. Ali, kada je došlo vrijeme spavanju, morali smo ići do škropionice, koja je visjela odmah kraj vratiju. Tko ima kod kuće škropionicu? Gdje visi? Ima li u njoj i svete vode? /Kateheta će ustanoviti, da je škropionica skoro izumrla, većina djece nema više pojma o njoj. Šteta, što nestaje ovaj lijepi običaj. Za ovu malu misiju može se vrlo lako oduševiti djecu./ Odakle se donesê sv.voda? Gdje stoji u našoj crkvi posuda sa sv.vodom? Tamo možete uvijek badava uzeti svete vode. Tko kod vas ide po sv.vodu? Jeste li je i vi već donijeli? Kada smo mi bili djeca, onda smo morali paziti, da kod kuće bude dosta sv.vode u boci i da škropionica ne bude nikada prazna.

Vi i tako nikada ne znate, što da kupite majci za imendan. Ja ću vam dati jedan savjet. Slijedeći put kupite majci za imendan jednu škropionicu. Nije to tako skupo. Stoji.../Reći gdje se može dobiti./ Onda odmah da majka ne zna, zakucajte u zid kod vrata mali čavlić i objesite škropionicu; prije toga donesite iz crkve u bočici sv.vode, da je možete odmah napuniti. A kada sve uredite, onda idite po majku i recite: "Draga majko, ovo ti poklanjam za imendan; želim Ti svako dobro, osobito Božji blagoslov. U znak, da ti to želim načinit ću ti odmah križić." Oh, koliko će se majka veseliti!

Mi smo, dakle, svaku večer prije spavanja išli do škropionice, umočili prste u sv.vodu i prekrižili se, onda smo išli majci i ocu i poljubili im ruku, a ako smo bili jako dobri, onda nas je majka poljubila, a zatim smo išli u spavaću sobu. Jao nama, ako smo preko dana nešto skrivili. Onda nas roditelji ne bi poljubili i za kaznu nismo smjeli ni ocu, ni majci poljubiti ruku, nego smo dobili ukor i opomenu. Iza toga smo molili za oproštenje. U spavaonici smo svi zajedno klekli i molili večernju molitvu. Zimi smo molili večernju molitvu u toploj sobi, u kojoj smo bili preko dana. Napokon smo se svukli, morali šutjeti i spavati.

Slika br. 3.

Tako, kako sam vam pripovijedao, trebalo bi da rade sva djeca. Neka djeca rade isto tako ili slično. Što je značilo kada smo poljubili ruku? Tako smo se roditeljima zahvalili što su se cijeli dan za nas mučili. Otac je svojim radom zaslužio novac, majka je za nas pripravljala hranu, prala naše rublje, glačala, krpala; učila je s nama. Za sve to svako smo se veče zahvalili roditeljima. Mi smo to i morali činiti. Zar nije moglo biti i drugačije? Zar nema mnogo takovih oceva, koji ne će da mnogo rade, a kada i imaju posla, onda propiju ili prokartaju novac, a za ženu i djecu ga nemaju. Zato mnoga djeca gladuju i nemaju odijela. Koliko imade i takovih majki, koje mjesto da kuhaju ili krpaju, trče svaki čas u susjedstvo, da brbljaju i ogovaraju,

ili čitaju romane, a za djecu nemaju vremena. Nikada nije na vrijeme gotov ručak, a djeca moraju hodati u poderanom odijelu. Kad bi tako bilo, bilo bi strašno. Ali, jer naši roditelji nisu bili takvi, nego su bili dobri roditelji i za nas se brinili, zato smo ih svaku večer poljubili u ruku.

3. Zahvali Bogu:

Draga djeco, ono, što je posve razumljivo, da činimo svojim roditeljima, to isto treba da činimo i dragom Bogu: da mu se zahvaljujemo. Dragi Bog daje, da otac može raditi, da nije bolestan; dragi Bog daje da nešto urodi, te m majka uzmogne nešto kupiti. Zar se ne bi moglo dogoditi, da majka ne može ništa kupiti, da skuha nama jelo. Pomislite samo na strašan rat,kada majka nije mogla nigdje ništa kupiti. Mogao bi dragi Bog dopustiti, da umre otac ili čak i majka, a dijete ostane odbačeno siroče bez oca i majke, kao siromašni Ivica, čiji su roditelji xxxxx umrli od tifusa. Zar vam nije dragi Bog dao zdrave oči, ruke i ravne noge, uopće zdravlje? Zar se nije moglo dogoditi, da ste se razboljeli, da vam se dogodila kakova nesreća kao malom P., koji je igrajući se s granatom, što je ostala iza rata, izgubio lijevu nogu? Eto vidite, imate dosta razloga, da se dragom Bogu zahvalite, i zato svaku večer kleknite pokraj kreveta, sklopite ruke i recite:

Hvala Bogu predje danak,
I dolazi slatki sanak,
Ali prije neg' ću spati,
Bože, Tebe ću prizvati,
Da mi budeš u pomoći
Nastajuće ove noći,
Da me svaka bijeda mine
I sunce mi opet sine.

To znači: Dan je prošao, i prije spavanja mislim još jednom na Tebe, dragi Bože, Ne mogu doći k Tebi u nebo, i poljubiti Tebe, dragi Bože,u ruku. Zato ću kleknuti pokraj svoga kreveta, a moje misli i srce biti će kod Tebe. Hvala za svako veselje, svaki sat, za svaki čas. Molim Te čuvaj me i ovu noć, da mi se ne dogodi ništa zla. / Uvježbati i ispitati/.

4. Oproštenje :

Ako smo preko dana uvrijedili roditelje,t.j. ako smo bili zločesti, nismo slušali, u školi dobili kaznu, onda moramo navečer roditelje moliti za oproštenje. Zar se kod vas djece ne dogodi, da uvrijedite i ražalostite dragog Boga? Znamo što ga ne veseli: Kada djeca zanemare moliti, kada nešto ukradu, kada ne slušaju roditelje, kada ne paze u školi, kada se s braćom i saučenicima svadjaju i tuku, sve to ne veseli dragog Boga; naprotiv to ga žalosti. Da nam ipak opet bude dobar, moramo ga navečer moliti za oproštenje, jer

kada smo roditelje molili za oproštenje, onda su nam opet bili dobri. Dragom Bogu možemo otprilike ovako kazati:

Zgriješih danas , Isuse,
Oprosti mi, kajem se!

Gospodine, Bože moj,
U ruke Tvoje predajem duh svoj!

Kada smo ovu molitvicu izmolili, onda zaželimo roditeljima i jedno drugome laku noć, i u ime Božje legnimo!

Ako svoju večernju molitvu dobro i pobožno izmolimo, onda dragi Bog ne će dopustiti, da nešto ružno sanjamo.

Prije nekoliko dana pripovijedala mi je majka maloga D... Derharda, da dječak često sanja nevaljale sne. Obično o strašno velikim zmijama, koje su ga u snu progonile i htjele ujesti. Dječak bi se u snu jako prepao. Udarao bi nogama, vikao, dok se ne bi probudio ili bi ga probudili roditelji. Otkada svaku večer prije spavanja izmoli sve molitve, koje znade, a osobito savjesno večernju molitvu, može mirno spavati i više ga ne muči nikakav strašan san.

5. Z a k l j u č a k i o p o m e n a :

Sada ćemo zajedno izgovoriti cijelu večernju molitvu. Tko je već zna napamet? Ti? Dodji napolje i izgovori je pred svima! Ovu večernju molitvu recite danas odmah svojoj majci i kažite joj, da ćete odsada svaki dan moliti ovu večernju molitvicu. Hoćete li mi svi obećati, da ne ćete zaboraviti danas navečer moliti ovu večernju molitvu?Kako je budete danas molili, tako je molite svaki dan, i kada odrastete. Sada dok idete u školu,podsjetit će vas majka ili otac, a kojiput i kateheta, da obavite vaše molitve. Ali kada budete veći, onda vas više nitko ne će opominjati. Zato se morate već sada naučiti, da sve svoje molitve, osobito jutarnju i večernju molitvu, molite sami, vas nitko na to ne mora podsjetiti. Onda će se dragi Bog veseliti i vidjet će da ga volite.

/ Večernja molitva, neka se kroz mjesec dana moli poslije obuke./

/ Liturgijska večernja molitva:

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Mirnu noć i dobar svršetak udijelio nam svemogući i milosrdni Gospodin.

Ispitaj savjest?

Pokaj se:

Bože, kajem se za svoje grijehe. Žao mi je, što sam uvrijedio Tebe, jer te jako volim. Mrzim sve svoje grijehe. Obećajem Ti, da ću sutra biti bolji.

Gospodine smiluj se! Kriste smiluj se!

Već mrak se hvata, gine dan
O Stvoritelju, čuj nam glas,
Po beskrajnoj ti blagosti
Iznad nas bdij i štiti nas.

Udalji sanje opake
I opsjene, što noć ih tka,
Obuzdaj našeg zlotvora,
Da tijelo se ne okalja.

Podijeli, Oče milostiv,
I Sine jednak Ocu svom,
Što s njim i Duhom Presvetim
U kraju vladaš vječitom.

Amen.

Pomolimo se: Pohodi molimo Te, Gospodine, ovo prebivalište i daleko od njega odagnaj sve zasjede neprijateljske. Tvoji sveti andjeli stanovali u njemu i u miru nas čuvali. A blagoslov Tvoj bio vazda nad nama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

DODATAK K III.

Jedan mi je vojnik pripovijedao slijedeći dogadjaj: Kada sam bio u ratu na fronti svaku večer molio sam svoju večernju molitvu. Jer su mi se drugovi svaki puta rugali i smijali, naučio sam svoju večernju molitvu obavljati sam, u Božjoj prirodi, u jednom mirnom dijelu streljačkog jarka. I tako sam jednom usred crne noći stajao vani i molio. Najednom začujem posve u mojoj blizini sumljivo šuškanje, koje inače nikad nisam čuo. Jos jednom sam čuo to isto. U tren oka bio sam kod svojih drugova u bunkeru i, jer nismo imali reflektora, bacimo jednu ručnu granatu prema onom smjeru. Na zujanje granate zasvijetli reflektor, i na svoj užas ugledamo deset neprijatelja nedaleko našeg rova, koji su kada je reflektor zasjao, počeli bježati.- Tako nas je moja večernja molitva spasila od napada, dapače i od sigurne smrti. Od tog vremena nije mi se više nijedan od drugova rugao molitvi. Dapače sam opazio, da su od tog vremena i oni kratko vrijeme prije spavanja proveli vani i vraćali bi se s nekom upravo vidljivom pobožnosti i mirom.

IV. A N D J E L I .

1. Slikanje andjela. 2. Duhovna bića. 3. Njihova ljepota. 4. Svojstva andjela, kao duhovnih bića. 5. Prednosti pred ljudima. 6. Andjeli su u nebu. 7. Kušnja. 8. Nagrada i kazna. 9. Budi volja tvoja.

Tekst, koji treba naučiti: Budi volja Tvoja...tako i na zemlji.

Slika u boji: Andjeli kod Boga.

Crteži : Andjeli. Borba andjela.

Dodatak : Danijel u jami lavljoj.

Opetovanje gradje od prošli puta. Neka djeca govore večernju molitvu, neka govore i neka manje nadarena djeca koja se ne jave sama.

Već kod prvih satova vjeronauka treba da djeca uoče, da to nije igra, nego da treba ozbiljno raditi i da moraju svi bez iznimke učiti. Ako već u početku neke neznalice, a to su obično ona djeca, koja ne paze, dobiju ukor, onda je to bolji lijek, nego da kateheta neprestano opominje da paze.

Tko je sve, što mi vidimo, uoče cijeli svijet stvorio? Dragi Bog je stvorio i bića, koja mi ne možemo vidjeti. Vi ste već svi o njima čuli. To su andjeli. O njima ću vam danas pripovijedati.

1. Slikanje andjela:

Vi ste sigurno već vidjeli andjele? Gdje? Kako su izgledali? Kao mladi ljudi ili kao mala djeca. Ipak imaju nešto po čemu se razlikuju od ljudi. Što imaju? Krila. Često vidimo samo male dječje glavice, bez tijela, ruku i nogu, samo sa malim dražesnim krilašcima. /Crteži andjela i andjeoskih glavica./ Slika br. 4.

Daj, drago dijete, da ti ispripovijedam kako lete andjelići. Tiho i nježno. Tako tiho, kao što snijeg pada, kako mjesec putuje, kao što klica iz zemlje klije, kako miris kruži zrakom, kako list na stablu podrhtava, kao svijetlo nad zemljom i gradom : tako tiho i nečujno lete andjelići.

2. Duhovna bića:

Ali andjeli koje mi vidimo u crkvama i kapelama, samo su iz drveta izrezbareni, a oni, koje vidimo u knjigama i na slikama samo su nacrtani. A stvarno niste još vidjeli andjela, jer andjele ne možemo vidjeti.

Već smo jednom govorili o takvom biću, koje ne možemo vidjeti, ni opipati, a ipak ono postoji. Kako ga zovemo? Što smo rekli, tko je duh? Upravo takva bića su i andjeli. Oni nemaju dakle ni tijela, ni glave, ni krila. Ali, jer mi hoćemo, da ta bića sebi nekako predstavimo, slikamo ih kao mlade ljude s krilima ili samo glavu s krilima.

3. Njihova ljepota:

Kako se veselimo, kada vidimo slike andjela, koje blješte od samog zlata. Kako ih rado gledamo. Ali pravi

andjeli su tisuću puta ljepši nego slika. Oni su ljepši od onoga, što je na svijetu najkrasnije; ljepši od najljepše lutke, ljepši nego najbolji zlatni sat; ljepši od božićnog drvca; ljepši od livade sa njezinim cvijetnim ukrasom.

4. Svojstva andjela: kao duhovnih bića:

Jer su andjeli duhovna bića, mogu svakamo, kamo hoće. Mi ljudi vezani smo uz tijelo, a ako bismo sada htjeli biti kod svoje majke, onda bismo morali k njoj ići, a zato treba vremena. Ili kada bismo htjeli ići u Zagreb, morali bismo ići vlakom ili autom, da dodjemo u Zagreb. Andjelu je to puno lakše. On samo pomisli; sada sam u crkvi i tamo je; pomisli: sada sam u Zagrebu, i već je tamo. Mi ljudi možemo to učiniti samo mislima. Mi možemo misliti: sada smo kod kuće; tijelo ostaje tu u školi, ali u svojim mislima vidimo sliku kako je kod kuće. Mi smo svojim mislima kod kuće i vidimo na pr.:Tamo stoji stol, tu ormar,a kod štednjaka stoji majka i kuha. Ali andjeli su uistinu tamo, kamo si zamisle.- Kako bi to dobro bilo i za nas! Mogli bismo svakamo kamo bismo htjeli i ne bi bilo nikakve smetnje. Nikakva ograda, vrata, ni brdo, ni daljina.

5. Prednosti pred ljudima:

Jer andjeli nemaju tijela, zato im je bolje nego nama. Oni nisu nikada gladni, ne mogu si porezati prst, ništa ih ne može boljeti. Iako nemaju tijela mi ruku, oni su ipak mnogo moćniji, negoli mnogi ljudi zajedno, da, oni su moćniji negoli veliki strojevi. Kada hoćemo donijeti vode,onda se moramo mučiti grabeći je i noseći. Andjeo samo zaželi da ovdje bude vode iz onog bunara,i već je tu. Djeco, vi morate mnogo godina ići u školu, da naučite čitati, pisati, računati. Sada poznajete istom nekoliko slova. Andjeli ne moraju ni jedan sat ići u školu i učiti, a ipak oni znaju svako pismo, razumiju svaki jezik, a najteži je račun za njih kao igra. Andjeli znadu mnogo, ad, oni znadu više,nego svi ljudi zajedno.

6. Andjeli su u nebu:

Kao što je zemlja prebivalište ljudi, tako je nebo za andjele. Tamo su oni kod dragog Boga. U tome su andjeli pred nama. Oni su stvoreni odmah za nebo. Mi ljudi želimo, da jednom dodjemo u nebo. Ali prije toga moramo mnogo raditi, mnogo moliti, mnogo trpjeti i biti jako dobri, onda ćemo istom doći u nebo. Nama ljudima nije lako, da uvijek b budemo dobri. Mi se moramo jako truditi da ostanemo dobri. Andjele je Bog stvorio odmah dobre i pobožne, onakve da mo-

gu biti u nebu. / Pokazati sliku andjela kod Boga./ Ovdje vidimo sliku, koja nam pokazuje, što rade andjeli u nebu kod dragog Boga. Jedni sklapaju ruke i mole se dragom Bogu, drugi pjevaju, neki imaju gusle i sviraju, dva imaju kadionice, iz kojih se prema Bogu diže miris tamjana. Mi ljudi to sebi tako predočujemo. Uistinu je mnogo, mnogo ljepše. Mi ne možemo sebi ni zamisliti, kako je lijepo, a ni jedan slikar ne može to naslikati. Ali to znamo, da je za andjele najveće sreća i najljepše, što su uvijek uz dragog Boga. Djeco, gdje je vama najljepše na cijelom svijetu? Sigurno kod kuće, kod oca i majke. Andjeli su kod kuće u nebu, kod dragog Boga i njihovo najveće veselje, najveće blaženstvo, što smiju biti ondje. Oni su u Božjoj blizini i neprestano gledaju dragog Boga, i nikada im to ne dosadi. Isto kao što se mala djevojčica veseli lutki i cijeli dan je nosi sa sobom i hoće da je uvijek uz nju, i nikada se je ne može dosta nagledati, pa ni po noći ne će da se od nje dijeli. Ili kao što dječaci sate i sate stoje uz konje i promatraju ih, pa čak i jelo zaborave. Tako rado, da još mnogo radije, su andjeli uz dragog Boga, i neprestano ga gledaju.

7. K u š n j a :

Andjeli su morali zaslužiti, da uvijek budu u nebu. Morali su podnijeti jednu kušnju. Kakva je to bila kušnja, to ne znamo točno. Neki misle, da je Bog andjele upoznao s utjelovljenjem Spasitelja, da će druga Božanska osoba uzeti na sebe tijelo, da tako otkupi ljude, i da će Krist sa tim tijelom uzaći na nebo i tako imati udjela na moći i veličanstvu Božjem. Neki se andjeli nisu htjeli pokloniti čovjeku u Kristu. Nisu htjeli činiti ono, što im je Bog zapovijedio; bili su toliko oholi, da se nisu htjeli podvrgnuti Božjim naredbama. /U crkvi engleskih gospojica u St. Pöltenu nalazi se u kupuli krasna slika od Altomonte-a, koji zastupa drugo mišljenje: Bog Otac kraljuje moćno nad oblacima. U jednoj ruci drži žezlo, a drugom pokazuje na Bezgrešno Začetu, na Majku Božju, buduću Kraljicu neba, koja se nalazi uz podnožje Njegova prijestolja. Velika množina andjela veliča ju i prosipa cvijeće. Na njihovim se očima vidi, da se vesele bez trunka zavisti. Ali jedan dio andjela nije htio da joj se klanja i zato ih Bog odbaci u bezdan, u dubine pakla./
Andjeli su učinili veliko zlo. Ali nisu svi bili tako zli. Većina je rekla: "Nije pravo, da se protivite onome, što Bog želi. Mi se slažemo s onim, što Bog hoće." Tako su nastale dvije stranke. Dobri, koji su htjeli slušati, i zli, koji ne htjedoše da slušaju.- Djeco, kako je kod kuće? Što radi otac ili majka s onim djetetom, koje je jako zločesto i ne će da sluša? Bude kažnjeno. Ono mora klečati ili dobije batina ili otac čak kaže: "Takvo dijete, koje ne će da sluša, koje me tako ljuti i žalosti, ne trebam; zaveži

svoj svežnjić i gledaj da odeš iz kuće!" Otac se samo prijeti takovom kaznom, a teško da će je zbilja i provesti. Ali Bog nije samo prijetio takovom kaznom, On ju je uistinu izvršio. Sazvao je dobre andjele i rekao: "Andjeli, koji ne slušaju, ne spadaju u nebo; oni ne smiju ostati kod mene. Izbacite ih iz neba!" Nastala je strašna borba; dobri su andjeli pobijedili i izbacili zle andjele iz neba u pakleni bezdan.

Dijete, nemoj nikada raditi kao zli andjeli. Ugledaj se u dobre andjele i radi uvijek ono, što Bog hoće. Ti znadeš, Bog se veseli samo onom, što je dobro i pravo. Neka i tebe veseli biti dobar i pobožan. Vjeruj, više vrijedi biti dobar i pobožan, nego li biti lijep i bogat. Ono, što Bog kaže, to je istina. On drži svoju riječ. Ne govori ni ti nikada, što nije istina, i drži svoju riječ.
Slika br. 5.

8. N a g r a d a i k a z n a :

Dobri su andjeli smjeli ostati u nebu kod dragog Boga i tamo su još i danas. Smjeli su zadržati sve, čime ih je Bog obdario: ljepotu, moć, mudrost./Dodatak/. Zlim andjelima je Bog sve oduzeo: moć, mudrost, ljepotu. Postali su ružni i izgledaju tako strašno, da bismo se mi bojali, kada bismo ih mogli vidjeti. Osim toga moraju oni biti zauvijek na jednom strašnom mjestu, u paklu, gdje će se vječno mučiti.

9. B u d i v o l j a T v o j a :

Andjeli su znali što je volja Božja. Oni su bili mudri, pa su morali razumjeti, da je ono, što Bog kaže, dobro. Ali oni nisu tako činili. Bili su oholi i nisu slušali. Nije dakle lako uvijek slušati. Čak ni andjelima nije bilo lako poštivati zapovijed i izvršiti je. Nama ljudima je mnogo teže izvršiti Božje zapovijedi i uvijek ih slušati. Zato moramo dragog Boga moliti: Budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji./vježbati/ To znači: Dragi Bože, daj ljudima jakosti, pomozi im, da mogu Tvoje zapovijedi onako slušati, kako to čine andjeli u nebu.- Kako bi to bilo krasno! Svi bi se ljudi podnosili. Djeca se ne bi svadjala i uvijek bi bila na veselje svojim roditeljima i učiteljima. To bi bilo blaženstvo na zemlji.

Dijete moje! Ti znadeš: ono, što Bog hoće, dobro je i pravo. Ono, što Bog ne će je zlo. Zato čini uvijek ono, što Bog hoće. U školi budi miran, pazi i dobro uči!- Kod kuće slušaj, čini ono, što ti se kaže, i dodji odmah, kada te se zove. Ne reci: "Ne volim", kada treba da učiniš nešto, što ti se ne da učiniti. Ne mrmljaj kada ti se nešto brani ili kada te se kažnjava.- Ne laži, jer lagati ne valja!- Ne bu-

bi lijen, kada treba uraditi ono, što te stoji truda! Ne jedi previše! To nije lijepo vidjeti kod djeteta i čini da budeš lijen, bedast i bolestan!- Ne budi sladokusac i ne uzimaj jelo onda, kada te nitko ne vidi!- Izbjegavaj srdžbu! Nekoj se prepirati i svadjati! Ne tuci se i ne udaraj se pa ni u šali! Ne rugaj se ljudima na ulici; ne muči djecu, ne bacaj se kamenjem i blatom! U polju ne idi u pšenicu i ne valjaj se po djetelini! Ne kidaj voće, koje još nije zrelo, i ne kradi ga, pa makar bilo već i zrelo!

Sada znadeš, moje dijete, što Bog hoće od tebe i što imaš da činiš. Tako i čini!

DODATAK K IV.

Povijest Danijela:
Dan. 14,30 - 41.

Jedan kralj dao je baciti u lavlju jamu, u kojoj je bilo sedam gladnih lavova, pobožnog čovjeka po imenu Danijela. U Judeji je bio prorok Habakuk. On je skuhao kašu, nadrobio u zdjelu kruha i pošao u polje, da hranu ponese žeteocima. Andjeo Gospodnji reče Habakuku:"Odnesi hranu, koju imaš, u Babilon Danijelu u lavlju jamu!" Habakuk reče:"Gospodine, ja nisam Babilona nikada vidio, i ne znam gdje je jama." I andjeo Gospodnji ga zgrabi i odnese munjevitom brzinom u Babilon i postavi ga nad jamu. Habakuk poviče:"Danijele, slugo Božji! Uzmi jelo, koje ti šalje Gospodin!" I Danijel se podiže i jede. Andjeo Gospodnji vrati Habakuka odmah natrag na njegovo mjesto. Sedmi je dan došao kralj, da oplače Danijela.Došao je nad jamu i, kada je pogledao unutra, vidje Danijela gdje sjedi izmedju lavova. I kralj poviče jakim glasom:"Velik si, Gospodine Bože, Danijelov!" i dade ga izvuči iz lavlje jame.

V. ANDJELI ČUVARI

1. Dužnosti Andjela čuvara. 2. Kod svakog čovjeka. 3. Molitva andjelu čuvaru.

Tekst koji treba naučiti: Molitva andjelu čuvaru.

Slika u boji: Andjeo čuvar.

Dodatak: Mala pripovijest.

Ponavljanje prošle gradje. Možda več imaju neka djeca teku za vjeronauk, pa su prenijeli u nju crtež s ploče. Pregledati teke.

1. Dužnosti Andjela čuvara

Malo prije smo u jutarnjoj molitvi rekli: Dragi Bože, Ti si vojom moći, čuvao me cijele ove noći. Znamo, da nas dragi Bog čuva dan i noć. Ali ne čuva nas dragi Bog sam, nego je tu veliku službu povjerio andjelima, i zato ih zovemo: Andjeli čuvari.

Andjeli čuvari nisu nikada slobodni, oni su uvijek u službi, dan i noć.

Da lakše upamtimo, koje su dužnosti Andjela čuvara, narisat ćemo na ploći dvije slike: kod prve slike rišemo, kako andjeo čuva dijete, koje upravo hoće da predje preko mosta. Ovaj crtež nam kaže, da se Andjeo čuvar brine, da nam se ne dogodi kakvo zlo, što bi naškodilo našem zdravlju ili životu. Andjeo čuvar mora nas čuvati od opasnosti za tijelo. Kod druge slike narisat ćemo kako Andjeo čuvar upravo odvraća jednog dječaka od kradje: ta slika nam kaže, da Andjeo čuvar odvraća sve ljude od zla po dušu.

Ove dužnosti nemaju Andjeli čuvari samo kod djece, nego i kod velikih i odraslih ljudi. Kod njih je njegova zadaća jako teška.

2. Kod svakog čovjeka:

Imaju li svi ljudi Andjela čuvara ili ga imaju samo posebni Božji miljenici? Ne! Pred Bogom su svi ljudi jednaki. On ne zna za razliku i zato daje svakom čovjeku bez iznimke Andjela čuvara. Čim se dijete rodi, odmah daje Bog u nebu jednom andjelu nalog: Tamo u... upravo se sada radja jedno dijete. Budi mu pratilac kroz cio život, upozoravaj ga na pogibli duše i tijela, i čuvaj ga od nesreće i od grijeha. Upiši sva njegova dobra i zla djela u knjigu života i nastoj, da to dijete dovedeš jednom u nebo.- Tako se to dogadja svaki puta, kada se dijete rodi i zato ima svako dijete i svaki odrasli čovjek Andjela čuvara. Imaš li i ti, Franjo, Andjela čuvara? / Dobro je to pitati više djece,osobito onu iz izvjesnih krugova. Takovoj su djeci već često rekli roditelji ili starije sestre: Nema andjela, pa ni Andjela čuvara. Već mi se često dogodilo, da djeca u prvom razredu tvrde, da uopće nema andjela. Jednom se dogodilo i to, da je jedan dječak još i nakon nekoliko mjeseci tvrdio da on nema Andjela čuvara, iako mu se cijeli razred smijao; a dječak je bio najbolji djak. Jedno mi je dijete u školi kazalo:" Molim, moja mama kaže, da nema Andjela čuvara.

Što se sve ne bi dogodilo, da djeca i odrasli nemaju

Andjela čuvara? Kako vam je često majka kazala: Sada te je opet očuvao Andjeo čuvar. Zato mi i želimo jedno drugom /to osobito rado kažu roditelji svojoj djeci/: Tvoj Andjeo čuvar neka te čuva i brani u svim opasnostima"

Potrebno je,da je Andjeo čuvar svuda i uvijek uz nas. Kamogod mi išli, uvijek nas on prati. Kada činimo dobro, onda se on veseli, kada činimo kakvo zlo, onda se žalosti. Vi se sigurno sjećate, da vam je majka kojiput rekla: Ako to učiniš, plakat će Andjeo čuvar. I ako Andjela čuvara ne slušate i ražalostite ga kakovim zlim djelom, onda će vam kazati: Ti ne paziš na mene, pa ne moram ni ja na tebe paziti, i pripustiti će, da vam se dogodi kakva nesreća. Zato budite uvijek jako dobri i veselite Andjela čuvara m mnogim vašim dobrim djelima, da vas on uvijek čuva.

3. Molitva Andjelu čuvaru:

Da nas Andjeo čuvar čuva,treba da mu se svaki dan molimo:

Andjele čuvaru žića mog,
Tebi me predao dobri Bog.
Čuvaj me, vodi, nada mnom bdij,
Brani me vazda od zala svih !

/ Najprije protumačiti, a onda naučiti./

To znači: Sveti Andjele čuvaru, dragi Bog me je stavio pod tvoju zaštitu. Ima tako velikih opasnosti /nabrojiti/ i zato me čuvaj od svakog zla, osobito od grijeha. Uči me, kako ću biti dobar, da mogu jednom doći dragom Bogu u nebo.

Draga djeco, nikada nemojte zaboraviti svoje molitve Andjelu čuvaru, koju treba da molite svaku večer. No ta molitva nije samo za uveče, možete je slobodno moliti i ujutro, i o podne, i u svakoj opasnosti, ili kad se nečega bojite. Na pr. kada morate ići kroz gustu mračnu šumu, kada prolazite kraj kuće u kojoj je oštar pas, i kad morate prijeći preko slabog i trošnog mosta, a osobito kad v vas netko napastuje na grijeh, djavao ili ljudi.

Mi smo čuli, da Andjela čuvara imaju i veliki ljudi, a ne samo djeca. Zato se morate Andjelu čuvaru moliti uvijek,i onda, kad više ne budete išli u školu, kad budete veliki. Ne smijete onda misliti: Sada sam već velik i ne moram tu molitvu vise moliti. Upravo će onda trebati, da v vas Andjeo čuvar puno štiti. Sada paze na vas još i vaši roditelji i drugi stariji, ali onda će na vas paziti samo vaš Andjeo čuvar.

Znanje, da je Bog svakom čovjeku dao Andjela čuvara, mora vas učiniti mirnim i sigurnima, da vam se ne može ništa dogoditi, pa bila opasnost ne znam kako velika. Mi možemo svaku noć mirno spavati, jer nas čuva naš Andjeo čuvar.

DODATAK K V.

Mala prmpovijest.

Bio je jednom jedan mali dječačić. Bio je tako malen, da mu je glavica jedva dosegla malo iznad stola. Iako je bio tako malen, bio je neustrasiv kao dvojica drugih. Ali dječačić nije volio ići u školu. U školi je morao mirno sjediti i gledati u slova. Slova su mu se pričinjala kao mali crvići i zmijice, koji nisu htjeli kazati svoje ime, nije ih bila briga, što ih on tako srdito gleda.- Od svega je najmanje mogao podnositm to, što je put do kuće bio dalek, i on je o podne morao ostati u selu i jesti kruh s maslacem. Mališan mišljaše:"Juha kod kuće ide mnogo bolje u tek. Ja ću otrčati kući, i ako budem brz, bit ću na vrijeme opet u školi." Smišljeno, učinjeno.

Jednog popodneva pošao je mališ opet na put kući. Kapu je zabacio natrag i velikim kišobranom pod rukom trčao je kući veseo i zadovoljan. Bilo je proljeće, i ševe su pjevale na toplu suncu.

Put je vodio pokraj jednog ribnjaka. Na rubu ribnjaka ležala je suncem obasjana, posve mirno velika štuka. Prava, živa štuka. Dječačić ugleda štuku i srce mu jače zakuca: "E", pomisli u sebi, "Da mi je ta štuka! Majka bi mi je ispekla. To bi bio fin zalogaj. Stani!" pomisli dječak, "ta ja imam svoj kišobran; na njega ću nabosti ribu!" Naglim skokom podigne kišobran i pljusne njime po vodi, ali je taj tren i mali objeŝenjak bio u vodi. Kišobran je ležao u vodi, a dječak je visio na obali i rukama se držao za visoku travu. Htio je da se popne, ali sklizne još dublje. Voda mu već dopire do koljena, a trava puca pod njegovim prstima. Što sada?

Uto začuje u selu zvono, koje pozivaše na molitvu "Andjeo Gospodnji". Bim-bom, - odzvanja tako muklo, kao da je mrtvačko zvono. U prvi čas bio je dječak miran, ali onda udje u njega veliki strah pred smrću. Siromašak, počne vikati iz sveg grla, ali se u isti čas sjeti: Podne je, i nema više nikog u polju. Polagano tone sve dublje i dublje u hladnu vodu. Drži se još teškom mukom. O dobri andjele čuvaru, pomozi!

I gledaj, preko polja dotrči jedan čovjek. Uhvati dječaka, koji je već napola mrtav visio do ramena u vodi. Došao je u pravi čas. Hvala Bogu, bio je spašen. Da je došao samo pet minuta kasnije bilo bi prekasno, jer se dječak više ne bi mogao držati i potonuo bi.

Čovjek uzme malog derana, koji je bio sav mokar, a od uzbudjenja i straha nije mogao hodati, na ruke i odnese ga njegovoj kući. Majka se jako uplašila, a otac je posegnuo za šibom, jer je već toliko puta zabranio da ne smije ići

na vodu. Ali ga majka uzme u naručaj i rekne: "Istina zaslužio je kaznu, ali, jer mu je dragi Bog bio tako dobar, budimo mu dobri ovaj puta i mi!" Odnese ga u krevet i reče mu:"Dijete, ti imaš dobrog Andjela čuvara! Što bi bilo, da te nije čuvao?! Zato mu se sada pobožno zahvali!" Dječak sklopi ruke i moljaše:" Andjele čuvaru.....

VI. K A K O J E B O G S T V O R I O L J U D E

1. Adam. 2. Eva. 3. Duša kao životni princip.
4. Duša kao stan Božji. Milost. 5. Molitva.

Tekst, koji treba naučiti: Dragi Bože, dodji k meni!.

Slika u boji: Adam i Eva.

Crtež: Duša

Dodatak: Gdje stanuje dragi Bog?

Na prvom satu vjeronauka nacrtali smo, kako je Bog po redu stvorio svijet. Tko to još znade? Što je Bog stvorio prvi dan? Drugi dan? i t.d. I na koncu stvorio je dragi Bog ljude.

1. A d a m :

Kada je Bog stvorio sve ljepote svijeta, onda je rekao: Sada ću stvoriti čovjeka. On neka bude sličan meni. Sve ovo, što sam do sada stvorio, poklonit ću njemu. I Bog načini čovjeka onako, kako ga je zamislio. Najprije stvorio muškarca. Načinio je tijelo sa glavom, rukama i nogama. Upravo onako, kako ga je zamislio., kako i danas čovjek izgleda.

Neka djeca će misliti: Od čega je dragi Bog načinio čovjeka? U Sv. Pismu stoji: od zemlje.- Djeca se rado igraju sa zemljom. Pomiješaju zemlju s vodom i naprave tijesto, kojim pune male kalupe, i načine kuglu ili što slično. Dragi Bog nije radio tako jednostavno. On je uzeo sastavne dijelove zemlje. Zemlja se sastoji iz različitih tvari. Iz željeza, vapna, sumpora, vode i drugog. Iz svih ovih sastavnih djelova sastavio je Bog čovjeka. Kada je prvi čovjek bio gotov, ležalo je tijelo ukočeno, bez života na zemlji, pred dragim Bogom, ni maklo se nije. Kao kip, koji je isklesan iz kamena, pa se ne može pokretati, iako ima ruke i noge. No Bog nije htio imati nešto mrtvo, bez života, i zato je tijelu dao život. Bog mu je udahnuo život. Ruke i noge počele su se gibati, i kao da se je probudio iza sna otvorio je čovjek oči, kleknuo pred Boga, svoga Stvoritelja, i zahvalio mu, što mu je dao život. To je bio prvi čovjek, i

Bog mu dade ime Adam, to znači: čovjek iz zemlje, jer ga je Bog stvorio iz sastavnih dijelova zemlje. /Pitati i naučiti, što znači Adam./

2. E v a :

Prije nego je stvorio Adama, zasadio je Bog jedan prekrasan vrt, u kojemu je sve raslo, što je Adamu trebalo, i u kojem su bile zastupane sve životinje. U taj vrt uveo je dragi Bog Adama i vodio ga od cvijeta do cvijeta, od drveta do drveta, od grma do grma. Adam je sve promatrao i dao svakom ono ime, koje mu je pripadalo. Dragi Bog je doveo pred Adama i sve kukce, leptire, uopće sve životinje. Adam se svima divio, a da ih razlikuje dao je i svakome od njih jedno ime, Dugo vremena bio je Adam u tom vrtu. Svemu bilju i životinjama dao je ime i više nije pronašao ništa novo. Svaki put kad bi Adam išao u šumu i pripovijedao ptičicama, doskakutale bi mu sve bliže i bliže, sjele na njegova ramena i cvrkutale mu svoju pjesmicu. Ali Adam nije ptičice razumio. I Adam se osjeti osamljen. On zamoli dragog Boga, da mu dade nekoga, da ne bude tako sam i ostavljan.. Neka mu dade jednu pomoćnicu, koja će mu pomagati, koja će uvijek biti uz njega i s kojom će on moći pripovijedati. Jer je dragi Bog beskonačno dobar, htio je udovoljiti Adamovoj molbi i pomoći mu. Dao je, da Adam čvrsto zaspe. Tako čvrst da Adam nije osjetio, što je Bog s njime radio. /Djeca poznaju narkozu./ Dok je Adam spavao, Bog mu izvadi jedno rebro. Vi svi znate, što su rebra: kosti, koje obuhvataju gornji dio tijela, da ima čvrsti oslon, a sežu od ledja do prsa. Iz tog rebra načinio je Bog novo tijelo, i dao tijelu, kao i Adamu život, i tako je postalo i drugo ljudsko biće na zemlji : žena. Kada se Adam probudio i vidio ljudsko biće, koje mu je Bog dao za ženu, jako se razveselio. Zahvalio se dragom Bogu, što je uslišao njegovu molbu. Sada više nije bio sam. Adam je svojoj ženi dao ime Eva, što znači: majka. Ona će biti majka njegovoj djeci, takodjer i majka cijelog ljudskog roda. Adam je s Evom pošao u vrt, pokazao joj sve krasote i veselio se, što sada ima nekoga, kome može sve pokazati i s kime može razgovarati.

3. D u š a k a o ž i v o t n i p r i n c i p:

Pripovijedao sam vam, da je dragi Bog dahnuo u Adama i Evu, i tako su postali živi. Čovjek nema samo tijelo s rukama, nogama, očima, ušima; sve to ne bi ga činilo živim. I Adam je sve to imao, a ipak se nije mogao ni maknuti. Čovjek treba nešto, što će njegovu tijelu dati život, da sa svojim nogama može hodati, da sa očima može vidjeti. To, što je dragi Bog udahnuo Adamu i Evi, što im je dao, da se mogu micati i živjeti, to nazivamo duša. Svaki čovjek, koji živi, ima takvu dušu. Bog mu je poklanja u onom času, kada nastaje kao dijete. Ivice, kada ja tebe zapitam: Imaš li i ti dušu, što ćeš mi odgovoriti? A ti, Anice? Dakle, svako dijete, svaki čovjek ima dušu. Ali duša ne samo da potječe od Boga, ona je Bogu i slična, ona je odraz, slika Božja.

Zato je vrlo lijepa, tako lijepa, kao što su andjeli, ništa na zemlji ne može biti tako lijepo. I, kao što ne možemo ljeti vidjeti dah iz naših usta, kao što ne možemo vidjeti Boga i andjele, isto tako ne možemo vidjeti ni dušu. Kada bismo i cijelo tijelo zaskomadali, dušu ipak ne bismo vidjeli. Ipak, naša duša postoji, i to u cijelom tijelu: u glavi, u rukama, u nogama, u srcu, u svakom dijelu našeg tijela, jer je ona duhovno biće. Ono što je nevidljivo ne možemo narisati. Mi ljudi hoćemo da imamo nešto, što možemo vidjeti i što možemo narisati, i zato, kada govorimo o duši, onda narišemo srce, jer po kucaju srca najbolje znamo, da li je tijelo još živo, da li je u njemu još duša. Da označimo, da je duša nevidljiva, narišemo na srce krila/risati/ i po tome znamo, da ne mislimo srce, nego dušu. Duša ostaje u tijelu tako dugo, koliko to Bog hoće. Kod nekih pet ili deset godina, kod drugih sedamdeset ili osamdeset, pa i više. A kada prodje vrijeme, koje je dragi Bog duši odredio, onda se ona mora dijeliti od tijela, i tijelo bude opet bez života, mrtvo. / Ponoviti i vježbati : Čovjek ima tijelo i dušu./ Slika br. 8.

Zahvalit ćemo se dragom Bogu, jer i mi smo od njega primili tijelo i dušu: Dragi Bože, Ti si mi dao tijelo sa ispravnim udovima i k tomu si mi dao i dušu, da mogu uživati život. Hvala Ti! Ja te molim, daj da moja duša živi još dugo u meni. Obećajem Ti, da ću uvijek biti dobar, da se veseliš nada mnom.

4. Duša kao stan Božji. Milost.

Na prvom ste satu vjeronauka čuli, da je dragi Bog na poseban način u nebu. Jer je nebo od nas tako jako daleko, mogla bi nas ova činjenica ražalostiti. Ali, moja draga djeco, ne treba da budemo žalosni. Reći ću vam nešto, što još nikada niste čuli i čemu se svi ljudi mogu veseliti. Dragi Bog ne stanuje samo u nebu, on je i ovdje na zemlji, On je dapače kod nas, kod svakog čovjeka; da, On je u svakom čovjeku. Dragi Bog je svakom čovjeku stvorio dušu, i tu dušu upotrebljava On rado kao svoj stan.

Znamo, da nevidljivu dušu crtamo kao srce. Zato često u govoru kažemo: dragi Bog stanuje u srcu i pritom znamo posve točno, da On nije u srcu, nego da stanuje u duši. Tako dugo, dok smo na zemlji, ne možemo dušu vidjeti, ali andjeli i dragi Bog je vide. I mi ćemo je vidjeti, kada budemo došli u nebo. Duša je prekrasna, to je nešto veličanstvena, mnogo ljepše, negoli i ono, što je najljepše na zemlji. A, kada u jednoj tako lijepoj duši stanuje još i Bog, onda ona postaje još tisuću puta ljepša od duše, u kojoj nije Bog. I kada bismo htjeli obje usporediti, onda bismo morali reći: Duša bez Boga slična je nebrušenom komadu stkla, sa grubim prijelomima, bez sjaja. Duša, u kojoj je

Bog, je kao najljepši izbrušeni dijamant, koji u svom sjaju blliješti i sja jasnije negoli sunce ili zvijezde. Svatko, tko bi takovu dušu mogao vidjeti, jako bi se veselio.

Ovo prebivalište Božje u duši zovemo još i drugačije: Kažemo, duša je u milosti. Pod tim razumijevamo, da je Bog u jednoj duši uspostavio svoj stan. I u srcu Adama i Eve uspostavio je Bog svoj stan. I u duši Adama i Eve stanovala je milost ili drugim riječima: Adam i Eva imali su milost. Adam i Eva su znali, da je Bog u njima, da imaju milost, i dragi Bog im je obećeo, ako budu sačuvali milost i ne izgube je, da će doći k njemu u nebo. /Ponoviti i vježbati: Bog može stanovati u duši. Kad Bog stanuje u duši, onda ona ima milost./

Da možemo razlikovati dušu u kojoj stanuje Bog, od duše, u kojoj nema Boga, nacrtamo u srce trokut i zapamtimo, da taj trokut označuje Boga.

5. M o l i t v a :

Kao što je dragi Bog stanovao u Adamu i Evi, isto tako može i u nama stanovati. Kao što su Adam i Eva imali milost, isto tako je možemo i mi imati. Mi to sebi predstavimo, kao da dragi Bog ima svoj stan u srcu /duši/. Kao što rodjake ili druge dobre ljude pozivamo k sebi u kuću, tako treba da to činimo i sa dragim Bogom. Možemo to učiniti kratkom molitvom: Dragi Bože, dodji k meni!

VII. A D A M I E V A U R A J U

1. Raj. 2. Zapovijed. 3. Brižni Otac. 4. Kruh.

Tekst, koji treba naučiti: Kruh naš svagdanji daj nam danas. Gospodine, blagoslovi nas....

Slika u boji: Adam i Eva.

Dodatak: Seljak prigovara Bogu... Dijete, odakle kruh? Divovska kraljica.

1. R a j :

Vi svi poznate priču o zemlji dembeliji. To je zemlja, koja nigdje ne postoji, koju ljudi sebi u mašti zamišljaju. Zemlja u kojoj teče med i mlijeko, u kojoj se sve dobije badava, u kojoj ne treba raditi; i do hrane može se vrlo lako doći: pečeni golubovi lete ravno u usta. Slično zamišljaju ljudi i raj zemaljski. Kad su Adam i Eva bili galdni, posegli su za plodovima drveća: narančama, bananima, datulama,kokosovim orasima, sve su to jako dobre stvari,

ali ih mi slabija poznamo, jer kod nas ne rastu, pa su vrlo skupe. Sve su to imali prvi ljudi na pretek. Životinje su im davale mlijeko, jaja i med. Sve su životinje bile pitome. Nisu im ništa činile, bile su prema njima posve povjerljive, dale su se od njih dirati, i mogli su se s njima igrati. Ni lavovi, ni tigrovi, ni zmije nisu im ništa na žao činile. Raj je bio sav u cvijeću, koje je uvijek cvalo, a bilo je mnogo ljepše od cvijeća, kojemu se divimo u cvječarnama. U raju je bilo tako toplo, da Adamu i Evi nije trebalo ni odijela, ni kuće. Joč je bolje bilo ovo: u raju nije bilo boli i patnje. Nikada ih nije bolio zub, nikada si nisu porezali prst, nisu imali groznicu. Nije bilo skole, jer ništa se nije moralo učiti. Oni su od sebe sve razumjeli, a kada su nešto shvatili, onda to nikada više nisu zaboravili. Nije bilo kao kod vas, djeco; na jednom satu naučite, a na drugom već ne znate.- Tako je krasno bilo u raju.

2. Z a p o v i j e d :

Upravo onako, kao u zemlji dembeliji, u kojoj ljudi ne moraju raditi, nije bilo. Adam i Eva su radili, ali posao nije bio težak, nisu se umorili. Oni su se poslu veselili i uživali u njemu. Kao što se Katica veseli i uživa, kada se igra sa lutkom, isto tako bi Katica uživala, da je u raju imala mami donijeti vode ili drva. Kao što Ivica uživa, kada smije jašiti na tatinu konju, isto tako bi on u raju uživao kada bi u školi učio. Krasno je bilo u raju. Ali, draga djeco, ništa nije badava. To smo vidjeli kod andjela; oni su morali sebi i zaslužiti nebo. /Ponoviti ispitivajući. Andjeli su morali pokazati, da znaju slušati i da Boga priznaju za svoga gospodara. Oni su sami htjeli biti gospodari i nisu slušali. Zato su bili kažnjeni i bačeni u pakao./ I prvi ljudi morali su sebi zaslužiti zemaljski raj i nebo, ni oni ga ne će dobiti badava. Zato je Bog rekao Adamu i Evi:"Cijeli zemaljski raj poklonio sam vama. Sa svakog drveta u raju smijete jesti, samo sa drveta u sredini raja, ne smijete jesti; ako budete jeli, morat ćete umrijeti. Onda ne ćete više smjeti biti u zemaljskom raju, a ni u nebo ne ćete doći." Je li to bila teška zapovijed? Zamislite si jedan veliki voćnjak, čiji je gospodar neki gospodin. U tom voćnjaku ima stotine, da, više od tisuću drveta. I, da vam taj gospodin, koji je gospodar tog voćnjaka, pokloni cijeli taj voćnjak i da kaže: Cijeli voćnjak poklanjam vama. Sebi ću zadržati samo jedno jedino drvo, sa svim njegovim plodovima. Sa tog drveta ne smijete ništa ubrati. Šta bismo na to rekli? Tisuću puta hvala na tvojoj dobroti. Tvojega se drveta ne ćemo ni dotaći, niti s njega brati. Slično su i Adam i Eva rekli dragom Bogu.

3. Brižni Otac:

Nije Bog dao samo prvim ljudima sve što im je potrebno za život; i nama daje sve što nam treba. U jesen vidimo najbolje, što nam sve daje dragi Bog. Sa drveća jabuke, kruške i šljive; u vrtu grah, grašak, rajčice; na polju pšenicu, raž, zob, ješam, kukuruz, krompir. Sve se to požanje i pobere, da u zimu, kada ništa ne raste, ne moramo gladovati. Sve nam to daje dragi Bog. Ali, kako me Marko gleda velikim očima. Misliš sigurno: to baš nije sve tako. Ti si kod kuće kod svoga oca vidio, kako je on sa konjima njivu izorao, zasijao pšenicom i podrljao. U ljeto je otac požeo pšenicu, svezao u snopove i ovrsio, i tako je dobio pšenicu.. Dakle sve to čini otac. To stoji. Ali ipak, sve nam to daje dragi Bog, jer otac je sjeme samo posijao, ali dati, da raste, to on ne može. To može samo dragi Bog. Čim sjeme dodje u zemlju dogadja se nešto čudnovato. Iz sjemena izraste mala klica, koja probije zemlju i diže se prema suncu. Sada mora Bog dati u pravo vrijeme kišu i sunce, da iz vlati i stabljičice može konačno izaći plod. Da se sve ovako dogadja i razvija, to nam izgleda posve razumljivo. Ali se može dogoditi i drugačije, kao što je to i bilo jednog ljeta. Cijelog ljeta nija padala kiša, samo je sunce peklo. Tako su izgorjele mnoge oranice i livade, i na njima nije moglo ništa rasti. Ljudi su kukali i svake nedjelje molili za kišu. Dapače su obavljali i posebne pobožnosti, samo da dragi Bog pošalje kišu. Može koju godinu biti i protivno. Može samo kiša padati, a sunce se ne da ni vidjeti, i sva ljetina leži u vodi i u opasnosti je, da istrune. Eto vidite, kišu i sunčano vrijeme ne možemo mi ljudi dati. To možemo izmoliti od dragog Boga. Kada bismo mi ljudi imali moć, da sami dajemo vrijeme, ne bismo to znali, kako nam to pripovijeda priča o seljaku, koji je jednu cijelu godinu mogao sam upravljati vremenom./Vidi dodatak./

Dragi Bog šalje pravo vrijeme i daje, da sve raste, da na moramo gladovati. Neki će si misliti: Mi često nemamo kruha i moramo gladovati, osobito zadnjih godina. Dragi Bog nije tome kriv. Krivi su ljudi sami, jer su ratom opustošili mnoge oranice i nisu imali ni vremena ni ladja da dopreme hranu. Izračunalo se, da ljudi ne bi morali ni onda gladovati, kada bi ih bilo još jedamput toliko na zemlji. Samo ljudi ne raspodijele dobro hranu. Gledajte, za kolike se Bog brine. Za toliko bilje i drveće, za tolike životinje. Na zemlji imade tisuću puta više životinja negoli ljudi i za sve se brine dragi Bog svake godine, da; svaki dan. On se brine za kukce, za leptire, za lastavice i t.d. /svaki primjer razraditi/. Svako jutro, svaki dan može On sve opskrbiti, jer je neizmjerno bogat i beskrajno dobar.

4. K r u h :

Još nešto ću vam reći. Rekao sam vam, da je kruh najvažnija i najpotrebnija hrana, Kruh možemo uvijek i uz svako drugo jelo jesti, bilo slatko ili kiselo. I, ako tko imade samo kruha, ne mora se bojati, da će od glada umrijeti, jer kruhom možemo uvijek utišati glad. Zato se kruh ne uskraćuje ni onome, koji je u zatvoru. Kruhom i vodom možemo svoj život uzdržavati, dapače i dugo živjeti. Tko kaže, da je gladan, a odbija suhi kruh koji mu se nudi, ili ga baca, taj nije pravo gladan.- Djeco, sjećam se još iz vremena prije ovog rata: Jedne zime dobivali su prosjaci u župnom stanu svaki dan komad kruha namazan mašću. Nakon nekog vremena našli smo na naše zaprepaštenje nedaleko župnog stana na zidu, koji je bio nešto zaklonjen, cijele redove masnoga kruha, koji je bio nalijepljen na zid i smrznuo se. Ovi prosjaci za sigurno nisu bili gladni. Više nikada ni jedan prosjak nije dobio masni kruh. Kratko vrijeme iza toga nadošao je rat, u kojem su se ljudi opet naučili cijeniti suhi kruh.- Još nešto vam moram reći. Vi ste se zgražali, kada sam vam pripovijedao ovo zlo djelo, što su ga učinili prosjaci. Prošli puta vidio sam u vašem razredu u košari za papir veliki komad kruha, a jednom sam čak vidio, da i pod klupom leži kruh. Neka su djeca na njega i stala i ni jedno nije htjelo da ga digne. Nogom su pobacivali kruh od jednog do drugog.- Djeco, to nije u redu, to se ne smije raditi. Ako svoj kruh ne možete sami pojesti, onda ga dajte kojem siromašnom djetetu, ono će se uvijek veseliti, kada dobije nešto za jesti. Ako ne možete mali komadić kruha više pojesti ili, ako vam je pao na pod, pa ga više ne možete upotrijebiti, onda to ponesite kući za zečeve.- Nas su već od malih nogu učili, da cijenimo svaki komadić kruha. Kada nam je iz nepažnje ili slučajno pao koji komadić kruha, onda smo ga morali podići, očistiti i poljubiti, da tako pokažemo, da poštivamo Božje darove. Sada ću vam pripovijedati, što se dogodilo jednoj ženi, koja nije cijenila kruh. / Vidi dodatak/.
Kruh naš svagdanji, daj nam danas. /Rastumačiti i naučiti/.

/ Već u prvom razredu žalosno konstatiramo, da ima djece, koja razbacuju kruh. Dužnost je katehete, da već u prvom razredu ustaje protiv takovih pojava./

DODATAK K VII.

S e l j a k p r i g o v a r a B o g u .

Jednom je živio jedan seljak, koji je u svom srcu pomišljao: Kada bi mu Bog dao, da on sam može jedamput odrediti, kako će biti vrijeme, on bi to učinio mnogo bolje.

Činilo mu se da se Bog ne razumije u poljodjelstvo. Jednom dodje k njemu dragi Bog i reče mu: " Za ovu godinu predajem brigu za vrijeme tebi, jer ti misliš, da se ja u to ne razumijem. Ti možeš poželjeti kišu i sve, što hoćeš." Taj bedasti seljak bio je jako veseo i poželio je odmah sunce, i sunce je zasjalo. Tada je poželio kišu, i kiša je padala. Tako je to išlo cijelu godinu. Njegovo žito je lijepo uzraslo, krasno je bilo gledati, kako klasovi visoko stoje. Seljak govoraše u svom srcu:"Neka dragi Bog sada vidi, kako treba davati vrijeme!" Ali nazdravlje! Kada je došla žetva, bili su klasovi prazni- i seljak je imao samo slamu. Tada dodje Bog i zapita:"No, kako ide?" - "Zlo", reče seljak."Ali sve je bilo po tvojoj volji i želji", odgovori Bog."Da", reče seljak, "sunce i kiša, a ipak nema ništa od usjeva. Ne razumijem to." - "Pravo kažeš", odgovori Bog,"Ti si zaboravio na vjetar, i zato iz tvoje sjetve ništa. Stoga pusti, da ubuduće opet ja upravljam. Ja znam kako je najbolje." - Pustite i vi, djeco, neka dragi Bog upravlja. On je već u početku, kada je stvorio svijet, pokazao, da je sve dobro.

D i j e t e o d a k l e k r u h ?

"Dijete, odakle kruh?"

Istina je, ljudi obradjuju polja, ljudi sade, siju i žanju; ljudi sakupljaju usjeve u hambare; ljudi melju žito; ljudi peku kruh; ljudi prodavaju i kupuju kruh.

"Ali tko je ljudima dao prvo sjeme? Tko je načinio zemlju u koju se polaže sjeme? Tko je ljudima dao oči, da vide žito i polja? Ruke da izoru njivu i posiju sjeme? Razum, da to učine dobro i korisno? Tko je dao željezo i drvo za plug? Tko konje i volove, koje upréžemo u plug? Tko daje, da sunce izlazi i grije zemlju, tko kišu, da natopi zemlju, tko rosu, da osvježi? Tko šalje vjetrove, tko oluju, tko šalje sve, što je potrebno da urodi?"

"A kada je žito dozrelo, tko daje čelik za kosu i brus, da se naoštri? Tko daje drvo za hambar, u koji se sprema? Tko daje snagu da se ovrši? Tko mlinski kamen, da se samalje? Tko vodu, koja tjera mlin? Tko ilovaču i opeke, od kojih se gradi krušna peć? Tko stvara vatru i vodu, bez kojih nema kruha? Tko daje kovine iz kojih je napravljen novac, za koji kupujemo kruh? Tko želudac, kojim probavljamo kruh i hranu ?"

Sve je to od Boga! - Dijete moje, Bog je Onaj, koji čini, da kruh raste iz zemlje i njime jača srce čovječje.

Biskup Ivan Mihael Sailer.

D i v o v s k a k r a l j i c a .

U prastara vremena živjela je u Tirolu moćna kraljica divova. Stanovala je u brdima nad Insbrukom, koja su sada

siva i gola. Onda su bila obrasla krasnim šumama i bogatim oranicama i zelenim livadama.

Jednog je dana došao kući njezin mali sinčić. Plakao je i cvilio. Lice i ruke bile su mu pokrivene blatom, a odijelo crno kao ugljen. Dječak je htio sebi za konja isčupati jednu mladu omoriku. Drvo je stajalo na rubu jedne bare, i zemlja popusti, i on propadne do glave u mulj, ali ipak se sretno izvuko.

Majka ga je tješila i obećavala mu novo odijelo. Pozove slugu i zapovijedi mu, da sa mekanim kruhom očisti njezinom sinu lice i ruke.

Tek što je sluga počeo ovako zloraboti ove svete Božje darove, nastala je strašna oluja. Nebo se crnilo od strašnih oblaka, i udari strašan grom. Kada se je i opet razvedrilo, nije više bilo bogatih oranica, zelenih livada i šuma, ni stare divske kraljice. Sve je nestalo. Svuda je bila pustoš, kamenje, iz kojega nije moglo više ništa rasti. U sredini stajala je okamenjena divovska kraljica i stajat će tamo do sudnjega dana.

Kaže se:"Čuvajte mrvice kruha za sirotinju, da vam se ne dogodi kao divovskoj kraljici."

Braća Grümm.

VIII. A D A M I E V A P R E S T U P I L I B O Ž J U Z A P O V I J E D

1. Prekršaj zapovijedi. 2. Napast. 3. Grijeh
4. Svijest krivnje.

Tekst, koji treba naučiti: I ne uvedi nas u napast. Ja hoću biti tvoje dobro dijete...

Slika u boji: Eva otkida plod. Eva daje plod Adamu.

Crtež: Napast. Duša s Bogom i bez Boga.

Dodatak: Zvono zvoni. Djeca iz Hamelna.

1. P r e k r š a j z a p o v i j e d i :

Pripovijedao sam vam, kako je Adamu i Evi bilo lijepo u raju zemaljskom. Imali su svega, što im je srce poželjelo. Dugo su već bili u raju i nisu zaboravili na Božju zapovijed. Kako je glasila ta zapovijed? I onda, kada su došli do drveta, nikada im nije palo na pamet da s njega beru.

To drvo je pripadalo dragom Bogu, i tako je imalo ostati.- Imade ljudi, koji ne mogu drugomu priustiti, da mu je dobro. Bilo bi im mnogo draže, da ga vide u nesreći. Vrlo je to ružno, ali tako je. Kad odrastete doživjet ćete to i sami. Isto tako dogodilo se i prvim ljudima, Adamu i Evi. Nisu to bili ljudi, koji su im zavidjeli na velikoj sreći, koju su u raju uživali. Na zemlji nije bilo drugih ljudi, osim njih dvoje. Tko je to bio? Djavao, začetnik svega zla. Sjećate se, Bog je andjelima zapovijedio, da čuvaju ljude, i tako sebi zaslуže nebo. Zli andjeli nisu htjeli primiti tu zapovijed, i zato ih je Bog kaznio i bacio u pakao.-Radi ljudi, govorio je djavao, došli smo upakao.- No razlog njihove kazne je njihova oholost i neposlusnost. I kada us usporedjivali svoju sudbinu sa srećom ljudi, onda su sebi na sramotu morali priznati: ljudima je krasno i prekrasno, oni žive u raju bez patnje i boli, a usto će ako budu držali Božju zapovijed, doći u nebo, kojeg su djavli izgubili radi ljudi. Ne, to ne može biti, da ljudima bude tako dobro.. Moralo se pronaći način, kako će i ljudi morati iz raja i izgubiti nebo. To bi moglo biti samo onda, ako prekrše Božju zapovijed. I djavao je mislio: moram nastojati, da ih nagovorim, da jedu se drveta usred raja. Ali, kako ću to postići? Moram nesto zamamljivo izmisliti, da mi vjeruju.

Jednog dana došla je Eva blizu drveta. Gleda u čudu: po drvetu puže zmija. Iz znatiželje jos se vise približila drvetu, andjeo čuvar je opominje: "Bježi odavle, inače će se dogoditi nesreća." Ali Eva vise ne slusa glas andjela čuvara, ona je znatiželjna, i u taj čas počinje već i zmija govoriti: "Kome pripada taj lijepi vrt?" Eva odgovori: "Nama pripada" Zmija nastavi: "Ako vrt pripada vama, zašto onda dolazis svaki dan do ovog drveta, promatras njegov plod, a ne uberes ga? Kako to?"

Eva odgovori djavlu, koji se sakrio u zmiji: "Bog nam je zabranio, da sa ovog drveta jedemo voće. Ako budemo jeli, rekao je dragi Bog, da ćemo umrijeti." "Hahaha!" smijao se djavao, "To vam je rekao dragi Bog? To vam je samo tako rekao. Ne ćete vi umrijeti, nego ćete biti kao Bog, dakle protivno od onoga što vam je Bog rekao. Da ne postanete kao on, zato vam je zabranio jesti sa ovoga drveta." To je bila lukavo izmisljena laž, jer djavao je sigurno znao, da nitko ne može biti kao dragi Bog. On je sam doživio ono, što se dogagja svakome, tko se usporedi s Bogom i tko ga ne će da slusa. Radi toga ga je veliki i moćni Bog protjerao iz neba i strovalio u pakao. Htio je da i ljudi slično propadnu. Andjeo čuvar opominje Evu još jednom: "Eva, budi pametna! Nije istina sto ti zmija laže. Bog ne laže, ali djavao laže. I kada je Bog rekao: "Umrijet ćete", onda je sigurno tako."

Ali Eva ne čuje vise glas andjela čuvara. Eva već gle-

da sebe kao gospodaricu, koja makne samo malim prstom i već sve oko nje pleše. To joj se svidja, to joj godi. Ona misli: Lako je moguće da dragom Bogu nije pravo, da mi budemo kao on. Osim toga, plod na drvetu je tako krasan, ja ga moram kušati. Približi se drvetu, pruži ruku, ubere jedan plod i jede. Ide joj u tek. Ubere i drugi plod i cholo potrči Adamu. On se baš ne slaže. ali dade se od svoje žene nagovoriti, pa i on jede. Kada je to djavao vidio, zlobno se nasmijao i pobjegao. Uspio je svojom lukavošću. Što je htio, to je postigao; Adam i Eva su njega poslušali, a ne dragog Boga. Bili su upravo tako neposlušni kao i on, i zato moraju biti kažnjeni. Oni nisu više bili sretni, i nisu više mogli doći u nebo.

2. N a p a s t :

Djavao je napastovao Adama i Evu da ne slušaju. On ih je iskušao. Varao ih je i dočaravao mnogo lijepa, i uspjelo mu je, da ih zavede. Andjeo čuvar ih je često opominjao, ali prvi ljudi nisu htjeli slušati njegove opomene, nisu vjerovali Andjelu čuvaru, oglušili su se na njegov glas u sebi. Vidite, draga djeco, kao što je djavao radio onda sa Adamom isto tako radi on i danas. Dragi Bog hoće, da svi ljudi dodju u nebo. Djavao hoće, da svi ljudi dodju k njemu u pakao. Zato ne propušta ni jednu priliku, u kojoj može ljude napastovati. Bog je nama ljudima dao razne zapovijedi, i mi ih moramo držati. Na pr., vi djeca morate slušate roditelje, ne smijete lagati, na smijete krasti, u školi morate paziti, morate pisati zadaće i učiti, moliti se. To su Božje zapovijedi, i često vas roditelji ili učitelji opominju: Dijete, sada treba da moliš. Ili: U školi treba da paziš. Ali i napasnik je odmah tu pa kaže: Valjaj se radije po krevetu, nego da se moliš, to je puno veselije. Drugom djetetu veli: Idi molim te, u školi sjediti i paziti, to je tako dosadno. Mnogo je ljepše brbljati i šarati po klupama. Onome, koji voli slatkise kaže: Uzmi samo šećera, to je tako slatko i fino. Majka ne će ni opaziti, da si uzeo; a ako ne uzmeš ti, uzet će braco. Ali i andjeo čuvar ti govori: Na slušaj djavla; nije to dobro; ne smiješ to činiti; roditelji su to zabranili.- Sigurno ste se već nalazili u takovim ili sličnim prilikama, i onda niste znali dali biste učinili dobro ili zlo.- Nikada ne smijete biti u sumnji, što biste uradili. Uopće se ne smijete ni pitati u takovu slučaju: Koga da poslušam? Vi znate dobro, što hoće Bog od vas, pa morate to i učiniti, jer je to dobro. Ali nije opet ni lako oteti se zamamnim glasovima djavla. Znate li onu priču o čovjeku, koji je u Hamelnu lovio štakore.

Taj lovac štakora je tako zamamno svirao na fruli, da su sva djeca iz grada za njim trčala. Izveo ih je iz grada i sve ih je odveo u jednu duboku jamu, iz koje više ni jed-

no nije moglo izaći. Isto tako zamamljivo mami i djavao, i da nam je vrlo teško oprijeti mu se, to ste vidjeli kod Adama i Eve. Oni su bili mnogo pametniji nego današnji ljudi, a ipak su pali u djavolsku stupicu. Jer je tako teško oprijeti se djavlu, kada nas napastuje, moramo moliti dragog Boga, da nam pomogne, da nas djavao ne prevari. Molimo ga, da odvrati djavla posve od nas i da ne da, da nam se uopće približi. U Očenašu molimo: Ne uvedi nas u napast! To znači: Dragi Bože, ne daj, da mi se djavao približi, ja sam slab i mogao bih podleći njegovu zamamljivanju. A, ako me djavao napastuje, molim Te, pomozi mi svojom moći i rasvijetli moj razum, da upoznam ono, što je pravo, i da se za to odlučim. Molim Te onda i za snagu, da mogu učiniti ono što je dobro.. / Slika br. 10./

3. G r i j e h :

Adam i Eva su znali, koju im je zapovijed Bog dao, a ipak su je prekršili. Nije to od njih bilo lijepo, jer su toliko dobra od Boga primili. Ali nije bilo ni pravo. Kada netko čini ono, što je dragi Bog zabranio i što On ne će, onda je to grijeh. Grijeh učini onaj, koji ne sluša dragog Boga. / Naučiti, pitati/.

Narisat ćemo, kako je izgledala duša prvih ljudi prije, a kako poslije grijeha. / Slika br.9./

4. S v i j e s t   k r i v n j e :

U onaj tren, kada su Adam i Eva sagrijesili, zahihotao je djavao, tako strašno, da su se Adam i Eva uplašili i od straha da ih dragi Bog ne bi vidio, da stoje kod drveta, otrčali su. Andjeo čuvar ih je korio: "Dragi Bog vam je dao krasni zemaljski raj, a vi ste tako nezahvalni i niste ga slušali nego ste ga uvrijedili. Više vam je vrijedio djavao, od koga niste ništa dobili, osim praznih obećanja. Kako ste bili ludi! Što ste učinili!" I sada najednom oni znaju, da nisu slušali, da su sagrijesili. Adam i Eva osjećaju da su krivi, žele, da ih Bog ne vidi, i zato se pred Bogom skrivaju u grm. Oni sada osjećaju da su proigrali toliko lijepa, da su izgubili raj zemaljski i nebo. Osim toga zaslužili su kaznu. Zato su strašno nesretni.

Djeco, ovdje se sjećam jedne pripovijesti. Nije zapravo pripovijest, nego istinit dogadjaj, koji se dogodio meni. Jednom sam kao kateheta bio u jednom mjestu. U blizini bila je jedna velika voda. Kao svake zime i te je zime voda bila zamrzla. Ali, jer je zima bila blaga, bio je led tako tanak, i djeci se u školi branilo, da ne smiju ići na led. Dječaci, kao dječaci, nisu slušali. Nekoliko puta sam ih rastjerao, kada sam išao na šetnju. Slijedećih dana bili su dječaci opet na ledu. Medju njima i dva brata. Kasnije se

uspostavilo, da je mladji išao samo zato, što mu se stariji rugao. I upravo pod tim mladjim bratom pukne led, i on se utopio. Kada su dječaci čuli pucanje leda, razbježali su se na sve strane, i nijedan se nije brinuo za onoga,koji je propao. Stariji brat je prestrašen do večeri okolo vrludao. Navečer se konačno usudio kući. Šutke se stisnuo u jedan kut. Roditeljima je to bilo napadno. Večera mu nije išla u tek, a srce je jako udaralo, i jer je odmah legao u krevet, iako još nije bilo vrijeme spavanja, mislili su roditelji da ima groznicu. U krevetu navuče perinu preko glave i pod njom je jecao. Kada je majka čula jecanje, znala je da nešto nije u redu. Nakon dugog ispitivanja konačno je rekao:Brat je propao na ledu.- Već se spustio mrak, kada smo pri svijetlu fenjera izvukli mrtvog malog utopljenika.

Iz ovog primjera vidite, da se krivac, grešnik ne osjeća ugodno. Onaj koji je počinio zlo, postaje bojažljiv, s strašljiv i crvenilo stida oblije mu lice. On se ne usudjuje drugima pogledati u oči, i ako je prije toga bio veseo i obijestan, najednom postaje miran. Srce mu počinje jako kucati, i on nije sa sobom zadovoljan. To nazivamo svijest krivnje. Dakle, kada netko sagriješi, onda ne nastaje samo promjena u duši, nego se grijeh odmah očituje i u vanjskom radu i djelovanju. Stariji, koji imaju uvježbano oko, odmah poznaju na čovjeku, osobito na djetetu, ako je učinio neštozlo. I zato, djeco, samo nemojte činiti zlo, ne griješiti! Onda ćete uvijek biti veseli i nikada ne ćete znati, kako je strašan osjećaj krivnje.

Adam i Eva nisu bili dobri i nisu služili dragom Bogu. Mi ćemo svako jutro obećati dragom Bogu, da ćemo biti dobri, da ćemo jedino Njemu služiti i da ne ćemo činiti ono, što nam bude prišaptavao djavao. Danas ćemo činiti sve iz ljubavi prema Bogu.

I danas ću biti dobar, i služiti samo Tebi
Bože, daj mi milost, da sagriješio ne bi!

DODATAK k VIII.

Z v o n o z v o n i .

Kada mi je bilo sedam ili osam godina, često sam se igrao sa jednim dječakom iz susjedstva. On me je naučio od uzica i gume napraviti pračku. Bilo je proljeće i korizma. Jedno nedjeljno jutro reče mi Hinko":Hajdemo u brdo, da ciljamo ptice." Moje srce je veselo zakucalo. Prvi puta ciljati na ptice! Dotada smo ciljali na koješta drugo. Ali najednom udje u meni neki strah. To ipak nije u redu. A usto je još i nedjeljno jutro.

Nisam se usudio protiviti Hinku. On bi me ismjehivao.

A ja bih se stidio. Došli smo pod voćke, još nisu cvale. Sve je još bilo golo. Ali je topli vjetar strujio krajem, a tu i tamo cvao je u travi po koji cvjetić.

"Vidiš li, ondje sjedi zeba!"Pogledao sam. U taj čas jedna ptičica veselo zapjeva u čast proljetnom jutru."Tiho!", reče Hinko. Baci se na pod i počne puzati po drvetu, metne kamenčić u svoju pračku i nategne.

Jer me je nezadovoljno gledao učinim i ja isto. Savjest me je pekla, osjećao sam, da ne radim dobro. Ali nisam imao snage, da se suprostavim i da odem. Najednom zazvone u dolini zvona, koja su se mješala sa pjevom ptica. Kao da je neko glas s neba došao k meni. Nisam više izdržao. U trenu skočim na zemlju, bacim pračku daleko,tako da se ptičica uplašila i odletjela. Hinko se okrene bijesno."Nestretniče, čekaj, ja ću ti već pokazati!" Ali ja se više nisam bojao. Sretan sam slušao kako zvoni."Hinko, nemojmo ubijati", rečem mu mirno,"Ta i ptičice vole živjeti,upravo kao i mi!"

On otvori usta i nos i slušaše zajedno sa mnom veselu zvonjavu, koja je do nas dopirala sa crkvenih tornjeva.

Od toga vremena nisam se više bojao, da će me drugovi ismjehavati. Uvijek sam se pitao, je li dobro ono, što od mene traže, i po tome sam radio.

Od Alberta Schweitzer.

D j e c a i z H a m e l n a .

Godine 1284 pojavi se u Hamelnu neki neobičan čovjek. Govorio je, da je lovac na štakore i obečavao je da će za stalnu svotu novca osloboditi grad od svih štakora i miševa. Gradjani pristanu i obećaju mu nagradu. Lovac na štakore izvuče na to malu zviždaljku i počne u nju zviždati. Za kratko vrijeme izvuku se iz svih kuća miševi i štakori i okupe se oko njega. Kad je mislio, da nije više ni jedan zaostao, izadje iz grada, a cijelo mnoštvo podje za njima; on ih povede na vodu, tamo skine svoje odijelo i skoči u vodu, za njime skoče i sve životinje i utope se.- Kada su se gradjani oslobodili od svoje nevolje, bilo im je žao dati obećanu nagradu, i pod raznim mu je izgovorima uskratiše. On je ljutit i ogorčen otišao od njih. Na 26.lipnja oko podne osvane opet, sada kao lovac strašnog izgleda, sa čudnim crvenim šeširom na glavi. Počeo je po ulicama svirati u svoju sviralu. Ovaj puta nisu došli štakori i miševi, nego su se oko njega kupili dječaci i djevojčice počev od četvrte godine. Medju njima je bila i već odrasla kćerka načelnika.

Cijelo mnoštvo slijedilo ga je, a on ih je izveo u jednu planinu i tamo je s njima nestao. To je vidjela jedna djevojka, koja ih je sa djetetom u naručaju slijedila izdaleka, a onda se vratila i javila u gradu, što se dogodilo. Ražalošćeni roditelji trčali su i tražili svoju djecu.Majke su strahovito plakale i naricale. Odmah su na sve strane

razaslani ljudi, da se raspitaju, jesu li vidjeli djecu, ali sve je bilo uzalud. Nestalo je 130 djece. Dvoje je z zaostalo i vratilo se. Jedno je od njih slijepo, a drugo nijemo. Jedan dječačić potrčao je s njima samo u košulji- ci i vratio se kući, da obuće kaput i tako je izbjegao a nesreći; jer kada se je vratio, bili su svi već u ponoru, koji još i danas pokazuju.

Braća Grimm.

IX. B O G K A Ž N J A V A G R I J E H

1. Bog vidi sve. 2. Kazna Adama i Eve. 3. Izgon iz raja. 4. Smrt. 5. Dusni dan. 6. Izbavi nas od zla.

Tekst, koji treba naučiti: Nego izbavi nas od zla.

Slika u boji: Izgon iz raja.

Crtež: Oko Božje. Dusni dan.

Dodatak: Božje oko, Stvaranje ševe. Dusni dan.

1. B o g v i d i s v e :

Kada su Adam i Eva sagriješili, sakrili su se iz straha pred dragim Bogom, i to u gusto grmlje. Vidite, tako ludim ih je učinio grijeh. Zašto ludim? Jer su se sakrili pred Bogom, koji zna sve, što se dogadja. Sveto Pismo kaže: "Misliš li ti, da dragi Bog, koji je načinio oko, ne vidi?" A jedna izreka kaže: "Jedno oko uvijek gleda, sakrit mu se ništa neda." Tako je Bog vidio, kada su Adam i Eva sagriješili, i tek, što su se zavukli u grmlje, začuju Božji glas: "Adame, gdje si?" Ali Adam se ne miče, kao da ništa nije čuo. Metne prst na usta u znak Evi, da se ne makne. Bog ne čeka na odgovor, nego odmah nastavi: "Adame, zašto se sakrivaš u grmlje? Zašto ne hodaš slobodno okolo? Jesi li možda jeo sa drveta u sredini raja?" Adam vidi, da Bog znade za njegov čin, i ne zna što bi kazao. On se boji kazne Božje i zato se izgovara na ženu: "Žena, koju si mi dao za družicu, dala mi je plod i jeo sam." Htio se je tim riječima ispričati i reći: Ja ne bih jeo, kriva je žena, da mi je nisi dao, onda mi ona ne bi mogla dati plod, da jedem. Dakle, dragi Bože, ja ne mogu ništa, Ti si sam kriv. Ali dragi Bog pita dalje: "Evo, zašto si to učinila?" A- dam se izgovarao na Evu, pa zašto ne bi to isto učinila i Eva? Eva se izgovorila na zmiju: "Zmija mi je rekla: Bit ćete kao Bog; ona me je nagovorila." /Ponoviti u pitanjim.

Dragi Bog je Adama i Evu vidio, kada su griješili. I danas vidi dragi Bog sve, što ljudi čine. Kao što mi vidimo kroz staklo, ili kroz čistu vodu, tako isto vidi dragi Bog kroz drveće, kroz zid, da, On vidi u dubinu našeg srca. Njegovo oko ne pozna zapreke.- Kada smo do sada htjeli narisati dragog Boga, onda smo narisali trokut. Od sada ćemo narisati na ploči ili u bilježnici trokut i u sredini oko. To nam predstavlja Božje oko, koje sve vidi i opaža. Nema ništa, što Bog ne bi znao. Onaj, koji je tvoje oko stvorio, vidi i sam. Onaj, koji ti je dao uho, čuje i sam. Sve, što činiš, vidi Bog. Što govoriš, čuje Bog. Nema mjesta, na kojem te Bog ne vidi i ne čuje. Bog zna i ono, što ti misliš. On vidi u tvoje srce. Pred Bogom je noć kao dan. Bog znade, koliko rose ima u polju, koliko pijeska u potoku, koliko lišća u šumi. Samo Bog znade, koliko ima zvijezda. Bez njegova znanja ne padne ni jedan list sa drveta, ni jedna vlas sa glave./Slika br.13./

Na još nešto ću vas upozoriti, što smo vidjeli kod Adama i Eve, a što se i danas dogadja kod svakoga grijeha. Adam i Eva izgovarali su se na druge. Ni jedan od njih nije htio biti kriv. Svaki, koji nešto zlo učini, koji sagriješi, htio bi se izvući, htio bi grijeh pokriti i sakriti, samo da netko za njega ne sazna. Ali: zaklela se zemlja raju, da se svake tajne znaju. Kako je ono bilo nedavno, kada je u razredu bio razbijen prozor? Ni jedan dječak nije ga polupao, ni jedan nije bio kriv; svaki se ispričavao na drugoga; da, neki su dapače i lagali i rekli, da uopće nisu bili prisutni. Vidite, još uvijek se dogadja upravo onako, kao što je bilo kod prvog grijeha. Je li to lijepo, kad svako otklanja od sebe odgovornost? Ne svidja se to ni ljudima, a najmanje dragom Bogu. Ni vama se nije svidjalo, kad su se Adam I eva izgovarali. Ako već nešto skrivimo, onda to moramo i priznati.

2. K a z n a :

Adamu i Evi nije ništa koristilo, što su se na druge izgovarali. Oni su jeli sa drveta i nitko drugi. Oni su dobro čuli, što im je dragi Bog prije toga kazao: Ako budete jeli sa drveta u sredini raja, umrijet ćete. Zato ih je Bog morao kazniti.- Zar nije isto tako i kod vas kod kuće? Kad otac kaže Franji: "Franjo, ne diraj više u Klaru, inače ćeš dobiti batina!" Franjo ipak draži i dalje svoju malu sestricu Klaru, ona počne tako glasno vikati, da otac uplašen skoči od čitanja novina. Hoće li otac Franji, zato što nije slušao, dati bonbona? Sigurno ne. Nego će Franju, kako je i zaslužio, kazniti, da to upamti i da drugi puta više ne postupa tako.- Isto tako morali su Adam i Eva biti kažnjeni. Da su slušali dragog Boga, On bi ih sigurno nagradio. Nikada ne bi morali ostaviti raj; ne bi znali što je smrt; posao im nikada ne bi bio težak, nego uvijek lagan, i osim toga došli bi u nebo.

K a k o j e/B o g k a z n i o E v u :

Eva je bila prva kažnjena. Bog joj reče: " Ti ćeš se Eva mnogo mučiti sa svojom djecom." Kako je to bilo kod Adama i Eve, to ću vam kasnije pripovijedati. Ova kazna nije vrijedila samo za Evu. Od Eve potječu sve žene i djevojke, i zato je i Evina kazna prešla na sve žene i djevojke. Vidite, moje drage djevojčice, dok još niste išle u školu, a i sada još nosate svoje lutke i za njih se brinete: za njihove haljine, da ih nahranite, da spavaju, vozite ih na šetnju. Nemojte se toga stidjeti, nije to sramota. To je lijepa igra za djevojčice. Ima ta igra i svoj smisao: ona vas pripravlja za vaš kasniji poziv, kad budete čuvale svoju manju braću ili sestrice ili ako budete tu službu morale vršiti u tudjim kućama. Pripravlja vas dapače i na vaš budući poziv žene i majke. Ova igra je vrlo lagana i l lijepa, inače joj se i male djevojčice ne bi veselile. Lutke ne jedu ništa, one su zadovoljne sa svim, što im se dadne. Lutkama ne treba ništa, da se obuku, one ne vrište i ne deru se, one ne budu ni bolesne, ta one nisu žive. Ali kada postanete veće, onda će biti ozbiljnije. Morat ćete čuvati svoju mladju braću, a to vam ne će svaki puta biti ugodno; osobito ako bi se htjeli igrati ili naokolo tičkarati. A onda kao djevojke kod djece ili kao majke, morat ćete dijete njegovati dan i noć. Kod posve male djece mora majka neprestano biti i nema upravo vremena da nešto drugo radi. Kakove tek brige imaju majke, kada djeca ponarastu? Mala djeca staju majki na ruku, a velika na srce, veli jedna stara poslovica. Ona se mora brinuti, da djeca u školi nešto nauče, da budu dobra, da se priprave za neko zvanje da imaju svoje uzdržavanje. Ni onda još nije prestala briga majke. Ona neprestano misli na svoju djecu i osjeća se nevoljko, kada je koje daleko od nje. To je tako kao da su djeca dio majke. I, ako nisu svi na okupu oko nje, ona nije sretna. Djeco, to su kazne, koje je Bog dosudio Evi, ali i svim ženama i djevojkama.

K a k o j e B o g k a z n i o A d a m a :

I Adam je bio kažnjen: U znoju lica svoga jest ćeš kruh svoj, dok ne umreš. U raju bio je rad užitak, sve je raslo samo od sebe. Adam je morao samo nadgledati i žeti, ta bilo je vječno ljeto. Ali sada je postalo drugačije. Nadošla je jesen i zima u kojoj zamre svaki život. Ako je Adam htio od sada u jesen nešto žeti, onda je morao njivu prekopati, sjeme zasijati, kamenje i trnje odstraniti i k krčiti, a kada je sve to učinio, onda je morao čekati, hoće li njegov posao biti blagoslovljen, hoće li dragi Bog dati, da žanje, što je posijao. K tomu Adam nije imao nik kakova orudja, ni lopate, ni motike, ni grablja, ni če-

kića, ni pile. Sve je morao najprije izmisliti i s velikim trudom napraviti. Životinje je Adam morao najprije pripitomiti i uvježbati. Adam se morao jako mučiti. I od toga doba posao nije nikada postao laksi. Seljak se mora mučiti, da može ubirati plodove. Koliko truda ulaže vinogradar dok može točiti vino. I zantlija mora teško raditi; pekar cijele noći, kovač cijeli dan podnosi vrućinu vatre, zidar je izložen svakom nevremenu, tesar se muči sa teškim gredama. Kako se muče radnici po tvornicama i rudnicima! Nije to lako osam sati stajati uz stroj i neprestano ě činiti iste kretnje. To umara. Ni dusevni posao nije lagan. Činovnik mora uvijek sjediti za pisaćim strojem i stolom i listati po prašnim spisima, pisati i računati. Svaki stalež ima svoje teškoće i patnje, i tako će ostati. I zato se nikada ne će čeznuti za poslom,- i samo će se toliko radšti, koliko je potrebno. Svaki nastoji, da što manje radi, da drugi mjesto njega rade. To ćete naći i u svakom staležu i zvanju. Ali svaki čovjek i svaki mladić mora raditi prema riječima: U znoju lica svoga jest ćeš kruh. Dječaci, zapamtite to, to se tiče vas, ta sudbina će svakako vas zadesiti. Sada gradite pomoću kamenčića, rastavljate sat, zanimaju vas konji i strojevi, sada je to igra, ali treba da vas pripravi na vaš budući poziv.

3. I z g o n i z r a j a :

Jedna od kazni za prvi grijeh bio je i izgon iz raja. Predstavite si, kako je to, kada se nekoga iz lijepoga vrta premjesti u pješčanu pustinju, u kojoj ništa ne raste i ne uspjeva? Ili kad se nekoga progna iz ugodne, tople sobe u studenu zimu, u kojoj se mora smrzavati? Adamu i Evi bilo je strašno. Utučeni i nijemi idu jedno uz drugo u svoju nesreću. U jednoj spilji našli su zaklonište od zime i divlje zvjeradi. Prošli su lijepi dani raja, sada počinju gorki dani, puni briga i rada. A konac svega? Što će biti nakon toga teskog mukotrpnog života? Ništa vesela. Doći će nešto gorko i puno strave: smrt.

4. S m r t :

Bog je rekao Adamu: "Ako budete jeli sa drveta u sredini raja, umrijet ćete". Čuli smo da je dragi Bog dao čovjeku dušu. Duša daje tijelu život, da čovjek može vidjeti, pipati, hodati i micati se. Da su Adam i Evamogli ostati u raju, onda se nikada ne bi dijelila duša od tijela, nego bi ostali zajedno, dok ih jednog dana ne bi dragi Bog uzeo u nebo. Za kaznu za prvi grijeh moraju se na smrtnom času dijeliti duša i tijelo. Ovo rastajanje duše od tijela nazivamo smrt. Mrtvac ostaje još dva dana u kući, a onda se odnese na groblje i pokopa u zemlju. U zem-

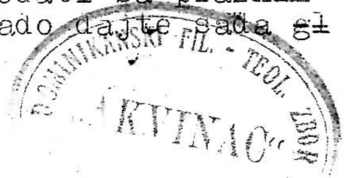
lji će tijelo ostati dugo, dugo vremena, do konca svijeta. Onda će Bog sve mrtve opet probuditi na život, to jest sjedinit će opet tijelo i dušu.

5. D u š n i d a n :

Zato, što će se opet tijelo sjediniti s dušom, zato mi na Dušni dan idemo na groblje i kitimo grobove cvijećem i vijencima. Narisat ćemo odmah grob na kojem je cvijeće i pokraj tog/groba/ crteža groblje s velikim križem. /Slika br. 11 i 12./ Za vrijeme crtanja neka kateheta dalje pripovijeda, jer, ako on ne pripovijeda, počet će djeca brbljati./ I vi treba da sada za dušni dan idete na groblje, a i inače idite često na groblje? Ne će vam se tamo ništa dogoditi. Ne bojte se! Mrtvi vam ne će ništa učiniti. Oni su sretni, da mogu počivati i spavati i da im nitko ne muti njihov mir. Zato se na groblju ne smije galamiti i bučiti. Znaju mrtvi, da na zemlji nije lijepo, oni se iz svojih grobova više ne bi htjeli vratiti na svijet. Najmanje zato da plaše ljude. Ako netko takve stvari pripovijeda, onda samo pokazuje, kako je glup. Takve priče o duhovima nisu istinite.- Još nešto: Sa tudjih grobova ne smijete uzimati cvijeće, svijeće i vaze za cvijeće ili zamijeniti.

6. I z b a v i n a s o d z l a :

Čuli smo o stanjam s djecom , o radu i smrti. Sve se to nalazi u životu svakog pojedinog čovjeka. Svaka žena imat će brige sa djecom. Svaki čovjek mora raditi i svi ljudi bez iznimke moraju umrijeti. To se razumije samo po sebi i za nas u sadašnje vrijeme je to nešto posve prirodno. Svaki čovjek znade, da to mora na se uzeti, i to bi se dalo podnositi. Ali to nije sve, što je po prvom grijehu zadesilo ljude. I mnogo još drugoga stoglo je čovjeka, š što život čini teškim i što ga ogorčava: nevolje. U raju zemaljskom nije bilo nikakova zla i vi mala djeca, što se toga tiče, živite skoro kao u raju, jer poznajete tek vrlo malo zla. Ivica već poznaje jedno od tih zala. U zadnje je vrijeme bio bolestan, imao veliku groznicu i morao radi upale pluća ležati u krevetu. Je li to bilo ugodno? Ili kada tko ima strašnu zubobolju, zar ne Marice? Onda ga ništa ne veseli. Nema volje za jelo, pa ni za igru s lutkom. Bolest je jedno takvo zlo, koje čini, da nam je život težak. Ima više takvih zala: na pr. glad. To zlo vi još niste osjetili, jer se vaši roditelji brinu da imate dosta hrane. Ali može se dogoditi, da ćete morati gladovati, kada odrastete. Teško je gorko hodati sa praznim želucom, a možda morati i raditi. Zato rado dajte sada gl-

gladnom djetetu od svoga kruha, jer možda ćete i vi jednom gladovati, pa ćete biti sretni, ako bude tkogod vama poklonio komadić kruha.- Jako veliko zlo je rat, jer donosi ljudima mnogo patnje. Za vrijeme rata pustoše se polja, i nastaje glad; nastupaju razne pošasti; za vrijeme rata pogibaju mnogi ljudi na fronti, a i kod kuće od bombi; kuće se ruše i mnogi ostaju bez krova.

To su zla, koja stižu tijelo. Jos su veća zla, koja stižu dušu. I ta ste zla sigurno već upoznali: na pr. nepravdu. Gorko je, kada učiteljica kazni Dragu, jer je brbljao, a zapravo je Josip to zlo počinio. Takva nepravda često više boli, nego li da ne dobijete ništa za jesti. Draga moja djeco, koliko trpljenja može prouzročiti zavist! Neka vas dragi Bog sačuva, da to nikada ne iskusite. Ovih zala nije bilo u raju zemaljskom. Došla su na svijet s prvim grijehom i često nam jako otešćavaju život. Čovjek trpi, dok ne umre. Vidite, djeco, zato moramo jako moliti dragog Boga, da ne dopusti, da nas zadesi rat, nepravda ili ljudska zloba. U Očenašu molimo kratko: Izbavi nas od zla. To znači: Odstrani od našeg tijela i duše sve što nam otešćava i ogorčava život. / Naučiti i dati da djeca govore./

DODATAK K IX.

B o ž j e o k o :

Jakob i Anica bili su jednom sami kod kuće. Tada reče Jakob Anici: "Dodji, potražit ćemo nešto dobro, da pojedemo!" Anica reče:"Ako me možeš povesti na takovo mjesto, gdje me nitko ne vidi, onda ću poći s tobom."

"No", reče Jakob,"dodji u smočnicu, ondje ćemo lizati slatkog kajmaka." Anica reče:"Tamo će nas vidjeti susjed, koji na ulici cijepa drva."

"Onda dodji u kuhinju", reče Jakob. "U ormaru je lonac pun meda. Namazat ćemo si kruh." Anica reče:"Ondje nas može vidjeti susjeda, koja sjedi kod prozora i šije."

"Hajdemo onda u podrum, tamo ima jabuka," reče Jakob, "ondje je crni mrak, i ondje nas za sigurno ne vidi nitko". Anica reče:"Dragi moj Jakobe, zar ti zaista misliš, da nas ondje nitko ne vidi? Zar ti ništa ne znaš o onom oku ondje gore, koje prodire zidove i vidi i u tami?"- Nato se Jakob uplaši i reče:"Imaš pravo, sestrice, Bog nas vidi i ondje, gdje nas nijedno ljudsko oko ne može vidjeti. Zato ne ćemo nigdje činiti zlo!" Anica se radovala, što je Jakob poslušao njezine riječi i zato mu je poklonila lijepu sličicu. Na njoj je bilo oko Božje okruženo zrakama. Dolje je bilo napisano:"Promisli, dijete, da Božje oko uvijek gleda, sakrit mu se ništa ne da."

Kristofor Schmidt.

S t v a r a n j e   š e v e :

Jednog dana dodje Bog Adamu, koji je u znoju lica svoga orao svoje polje, i zapita ga:"Kako je, Adame?" On odgovori:"Zlo, Gospodine, teško mi je podnositi tvoju kaznu. Tako sam osamljen kod svog posla; nema nikoga tko bi me razveselio."

Tada uzme Bog grudu zemlje i baci je u zrak. Gruda se pretvorila u sivu ptičicu, koja je veselo lepršala krilima, podigla se u visine i počela Adamu ljupko pjevati.

Od tog dana pozdravljala je ševa Adama svako jutro, kad je išao na posao, i svojom veselom pjesmom sjećala ga na ljubav i milosrdje Božje.

D u š n i   d a n :

Bio je vedar sunčani dan. Poslije podne sazove majka svoju djecu i reče:"Idemo na groblje! Uistinu mi nemamo ondje ni jednog groba, ali pohodit ćemo grobove drugih. Pomislite samo na našu susjedu Lizu. Ona bi bila jako žalosna,kad bi znala, da vi ne ćete doći na njen grob. Ona vam je tako često pripovijedala priče i na vas pazila, kada ja nisam bila kod kuće. Svakako, moramo na njezin grob."

Kad su došli na groblje, obasjavalo ga je zadnje blago sunce, i djeci se pričinilo to mjesto kao prvo mjesto mira. Djeca su sa majkom polako prolazila pokraj grobova. Majka je tu i tamo zastala i čitala poluglasno izreke sa grobova:"Ovdje nam nije stalno mjesto, mi tražimo buduće vječno boravište." i opet: "U kući mojeg Oca su mnogi stanovi." i: " Budi vjran do smrti, i dat ću ti krunu života".

Djeca su pobožno prisluškivala. Svečano raspoloženje zavladalo je njima. A smrt, od koje su se uvijek strašili, izgubila je svoj užasni izgled. Išli su kroz mjesto mira, a riječi, što ih je majka čitala, duboko su im se usijecale u dušu. I, kad kad je majka pročitala natpis:" Tko u mene vjeruje, živjet će, ako i umre," bilo im je, kao da prolaze kroz tajnu, koja im je zasjala zlatnim sjajem. Došli su na grob stare Lize. Zadnjih dana prije Dušnog dana spleli su vijenac. Ležao je sada na grobnom humku i bio je jedini, jer stara Liza nije imala više nikoga, tko bi joj položio vijenac na grob. "Sada se ona veseli", rekao je mali Martin."Sada ona iz neba gleda vijenac. E, kakve bi nam sada priče pripovijedala. Bila bi s nama još veselija, nebo li prije." Izmolili su Očenaš za susjedu. Pošli su dalje. Prošli su pokraj jednog spomenika, koji se raspadao i bio naslonjen na zid. Ono, što je na njem pisalo, nije se više moglo ni čitati. Godine su natpis izbrisale. Vidjele su se samo još dvije ruke, koje su, opraštajući se, le-

žale jedna u drugoj. Zastali su i promatrali. Ni jedno nije progovorilo ni riječi. Ali slika ruku, koje se nisu puštale, ucijepila se je neizbrisivo u njihove duše. A oko njih bio je sjajan jesenski dan kao odsjev neba.

Na putu čekao je još grob Ivice N. Da, mali Ivica bio im je drug u igri. Uvijek je bio prvi, i mislilo se, da bez njega ne može biti ni jedne igre. Ali tada je jednog dana obolio i umro. Sada je ležao ondje u zemlji, i čisto nije išlo u glavu, da je mrtav."On nije ponio sa sobom svoga konjića", prozbori Martin. "Ostao je kod kuće. Zar ne, dragi Bog mu je dao novog konjića." "Da", potvrdila je majka. I onda su molili kratku molitvu za Ivicu.

"Sada još moramo poći na grob Ivana", podsjeti Nikola. "Martin i Katica ne znaju ništa o njemu. Ali ja sam ga tako dobro poznavao. Sjećaš li se, majko, kako mi je napravio ptičicu, koju još sada imam? Sjećam se tako dobro kako je uvijek pjevao pjesme, koje ja nisam razumio. Ivan je bio Rus i ratni zarobljenik, Bio je dobar čovjek. Kada su njegovi drugovi odilazili, bio je on na smrt bolestan i nije mogao s njima. Umro je, i tu su ga pokopali. Siromašni Ivan!"

"Da", reče majka,"on nije mogao više vidjeti svoju domovinu i svoju djecu. Kada su njegovi drugovi došli da se s njim opraste, suze su mu se kotrljale niz obraz. A kad su otišli, izvadio je mali križ, koji je uvijek nosio oko vrata i ljubio ga, i vidite, jedna domovina mu se ipak otvorila."

Razrogačenih očiju i pobožno gledala su djeca svoju majku. Toplim srcem stajali su na siromašnom grobu. O domovino, o majko,o smrti! I zamišljeno, vrlo zamišljeno i tiho išli su kući.

Marga Thome.

X. I S T O Č N I G R I J E H I S P A S I T E L J .

1. Praroditelji. 2. Istočni grijeh. 3. Spasitelj. 4. Bog oprasta Adamu i Evi. 5. Krštenje.

Tekst, koji treba naučiti: Otpusti nam duge naše.

Crtež: Krštenje.

Dodatak: Kraljevo krstenje.

1. P r a r o d i t e l j i :

Adam i Eva imali su malu djecu, koju su odgojili za velike ljude. Oni su opet imali djece i tako je to išlo dalje sve do danas. Stari su ljudi pomrli, a mladji su ostali, i tako je na zemlji bilo sve više i više ljudi, i konačno su ljudi naselili cijelu zemlju. Jer mi svi potječemo od Adama ±i Eve, zato kažemo, da su oni naši praroditelji, a mi smo medjusobo po Adamu i Evi rodjaci. I mi svi ljudi sačinjavamo prema tome jednu veliku obitelj.

U tu veliku obitelj spadate i vi i ja, ali u nju spadaju i Amerikanci, i Francuzi, i Crnci, i uopće svi ljudi cijeloga svijeta. I zato smo svi jednaki: svi imamo glavu, noge, ruke; samo je neka mala razlika. Jedni imaju crnu kožu, drugi smedju, treći plavu, ili je različiti nos ili usta, ili veličina ili debljina, inače smo svi jednaki.

2. I s t o č n i   g r i j e h :

Ovu obilježku, koja je svima jednaka, baštinili smo od Adama i Eve preko naših predja i roditelja. Nisu nam samo to naši praroditelji ostavili u baštinu, nego i nešto zlo. Prošloga sata smo čuli, kakvu zlu baštinu su od Adama i Eve primili žene i djevojke, a koju ljudi i mladići. To je jako žalosno, ali još žalosnije i kobnija je jedna druga baština, koju su nam ostavili. Prvim grijehom istjerali su Adam i Eva iz svoje duše dragog Boga. Pa kako su nam Adam i Eva ostavili sve u baštinu, tako i to stanje duše. Ono, što se nema, to se ne može dati. Ono što se je posjedovalo i što se je izgubilo, ne može se nikome pokloniti. Marta ne može više nikome pokloniti svoju lijepu vrpcu za kosu, koju je jučer izgubila. Radi prvog grijeha Adam više nije imao milost i prema tome nije je više mogao nikome pokloniti. Da prvi ljudi nisu sagriješili, onda bi nam u baštinu ostavili i milost, i svako dijete imalo bi milost Božju, rodilo bi se Bogom u duši. Ali iza prvog grijeha ne rodi se ni-jedno dijete sa Bogom u duši. Mjesto milosti ostavili su nam naši praroditelji jedno zlo, grijeh.

Grijeh je bio u njihovoj duši, oni su ga posjedovali i mogli su ga dati drugome u baštinu, iako se mi njihovi potomci, tome daru ne veselimo. Djeca se vesele samo onda, ako od svojih roditelja baštine novac i posjed. Nitko se n ne veseli, što će baštiniti dugove. Takav dug je i grijeh, koji mi sami nismo počinili, nego smo ga samo baštinili. Taj se grijeh zove istočni grijeh, jer izlazi iz Adama i Eve i prelazi na sve ljude. / Napisati i uvježbati./

3. S p a s i t e l j :

Djeco, sada ćete čuti o još jednoj kazni, koja je stigla Adama i Evu, a koja je također posljedica istočnoga grijeha. Mi već znamo: Ako Bog nije u duši, onda takva duša ne može doći u nebo. To je bila najveća i najstrašnija kazna za Adama i Evu i za sve ljude. Zamislite! Radi toga, što su prvi ljudi istjerali Boga iz duše, zato ni jedan čovjek nije mogao doći u nebo. Adam i Eva su mislili, kako je gorko i tesko: na zemlji se toliko patiti i raditi, onda strašna smrt i konačno pakao. Zato su bili posve klonuli i bili su izgubili svaku nadu, kada su bili potjerani iz raja. Zamislite si, kada bi se to nama dogodilo, mi bismo očajavali. Jer, zašto da živimo ovdje na zemlji u strahu, brigama i bijedi? Da se onda iza smrti još više mučimo? Onda bi bilo bolje, da uopće nismo došli na svijet!- Dragi Bog je znao, da bi ovo stanje Adama i Evu i uopće sve ljude obeshrabrilo. Zato se odmah smilovao i rekao prvom čovjeku:"Za vaš grijeh zaslužili ste kaznu. Ja sam vam unaprijed kazao da ću vas kazniti, i kazna će vas stići. Eva, ti ćeš se cijeli život mučiti s djecom, a ti Adame, teško ćeš raditi cijeli svoj život, a na koncu svoga života ćete umrijeti. Ali, ako budete na zemlji bili dobri, ako budete vršili svoje dužnosti, onda ću vam se smilovati, milosrdje će moje biti veće od pravde i poštedjet ću vas od pakla, poklonit ću vam dapače i nebo. To isto obećajem i vašim potomcima. Vi ste me protjerali iz vaše duše i dobrovoljno ste dali mjesta zlom duhu. Vi sami ne možete ga opet potjerati iz vaše duše i osloboditi se od grijeha. Vi ćete u svojoj oholosti pokušati, da nešto i bez mene postignete, ali ne ćete uspjeti. Moj božanski Sin, druga Božanska osoba, Isus Krist saći će iz ljubavi prema meni i vama na zemlju i zaslužiti vam milost, koju ste izgubili. On će vam opet otvoriti nebo i pokazati vam, kako ćete se osloboditi od grijeha, koji će s vas prijeći na sve ljude!"

Sin Božji nije odmah došao na zemlju, ljudi su morali čekati dugo, dugo vremena, mnogo tisuća godina. Ljudi su morali sami iskusiti, kako im je bez Spasitelja. Adam i Eva su brzo uvidjeli, da im je Spasitelj potreban, ali On nije došao prije smrti Adama i Eve. Što dulje je valjalo čekati, to više su ljudi uzdisali za Spasiteljem. I konačno je Spasitelj došao. /Naučiti i govoriti: Bog je već prvim ljudima u raju zemaljskom obećao Spasitelja. Isus je Spasitelj. On je druga Božanska osoba. Napisati: Spasitelj= Sin Božji = druga božanska osoba./

4. B o g o p r a š t a A d a m u i E v i :

Kad su Adam i Eva čuli, da će ipak doći u nebo, nisu više bili zdvojni, već su se jako razveselili. Sada se opet veselimo životu, sada ima život svoj smisao, sada opet znamo zašto radimo! Sada nam je doista jako žao, što smo uvrijedili dragog Boga! Kamo sreće, da smo ga ipak poslušali! Ali sada ćemo iz zahvalnosti biti dobri i ne ćemo više griješiti. Bit ćemo marljivi i radit ćemo kako to dragi Bog želi. Adam i Eva nisu to samo obećali, nego su to i držali. Mnogo su se mučili radom, mnogo su morali podnijeti sa svojom djecom, čuti ćemo o tome drugi puta, mnogu bol i ptanju morali su podnijeti, ali pri tom nisu mrmljali i postali nezadovoljni. Bili su strpljivi i sve su mirno snosili: Sami smo to skrivili, nismo radi svojih grijeha bolje ni zaslužili. Jer su do konca života ustrajali u dobru, Bog im je uistinu i oprostio grijeh, za svoj grijeh nisu došli u pakao, nego su već dugo u nebu. Za kaznu nisu smjeli odmah u nebo, tisuće godina morali su ě čekati, dok je došao Spasitelj, Sin Božji, na zemlju i, kada se vratio u nebo, poveo je sa sobom i Adama i Evu.

5. K r š t e n j e :

Svako dijete, kada se rodi ima na duši istočni grijeh, i svaki čovjek morao bi radi toga grijeha poslije smrti u pakao. To bi bilo vrlo žalosno. Ali dragi Bog nije oprostio samo prvim ljudima, pomogao je i nama. Ali ne moramo više čekati na Spasitelja. On je došao na zemlju već prije skoro 2.000 godina i učio je ljude, kako će sa duše odstraniti istočni grijeh. Dao je nalog, da svi ljudi, koji bi se htjeli osloboditi istočnoga grijeha, moraju doći u crkvu svećeniku. Tako su i vas, kada ste bili još posve maleni, donijeli u crkvu i u crkvi ste bili oslobodjeni od istočnog grijeha. Zato više nitko od nas nema na duši istočni grijeh. Što je radio svećenik, da nas oslobodi od istočnoga grijeha? Uzeo je posvećenu vodu, polijevao je njome glavu djeteta i pri tome izgovarao svete riječi. Taj čin zovemo krštenje.- Ta riječ vam je sigmrno već poznata. Kada nekoga polijevamo vodom i onda kažemo: krstim te, to se kaže zato, što svećenik kada krsti dijete, takodjer polijeva vodom.- I, kao što se vodom pere prljavština sa rublja, tako se po ovoj svetoj vodi čisti duša od istočnog grijeha. A, kad je duša čista, onda dolazi dragi Bog i stanuje opet u njoj.

Gdje stoji u našoj crkvi krstionica? Tko je već vidio kako se krsti? Kada će opet biti krštenje? Sve vas pozivam na to krštenje. Dodjite u... u...sati u sakristiju i gledat ćete, kako se krsti. Uvijek možete prisustvovati, kada se krsti čija sestrica ili bratac. Uopće svaki puta, kad vidite, da se dijete nosi u crkvu na krštenje, smijete

i vi ići. Ako vas ljudi neće da puste, hoće da vas potjeraju, onda samo recite: Velečasni nam je rekao da idemo na krštenje. /Djeca jako rado prisustvuju krštenju, samo su plašljiva i zato ih valja pozvati./

Narisat ćemo ovo: U sredini krstionicu. Ona izgleda po prilici ovako: Gore je poklopac, koji se može skinuti. Krstionica je obično iz kamena. U kamenu je udubina, po prilici ovako, označujem izlomljenim crticama. U toj udubini je krsna voda. Kada je krštenje, zvonar skine poklopac, zagrabi krsne vode u jednu časicu i opet poklopi, da ne bi u krsnu vodu pala prljavština, i da nitko drugi ne može uzeti krsne vode. / Slika br: 14./

Kod krštenja izlijeva svećenik vodu iz čašice na glavu malog djeteta. Narisat ćemo vrčić, iz kojega se lijeva voda. Što se kod krštenja dogadja, to ćemo narisati desno i lijevo. Lijevo ćemo narisat dušu sa istočnim grijehom, kako smo to već prije risali. Desno ćemo narisat dušu, kako izgleda poslije krštenja. Oslobodjena od istočnog grijeha i napunjena milošću Božjom. I to znamo već narisati.

DODATAK K X.

K r a l j e v k r š n i d a n:

Prije hiljadu i više godina živio je u Francuskoj jedan kralj, koji se zvao Ljudevit. Bio je jako dobar i pobožan, zato su ga nazvali Ljudevit pobožni. Stanovao je u svojoj kraljevskoj palači u Parizu. Svake godine išao je u odredjeni dan u daleko malo seoce Poitier.

Njegovi dvorjanici nisu volili to putovanje. Govorili su: Ne dolikuje se jednom kralju, da svake godine ide u tako malo seoce. Bolje bi bilo, da kralj ide u Reims, grad svoga krunisanja, i da tamo lijepim svećenostima proslavi taj dan.

No Ljudevitu je malo seoce bio najljepši grad na svijetu, jer ga je tamo u maloj, neuglednoj crkvici dala krstiti njegova majka. Kralj Ljudevit je običavao reći: "U Poitieru sam dobio krunu života, a u Reimsu samo kraljavsku krunu, koja nosi sa sobom samo muke i patnje.

Toliko je cijenio krštenje, da je svake godina na dan svoga krštenja pošao u malu crkvu i na koljenima zahvaljivao Bogu za milost krštenja.

Kralj je posve ispravno radio. Ja bih želio, da i ti, dijete, tako cijeniš svoje krštenje i da se na dan svoga krštenja zahvališ Bogu. Sigurno znaš, kada je tvoj rodjendan? To je posve naravno. Ali bi isto tako morao znati i

dan, kada si kršten.

Na taj dan postao si dijete Božje i baštinik neba. Na taj dan postao si kršćanin. To znači: dijete, koje pripada Kristu- Isusu. Od tog dana pripadaš medju one, o kojima Spasitelj kaže:" Ja prepoznajem svoje."

Kad je iza krštenja župnik upisao tvoje ime u crkvenu knjigu, upisao je i Isus tvoje ime u knjigu, koju zovvemo "Knjiga Života". Da, On je kazao, da je naše ime uppisano"u svoje obadvije ruke." Zato je nemoguće, da te zaboravi. "Ne boj se, ja sam te otkupio, ja sam te zvao tvojim imenom, ti si moj!"

Ivan Lunde.

XI. KAIN I ABEL.

1. Kain. 2. Abel. 3. Zavist Kainova. 4. Braća. 5. Jedino dijete.

Slika u boji: Kain i Abel.

Dodatak: Mali spasitelj. Mala ljubiteljica žrtve. S Sveta djeca.

1. Kain:

Čuli smo, kada je Bog u raju zemaljskom kaznio prve ljude, kako je kazao Evi:"Mnogo ćeš se mučiti i trpjeti radi svoje djece." Uskoro iza izgona iz raja iskusila je tu prijetnju. Eva je dobila malog sina, kojemu je dala ime Kain. Vi ste već vidjeli malu djecu i znate, koliko je posla s njima: Prati pelenice, uspavljivati...i t.d. Ovaj bi se trud još podnosio, ali je nadošlo nešto gore. Kain je bio slika svoga oca i baštinio od njega mnogo dobra, ali i po koje zlo. Koja dobra? Tijelo sa mnogim sposobnostima. Koje zlo? Istočni grijeh sa svim njegovim posljedicama. Koje su to posljedice? Da u duši nije kraljevao Bog, nego je u njoj stanovao zao duh. Da zao duh stanuje u njegovoj duši očitovalo se to u njegovu govoru i radu. Ali je Kain imao nekoga, tko ga je upozorio na sve, što n nije dobro. Tko je to bio? Andjeo čuvar je uvijek bio uz njega. Često, često, opominjao je Andjeo čuvar maloga Kaina, da ne učini zlo, da ga Bog ne kazni.

Kain ga nije slušao. Često mu je Andjeo čuvar šaptao, da učini koje dobro djelo, ali on nije slušao Andjela čuvara. Činio je upravo protivno. Gdje je samo mogao, činio

je zlo. Ponašao se kao mali djavao, Drugačije nije moglo ni biti, jer on je radio samo ono,što mu je djavao prišaptavao. Ovo ružno ponašanje osobito se očitovalo prema roditeljima. Na pr. kad su rekli, da im nešto donese, on je pobjegao. Jednom riječi, Kain je bio zločesto, pakosno dijete, koje je uvijek htjelo provesti svoju volju i provelo ju je i koue se opiralo i odgovaralo na svaku riječ roditelja. Adama i Evu je to jako žalostilo. Još gore se je ponašao prema svome bratu. Prema njemu je bio upravo nesnosan. Mladji brat mu je uvijek smetao, bio mu je na putu, prezirao ga je, nikada nije htio s njim dijeliti, htio je da sve bude samo njegovo.. Neka djeca budu bolja kada su starija, ali kod Kaina nije bilo tako. On se nije popravio i postao je veliki mitkov. Roditelji su ga i sada još opominjali, ali Kain im se samo smijao. Teško i groko je to bilo Adamu i Evi, bio je to za njih veliki križ. Radi zloće i pakosti nisu mogli voljeti Kaina. Zar nije tako i kod vas kod kuće? Tko najviše vrijedi kod roditelja? Onaj, koji sluša i tako veseli svoje roditelje. I, jer Kain nije slušao svoga Andjela čuvara, i nikada nije bio dobar, nego uvijek samo zločest, zato ga ni dragi Bog nije mogao voljeti.

2. A b e l :

Adam i Eva imali su još jednoga dječaka Abela. On je bio nešto mladji od svoga brata Kaina i baštinio je od svojih roditelja istu baštinu kao i njegov brat. I on je nosio u sebi istočni grijeh i sklonost prema grijehu uopće. Ali je ipak izmedju te dvojice bila velika razlika.. Kain nije nikada slušao opomene svoga Andjela čuvara, dok je naprotiv Abel uvijek slušao, što mu je Andjeo čuvar uvijek u srcu govorio. I svoje roditelje je uvijek veselio. Nikada ih nije žalostio. Kada su zatražili, da im nešto donese, brzo im je to donio. Svakako nije mu uvijek bilo lako slušati, osobito kad je postao veći, ali je tada svaki puta mislio: Majka i otac su stariji od mene, mnogo su više proživjeli u životu nego ja, i zato znadu, što je pravo. Osim toga oni su moji roditelji i žele mi svakako najbolje. Tako mu je lakše bilo slušati. Kada ga je djavao nagovarao na zlo,onda mu se smijao i nije ga slušao. Adam i Eva bili su jako zadovoljni sa svojim Abelom i bio im je miliji nego zločesti Kain. I, jer je Abel slušao svoga Andjela čuvara i činio samo dobro, zato je za sigurno više vrijedio pred Bogom nego li njegov brat Kain.

3. K a i n o v a z a v i s t :

Kain je sve to zavidno gledao. Nije mogao priuštiti svome bratu da ga vole, i smišljao je, kako bi mogao postići, da on bude sve. Andjeo čuvar mu je govorio, neka bude dobar, onda će roditelji i njega hvaliti. On to nije shvaćao, a nije ni htio da bude dobar. Gojio je posve druge misli: Kad Abela ne bi bilo, onda ga roditelji ne bi mogli ni uzdizati i morali bi svu svoju ljubav pokloniti njemu. Dakle, samo Abel bio mu je na putu.

Da može svoje zlo djelo izvesti, odmamio je Abela u polje. Pretvarao se, da ga nužno treba, da mu pomogne kod jednog posla. Abel, koje je bio pripravan uvijek pomoći, pošao je s njime. U polju uhvati Kain toljagu i ubije svoga brata Abela. Prvo ubistvo. Ali, Kain se je ~~pxxxxxxxx~~ prevario, kad je mislio, da će iza bratove smrti on jedini uživati svu ljubav roditelja i dragog Boga. Nasuprot, on je spoznao, kako je strašno zlo njegov čin, i bojao se kazne Božje. Sada je tek jasno osjetio, da pred ljudima ne može više ništa vrijediti i zato je pobjegao u divlji svijet. Ali nije više nigdje imao ni časa mira. Kad je bio sam, onda je pred sobom gledao strašnu sliku svoga ubijenog brata Abela, a , kada je bio medju ljudima, onda se bojao da će ga ubiti.

4. B r a ć a :

Draga djeco, skoro svatko od vas ima brata i sestru. Jedan ih ima više, drugi manje. Jedan ima stariju braću, drugi mladju. Ali braća se uvijek moraju slagati. Sa svojom braćom i sestrama ne smijete se svadjati. Bili oni stariji ili mladji od vas. Otac i majka se sigurno ne vesele, ako se vi svadjate. Boli ih, žao im je, ako vas moraju često opominjati, da budete medjusobno dobri. Djeco, slažite se, jer vidjet ćete, kada budete odrasli, kako ćete čeznuti jedno za drugim, i biti ćete onda pripravni mnogo žrtvovati, samo da možete nekoliko časova biti zajedno. Dragi se Bog ne veseli djeci, koja se samo svadjaju, a još manje onoj, koja se odmah udaraju i tuku. Ima djece, koja se lijepo i ljubezno vladaju samo onda, kada osjete, da su u blizini majka ili otac. Ali, kada su roditelji daleko, onda svojoj braći prkose, štipaju ih, grebu i zadirkuju, a kad se djeca najljepše igraju, onda uleti medju njih takav divljak i raspurši cijelu igru. To nije dobro i ne smije biti. Vi znate, dragi Bog sve vidi, iako roditelji ne vide. Vidjeli ste kod Kaina i Abela, do čega može doći, kad se braća ne slažu. Tko se ne slaže s braćom, taj kasnije ne će moći živjeti u miru ni s drugim ljudima. Ne smijete htjeti uvijek provesti svoju volju. Kad jedanput Marica hoće svakako da se vozi u kolicima, onda neka Fran

njo popusti i neka preuzme ulogu konja. Ako jedno dijete hoće da se ljulja, onda se ne mora i drugo htjeti ljuljati baš u isti čas, kad inače ljuljačka ostaje dugo vremena prazna. Ako je Zdenka bolesna i dobije zato nešto bolje za jelo, onda ne mora i brat dobiti bolje jelo. Ako otac jedamput nekamo putuje željeznicom, i može povesti samo jedno dijete, onda drugi ne smiju biti nezadovoljni, što nisu povedeni. Mogli bismo navesti još mnogo takvih primjera. I vi morate kojiput popustiti. Osobito starija djeca treba da se rado nečega odreknu, da manja mogu to uživati. Dječaci se moraju čuvati, da si za tučnjavu ne izaberu samo mladje i slabije. Nije nikakvo umijeće,a niti je lijepo ako dječaci napadaju slabije ili djevojčice i udaraju ih. Mnogo je ljepše, ako dječak svoju sestricu štiti i pomaže joj. Teže poslove treba da dječaci dobrovoljno rade mjesto djevojčica, jer su oni snažniji. Ovo, što sam sada rekao, vrijedi i za vladanje prema svojim školski drugovima i uopće prema svoj djeci. Odlučite sada odmah: Ja se ne ću tući sa svojom braćom i sestrama; ne ću se s njima prepirati i svadjati. Ja ću često svjesno, svojevoljno popustiti, iako znam, da sam u pravu. Priuštit ću svojim sestricama ili braći da i oni, kada se nešto dijeli, dobiju veći komad ili više. Dječaci moraju još i to odlučiti, da će kod teških poslova pomoći svojim sestrama ili da će ih oni mjesto njih obaviti.

Ali, makar vam odluka čvrsta bila, ipak se može lako dogoditi, da ćete se kojiput ljutiti jedan na drugoga.Na. pr. kada kod igre jedan od vas ne bude dosta pažljiv, pa vas ozlijedi ili udari i tako vam zada bol. Ne budite preosjetljivi! Većinom nije to učinjeno namjerno. Ne budite u takovu slučaju tvrdoglavi i ne prkosite. Ako vas je netko ražalostio, ne čekajte, da to dijete dodje k vama i da vas moli za oproštenje. Pristupite prvi tom djetetu,pružite mu ruku i recite:"Budimo opet dobri!" Lako je ne svadjati se i ne tući sa djecom, koja su mila i dobra, ali biti dobar i sa djecom, koja su osorna, zla, to je poteško i to mogu postići samo najbolja djeca. / Primjeri u dodatku./

5. J e d i n o d i j e t e :

Sada je Mira napravila čudno lice i pomislila: To se sve mene ne tiče, jer ja nemam ni braće ni sestara. Upravo se to više tiče jedinica i jedinaca, negoli onih, koji imaju više braće. Jer upravo takva djeca, jedinci i jedinice, svojim su roditeljima sve što imaju. Sve, što im srce poželi, to dobiju. Zato je s takvom djecom vrlo teško, kada dodju medju drugu djecu. Ona žele biti uvijek prva i uvijek u pravu. Takva djeca hoće, da bude sve po njihovoj

volji, i kada su medju tudjom djecom, a kada im to ne uspije, onda se svadjaju. Takva djeca su većinom tvrdoglava, nepopustljiva i uvijek hoće da su u pravu. Sve bi htjeli imati, sve neka se oko njih vrti i kada jednom nije tako, onda su nestretna i plaću. Takvoj djeci ne treba zavidjati, jer ona će i kasnije u životu teško prolaziti sa ljudima. Zato vas već sada upozorujem, da već sada pazite na sebe, kada ste medju drugom djecom. Inače će vam se dogoditi kao Kainu.

DODATAK K XI.

Mali spasitelj:

Kada smo se kao djeca u vrtu igrali, uvijek nam se pridružio bosonogi dječak naših godina. Zvao se Fritz P Petzold, i bio je vrtlarov sin. Jednoga lijepoga jutra ostavila nas je naša čuvarica same. Mi smo zajedno se ostalom djecom, koja su nam se priključila, kupili suho otpalo lišće i bacali preko branika malog mosta u potok. Zatim smo potrčali kojih trideset koračaja natrag , do jednog dubokog mjesta u potoku nad kojim je bila položena uska daska, da se s nje može zagrabiti voda. Htjeli smo ondje loviti male zlatne ribice. Ja sam trčao pred svima i veselo kličući, stajao sam prvi na slabom brvnu. U tren oka brvno se prevrne i ja padnem naglavce u vodu. Preplašeni prijatelji razbježali su se na sve strane i u času nestali iza ograda i živica, odakle su i došli. Mislio sam da sam izgubljen.

Ali Fritz nije učinio tako. U onom času, kad sam ja potonuo, skočio je odlučno na brvno, zahvatio u dubinu, uhvatio moju kosu i, vičući, što je jače mogao, dozivao svoga oca. Glavu mi je izvukao iz vode, ali više nije mogao i ja sam mislio da ću se svaki čas utopiti sa svojim prijateljem, jer mala daska ljuljala se tamo i amo kao l ljuljačka. Ali zapomaganje Fritza Petzolda doprlo je do njegova oca, koji je letio preko svojih gredica i izvukao me. Sav mokar i pokriven crnim muljem visio sam na njegovim rukama kao ubijena mala krtica. Tako sam izgledao,kad me je donio mojim roditeljima. Majka je prema svojim mogućnostima nagradila mališana, a naša srca ostala su dugo povezana u ljubavi.

Wilhelm Kögelgen.

Mala duša žrtve:

Ljubav male Anice bila je strastvena i ljubomorna.. Kada joj je bilo četrnaest mjeseci, srdila se na svog

brata Jakova, jer si je umišljala, da majka sada više nju toliko ne voli, da svoju ljubav dijeli. Kada je bila s njim sama, udarila je slabašno dijete u glavu. Drugi put, kad je Jakov sjedio majci na krilu, sasula mu je Anica soli u oči.- Provale ljubomora.

Kada je strašni rat trogodišnjoj Anici ugrabio oca, djevojčica se posve izmjenila i počela je čeznuti za nebom. Imala je dobro srce i htjela je tješiti svoju majku. Poučili su je što mora činiti: Moliti za oca, slušati majku i činiti joj veselje, brinuti se za svoju manju braću, jer ona je bila najstarija, i činiti male žrtve. Počela je samu sebe zapostavljati i dala prednost manjoj braći.

Kao sva djeca i Anica je voljela vesele zabave. Jedanput je bio planiran izlet, u kojem će sudjelovati četica vesele djece. Svi su se jako veselili. U zadnji čas razboli se Jakov, pa je morao ostati kod kuće. Jedna mala prijateljica ponudi se, da će ga zabavljati. U srcu male Anica odigrala se borba. Smijeh veselog društva mamio ju je na izlet, a dužnost ljubavi prema bližnjemu opominjala ju je, da opet načini žrtvu, i ona je poslušala nutarnji glas.

Jedna od najvećih žrtava bila joj je svladati svoj žestoki temperamenat. U razmjerno malo vremena uspjelo joj je nadvladati se. Nikada se nije tužila, kad bi druga djeca bila bezobzirna. Mirno bi i ravnodušno podnosila, kad bi je manja braća uznemirivala, i, ako bi je ponovo dražili, odmah bi pomislila: Moram se svladati, i tako bi svaki puta ostala pobjednica.

Osobito je nježno ljubila Anica svoju braću i sestre. Pomagala bi im u igri, tješila ih u njihovim malim bolima, brinula im se za zabavu i zaposlenje, i branila ih, kada bi majka radi njihovih nepodopština bila nezadovoljna. U takvim slučajevima uzimala bi svu krivnju na sebe. Mališani nisu često razumjeli njezinu ljubav i požrtvovnost. Anica je jednog dana ukrasila malakolica cvijećem i, sva sretna, pošla na šetnju, najednom iznenada dotrčaše Jakov i njegov mali prijatelj, koji su se u blizini igrali, namjerice se potepu i padnu preko kolica, izbace cvijeće i onda pobjegnu. Anica je jako plakala, ali se brzo sabrala i rekla: Ako se time dobro zabavljaju, ja sam zadovoljna!"

Anica Guigue umrla je 1922. godine. Nije još imala ni jedanaest godina.

S v e t a d j e c a :

Može li dijete postati sveto? - O da, samo ako hoće. Sveci su jednostavni ljudi, koji jako vole dragog Boga. Oni čine mnoge male žrtve i pomažu, gdjegod samo mogu. A, ako su još djeca, onda su jako poslušni svojim roditeljima, u školi marljivi i pažljivi.

Pobožno dijete rado moli, ali ne samo za sebe, nego i za roditelje, za grešnike, za duše u čistilištu i za sve ljude. Već prvu žrtvu ujutro, kada treba ustati, učine iz ljubavi prema Bogu. Ono jako rado misli na dragog Isusa i hoće da sve, što radi, bude dobro i lijepo, kao kod dragog Isusa. Ono se ne tuži na nevrijeme ili na drugu djecu, ono ostaje mirno i onda, kada mu je teško. Kažemo: Ono je strpljivo. Kada takvo dijete hoće da se rasrdi, onda se brzo sabere i misli:"Svladat ću se iz ljubavi prema Isusu i ne ću se ljutiti." Tako pobožno dijete postaje sve bolje, pred Bogom je sveto i čisto kao andjeo.

M. Schmidtmay. Iz knjige:"Bit će svete djece".

XII. NAVJEŠTENJE MARIJINO

1. Čežnja za Spasiteljem. 2. Advent. Adventski vijenac. 3. Navještenje Marijino. 4. Zdravo,Marijo. 5. Sv. Josip.

Tekst, koji treba naučiti: Zdravo, Marijo....

Slika u boji: Navještenje

Crteži: Adventski vijenac. Navještenje.

1. Čežnja za Spasiteljem:

Već prvom čovjeku u raju obećan je Spasitelj, koji će ljude osloboditi od grijeha. Ali Spasitelj nije odmah došao. Ljudi su morali iskusiti, kako je strašan grijeh. Prošle su stotine godina i tisuće godina. Ništa nije bilo bolje, nasuprot prilike su postajale sve teže, sve zamršenije. Nitko nije znao, što je pravo, što krivo, što je grijeh, a što dobro. Jedni su rekli ovo, a drugi protivno. Bogataša je bilo samo malo, većina su bili siromasi.Nisu znali ni koji je pravi Bog. Klanjali su se suncu, životinjama, pa i čovjeku. Jedni su tvrdili, da čovjeka usrećuje bogatstvo, drugi su govorili, da je čovjek najsretniji onda, kada ništa nema i ništa ne treba. Vladao je u tom pogledu pravi nered. Posve je razumljivo, da ljudi nisu bili zadovoljni, već jako nesretni i da su sve toplije molili dragog Boga: Pošalji nam već jednom svoga Sina, da nam On kaže, što je pravo, i da nas oslobodi od grijeha.

2. A d m e n t . Adventski vijenac :

Vrijeme pred Božić sjeća nas na duga stoljeća, u kojima je čovječanstvo vapilo za Spasiteljem. Ove četiri nedjelje pred Božić nazivamo: Advent. /Napisati na ploču/. Što znači ta riječ? To ću vam jednom kasnije protumačiti. Sada samo zapamtite: Četiri nedjelje pred Božić zovu se Advent. /Neka djeca ponove./ Što radimo svake godine u Adventu? Niste još ništa primjetili u crkvi? Tako je! Svake godine objesi se u Adventu u crkvi veliki zeleni vijenac. Jer taj vijenac vješamo samo u Adventu, zove se adventski vijenac. Tko je kod kuće napravio vijenac?/ Neka djeca u svakom odjeljenju naprave vijenac/ Tjedan dana prije neka se ustanovi, koje će dijete donijeti vijenac, koje vrpce, koje cvijeće. I djeca prvog odjeljenja oduševljeno sudjeluju .Na prvom satu vjeronauka može vjeroučitelj vijenac odmotati i blagosloviti./ /Vidi opaska dolje!/ Jer imamo samo jedan adventski vijenac, zato će si svatko u risanku narisati adventski vijenac. /Crtati! Za vrijeme crtanja nastaviti govoriti./ Tko ima boje može gotove grančice obojati zeleno, a vrpce ljubičasto. Vijenac je posve jednostavan: zeleni vijenac sa samo četiri svijeće. Za nekoliko tjedana dobit ćete nešto slično, ali mnogo ljepše, negoli je adventski vijenac, ukrašeno mnogim ukrasom i sa mnogo svijeća: božićno drvce. Adventski vijenac je kao preteča božićnog drvca. On nam kaže, da će Božansko Djetešce skoro doći. Isto tako nam i adventski vijenac navješta, da je Božić pred vratima.

3. N a v j e š t e n j e M a r i j i n o :

Konačno nakon dugo, dugo vremena došao je na svijet Spasitelj, Sin Božji. Vi znate, da nitko ne dodje na svijet kao velik, odrastao čovjek, nego svaki čovjek mora biti najprije dijete. Da dijete treba majku koja ga njeguje, koja se za njega brine i pazi, i to znate. Tako je i dragi Bog morao tražiti na zemlji djevojku, ženu, koja će biti najbolja majka Njegovu Sinu. Konačno je našao jednu djevojku. Zvala se Marija i živjela je u zemlji, koja se zvala Palestina ili Sveta Zemlja. Ta je zemlja od nas jako daleko, i sa avionom morali bismo putovati jedan cijeli dan. Gradić, u kojem je Marija živjela zove se Nazaret. Prošle su već duge tisuće godina, otkako je djevica Marija živjela u tom gradiću, ali taj gradić stoji još i danas. Marija je bila još vrlo mlada i potjecala je iz kraljevskog roda; bila je dakle princesa, kraljevna. Ali, draga djeco, ovi kraljevi

Napomena: Adventski vijenac nije naš narodni običaj, i zato ga ne treba uvadjati u naše krajeve.

već jako dugo nisu živjeli i kraljevali. Njihov kraljevski rod izgubio je sve svoje bogatsvvo, osiromašili su. Marija je dakle bila siromašna. Imala je ipak pokraj svoje kućice malu bašćicu, u kojoj je radila za sebe i za svoje roditelje. Bila je marljiva i pobožna, odgojena u hramu. Kada je imala preko danavremena ili iza svršenog posla, onda je najradije molila. Često je molila dragog Boga, da pošalje Spasitelja.. Kada je tako molila, onda nije znala, da će upravo Ona biti majka Spasiteljeva. Jer kako bi mogao dragi Bog izabrati tako siromašnu ženu za majku svome Sinu,kada je bilo toliko bogatih i uglednih djevojaka i žena. Ali dragi Bog je upravo nju izabrao, iako je bila siromašna.Marija je bila najbolja djevojčica na svijetu i bit će sigurno i najbolja majka Njegovu Sinu. / Slika br. 19./

Jer je djevica Marija tako skromno o sebi mislila, uplašila se je, kada je jednog dana došao pred nju andjeo i nagovorio je. Da se djevica Marija previše ne uplaši, najprije se andjeo pred njom duboko poklonio i uljudno je pozdravio, kako to rade pristojni ljudi, kada dodju nekome u kuću. Andjeo reče: "Zdravo, Marijo!" I, jer znade, da je ona jedina na zemlji, odabrana, da bude Majka Božja, da je najbolja izmedju svih na zemlji, nikada nije počinila ni jedan grijeh, jer znade, da je dragi Bog uvijek stanovao u njezinoj duši, dakle , da je uvijek bila puna milosti, zato nastavlja: "Milosti puna; Gospodin s Tobom; blagoslovljena medju ženama." Blagoslovljena znači: Ti si odlikovana izmedju svih žena. Iako ju je andjeo tako lijepo i učtivo pozdravio, djevica Marija se uplašila. Uplašila se osobito zato, što nije znala, što znači taj pozdrav. Odmah je to saznala. Andjeo je glasno i jasno nastvaio:" Ne boj se,Marijo, dobit ćeš dijete i daj mu ime Isus! On će biti Sin Božji." Sada se istom djevica Marija jako čudila. Ona znade, da cijeli svijet na Njega čeka, ali da će upravo ona biti izabrana za njegovu majku, to se nije usudila ni pomisliti. Ona drži, da je nemoguće, iako je to jasno razabrala iz ~~nj~~ ~~xxxxxxx~~ riječi andjelovih. Mora zato pitati: "Kako će to biti?" Kao da je andjeo već bio spreman na to pitanje, odgovori:" Bog može sve. Duh Sveti dat će Djetetu život." Sada ona uvidja da je već sve odredjeno i da nema oklijevanja, nego da treba samo reći "da", i zato ponizno prigiba glavu i govori:"Evo službenice Gospodnje; neka bude, kako Bog hoće.- Djeco, to je bio jedan od najvećih časova za čovječanstvo; jer u taj čas stvorio je Bog najljepšu dušu za svoga Sina, koji je za kratko vrijeme trebao da dodje na svijet.

4. Zdravo Marijo:

Riječi, koje je andjeo rekao Majci Božjoj, vi već odavno znate. Često puta ste ih već izgovorili. Gdje? U lijepoj molitvi "Zdravo Marijo" /Ako je potrebno sa djecom učiti, neka pojedinci govore./

5. S v . J o s i p :

Kratko vrijeme iza toga, poslao je Bog andjela jednom pobožnom čovjeku, koji je takodjer stanovao u Nazaretu, a zvao se Josip. Njemu reče andjeo:"Bog ti nalaže, da se brineš za tvoju rodjakinju Mariju i za njezino malo dijete." Josip je bio dobar čovjek i slušao je dragog Boga, iako ni sam nije bio bogat. Josip je bio zanatlija, bio je tesar, pravio je i popravljao ljudima u Nazaretu i okolici krovove, žitnice i staje. Bio je jako marljiv,i zato je mogao zaraditi onoliko, koliko je trebalo za njega i djevicu Mariju. Tako su zajedno stanovali i očekivali Malog Isusa. Djevica Marija brinula se je za kućanstvo, kuhala je i šija, a sv. Josip je marljivo radio svoj tesarski zanat.

DODATAK K XII .

Z i m z e l e n :

Jedna stara legenda iz Tirola pripovijeda, da je zimzelen Gospino zelenilo, i da ima svoju posebnu simboliku. Kada se Marija rascvala u djevojku, bila je najljepša medju djevojkama, i sunce nije htjelo nikada zaći, kada je sjalo u njezino lice. Došli su i prosci, koji su je tražili za ženu.. Marija je htjela pokloniti svoju ljubav najpobožnijem, bio on niskog ili uglednog roda. Postojano je molila dragog Boga, da joj jednim znakom označi, koji da bude njezin muž. Bog je uslišao njezinu molitvu: Onaj,čija putnička palica protjera zelene mladice, taj neka bude njezin muž.

Jedne večeri sjedila je Marija sa svojim roditeljima pred kućom na klupi, i radovala se krasnom zalazu sunca. Odtud je prošao tesar Josip, i zaželio im dobru večer, zastao je i čavrljao s njima malo preko plota.. Podbočio se na svoj štap, koji se pri tom malo zabo u zemlju. Za kratko vrijeme protjera iz štapa lijepo zelenilo, privine se uz štap i poraste u visinu. Marija upozna Božji znak, i za kratko vrijeme zaruči se s Josipom. A putnička palica rasla je iz godine u godinu. Njezino zelenilo nije venulo, pa ni onda, kad lišće opada. Zato je biljčica nazvana zimzelenom.

XIII. RODJENJE ISUSOVO.

1. Popis pučanstva. 2. Putovanje i traženje noćišta 3. Rodjenje Isusovo. 4. Božić. 5. Andjeli kod pastira. 6. Pastiri kod jaslica. 7. Božićno drvce i darovi.

Tekst, koji treba naučiti: Hvaljen Isus!

Slika u boji: Traženje noćišta. Božić. Andjeli kod pastira. Poklon pastira.

Crtež: Put u Betlehem. Jaslice. Božićno drvce.

Dodatak: U betlehemskoj štali. Andjeli.

1. Popis pučanstva:

Djevica Marija i Josip su lijepo uredili svoju malu kućicu u Nazaretu. Za rodjenje Isusovo su predvidjeli već mnogo toga lijepog. Ali čovjek snuje, a Bog odredjuje. Obično ispadne obratno od onog, kako smo zamislili. Tako se dogodilo i Djevici Mariji i Josipu. Kao bomba stigla je i do njih vijest: Car iz Rima zapovijeda, da se tokom tjedna moraju prijaviti u onom mjestu, iz kojeg potječe njihova obitelj. Danas se više tako ne radi. Svaki se prigodom popisa pučanstva prijavi u onom mjestu, gdje se upravo nalazi. U ono doba ljudi još nisu bili tako praktični. Svaki je morao putovati u ono mjesto, gdje su bili njegovi predji. Jedan u Jeruzalem, drugi u Nazaret i t.d. J Josip i Marija, jer su bili rodjaci, morali su poći zajedno u Betlehem. Možemo to lako zamisliti, jer svako je od nas negdje zavičajan. Sigurno ste kod kuće već čuli, g gdje ste vi zavičajni. Gdje si ti zavičajan? Gdje ti Marko? Dakle, nije svaki čovjek tamo zavičajan, gdje stanuje. Može se lako dogoditi, da netko mora iseliti iz svoga zavičaja, da traži posao u drugom kraju. Ne znamo zašto su djevica Marija i Josip stanovali u Nazaretu. Znamo točno samo to, da se je u ono vrijeme i u onim prilikama moralo nekoliko dana putovati iz Nazareta i Betlehem. Zato djevica Marija i Josip nisu imali vremena da promišljaju. Brzo su morali spremiti ono malo, što su imali, i drugi dan otputovati, da stignu na vrijeme u Betlehem.

2. Putovanje i traženje noćišta:

Nama sada ne bi bilo teško poći na put od 100 km. Ukrcali bismo se u vlak ili auto i za nekoliko sati bili bismo ondje. U ono doba, kada su živjeli djevica Marija i Josip, još nije bilo ni vlaka, ni auta, i zato su morali putovati pješke. Pješačeći može se u jednom danu prevali-

ti oko 30 km. To bi bilo kao odavle do... Tek četvrti dan stigli su djevica Marija i Josip na cilj svoga putovanja, u Betlehem. Veselili su se, kako će se presvući, oprati i odmoriti se. /Slika: br. 20./

Imali su u Betlehemu bogate rodjake, koji su imali veliku kuću. Kod njih će biti za vrijeme popisa pučanstva. Ali jao! Njihovi su rodjaci bili tvrda srca i škrti, i nisu ih htjeli primiti. Ispričavali su se, da je kuća već puna rodjaka, da više nema mjesta, ali u konačištu će biti mjesta, i tamo će se najbolje smjestiti. Tako su ih otpremili. Vi znate, djeco, da se čovjek od svoje rodbine, pogotovo ako je bogata, najmanje može čemu nadati. Nije im preostalo drugo, nego poći u konačište. U ona vremena bila je to neka vrsta gostionice, u kojoj se za nuždu mogao naći kakav kutić, da se prespava. Ali, kad su se približili noćištu, vidjeli su već izdaleka koliki je tamo promêt. Mnoga kola stajala su izvan dvorišta; konji privezani uz kakav stup, pasli su suhu travu, a veliko mnoštvo svijeta guralo se i vrtjelo pred gostionicom. Bilo je upravo nemoguće doći do gostioničara. Iako je, kako su Betlemićani tvrdili, gostioničar bio uslužan čovjek, Josip je odmah vidio, da im ne će moći dati ni jedno mjesto. Razočarani, zaprašeni, umorni i gladni, stoje pred gostionicom, a noć se već počela spuštati. A ipak ne zdvajaju. Vide, da je u gradu nemoguće naći noćište. Ne preostaje im drugo, nego potražiti izvan grada kakovu staju ili sklonište, da ne moraju prenoćiti pod vedrim nebom. Imali su sreću i našli su otvorenu staju, u koju su pastiri za nevremena sklanjali ovce. Vrijeme je bilo lijepo, pa su ovce bile na pašnjaku, samo su tegleće životinje - vol i magarac- ostali u staji. U staji su našli jednog pastira, koji je hranio životinje. Stari pastir imao je dobrohotno srce i odmah je vidio, da ovo dvoje ljudi ne može više dalje, a vidio je i to, da to nisu neposteni ljudi i da neće ništa ukrasti. Smilovao im se i dopustio im, da prenoće u staji. Dao im je još nešto slame i sijena, da ne moraju ležati na tvrdoj zemlji, a posudio je za siromašnu ženu i jedan pokrivač. Djevica Marija i sv. Josip su od srca zahvalili a on je opet otišao svome stadu. Medjutim se spustila noć, i svuda je bio mrak. Izvadili su još komadić kruha iz svoga svežnja i pojeli ga, izmolili svoju večernju molitvu i od umora brzo zaspali.

3. RODJENJE ISUSOVO:

Uto se najednom o ponoći, posve rasvijetli cijela staja. Djevica Marija se probudi i ugleda na svome krilu malo djetešce. Veselo privine djetešce na svoje srce i zahvali Bogu na tom dražesnom daru, na koji je čitav ljudski rod tako dugo čekao. Probudi se i Josip i čudio se malom

Djetešcu. Nije bilo mnogo vremena, da ga promatraju. Djevica Marija umota Dijete u pelenice, koje je ponojela sa sobom iz Nazareta, a sv.Josip je tražio mjesto, kamo bi mogli položiti Dijete. Ništa čestitoga nije našao. Bile su tu samo jesle iz kojih su se hranili magarac i vol. Bile su upravo prazne, a vo i magarac su ležali pokraj njih. Sv. Josip uzme jasle, metne u njih slame i sijena, da Dijete ne mora ležati na tvrdim daskama. U jasle položi malog Sina Božjeg. Djevica Marija i sv.Josip klekli su pred jasle i promatrali malo Djetešce. Zahvaljivali su dragom Bogu, što se je konačno smilovao ljudima i poslao Spasitelja. /Pokazati sliku i ponoviti./

4. B o ž i ć :

Od toga dogadjaja proslo je dvije tisuće godina. Na spomen toga dogadjaja slavimo svake godine jedan lijepi blagdan. Za nekoliko dana ćemo ga slaviti. To je Božić ili blagdan porodjenja Isusova. Zove se Božić zato, jer je mali Bog - Božić u svetoj noći došao na zemlju.

U isto vrijeme, kada se je Isus rodio, o ponoći, sluzi se u crkvi sv.Misa, koju zovemo ponoćka. Možda ćete moći sa svojim roditeljima ići na ponoćku. Jako je lijep prizor za oči, kada je u tamnoj noći cijela crkva rasvijetljena.

O Božiću se u crkvi postavljaju i jaslice. Djeca i se posebno vesele. U svakoj bi obitelji trebalo da budu jaslice. Mi ćemo ih nacrtati bar u crtanku. /Crtež/. Vi ste još premaleni, da sami izradite jaslice. Zamolite svoju stariju braću i sestre, da vam pomognu. U našoj crkvi imamo lijepe jaslice. Tko ih je vidio? /Vjeroučitelj će se začuditi, kako mnoga djeca još nisu vidjela jaslice./ Molite svoju majku, da vas o Božiću povede k jaslicama. Ići ćemo i mi zajedno. Što ćete ondje vidjeti? U jaslicama na slami vidjet ćete malo Dijete Isusa. Bl.Dj.Marija i sv.Josip kleče kod jaslica, a u pozadini stoje vo i magarac, k kako je to bilo i u onoj pravoj betlehemskoj staji.

Pobožnost kod jaslica je u.... sati. Nije dosta da samo gledate Djetešce Isusa.. Treba nešto i moliti. Možete moliti ovako: Dragi Isuse, Ti si sašao k nama ljudima iz lijepog neba, da nas oslobodiš od istočnog grijeha i otvoriš nebo. Kako Sinu Božjem bilo bi ti jako lijepo u nebu, a ipak si ti postao siromašniji od svih nas. Hvala, dragi Isuse, svoju ljubav pokazat ću ti tako, da ostanem uvijek dobar. Pomozi nama djeci i svim ljudima, da dodjemo k tebi u nebo.

Sad ćemo naučiti lijepu molitvu, koju možete moliti u svako doba pred jaslicama, ali i onda kad nema jaslica u crkvi:

Dragi Isuse, pred Tobom ničice padam,
Svoj blagoslov mi daj, da dobro se vladam!
Da Tebe uvijek od srca volim,
To te, Isuse, svom dušom molim!
I milost mi, molim Te, daj.
Da jednom dodjem k Tebi u raj!

5. A n d j e l i k o d p a s t i r a :

Oko Betlehema ležala su polja i livade, na kojimaje i o Božiću bilo dosta paše za životinje. Jer je u onim krajevima mnogo toplije negoli kod nas, ostali su pastiri i preko noći kod svog stada. Pastiri su naložili vatru, umotali se u svoje bunde, legli na zemlju ispavali, dok je jedan sa psima držao noćnu stražu. Tako je bilo i te noći. Najednom ih trgne iz sna jako svijetlo i jedan glas. Jedan andejo stajao pred njima i rekao im je: " Ne bojte se, javljam vam veliku radost: Danas vam se u Betlehemu rodio Spasitelj, Krist Gospodin! Eto vam znaka: naći ćete Dijete povito u pelene i položeno u jasle."

Od andjela Gabrijela saznali smo, da se Spasitelj ima zvati Isus. Od andjela, koji su došli pastirima čuki smo još jedno drugo ime: Krist, Gospodin. On ima dakle dva imena: Isus i Krist ili zajedno: Isus Krist. Taj Isus Krist je Sin Božji i radi toga Gospodar cijeloga svijeta. On nas je spasio i zaslužio nam nebo i zato ga moramo hvaliti i biti mu zahvalni. Najlakše to činimo, kada pozdravimo sa: Hvaljen Isus! U vijeke! Amen. Dragi Bog će se jako veseliti, ako budete rado i često tako pozdravljali.

6. P a s t i r i k o d j a s l i c a :

Pastiri nisu skoro vjerovali, što im je rekao andjeo. Tada se jedan sjeti, što je sinoć doživio, i on reče:"Da, tako je, sinoć sam dopustio, da u našoj štali prenoći dvoje siromašnih ljudi, i ja držim da bi to moglo biti istina, što su andjeli pripovijedali o jednom malom Djetetu." Brzo su se digli i potražili, što bi mogli ponijeti siromašnim ljudima, da ublaže njihovu bijedu. Brzo su stigli do svoje staje i veselili su se, kada su u staji uistinu ugledali malo dijete. Pali su pred njim na koljena i poklonili mu svoje darove. I mi ćemo sada sebi predstaviti u duhu jaslice, a, jer nemamo darova, poput pastira i zato ćemo Spasitelju kazati malu molitvicu: Dragi Isuse... pred Tobom.... / Slika br. 21./

7. B o ž i ć n o d r v c e i d a r o v i :

U ono su vrijeme dobri pastiri vidjeli dragog Isusa. Isus više nije na zemlji. On je već davno u nebu. Ali nas svake godine božićno drvce sjeća na Spasiteljevo milostivo rodjenje. Kao što nas je Spasitelj svojim dolaskom jako razveselio, tako donosi i božićno drvce mnogo veselja i djeci i velikim ljudima. Onda su pastiri donijeli Isusu darove, danas vi dobivate za Božić mnoge darove. Neka djeca žele da dobiju svakojake stvari, a kad sve ne dobiju, onda su razočarana. Nisu zadovoljna, dapače i plaču. Imade i takve djece, koja su svojoj braći zavidna, ako su ona dobila malo više od njih. Da i vi ne biste bili kao ta djeca, pogledajte još jednom dobro jaslice: u kakovu siromaštvu leži Isus u njima, i obećajte Isusu: Bit ću zadovoljan sa svakim darom, pa bio i jako malen. Za ljubav Tebi podnijet ću i to, ako možda kad i ništa ne dobijem. / Slika br.22./

DODATAK k XIII .

U b e t l e h e m s k o j s t a j i :

Kad je došla punina vremena rodio se Sin Božji u staji. Došao je na ovaj bijedni svijet kao slabašno dijete. Bilo mu je još gore nego li drugoj djeci. Njegova majka nije imala pripravljenu malu koljevčicu, nije imala ni dosta pelenica, i siromašno je dijete plakalo već prvih časova svoga života, a glas mu je kroz crnu noć tužno odzvanjao kroz tanke zidove staje.. Bog Otac je dao, da je tim putem prolazio jedan seljak, stao pokraj staje i slušao. Pošao je na svoje polje,da sije, čim izadje sunce. Kad je čuo, kako neko plače u staji, sažali mu se. Sjetio se je svoga dječaka, koji je kod kuće spokojno spavao, i ušao je u staju. Ugledao je u nebo vapijuću bijedu stranaca, skinuo sa svojih pleća torbu sa sijanje i pružio ju Majci Mariji za pelenu njezinu Djetetu. Bl.Djevica Marija se jako veselila tome daru, jer je bio za njezino siromašno Djetešce. Srdačno se zahvalila i u srcu blagoslivljala. Jer je seljak bio prvi čovjek, koji je Spasitelju učinio malu uslugu, zato je njegov posao uvijek blagoslovlje.

Kad je seljak otišao, zatvori sv.Josip za njim dobro vrata, ali zima se nije dala tako lako potjerati. Božansko Djetešce drhtalo je od zime na seljakovoj vreći, i njegova majka nije znala drugačije pomoći, nego da volu uzme naramak sijena, da može svome Djetetu pripraviti malo topliji i mekši ležaj. No vo se je okrenuo i izvukao sijeno iz jaslica. Zato je do današnjega dana ostao nezasitan,

proždrljiv, pa i onda kada legne da počiva, mora žvakati, njegova široka gubica uvijek radi, i kad spava, i onda sanja o sijenu.

Jedan mali palčić htio je popraviti surovost vola. Ta mala ptičica bila je prezrena od svoga ptičjeg roda. Kojiput se sama sebi činila beskorisnom. U svetoj noći bila je tako sretna, da je bila posve blizu Djetetu Isusu i mogla ga dobro vidjeti. Bilo mu je tako drago, što je tako malen, jer inače ne bi mogao u staju. U drvenom zidu našao si je jednu rupu, tamo je sjeo i svojim očima, e crnim poput kupine, gledao u nježni sjaj, koji se širio iz Božanskog Djeteta. Dugo, dugo, je tako sjedio, zasljepljen sjajem, i dugo je trebalo, dok je vidio i sve drugo: bijedu. Konačno primjeti, kako Dijete drhće u jaslama i kako kako mu sveta Majka svojim dahom grije hladne ručice.. Srcem male ptičice kao da je prošao mač. Odmah je pošao na put i tražio u okolici Betlehema po starom drveću, krovovima i zidinama mahovine. U kljunu je nosio mahovinu u staju i dao se na posao da obloži jasle. Nije baš mnogo mahovine sakupio palčić te noći. Da je i sto puta letio tamo i amo, ipak nije mogao više sakupiti, nego što je potrebno za jedno gnijezdo palčića. Ali Isus i njegova majka ne gledaju na veličinu dara, nego na veličinu ljubavi, kojom se daje. Majka Marija posebno se zahvalila maloj prezrenoj ptičici. Dala mu je carevo ime. Od svete noći palčić se zove " carić".

Iz knjige: "Marija uz kolovrat"- Otto Gillen.

L e g e n d a o p a s t i r i m a :

Pastiri su osjećali, da ih Božansko Dijete već čeka, i zato su otrčali u crnu noć. Jedno pastirče se svaka tri koraka vrtjelo oko sebe i veselo smijalo, a i drugi su se smijali, trčali su i neprestano skakali, dok nisu stigli do staje. I psi su doletjeli s njima. Stada su ostala sama, ostavljena u crnoj noći. Bili su tako jako veseli, da su u svojoj radosti zaboravili na svoja stada, koja inače nisu ni za trenutak napuštali. Gladni vuci, kojih je bilo po okolici, nanjusili su tu priliku i šuljali se u čoporima sve bliže i bliže stadima. Zastrašene ovce natiskale su se u jedan kut i zastrašeno su blejale. Samo ih je jedan čuo, Božanski Spasitelj u jaslicama. Drugo ni jedno ljudsko uho nije čulo njihovo zapomaganje. Božanski Spasitelj, već prvog dana svog boravka na zemlji namislio je započeti činom ljubavi prema ljudima i razveseliti pastire, koji su njemu za ljubav ostavili svoja stada. Je li nešto veliko učinio? On je samo plakao, kao što plaču djeca u hladnoj noći, i pastirče, koje je malo prije onako obijesno skakalo i smijalo se, pruži bez riječi Djevici Mariji svoju bundu, da može bolje pokriti svoje Dijete. Andjeli, koji

su se vraćali kući i letjeli već visoko u oblacima, zamijetili su svojim finim sluhom plač Božanskog Djeteta. Vratili su se opet natrag, da svojim pjevanjem utješe Božansko Dijete. Od njihova sjaja, od crvena svijetla Serafina i safirnog svijetla Kerubina rasvijetlila se noć nad betlehemskim poljanama. I stada su ležala sva u jakom svijetlu, a vuci su uplašeno pobjegli u tamne šume. Nad poljima je ostalo svijetlo tako dugo, dok se nisu vratili pastiri. Kada su vidjeli čudo, pali su na koljena i zahvalili Bogu.

XIV. SVETA TRI MUDRACA.

1. Trima mudracima ukazuje se zvijezda. 2. Put u Betlehem. 3. Mudraci u kući u Betlehemu. 4. Isuse, Tebi živim.

Tekst, koji treba naučiti napamet: Isuse, Tebi živim...

Napisati: Isuse, Tebi živim....

Slika u boji: Mudraci na svom putu. Pred Spasiteljem.

Crtež: Darovi.

Dodatak: Jedno svijetlo će izaći.

1. Mudracima se ukazuje zvijezda:

U svetim knjigama, koje pišu o životu Isusovu, čitamo: Kad se je rodio Isus, došli su mudraci sa istoka. Vidjeli su zvijezdu novorodjenog Kralja i došli su, da mu se poklone. Ušli su u kućicu i našli Dijete i njegovu Majku i pali su na koljena i poklonili mu se. Otvorili su svoje darove i darivali Ga: zlatom, tamjanom i mirhom.

To je sve, što znademo o tom dogadjaju. Sve drugo moramo sami sebi protumačiti.- Već od Adama i Eve znadu ljudi, da će jednom doći Spasitelj. Sve ga je željno očekivalo. Znalo se po prilici i vrijeme, kada će doći. U jednom starom proročanstvu od prije mnogo stotina godina pisalo je: Na nebu će se ukazati krasna zvijezda i onda će znajte, doći Spasitelj. U to vrijeme živjela su u istočnim zemljama tri čovjeka. Istočne zemlje su tamo na onoj strani gdje sunce ujutro izlazi; ako ujutro rano uranite na onoj strani ujutro vidite sunce, tamo su istočne zemlje. Na onoj strani gdje sunce zalazi navečer, tamo su zapadne zemlje. Ovi ljudi bili su mudraci, to znači razumni, pametni ljudi,

koji su znali i čitati, a to je u ono vrijeme bila velika rijetkost. Iz starih su knjiga saznali, da vrijeme, kad se ima roditi Spasitelj nije više daleko, pa su zato stali promatrati nebo, dok konačno nisu otkrili zvijezdu. Jesu li ta tri čovjeka zajedno stanovala ili ne, ni to ne znamo. Mogli su se i na putu sastati.. Znamo, da su bili jako bogati. Vidimo to po darovima, što su donijeli Isusu. Čitamo u sv.Pismu:"Otvorili su svoje dare. Onda nije bilo mnogo bogatih ljudi, a ako su imali tako bogate darove, onda su to većinom bili kraljevi. Zato ih zovemo kadkada: Tri Kralja sa istoka. Bili su jako pobožni i dobri i zato, što su rado molili i dobro činili ljudima, posebno ih je volio dragi Bog. Takve ljude, koje dragi Bog još posebno voli, koji u njegovim očima jako mnogo vrijede, mi zovemo svecima. Tri Kralja bili su takvi sveti ljudi, i zato im kažemo: Sveta Tri Kralja. /Vježbati. Risati./

2. Put u Betlehem:

Čim su sveta tri Kralja ugledala zvijezdu, spremili su se na put, jer zvijezda je pokazivala na jednu zemlju, koja je bila jako,jako, daleko, i da u nju dodju, morali su ići kroz pustinju. U ono doba nije bilo ni željeznice, ni auta, a u pustinji ne bi mogli upotrijebiti ni kola. Morali su na taj daleki put putovati na devama. U pustinji nema ni drveta, ni trave, ni kuće, a niti vode. Dokle oko doseže, kamenje ili pijesak; i opet kamenje ili pijesak. Tjednima, neki kažu cijelu godinu putovali su kroz puste krajeve; zato su morali sa sobom ponijeti sve, što su kroz to vrijeme trebali. Hranu za sebe i za životinje, vodu i šatore za noćivanje. U tim pustinjama gospodarili su većinom razbojnici, koji bi dočekivali izmorene putnike, na njih navaljivali i opljačkali ih. Bilo je tu i lavova i zmija otrovnica. Ali dragi Bog je čuvao sveta tri Kralja i oni su sretno stigli u židovsku zemlju, kamo ih je vodila zvijezda. Kada su stigli u židovsku zemlju, pošli su najprije u najveći grad, koji se zvao Jeruzalem. U njemu je vladao židovski kralj. U kraljevskoj palači propitkivali su se za novorodjenog židovskog kralja. Na kraljevskom dvoru nije se rodilo ni jedno dijete. Uputili su ih u Betlehem, jer po jednom starom proročanstvu imao bi se tamo roditi Spasitelj. Do Betlehema bilo je samo 2 sata hoda.

Zvijezda, koju su na istoku vidjeli, pokazala im je put.

3. K r a l j e v i u k u ć i u B e t l e h e m u:

Znademo, da se Isus rodio u Betlehemu u staji. U toj hladnoj i vlažnoj staji nisu Bl.Dj.Marija i sv.Josip htjeli ostati s malim Isusom. Nekim tudjim ljudima dala se je na žao njihova bijeda i oni im dadoše stan u svojoj kući. Bl.Dj.Marija i Josip se veselo presele. Kod tih dobrih ljudi htjeli su ostati tako dugo, dok se sa Djetetom Isusom budu mogli vratiti u svoju kuću u Nazaret.

Jednog dana cijeli se Betlehem uzbunio. Na devama došli su u grad neki odlični ljudi. Trojica od njih bila su posebno lijepo obučena, a na nebu svijetlila je velika neobična zvijezda, koja je stala upravo nad kućicom, u kojoj je živio Isus. Ljudi sidju sa svojih deva i podju prema kući. Sv.Josip se je jako čudio, kada je vidio te tudjince, no još više se je čudio, kada su mu rekli da su došli pokloniti se novorodjenom Kralju. Sv.Josip ih uvede u kuću. Tamo su našli majku i Dijete. Pali su na koljena i poklonili se nebeskom Djetešcu.- Zatim izvade ono, što su donijeli Isusu. Jedan veliku kutiju zlata, drugi posudu sa tamjanom - kada se metne malo tamjana na žar, daje fin i ugodan miris- /crtež, slika br: 23./ , a treći je darovao skupocjenu mast: mirhu. Sveti muževi su presretni, što su našli Spasitelja, i obećali su, da će cijeli život Njemu služiti. Drugi dan vratila su se tri Kralja natrag u svoju domovinu, na istok.

4. I s u s e, T e b i ž i v i m :

Sveta tri Kralja su već davno umrla i sigurno su u nebu. Svake godine slavimo jedna dan, na koji se sjećamo triju Kraljava. To je blagdan Sv.tri Kralja, 6. siječnja. Za ....dana ćemo ga slaviti.- Sv. tri Kralja voljela su a dragog Isusa. Došli su iz tako daleke zemlje, da ga vide i da mu se poklone. Velike su tegobe prošli, da dodju do njega. Kako su ih lako mogli ubiti razbojnici ili razderati divlje zvijeri. Ničega se nisu plašili, sve su radili za ljubav Isusu. Osim toga donijeli su mu i velike darove. Sveta tri Kralja neka vam budu uzor. U čemu ćete ih nasljedovati? Oni su bili bogati, a vi ste siromašni. Nemate ni zlata, ni mirhe, ni tamjana. Sv. Tri Kralja bili su odrasli ljudi i mogli su poći na tako dalek put. Vi ste još a mali i smijete ići od kuće samo onda, kada vam dozvole roditelji. Zar ne možete u ničem nasljedovati sv.tri Kralja? Ipak! Možete sve, što radite, činiti za ljubav Isusu, kako su to radila sv.Tri Kralja. Za ljubab Isusu se ujutro dignite, za ljubav Isusu učite, Njemu za ljubav budite poslušni. To možemo kazati u jednoj kratkoj molitvici: Isuse, Tebi živim, Isuse, Tebi umirem, Isuse, Tvoj sam živ i mrtav. /Naučiti./ To znači: Tebi za ljubav ću živjeti, Tebi

za ljubav ću umrijeti, Tvoj hoću da budem kroz cijeli život. / Tumačenje geste! Desnu ruku savijemo u šaku tako, sastavimo palac i kažiprst. Pokazati! Sa ta dva prsta ua daramo se u srce. Lijeva ruka leži na prsima./

DODATAK K XIV.

Top, top, top, stupaju deve kroz nepreglednu pustinju i nose tri Kralja njihovim domovima. Na rubu pustinje oproste se kraljevi i podje svaki prema svojoj zemlji. Na tom dugom samotnom putu mogu razmišljati o svemu, što su vidjeli u Betlehemu. Opet i opet im je pred očima Djetešce. Gleda ih prijazno velikim krijesećim očima i pruža im svoje male ručice. Onda se činilo, kao da šapuće vjetar, kao da zbore palme:" Pripovijedaj tvojoj zemlji o Djetetu!"

Ali što će reći pogani? Oni, koji se klanjaju suncu, mjesecu i zvijezdama, a bogove si zamišljaju kao strašila?

Pri izlazu sunca stigao je Melhior u svoje kraljevstvo. Put do palače pokriven mu je hasurama i sagovima. S pozdravima ga dočekaše njegovi dvorjanici. Kralj Melhior je ozbiljan. Ali ipak srdačno odvraća na njihove pozdrave. Izgled mu je svečan.

Navečer sakupi Melhior svoje podanike u velikoj kraljevskoj dvorani. Kada se je posjeo na svoje mjesto-Prijesto, pozdravila ga je svečana glazba. Zamišljeno gleda kralj Melhior u daljinu. Onamo, gdje je Dijete sa njegovom Majkom.

I... opet ... i opet gleda... tako jasno da mora pasti na koljena kao pred jaslicama, da mu se pokloni i da moli Njegov blagoslov.

Čude se pogani svome kralju, koji kleči i pobožno moli. A onda, počeo je kralj sa tolikom ljubavi i uvjerenjem pripovijedati o Božanskom Djetetu, da je u njihovoj duši uskrsla misao o tom dragom Bogu kao drago svijetlo, kao svijetlo, koje se nikada ne će ugasiti. To svijetlo palio je kralj Melhior sve jače i jače, i ono je nadjačalo tamu poganstva i dovelo ih do prave vjere u jednoga, pravoga, živoga Boga.

Emilija Burghardt.

XV. S V E T A O B I T E L J.

1. Sveta Obitelj. 2. Otac. 3. Majka. 4. Isus,uzor poslušnosti. 5.Molitva za pomoć. 6. Molitva za roditelja.

Tekst, koji treba naučiti napamet: Dragi Bože,čuj mi... Četvrata zapovijed Božja.

Slika:u boji: Sveta Obitelj.

Crtež: Sveta Obitelj. Orudje iz Kristovog doba.

Dodatak: Sveta Obitelj.Jedan dan u Nazaretu. Majčine ruke 0,o. Din.

1. S v e t a O b i t e l j:

Bl.Dj.Marija i sv.Josip opet su u svojoj kućici u Nazaretu. U toj kućici uzrastao je dječak Isus. Kako je izgledalo u nazaretskoj kućici i kako se živjelo? /Vidi dodatak/ Sv. Josip je bio tesar. U ona su vremena tesari radili sve, što se radi iz drveta. Vršili su dakle i posao kolara i stolara. Tesali su velike grede, koje nose krov, i letve, i daske na kojima je bila slama. Tesar je pravio vrata i drvene zdjelice, i kola i plug. Majka Marija obavljala je poslove siromašnog jednostavnog kućanstva.Svako jutro morala se rano dizati i mljeti na ručnom mlinu izmedju dva teška kamena. Bio je to težak i naporan posao. /Risati/ Išla je na jedan jedini bunar u Nazaretu po vodu i donosila ju u velikim posudama. /Risati/ Kojiput bi poslala na izvor po vodu sa malim vrčem i Dječaka Isusa. / Slika br.26./

Morala je kuhati na otvorenom ognjištu /risati/, koje se je jako dimilo i sve začadjilo. Sama je prela i tkala odijelo za cijelu obitelj.- U tom je domu rastao i dječak Isus i postao velik. Škole kao danas u ono vrijeme nije bilo, i zato je Isus većnom bio kod kuće kod svojih roditelja. Živjeli su tihim i sretnim obiteljskim životom, ako su često osjetili bijedu i trla ih je briga za svagdanji kruh. Obitelj čine otac, majka i djeca. Ovo troje, o kojima smo govorili, bili su sveti ljudi, zato Isusa,Mariju i Josipa nazivamo sveta Obitelj. /Napisati, uvježbati./

2. O t a c:

Kao što se je mučio sv.Josip, tako se isto mora mučiti i vaš otac. Jer, sve što vama treba, ne raste na vlastitom polju ili u vlastitom vrtu. Većina ljudi mora živežne namirnice kupiti u gradu, vrlo rijetki imaju svoj vrt. Svoje odijelo moraju i seljaci kupiti kod krojača, za to treba novaca. Odakle vašim majkama novac, da mogu kupiti sve potrebno? Otac mora cijeli tjedan raditi, da može u subotu ili prvoga donijeti kući novac za svoju obitelj. Zato mora-

te biti zahvalni svom ocu i nastojati, da ga razveselite. Navečer, kad se vraća sa posla, trčite mu ususret, a kad ga ugledate, onda mu već izdaleka nazovite: "Hvaljen Isus, dragi oče!" Onda ga uhvatite za ruku i povedite kući majci. Otac će se tome jako veseliti. Kod kuće donesite mu vode da se opere, i papuče, a kada se okrijepi onda mu pripovijedajte, što ste u školi učili, što ste preko dana radili i vidjeli. Morate biti takvi, da majka može reći, da ste bili dobri. Ocu ne bi bilo pravo i žalostilo bi ga, kad bi morao čuti, da niste učili i da ste bili neposlušni. Onda bi otac morao misliti: Zašto sam se ja danas mučio, kad su mi djeca tako zločesta i nezahvalna?

3. M a j k a :

Ujutro mora majka rano ustati i pripraviti doručak, da otac može na posao, a vi u školu. Zatim mora spremati sobe, i kad to svrši, onda se mora pobrinuti za kruh, mlijeko, varivo i meso. Onda stoji nekoliko sati uz vrući štednjak i mora trčati tamo i amo, marljivo raditi, da cijela obitelj dobije o podne dobar i tečan ručak. Nema vremena ni da jede. Neprestano mora ustajati od stola te donašati i odnašati sa stola. Ni poslije podne nema vremena, da se odmori. Najprije mora oprati suđe i urediti kuhinju. Onda mora prati, glačati, krpati, plesti, čistiti - cijelo poslije podne radi, do u kasnu noć. I kada vi već davno spavate, majka još radi. / Dodatak: Majčine ruke./

4. I S U S U Z O R P O S L U Š N O S T I :

Gledajte ovu sliku. /Pokazati sliku./ Prikazuje nam kako Isus pomaže svojim roditeljima. U čemu je to Isus pomagao sv. Josipu, a kako Majci Mariji? Na koji je način još razveseljavao svoje roditelje? Poslušnošću. Uvijek i svagdje bio je brz i veseo - kod molitve, kada je trebalo pomoći kod posla. Majka Marija nije ga nikada morala koriti. Da li je Isus morao sluašati? Isus je Sin Božji, i njemu bi moralo služiti sve na nebu i na zemlji. I Marija i Josip morali bi njega sluašti, a Isus je mogao zapovijedati. Ipak je Isus slušao svoje roditelje i htio im je svoju ljubav i djelom pokazati. Osim toga htio je Isus pokaziti svoj djeci, pa i vama, kako se kod kuće morate vladati. Kako je bilo do sada? Jeste li slušali kao Dijete Isus? Promislite! Često ste svojim roditeljima bili neposlušni i žalostili ih. Ubuduće se to ne smije više dogoditi. Počnite odmah danas činiti sve, što vam otac i majka zapovijedaju. U čemu ćete odsada pomagati svoje roditelje? Čime ćete ih razveseliti?

Isus je slušao i zato, što mu je roditelje dao dragi Bog. Dobro je znao, kada od njega žele nešto njegovi roditelji, onda je to ujedno i želja Oca nebeskoga. I vama je dragi Bog dao roditelje i preko roditelja govori vam, što od vas želi. Kada te majka ujutro budi i kaže ti: Obuci se i moli jutarnju molitvu, onda ti preko majke govori dragi

Bog. Ili, ako ti kaže: Pazi na svoga bracu, igraj se s njime, onda dragi Bog hoće, da ti to činiš. Otac zove: Vrijeme je za počinak! onda ne smiješ biti svojeglav, na prvu riječ treba slušati. Misli na Dječaka Isusa! Dragi Bog je za djecu dao jednu posebnu zapovijed. Glasi: Poštuj oca i majku svoju, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji. /rastumačiti i naučiti./

5. M o l i t v a z a p o m o ć :

Nije lako uvijek slušati. Na pr. kada se jaljepše igrate, a majka zove na posao. Dijete, dragi se je Isus uvijek veselio., kada je imao priliku, da posluša. I vi se morate veseliti, kad vam se što zapovijeda. Isus je bio Bog i znao je svaki puta, zašto mora slušati. Vi ste još prilično bedasti i ne ćete da uvidite, zašto morate slušati, zato ste često tvrdoglavi i ne ćete da slušate. Da se to više ne dogodi, molimo dragog Isusa: Dragi Isuse, pomozi mi da uvijek slušam! Ili: Isuse, Tebi za ljubav razveselit ću svoje roditelje./Neka djeca ponavljaju./ Onda će se roditelji i dragi Bog nad vama jako veseliti.

6. M o l i t v a z a r o d i t e l j e :

Nije dosta samo slušati. Još ste nešto dužni svojim roditeljima. Moliti se za njih. Vi možete svoje roditelje slušati i tako im biti veselje. A možete li ih i sačuvati od bolesti? Možete li ih sačuvati od kakve nesreće? Možete li učiniti da dugo žive? Ne, to može samo dragi Bog. Zato moramo moliti nebeskog Oca, da naši roditelji budu zdravi, da ih dragi Bog blagoslovi, da ih čuva i štiti. Možete li vi naplatiti roditeljima sve ono dobro, što vam oni čine? Možete li im platiti brigu i trud oko vašeg odgoja, hranu i odijelo? Ne možete. Ali dragi Bog to može. On neka ih nagradi za sve. On neka im naplati! Molimo dragog Boga za svoje roditelje, preporučujmo ih njegovoj dobroti i ljubavi! On neka ih čuva i neka im stostruko naplati sve, što su za nas dobra učinili!.

Dragi Bože, čuj mi želje,
Čuvaj moje roditelje.

A za brige i sve muke,
Da im budem dobro dijete,
I da za njih sklapam ruke.

Jer što drugo dijete može?
A što ja im vratit ne ću,
Ti im daj, o dragi Bože!

DODATAK K XV.

S v e t a   O b i t e l j :

Sin Božji bio je već dugo na ovoj zemlji. Mali andjelići često su priklanjali svoje glavice jedan drugom i šaptom pitali jedan drugoga: Što li radi Isus ondje dole? Jednog se dana jedan mali andjelić napravio vrlo važan, kao da sve znade. "On sjedi na prijestolju od suhog zlata. Podnožje je od dragog kamenja, naslon od velikih bisera, a sjedalo do grimiza." I, kako to koji puta i kod djece biva, htjeli su najedamput svi nešto znati. Jedan pripovijedao o krasnoj palači sa mramornim stupovima i srebrnim krovom, drugi o tisuću slugu i sjajnim haljinama, o konjima i kolima, o raskošnim jelima i piću. Tako su čavrljali o svim svjetskim krasotama i zamisljali u toj krasoti Isusa, jer njemu pripadaju i nebo i zemlja.

Najedamput dodje Otac nebeski. Mahne nebeskoj dječici odgurne svojom svemogućom rukom jedan oblačić i nastane mala rupica. Kroz nju su andjelići mogli provirivati. Pa što su vidjeli ondje dole? Jednu kućicu. U kućici jednu sobicu, u kojoj je sv. Josip tesao, Majka Marija sjedila i prela, a mali Isus je klečao na jednoj klupici, položio je knjigu svojoj majci u krilo i učio je. Andjelići su se tome jako čudili. Ali je Otac nebeski s najvećim dopadanjem promatrao to troje na zemlji.

Helene Pages.

J e d a n   d a n   u   N a z a r e t u:

Možda je oko deset sati prije podne. Josip radi u dvoristu jedan dovratnik, a Majka Marija kuha u kuhinji ručak. Isus je primjetio, da majka ima malo drva. Potrči sv. Josipu i napuni svoju pregačicu raznim otpacima i odnese ih na ognjište.

Mali Isus osobito rado boravi u malom vrtiću i promatra cvijeće. Tako raznolikog cvijeća ima u njegovu gradu, ta i ime mu je Nazaret, što znači grad cvijeća. Cvijeće je u vrtu zasadila Majka Marija, a Isus joj je pomagao. Sada je tako lijepo u svom šarenilu. Tako lijepo i čisto je to cvijeće, slično dragim andjelima. Isus želi učiniti sve ljude tako lijepima i čistima, ta On je naš Spasitelj. Pri vjetriću sagibļju cvjetići svoje glavice, kao da žele reći: Mi se klanjamo Tebi! Ti si Sin Božji! Tišina vlada u vrtu. Najednom zove Majka Marija iz kuhinje. Isus trči na prvi poziv. Tu sam, draga majko, što želiš? Majka reče: Nemamo više kruha! Isus požuri i kupi kod susjeda kruha. Sv. Josip dolazi umoran od svoga posla. Majka Marija je već postavila sto. Ručak je jednostavan: kuhano mlijeko sa kruhom. U sv. Obitelji mole prije i poslije jela. Sin Božji, kojemu pripada cijeli svijet, čeka, da mu majka nalije mlijeko, a sv. Josip odreže komadić kruha.

Jedan žarki sunčani dan bio je pri kraju. Sv. Josip došao je umoran sa posla. Pognuo je svoja pleća. Od čega je

tako poguren? Nije samo od orudja, što ga na plećima nosi, nego i od briga. Sedakija, bogati trgovac vunom, nije mu isplatio zaradu. A u maloj kolibi vladala je neimaština. Zadnjih godina bila je velika suša i pšenica nije urodila. Mnogi su siromašniji ljudi gladovali. Sv. Josip je uzdisao od velike brige. Zar da zlatni dječačić i Njegova Majka trpe oskudicu? Zašto mu taj tvrdi čovjek nije isplatio barem jedan dio zarade? A toliko ga je molio. Potišten išao je dalje, glava mu se sve više spuštala. Na zaokretu ugledao je Mariju kako stoji na pragu i isčekuje njega, dječak mu je Isus već trčao ususret. Josipu se razvedri lice i on pogleda nježno dječaka, a onda poleti njegov pogled prema Mariji. Stajala je vitka, puna profinjene miline i majčinstva. Neoskvrnjena čistoća i nježnost ljiljana, stopila se u njoj sa svježom poput rose ljepotom procvjetale ruže u jedinstvenu sliku Djevice-majke. Kao svaki puta, nakon kratkog izbivanja, tako mu je i sada srce snažno zakucalo, kada ju je ugledao. Kroz sve te godine činila mu se, svaki dan, kao nova milost, da je Otac nebeski njega izabrao, da se smije brinuti za djevičansku Majku i djevičansko Dijete.

Srdačno su ga njegovi pozdravili, skinuli mu alat, i naskoro je mala obitelj zajedno sjedila. Josip se teško spusti na jednu klupu i rukom podupre glavu. "Jesi li umoran, dragi oče,?" pitao je dječak i nježno je gladio žuljavu radničku ruku. "Da, drago dijete, ja sam umoran", odvrati Josip. "Dan je bio vruć i dug, a grede su teške. Ali nije to tako strašno. Veseli me raditi za tebe i tvoju dragu majku. Ali mi je žao na Sedekiju, koji mi nije dao zasluženu nagradu.

Tišina zavlada sobicom. Marija duboko uzdahne. Kroz tjeskobnu tišinu zazvoni svježi dječakov glas: "Ne budi žalostan, dragi oče, nebeski Otac znade, što nam treba."

"Da, dobri Josipe," tješila ga je i Marija, "pouzdajmo se u nebeskog Oca! Isus je pravo kazao... Imam još malo brašna, od toga ću odmah ispeći kruh, a za sutrašnji će se dan, dragi Bog pobrinuti." "Bog će se pobrinuti, ponavljao je Josip i srdačno pritisnuo ruku Dječaka na svoje srce.- Marija je brzo počela pripravljati tijesto. Isus joj je donio vode, jer nije imala mnijeka, da njime zamijesi tijesto, pripravi sto i nasloni se na koljeno svoga hranitelja, dok je majka svršavala jelo. Onda su stojeći zajedno molili i sjeli k siromašnom obroku.-"Kako bih ti rado nešto bolje pružila, siromašni Josipe", reče tužno Marija, "ti si tako umoran i iscrpljen od posla."- Tada dječak Isus učini nešto, što nije dotle još nikada radio, uzme kruh u svoje ruke, podiže oči prema nebu i moleći micaše usnama. Tada blagoslovi kruh, pruži svojim roditeljima i reče: " Jedite kruh i pouzdajte se u Božju pomoć!"

Henrijeta Brey. Iz knjige: "Josip, sin Davidov."

0,00 Dinara.

Mali Josip sluša kako otac čita majci račun ličioca, koji je sve u kući nanovo oličio. I mali Josip pomisli, da bi i on mogao jednom napisati svojoj majci račun. I napiše: Zato, što sam išao po kruh 2 din, za čišćenje cipela 3 din, i t.d., dok se račun konačno popeo na dest dinara.
Majka je vidjela račun, ali nije ništa rekla, a Josip nadje navečer na svome mjestu 10 din. Tiho i zadovoljno turi ih u džep. Ujutro ugleda na istom mjestu račun od majke za Josipa. Na njemu stoji: za 10 god, stana: 0,oo din, za 10 god. hrane 0,oo din, za njegu za vrijeme bolesti 0,oodin, za krpanje i pranje 0,oo din. Josip ostavi račun i zašuti. Nakon nekog vremena dosulja se majci, sakrije lice u njezino krilo i turi 10 din u džep njezine pregače.
Iz jednog kalendara.

XVI. DVANAEST-GODIŠNJI ISUS U HRAMU. NEDJELJA.

1.Dan Gospodnji u sv.Obitelji. 2.Nedjelja u prirodi. 3.Nedjelja u obitelji. 4.Polazak crkve. 5.Nedjeljna zapovijed. 6.Crkva izvana.

Tekst, koji treba naučiti napamet: Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji. Slušaj pobožno sv.misu u nedjelju i ...

Slika u boji: Sv.Josip na putu u Jeruzalem. Dvanaest godišnji Isus u hramu.

Crtež: Put u Jeruzalem. Crkva izvana.

Dodatak: Čovjek na mjesecu.

1. DAN GOSPODNJI u Sv. Obitelji:

Sveti Josip nije imao svaki dan zarade. Posla je ipak imao dosta. Jedan dan u tjednu nije se smjelo raditi. To je bio dan miraovanja za ljude i za životinje. Taj dan se je strogo obdržavao, teško onome, koji ga nije obdržavao. Skvrnitelji dana Gospodnjeg smatrali su se u Židovskoj zemlji kao grešnici i bili prezreni. I u malom Nazaretu strogo se obdržavao dan Gospodnji. Prije podne sakupili bi se svi gradjani u jednoj kući, da ondje časte Boga i da se mole. Ovu kuću zvali su kuća molitve. I djeca su morala ići sa roditeljima i moliti zajedno sa odraslima. I Isus je sa sv. Josipom išao na dan u kuću molitve. Sv.Josip morao je osim toga tri puta u godini putovati u Jeruzalem, gdje je bila crkva, hram za Židove. U tom hramu sakupljali su se tisuće Židova iz svih krajeva na tri glavne svetkovine u godini,

da u njemu slave Boga. Dječak Isus bio je još premalen,da podje na tako dalek i težak put,/put od 140 km, To je kao pdavle do..../ Kako je lijepo bilo, kada je sv.Josip na povratku sa svoga hodočasničkog putovanja pripovijedao o prekrasnom hramu u Jeruzalemu. Svakako pod tjednom nije bilo vremena za pripovijedanje, ali na blagdane,kada su sjedili kod stola ili kada se je poslije podne odmarao u malom vrtu, onda je bilo vremena za pripovijedanje.I,dok je Bl.Dj.Marija čitala iz jedne svete knjige, priljubio bi se Isus uz sv.Josipa i molio:"Dragi Oče,pripovijedaj mi o kući mojega Oca, koji je u nebu." I otvori se srce J Josipovo, i on poče djetetu pripovijedati o umjetničkoj gradjevini,o ljepotama dvorana sa krasnim stupovljem, o ukrasu na prekrasnim ogromnim vratima, o gradjevini iz bijelog mramora okovana zlatom, o zlatnom krovu, o veličanstvenim svečanostima, o žrtvama i ceremonijama, o korovima levita, koji uz pratnju tisuće instrumanata pjevaju psalme, a pjev im zanosi čovjeka. Sate i sate mogao je sv. Josip pripovijedati, a Dječak se nije umorio slušajući ga.

Kada je Isusu bilo 12 godina, došlo je vrijeme, da i on podje u Jeruzalem u hram. Kod Židova je dječak od 12god. bio punoljetan i bio je dužan tri puta u godini ići u Jeruzalemski hram. Tri do četiri dana trebalo je putovati do Jeruzalema, nekoliko dana ostao je u Jeruzalemu, a onda opet dugi put natrag u zavičaj. Krasno je pripovijedao sv. Josip, ali je u stvranosti bilo još ljepše. Tu su bili pozlaćeni oltari, tu su bili sveti muževi, koji su poučavali svoje učenike, tu je bio veliki svećenik sa draguljima ukrašenom pločicom na prsima, tu su bili zastori iz Babilona, protkani zlatnim ružama, tu su bila velika bakrena vrata, koja su bila tako teska, da ih je trideset ljudi moralo pomicati. Bilo je tu nesto sasvim drugo, nego u siromašnom gradu Nazaretu, u kojem su se mogle gledati samo sive ulice.

3. Nedjelja u obitelji:

I kod ljudi primjećujemo ovo nedjeljno raspoloženja. Već u subotu se sve pripravlja za nedjelju. Riba se, čisti se,pere,glača,kupa i peče. Zašto? Šest dana moramo raditi i mučiti se, ali jedan dan je iznimka, to je za nas svečan dan, ostatak raja - nedjelja. U taj se dan budimo nekim posebnim raspoloženjem. Ako je netko pod tjednom bio i jako neraspoložen, u nedjelju je raspoložen i veseo. Veliki ljudi,koji ~~kax~~ inače moraju sveaki dan na posao, u ured, u trgovinu, u službu, danas su slobodni i mogu cijeli dan upotrijebiti za sebe. Zato ostaju dulje spavati, U kući i na ulici vlada neka ugodna tišina. I djeca spavaju mnogo dulje nego obično, a kada ustanu, onda ne oblače svagdanje prljave haljine. Za taj se dan izvade iz ormara svečane blagdanske haljine i blagdanske cipele. Ni djeca, ni roditelji ne mogu se naprosto prepoznati. Kada djeca pod tjednom ustanu,

otac je već davno na poslu, a u nedjelju je još kod kuće. U nedjelju vas majka ne pita:Jeste li napisali zadaću, i ne tera vam knjige u ruku, da učite. Za to nema ni vremena, a ni raspoloženja. Jer sto je bijelo pokriven, kava miriši danas mnogo bolje negò inače, a nasred stola stoji mjesto svagdanjeg kruha bijeli kolač. Djeca bi rado odmah navalila na zajutrak, ali otac započinje jutarnju molitvu, koja se u nedjelju zajednički obavlja.

4. P u t u c r k v u :

Već odzvanja crkveno zvono bim,bom. Pod tjednom se rijetko kada čuje, ali u nedjelju ono redovito zvoni. Ulica odmah oživi, u nedjeljnom ruhu prolaze ljudi pokraj naših prozora. Svi idu prema istom cilju:prema crkvi. I otac uzima šešir, i djeca idu s njim. Na putu se ljudi srdačno pozdravljaju, dok pod tjednom jedva da se pozdrave. Na tom putu u crkvu sastaju se ljudi izbliza i iz daleka, pa i onda, ako imaju nekoliko sati hoda do crkve. Kad je nevrijeme, kad pada kiša, onda ne ide toliko ljudi u crkvu. Ni našega kuma nijesmo često vidjeli. On ima daleko do crkve, a već je star. Jedne nedjelje kada isto nije bio u crkvi,išli smo ga pohoditi. Nije mu bilo pravo što smo pobunili u njegovoj pobožnosti. Imao je velik molitvenik, sjedio u naslonjaču pokraj prozora i molio je. Tom zgodom nije se dobro osjećao, zato je ostao kod kuće i kod kuće obavljao svoje pobožnosti. Morali smo na neko vrijeme otići u dvorište i biti mirni, da ga ne bunimo. Tek kada je bio gotov, smjeli smo ga pozdraviti.

Kako izgleda nedjeljno popodne u našim obiteljima? Otac počiva, majka sprema, a vi treba da za to vrijeme napišete svoje zadaće. Molite roditelje, da predvečer podju s vama na šetnju ili u pohode rodjacima, ali se morate jako uljudno vladati. Ne zaboravite nikada u nedjelju zamoliti svoje roditelje, da vam pripovijedaju nešto o dragom Bogu, o nedjeljnoj Misi, o nedjeljnoj propovijedi. Pod tjednom nemaju vremena za to.

5. N e d j e l j n a z a p o v i j e d :

Kao što sv.Obitelj nije na taj dan ništa radila,nego se odmarala, tako ne smijemo ni mi raditi. Kao što je sv. Obitelj išla u taj dan u kuću molitve, tako treba da i mi idemo na taj dan u crkvu, da zahvalimo Bogu za dobra, koja smo u prošlom tjednu primili, i da dragog Boga molimo za pomoć u idućem tjednu.Kada u nedjelju ne radimo, nego idemo u crkvu, onda kažemo, da svetkujemo nedjelju. Taj se dan zove i dan G o s p o d n j i, jer na taj dan počivamo iz ljubavi prema Bogu, našem Gospodinu,i na njega mislimo. Bog nam je sam dao zapovijed:"Svetkuj dan Gospodnji!" To znači: Bog želi da na taj dan njemu za ljubav počivamo i idemo u crkvu./Naučiti zapovijed!/ Na to su obvezani svi

oni, koji su kršteni, počev od školske djece, pa do odraslih ljudi. I vi, djeco, spadate medju njih. Tko je prošle nedjelje bio u crkvi? na sv.Misi? Tko ide svake nedjelje? Odsada nastojte, da svake nedjelje idete u crkvu. Vidite, Isus je morao, osim što je pohadjao kuću molitve u Nazaretu, poći i tri puta u godini nadugi put u Jeruzalem. Pomislite: tri puta u godini tako daleko kao odavle do...i natrag. Vi još niste tako stari, ali zato nemate tako daleko u crkvu. Neki od vas stanuju jako blizu crkve. Zato odsada morate marljivo ići u crkvu. Može biti i iznimaka. Kada ste bolesni, ili kada djeca, koja stanuju na selu, imaju daleko do crkve, ili kada jako pada kiša, ili je velik snijeg. Ali u te dane, kada ne možete doći u crkvu, ne smijete zaboraviti dragog Boga. Uzmite onda jednu sličicu iz molitvenika ili sjednite pred veliku svetu sliku na zidu i molite po prilici ovako: Dragi Bože, ja danas ne mogu ići u crkvu, pogledaj s neba na mene i pošalji mi svoj blagoslov! I onda izmolite sve molitve, što ste ih učili.

6. Crkva izvana:

Crkva je kuća kao i sve druge kuće, sa zidovima,krovom,vratima i prozorima. U većim mjestima je to najveća i najviša zgrada. To je najvažnija kuća za svako mjesto, jer je odredjena za dragog Boga, i zato je ljudi nazivaju kuća Božja. Često je oko te kuće /Božje/ groblje ili ogradjeno mjesto, crkveno dvorište ili crkveni trg. Crkva stoji obično na povišenom mjestu, na brežuljku,u sredini mjesta, da se svi stanovnici vide i da mogu lako do nje doći.Crkva nema dimnjaka, ali zato ima veliki toranj, koji se vidi nadaleko./Crtež crkve i tornja./ On treba da podsjeća ljude, da ni jedan dan ne zaborave dragog Boga i svoju dušu.Na svaku kuću i na svako dvorište gleda toranj. On podsjeća ljude da dragi Bog s neba promatra sve ljude i sve, što oni rade. Toranj je kao kažiprst, koji nam govori: Onamo gore u nebo morate doći i teško vama, ako ne držite Božje zapovijedi. Na crkvenom krovu ili na vrhu tornja je križ, a često i pijetao.Pijetao se već rano ujutro probudi i svojim kukurikanjem budi ljude, kao da ih hoće zvati na molitvu i posao. Pijetao podsjeća kršćane svako jutro, da ne zaborave Boga i molitvu. S a t: on ide neumorno, sat za satom, minutu za minutom. Tako moramo i mi svaki sat, svaku minutu živjeti za Boga, raditi za Boga, uvijek činiti dobro i biti čestit. Sat hoće da nam i ovo kaže: Vrijeme prolazi brzo,i mi nećemo uvijek ostati na zemlji. Z v o n a : Ona su Božji glas ona zovu u crkvu. Daleko odzvanja njihov zvuk, i ona podsjećaju ljude: sada će biti služba Božja. Mislite na to! Uzmite si vremena i dodjite u crkvu! - Pod tjednom često prolazite kraj crkve, onda dječaci moraju skinuti kape, a djevojčice se prekrižiti.

XVII. K R Š T E N J E I S U S O V O
Z N A K S V. K R I Ž A

1.Krštenje. 2.Tri Božanske osobe. 3.Znak sv.Križa. 4.Što izgovaramo kada činimo znak sv.Križa. 5.Što treba pri tom misliti. 6.Kada treba da se prekrižimo.

Tekst, koji treba naučiti: U ime Oca...

Tekst,koji treba napisati: U ime Oca....

Slika u boji: Krštenje Isusovo. Presveto Trojstvo.

Crtež: Znak sv.Križa.

Dodatak: Jelem sa pločicom. Sv.Edita. I sv.voda pripada k tomu. U ime Božje. Kamen poslušnosti.

1. K r š t e n j e I s u s o v o :

Za židovske dječake počeo je u dvanaestoj godini ozbiljan život. Posve je razumljivo, da je Isus učio zanat svoga hranitelja, tesarski zanat. Za svoga djetinjstva često je promatrao, kako sv.Josip radi i mnogo puta mu je pomagao. S vremenom ostario je sv.Josip i postao nemoćan, a briga za uzdržavanje obitelji pala je posve na leđa mladog Isusa. I kada je sv.Josip umro, Isus je kao samostalni radnik preuzeo njegov posao, i primao narudžbe malog grada Nazareta. Sin Božji je sam pomagao graditi kuće, sam je zgotavljao plugove i jarmove. Sigurno su imali i malu njivu na kojoj je Isus sijao i žeo. Tako su u radu i trudu prošle godine. Isus je navršio trideset godina.

Dok je Isus kao tesar radio u Nazaretu, živio je na jednoj rijeci, koja se zove Jordan, jedan pobožan čovjek po imenu Ivan. On je mnogo molio i htio je, da svi ljudi budu pobožni. Pripovijedao je ljudima i spočitavao im njihove grijehe. Dolazili su k njemu mnogi ljudi i slušali ga. On je bio jako strog i tražio je da priznaju svoje grijehe. Osim toga morali su obećati,da će se popraviti.Tko je to obećao, taj je bio kršten. Morao je zagaziti u Jordan, koji nije bio dubok i Ivan ga je jedan čas uronio u vodu. Ivan je radi ovog krštenja dobio ime Ivan Krstitelj./Vježbati, da djeca upamte./

O tim događajima se pripovijedalo po cijeloj židovskoj zemlji, pa i u Nazaretu. Tada je Isus znao da je došao njegov čas. Spremio je svoj alat i pošao na Jordan.Sigurno je ranijih godina toliko radio u uštedio, da njegova majka Marija ne mora trpjeti oskudicu, kada bude ostala sama. Ivan Krstitelj nije htio krstiti Isusa, jer je znao, da je Isus bez pogrešaka i grijeha. Ali na želju Isusovu ipak ga je krstio. Kada je Isus iza krštenja izašao iz vode i molio se gledajući prema nebu, otvorilo se nebo, Duh Sveti spustio se nad Isusa. Dok je Golub lebdio nad Isusom čuo se je iz neba glas:"Ovo je moj ljubljeni Sin, koji mi je omilio."

Pokazati sliku i rastumačiti. Pamtite: Duha Svetog slikamo kao goluba. Ovakovo prikazivanje vidimo osobito u crkvama. Gdje je u našoj crkvi? /Crtež/ /Slika br.27./

2. Tri Božanske osobe:

Do sada smo govorili o Bogu Ocu i njegovom Sinu Isusu. Od dans znate, da je u nebu i Duh Sveti. Ova trojica žele, da mi budemo dobri i da dođemo k njima u nebo. Zato ćemo kod molitve uvijek misliti na ovu trojicu: na Boga Oca, Boga Sina i na Duha Svetoga. Ima i jedna posebna molitva kojom ovu trojicu posebno veselimo. To je znak sv.križa, o kojem ćemo danas govoriti.

3. Znak sv. križa:

Da učinimo znak sv.križa upotrijebimo desnu ruku. /Većina djece ne zna razlikovati desno i lijevo. U razrednoj sobi možemo si lako pomoći. U svaki razred pada svijetlo s lijeve strane./ Desna ruka je ona, koja je na onoj strani na kojoj nema prozora. Sva djeca neka dignu desnu ruku. Sa drugom rukom ne smijemo igrati se, a ne smijemo je ni u džep turiti, kako je to upravo sada učinio Franjo, a ne smije ni dole visiti.

Lijevu ruku, ruku koja se nalazi na onoj strani gdje su prozori, treba položiti na prsa i tamo treba da leži dok se prižamo. Nekoliko puta vježbati: Dignite svi desnu ruku, lijevu ruku na prsa. Dlan desne ruke ispružiti, prsti neka su jedan uz drugi i palac treba priljubiti uz ostale prste. /Pokaži!/ Ne smijemo prste zgrčiti, već lijepo ravno ispružiti. Sad ćemo se prekrižiti. Desnu ruku dižemo do čela, spuštamo na prsa, zatim stavljamo na lijevo rame, onda ne desno i sklopimo ruke. To ne smijemo činiti brzo, kao da tjeramo muhe. Mora biti učinjeno lijepo i polagano. Pokažite svi, kako ćete se prekrižiti! Čelo, prsa, lijevo rame, desmo rame, sklopiti ruke. /Vježbati samo kretanje ruku./

4. Što pri tom govorimo?

Izgovaramo: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen. Ove riječi moramo točno i pomno izgovoriti. Ne smijemo mumljati. Recimo svi: U ime...
Kad stavimo ruku načelo, onda kažemo: U ime Oca; na prsa: i Sina; na lijevo rame: i Duha ; na desno rame: Svetoga; kad sklopimo ruke: Amen! / Vježbati!/

5. Što mislimo pri tom?

Prije nego otac nareže kruh, načini na njemu sa šiljkom noža znak sv.križa. On blagoslivlja kruh, da nam ne škodi, nego da nam prija i dade potrebnu snagu i zdravlje.

Po znaku sv.križa, koji činimo na sebi, neka nam Bog udijeli svoj blagoslov.

Unutra, iza čela nalazi se mozak a kojim mislimo. Kada kod znaka sv.križa položimo ruku na čelo i kažemo: U ime Oca, molimo dragog Boga, da dragi Bog blagoslovi sve naše misli. Neka nam dade dobre misli, a zle neka udalji od nas, osobito neka nas čuva od napasti, i neka nam udijeli milost, da svladamo zle misli. Neka u našoj pameti budu samo onakove misli i planovi, koji će biti nama na korist i koji ne će nikome naškoditi i nad kojima će se Bog radovati. Tako pripravljamo Bogu Ocu veliko veselje.

Zatim spuštamo ruku na prsa: I Sina.- U prsima je srce. Mi blagoslivljamo srce, da ono bude čisto i dobro, a ne zlo. Čisto je srce, kada čuva milost koju nam je Isus zaslužio. Dijete ima dobro srce, ako rado pomaže drugima, ako udijeli siromašnom djetetu, ako se ne svadja sa drugom djecom, nega rado popusta. Takovi moramo biti i želimo na taj način razveseliti Sina Božjega.

Zatim položimo ruku na lijevo i desno rame i molimo: i Duha Svetoga.- Mi molimo Duha Svetoga da blagoslovi naša djela, i da sve što radimo bude onako, kako to od nas želi dragi Bog. Molimo Duha Svetoga da dobrim djelima dovedemo mnogo ljudi u nebo.

6. K a d a treba da činimo znak sv. k r i ž a:

Molite mamu, da jedan cijeli mjesec s vama moli i čini znak sv.križa. /Djeci treba za cijeli život usaditi u dušu, da je znak sv.križa posebna molitva i to vrlo važna molitva./ To je molitva, kojom se mi sami blagoslivljamo. Kada činite znak sv.križa, onda pri tom mislite, da se sami blagoslivljate. Ako ništa pri tom ne mislite, onda vam ta molitva ne će donijeti blagoslova.

Obećali ste mi, da ćete svaki dan moliti jutarnju molitvu. Kada molite jutarnju molitvu, onda se morate i prekrižiti. Može se dogoditi i to, da jedamput zaspete, i onda nemate više vremena, da molite svoju jutarnju molitvu, jer morate još uzeti kavu i spremiti svoje školske stvari. Jutarnju molitvu ipak ne smijete izostaviti. Za dugačku molitvu vise nema vremena. Onda je dosta, da se samo prekrižite. To znači: Dragi Bože, zahvaljujem Ti, što si me ovu noć čuvao i pod tvojom zaštitom želim početi današnji dan. Obećajem Ti, da ću biti dobar. Molim Te, pomozi mi! Sve ove misli sadržane su u znaku sv.križa, ako se ujutro lijepo i polagano prekrižite. Isto tako može znak sv.križa koji puta biti dosta i za večernju molitvu. Svakako ne smije to biti uvijek, nego koji puta. Na pr.: jedanputa ste se sa ocem nekuda vozili, i došli ste kasno kući. Večerate i onda vam se već same od sebe sklapaju oči. Ipak večernju molitvu ne smijete propustiti. Vi ste jako umorni, da ne možete moliti dugačku večernju molitvu. Dosta je samo znak sv.križa. Ta kratka molitva treba da kaže dragom Bogu: Dragi

Bože, hvala Ti za sva dobročinstva cijeloga dana. Molim Te, čuvaj me ovu noć.

I preko dana treba da često činite znak sv.križa i tako se blagoslovite. Naučite se, da načinite znak sv.križa svaki put, kad treba da učinite nešto, čega se bojite, kada morate na kakav strašan put, kada morate izvršiti kakvu tešku zadaću, prije nego počnete raditi posao koji ne volite. Kada počinjemo sa znakom sv.križa onda hoćemo reći: Dragi Bog neka nam pri ovom poslu, na ovom putu pomogne i čuva nas.

Kratka formula za molitvu sv.križa jest:U ime Božje. /Neka djeca ponove./

Korisno je, ako kod križanja upotrijebimo sv.vodu.Osobito se poslužite sv.vodom kada izlazite iz kuće.Bilo da idete u školu, ili na koje drugo mjesto.

Na kraju ću vam pripovijedati još jedan istinit događaj:
Moj otac,pokoj mu vječni, morao je često na dalek i opasan put.Jednom je opet morao na takav put. Majka ga je opomenula da ne zaboravi prije polaska prekrižiti se blagoslovljenom vodom. Otac je mislio samo na težak i dalek put i na poslove, koje mora obaviti i skoro je zaboravio,da se prekrizi sv.vodom. Vratio se iza ponoći u jedan sat. Mi djeca još nismo spavali. Ostali smo s majkom i čekali oca, jer još nikada nije tako dugo izbivao. Zalutao je u šumi kod jednog raskršća. Kroz šumu tekao je nečujno dva metra dubok i pet metara sirok mlinski potok.Preko jednog uskog brvna morao je preći potok. Dva sata tražio je otac pravi put. Uzalud! Išao desno ili lijevo, napred ili natrag, uvijek je došao na isto raskršće. Bila je to njegova sreća, inače bi zašao u mlinski potok. Sjeo je i brisao znoj sa čela.U to se sjetio, da mu se ne može ništa dogoditi,jer se je jutros prekrišio sa sv.vodom. Ohrabren i riječima:"U ime Božje!" pokušao je još jednom naći pravi put. Bez muke došao je do brvna, prešao preko potoka i za pola sata bio je kod kuće. Od tog vremena nije više nikada prije polaska na put zaboravio uzeti sv.vodu i prekrižiti se.I vi, djeco, prije važnih putova i poslova uzmite uvijek sv.vodu i prekrižite se.

Znak sv.križa činite lijepo i polagano, a ne brzo.Oni, koji se brzo križaju, ti se većinom ne križaju kako treba. Promatrajte jedamput kako ljudi čine znak sv.križa. Rijetki se križaju lijepo i pravilno. Vi ste sada naučili kako treba.xxxxxxxxxxxxxxxxxx činiti znak sv.križa i treba da se uvijek pravilno križate. Kada se hoćete prekrižiti sa sv. vodom, onda zamočite vrške prstiju desne ruke u sv.vodu. Sv. voda treba da ovlaži čelo,prsa i ramena.

/Kateheza o znaku sv.križa može se uzeti medju prvima, ali se može i ovdje obraditi. Znak sv.križa je za katolike nešto svagdanje. Kod nekih pobožnosti vlada prava inflacija. Često ni djetetu znak sv.križa ne kaže ništa više. Kada svaku molitvu na neki način uokvirimo znakom sv. križa,time degradiramo znak sv.križa i križ gubi svoj pra-

vi smisao. Čuvaj se da znakom sv.križa ne podupireš mehaniziranje.

DODATAK K XVII.

J e l e n s a p l o č i c o m :

Jedan jelen nosio je na vratu pločicu na kojoj je pisalo:"Ne diraj me, ja pripadam caru!" Ni jedan lovac nije se usudio ubiti jelena.- Kad se katolik obilježi zankom sv.križa, onda je to tako, kao da nosi natpis:"Ne diraj me, ja pripadam Spasitelju!" Zao duh, naš neprijatelj ne usudi nam se onda naškoditi.

Spirago.

N e p o v r i j e d j e n i p a l a c sv. E d i te:

Sv. Edita/umrla 16,rujna 984./ bila je kćerka engleskog kralja Edgara. Ona se često preko dana,osobito prije svakog posla i kad je izlazila iz kuće prekrižila. Trinaest godina poslije njezine smrti prenosili su njezino tijelo na časnije mjesto. Otvorili su lijes i našli, da su sva uda njezina tijela istrunula, samo palac desne ruke ostao je čitav. Ovim palcem je sv.Edita nebrojeno puta činila znak sv.križa./njemački križ/. Zato ju je dragi Bog na taj način odlikovao.

Spirago.

I sv.v o d a p r i p a d a :

Biskup iz Augsburga, Pankracije Dinkel,/umro 1894./, svratio se jednom na svojim krizmenim.putovanjima k jednom grofu, kod kojega je i prenočio. Iza večere zabavljao se još neko vrijeme u krugu obitelji. Najmladje dijete, bilo je pospano.Doslo je k majci i molilo večernji blagoslov. Majka reče:"Danas će nam svima preuzviseni biskup dati blagoslov." Cijela obitelj je klekla i biskup je podijelio svoj blagoslov. Ali najmanje dijete nije s time bilo zadovoljno. "To nije pravi večernji blagoslov", reklo je dijete i tražilo od svojih roditelja još jednom večernji blagoslov, Biskup reče djetetu:"Pokaži mi kako se daje večernji blagoslov!" Dijete zatraži sv.vodu, umoći svoj prstić i sa riječima:"U ime Božje", načini biskupu križić na čelo. To je bio pravi večernji blagoslov.

U i m e B o ž j e :

Jedan otac imao je sina koji mu je činio mnogo neprilika, i zato ga nije trpio. Stogod je dječak radio ispalo je naopako i zlo. Otac je zato mislio da je uzaludna sva njegova ljubav i muka.Podcjenjivao je dječaka. Jednom susjedu bilo to jako žao. "Daj mi svoga dječaka",reče susjed,

"ja ću ga uz pomoć Božju odgajati". Otac je bio zadovoljan i poklonio svoga sina. Poočim je učio dječaka:"Kad započinješ posao, onda uvijek reci:U ime Božje!, inače ne ćeš moći ništa dobra učiniti. Posinak je slušao. No jer je već bio zatucan i ogorčen,htio je da si oduzme život. Kada ga je jednom poočim poslao u podrum po vino,ponio je sa sobom uže da se objesi. Nesvijesno rekne i pri tom:" ime Božje! I kada je to rekao činilo mu se kao da ga netko vuče odavle za ruku. Od tada uspjevalo mu je sve, što je radio. Bio je dobar dječak i njegov pravi otac bio bi ga rado uzeo natrag.

Iz Tirola.

K a m e n   p o s l u š n o s t i :

Kada se je na Valdezijskom mostu kod Halla u Tirolu gradila kapelica, dogodilo se ovo: Radnici su marljivo lomili kamen za temelje nove kapelice. Jedan veliki kamen, koji se odavlio od pećine iskoći iz željeznih tračnica i padao je strašnom brzinom na cestu. Graditelj i radnici ukočili su se od užasa i gledali kako blok kamena juri u dolinu. Nesvijesno poviče jedan od radnika:"U ime Božje stani!" Tek što je povikao, zaustavi se glomazni kamen na bridu strmine, koja se spuštala,dok je prošlo petero ljudi, koji su stajali dolje na cesti. Kamen bi ih za sigurno zgnječio. Kada je to uspjelo,onda je jedan drugi radnik povikao kamenu,koji je tako čudnovato stajao na gorskom bridu:"Kada si se u ime Božje zaustavio, onda sada u ime Božje padaj dalje!" Kamen se strovali sa brida preko ceste upravo na temelja započete crkve.

Na tom mjestu, koje si je sam odabrao su ga uzidali. Na jednoj ploči pokraj kamena može se čitati cijeli ovaj čudnovati dogadjaj. Ostalo mu je zauvijek i ime, koje su mu radnici dali:"k a m e n   p o s l u š n o s t i ."

Iz Tirola.

XVIII. S V A D B A U K A N I .

1.Molitve, koje će se moliti u školi u drugom polugodištu. 2.Ponavljanje. 3.Čudo. 4.Svadba u Kani. 5.Čudo. 6.Zašto je Isus činio čudesa.

Slika: Svadba u Kani.

Crtež: Šest vrčeva.

Dodatak: Molitva u školi.

1. Š k o l s k e m o l i tt v e u drugom polugodištu:

Molitve moraju biti utvrdjene, t.j. svako dijete, bez iznimke, mora ih znati, pa i slabija djeca moraju sama znati moliti ove molitve. Radi prebrza izgovaranja neke se riječi izgovaraju jako površno, neke se progutaju, a nešto se i ispušti. Radi kontrole preporučuje se, da se na svakom satu vjeronauka uzme jedna od molitava, teža mjesta neka se još jednom protumače, i 4-5 slabije djece neka ih izgovore. One molitve, koje slabiji djaci i sada još dobro ne znaju mora moliti kroz nekoliko tjedana, a, ako je potrebno i cijeli mjesec cijeli razred. Ali neka to ipak ne traje predugo, da se molitve ne bi mehanizirale. Dakle treba molitve mijenjati, ali izbor molitava odredjuje neznanje slabijih djaka.

Ne smije se zaboraviti zapitati kojiput pojedino dijete ili cijeli razred, da li su vjerni svojoj odluci i da li mole svaki dan jutarnju i večernju molitvu. Potakni ih ponovo na to!

2. P o n a v l j a n j e :

Šta smo učili prošli sat? Znak sv.križa. Koga častimo znakom sv.Križa? Boga Oca, Boga Sina i Boga Duha Svetoga. Zašto častimo Boga Oca? Jer je stvorio nebo i zemlju, jer nam je darovao život i daje nam sve, što nam treba. Da li bismo i mi mogli stvoriti svijet, životinju, cvijet? To je nama nemoguće, to može samo Bog.

Možda bi mogao ovdje nabrojiti velika djela Gospodnja, nekoliko čudesa prirode.

3. Š t a j e č u d o ?

I Krist može učiniti nešto veliko; nešto, što je jednako djelima Boga Oca; jer Krist je više od čovjeka, On je takodjer Bog. Isus može učiniti djela, koja ne mogu učiniti svi ljudi zajedno, niti uz pomoć najvećih i najmodernijih strojeva, a ni u budućnosti ne će moći učiniti takva djela. Ljudi se dive takvim djelima. Kako još kažemo mjesto "dive"? Čuditi se. Prema tome djela, koja ne može učiniti ni jedan čovjek, nego samo Bog nazivamo čudesa. /Na ploču/.

Pamti: Ono, što može učiniti samo Bog, nazivamo čudo.

Danas ću vam pripovijedati o prvom čudu Isusovu.

4. Svadba u Kani:

Pogledaj izvještaj biblije kod Iv.2,1-12.
Koliko je godina imao Isus, kad se je krstio? Oko trideset godina. Prije toga je bio tesar, a iza toga je bio propovjednik. Išao je od mjesta do mjesta i pripovijedao ljudima o dragom Bogu i o nebu. Kako se zvao grad, u kojemu je odrastao? Nazaret. Jednom je Isus došao u jedan grad, koji je bio dva sata udaljen od Nazareta. To je kao od.... do... Grad se zvao Kana.
Prvom razredu napisati na ploču i dati, da pojedina djeca izgovore. Pisati kamenim pismom. Djeca već znadu čitati i pisati t.zv. malu antiqua, ali se još ne osjećaju sigurnima. Proći će još više tjedana, dok djeca budu vještija i sigurnija u pisanju. Zato je važno, da se do konca ožujka još upotrebljava t.zv.kameno pismo. Djeca će nam za to biti zahvalna. Zato je još u drugom dijelu vjeronaučne početnice polovica pisana kamenim pismom.
U gradu Kani bila je upravo svadba.
Za prvi razred:Čisto je nevjerojatno, da dijete od šest do sedam godina ne bi znalo, što je svadba. Već se djeca od tri godine igraju "svatova" i brbljaju o ženidbi. Kada bismo im dali da pripovijedaju, ispripovijedali bi nam cijeli tok svatova. Za djecu je najprivlačivija točka u vrijeme svatova - gozba.
Vi znate,da se i kod nas u svatovima čestita.Ili se šalju djeca sa cvijećem i čestitkama,ili idu odrasli sami u kuću. Tako je bilo i onda u Kani. Vjenčanje je prošlo,i svatovi su se nalazili u kući mladenaca, gdje je bila gozba. Neočekivano je došao Isus sa pet apostola. Koliko veselje!
Kod ove jedinice/metodičke/ djeca prvog razreda čuju prvi puta riječ apostol ili učenik.
Ove ljude,koji su uvijek, pa i kasnije bili uz Isusa i hodali s njim po Svetoj Zemlji zovemo apostoli./Na ploču./ Vjerojatno je Isus bio u rodu s mladencima, ili su se pak poznavali iz Nazareta, a ovamo su se oženili. Ovo mišljenje potvrdjuje i činjenica, da je u svatovima bila i Marija,Majka Isusova. Najednom je nestalo vina. Čaše su se izpraznile. Gostima se svidjelo društvo, i bili su upravo u ugodnom raspoloženju. Usto je prije kratkog vremena došao i Isus,i sada da idu? Sigurno su od posluge saznali, da je nestalo vina. A ipak, gosti nisu davali nikakova znaka, da se kane dići i ići kući. Mladenci su se nalazili u mučnu položaju. Bili su siromašni ljudi i mogli su samo nešto vina pripraviti, a to je već bilo potrošeno. Nisu imali novaca, da mogu još jednom kupiti vina. Njihovu nepriliku opazila je Majka Boža i htjela im je pomoći. Znala je, da Isus može sve, i da znade, kako će im pomoći. Zato podje Marija k Isusu i rekne mu posve tiho, da nitko nije mogao čuti i opaziti:"Vina nemaju."
Kada je kod nas netko pozvan u svatove, onda mora za

to nešto platiti ili mladence darivati. I onda je bio takav običaj. Većinom se poklonilo vino. Za takav dar molila je Marija Isusa.

Isus je ustao i pošao na dvorište slugama, koji su stajali bez posla. U predvorju nalazilo se šest kamenih vrčeva./ Nacrtati!/Slika:29./ Vrčevi su obično bili napunjeni vodom, a u jedan vrč je stalo oko 70 litara. Isus reče slugama: "Napunite vrčeve vodom!" Tada pristupi Isus vrčevima, tiho je molio i blagoslovio vodu. Zatim reče: "Zagrabite i nosite nadgledniku stola!" Sluge učine tako. Kada je nadglednik stola, koji se imao brinuti za hranu i piće, kušao od vina, uvjerio se je, da je to dobro vino, ali nije znao, odakle je. Svi su gosti pili od tog vina, i svi su se o njemu pohvalno izražavali. Medjutim su sluge pripovijedale nadgledniku stola, mladencima i ostalima kao veliku novost, da je Isus pretvorio vodu u vino. Svi su se čudili. Pokazati sliku i pri tom ponoviti.

Pamti: Isus je na svadbi u Kani pretvorio vodu u vino.

5. Č u d o :

Recite, može li čovjek pretvoriti vodu u vino? U prirodi se dogadja nešto slično. U vinogradima su loze, a na lozama raste grožđje. Vinogradar mora u jesen pobrati grožđje, i onda ga staviti u tijesak. Kada taj sok provrije, onda nastane vino. I u tom je slučaju voda, što ju je loza crpla iz zemlje, pretvorena u vino. Ali da do toga dodje, treba mnogo vremena i posla. Isus je to učinio u času i nije trebao ništa, nego li vode. Isus je učinio čudo.

Pamti: Isus je za to čudo trebao samo vodu.

6. Z a š t o j e I s u s u č i n i o t o č u d o ?

1. Jer je molila Marija, njegova Majka. Djeco, slušajte svoju majku, i činite joj veselje! Isus je već bio odrastao, pa je slušao, a vi ste još djeca. Isus je bio Bog, a vi ste obični ljudi. Ja ću rado slušati! 2.-Isus je rado činio dobro ljudima. Tako je čudom iskazao dobročinstvo mladencima i svim ljudima, koji su bili u svatovima. I danas pomaže Isus rado, kad ga molimo za to. Ja ću rado drugima pomoći. -3.-Isus je htio pokazati, da nije običan čovjek, nego Bog. To je glavni uzrok. Isus je naime sada počeo propovijedati, pa je zato trebalo da ljudi odmah od početka znaju, tko je On.

Pamti: Isus je dokazao čudom, da je On Sin Božji.

Molitva: Dragi Isuse, ja vjerujem, da si Ti, koji si na svadbi u Kani pretvorio vodu u vino, Sin Božji. Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas!

DODATAK :

Školska molitva:

Našu svagdanju pouku kod arapske djece počinjemo sa kratkom pobožnosti, koja završava Očenašem. Iza zadnjeg sata završimo opet molitvom i otpustimo našu djecu blagoslovom, koji izgovore zajednički: "Gospodin neka nas blagoslovi i čuva; neka nam svijetli Njegovo lice, i neka nam bude milostiv; neka nad nama bdije i neka nam udijeli svoj mir!"

Jedno jutro došla su djeca upravo u školu, i mi smo htjeli moliti. I dogodilo se da sam zabunom predmolila blagoslov,mjesto Očenaša. Djeca su se tome u sebi sigurno čudila, ali su ipak molila blagoslov zajedno sa mnom, a onda povikmuše odmah, kao i obično na kraju školske obuke: "Do vidjenja, gospodjice Mary!", uzeli su svoje kape ili fesove i htjeli otići opet kući. Za njih ovaj blagoslov nije bio ništa drugo, nego signal za polazak kući. Morala sam im najprije rastumačiti, da sam se zabunila, zatim još jednom održati pobožnost, onda su se tek snašli i smirili.

Iz: "Abc za razmišljanje" od Dittmata.

To se lako dogodi, ako se u školi moli uvijek jedna te ista molitva.

Pogledaj pregled odgovarajućih molitava na kraju knjige.

XIX. MOLITVA PRIJE JELA.

1. Držanje kod molitve. 2. Molitve prije i poslije jela.

<u>Tekst</u>, koji treba naučiti: Gospodine,blagoslovi ovo jelo...

<u>Dodatak</u>: O molitvi kod jela. Sveti Benedikt.

1. Držanje kod molitve:

Potrebno je, da se od vremena do vremena kontrolira držanje ~~xxxx~~ djece kod molitve i da se kod svakog pojedinog djeteta pogleda, da li ima pravilno sklopljene ruke. Najbolje je, da vjeroučitelj za vrijeme dječje molitve prolazi kroz dječje redove i ispravlja, ako djeca ne drže dobro ruke. No prije toga treba pokazati i rastumačiti, kako treba držati ruke. Imade jako loše gradjenih klupa, u kojima se ne može ravno stajati. Tamo gdje su klupe za dvoje, mogu djeca izaći iz klupe i stajati izvan klupe.

Kod molitve sklapamo ruke, priliježemo dlan uz dlan, prsti su ispruženi i poklapaju se, desni palac leži preko lijevog. Ovim držanjem treba da izvana pokažemo, da hoćemo pobožno moliti. Prsti ruke gledaju prema nebu, dragom Bogu, a ne dolje u zemlju, gdje zamišljamo da je pakao, a neka ne gledaju ni ravno u daljinu. To znači,da su sve naše misli bez iznimke upravljene dragom Bogu. Prsti neka budu sastavljeni, jedan uz drugi, a ne rašireni. Priljubljeni prsti jedan uz drugoga treba da izraze, da svoje misli za

vrijeme molitve treba da neprekidno upravljamo dragom Bogu, da na dragog Boga mislimo, a ne, kada nam je to upravo drago, a čas iza toga popustimo, da naše misli lutaju daleko od njega. Nemojmo prste zgrčiti jedne ix druge kao da hoće urasti u nas same. To znači, da naše misli ne će da idu nebeskom Ocu, nego se vraćaju k nama i hoće da se bave samo sa sobom.

Mali Drago će mi možda reći:"Moj djed.kada moli,uvijek drži ruke tako,i kod kuće i u crkvi. Nisam ga još nikkada vidio, da je sklopio ruke, kako to pokazuje velečasni. Sjećam se, i baka je rijetko kada tako sklopila ruke". Dobro. Ali, draga djeco, Dragin djed i baka su stari ljudi i oni su jako mnogo radili, pa su imx se prsti zgrčili i postali tvrdi, pa kad bi i htjeli sklopiti ruke, kako sam vam pokazao, uz najbolju volju ne bi mogli. Vi ste još mladi i niste još tako mnogo radili, vi možete svoje prstiće savijati, još su gipki. Zahvalite dragom Bogu što kod molitve možete ispraviti svoje prste. Osim toga, držite kod molitve glavu uspravno, a ramena nek su vam natrag, lakte nemojte prisloniti na tijelo, nego malo podići. Takvo držanje daje slobodu prsima, i ne smeta rad pluća kod disanja. Kada sklopimo ruke, onda vrške prstiju ne smijemo metnuri preko ustta, ne smiju doticati ni bradu, nego neka budu nekoliko centimetara, po prilici za širinu vlastite ruke, ispod brade, kad držimo glavu uspravno.

2. M o l i t v a p r i j e i p o s l i j e jela:

Prije kratkog vremena pripovijedao mi je jedan seljak, da su ljudi prošlog ljeta,kada mjesecima nije bilo kiše,a vrućina bila nesnosna,mislili, da će žetva biti slaba i da će biti gladna godina. A upravo te godine, nevjerojatno je urodio krumpir i ostali poljski plodovi. A ove godine?Godina, kakvu su svi željeli. U svako doba kiše, a bilo je dosta i sunca, a ipak je krumpira i drugih plodova bilo za polovinu manje, nego li u prošloj sušnoj godini. Seljak zaključi: dakle ne ovisi ni o suncu, ni o kiši, nego o dragom Bogu i Njegovu blagoslovu. Draga moja djeco, to isto h htio je Isus pokazati i ljudima na svadbi u Kani,kad je pretvorio vodu u vino, i svi su gosti na svadbi imali dosta za piti. Sigurno ste već vidjeli, kako rade kokoši,kada piju vodu. Kod svakog gutljaja pogledaju na nebo, a grlica se svaki puta duboko pokloni kad zoblje zrnje. Što oni čine nesvijesno, mi moramo činiti svijesno: Slaviti Boga. Iako životinje ne mogu ništa reći Bogu,ipak su zahvalne.

Kako rade ljudi? Jedu i piju, a da ne milse, da sve primaju od Boga. Ne zaboravimo na molitvu prije i poslije jela! Što se uči djecu, još prije nego počnu govoriti? Moliti. Kako je ljupko,kad mala djeca plješću svojim malim debelim ručicama,kad im majka prūža hranu.-Mala se djeca dakle već za rana uče, da moraju moliti, ako nešto hoće, Samo odrasli ljudi ne će da razumiju, da i oni moraju mo-

liti nebeskog Oca, od kojega nam je sve,koji je tako dob bar i daje nam svaki dan potrebnu hranu. Većina ljudi sjeda k stolu, a da prije toga ne sklope ruke. Kad ustaju od stola, onda i opet ne zahvaljuju Bogu za hranu. Ako dijete jedamput ne moli ili se ne zahvali kada nešto dobije,onda drugi put ne dobije ništa. Zar se onda možemo čuditi, ako dragi Bog od vremena do vremena pošalje na ljude, koji ga ne mole i ne će da mu se zahvaljuju, glad,rat, da ljudi nemaju što za jesti? Bog to čini zati,da prisili ljude,da se zamisle, odakle kruh? Spadate li i vi medju takve nezahvalne ljude?

Kako se kod vas moli prije jela? Tko moli prije jela? Tko poslije jela?

Iz čisto seljaskih kuća djeca često znaju vrlo malo pripovijedati o molitvi prije jela.

Koju molitvu molite vi prije jela? Jako ćete razveseliti dragog Boga, ako kažete svojoj majci:"Majko, dragi Bog želi, da molimo prije jela. Zar ne bismo i mi mogli moliti prije jela?" Kao što je Isus bio gost u Kani, tako želi da bude gost i kod našin obroka i da blagoslovi naše jelo. Ali molitvom moramo Isusa pozvati.

Ispusio sam na žalost, da u gradovima ni jedno dijete ne moli prije jela. Niti samo, niti s roditeljima.I u seoskim župama rijetko će se naći, da se mole kod svakog obroka, i to prije i poslije jela. Ako se mole, onda je to većinom Očenaš ili Vjerovanje. Rijetko kad i molitva, kojom molimo blagoslov. Jedno dijete III.razreda osnovne škole pripovijedalo je:/Obitelj, iz koje potječe, nije prema vjeri neprijateljski raspoložena, ali je indiferentna./ Dijete nije htjelo biti mali misionar u svojoj obitelji i uvesti, da se mole prije i poslije jela. Osam dana podnosilo je dijete, da su mu se roditelji i starija braća rugala, a onda je podleglo njihovoj nadmoći, i ostalo je pri starom. Ipak i u gradovima treba djecu opominjati, da ne propuste molitvu kod jela. Možda će u nekim obiteljima dijete ipak uspjeti.

DODATAK :

O molitvi prije jela:

Kod većine naroda ~~xxxxxxx~~ nalazimo osjećaj dužnosti, da se prije uživanja hrane na neki način zahvale darovatelju. Svi istraživači zemalja izjavljuju, da crnci svaki put prije uživanja hrane jedan dio naj-prije žrtvuju bogovima. Indijanci i sibirska plemena bacaju prvi komad u vatru, i tako privuku blagoslov bogova za uživanje preostale hrane. Kinezi prije uživanja postave hranu na kućni oltar, da je na taj način ponude bogovima. Stanovnici Madagaskara, kad se dižu od obroka, duboko se naklone i tako pozdravljaju duhove. Stanovnici Nubije govore molitvu prije i poslije jela. Stanovnici Laplanda plješću rukama i pri tom govore,

"Dobri Bože, mi ti hvalimo za ovo jelo!" Muslimani ne sjedaju k jelu, dok ne kažu:"U ime dobrostivog i milosrdnog Boga!" Od sveopćeg pravila iznimka su jedino kršćani. Mnogi smatraju, da nije potrebno moliti prije jela.
Iz:"Abc za razmišljanje " od Dittmara.

S v e t i   B e n e d i k t :

Jednog dana nadje se pred spiljom u Subjaku Roman sa još nekim monasima i reče:"Došli su poslanici samostana u Vokovaru. Njihov je opat umro, i kod izbora bili su svi glasovi za tebe. Oni te mole, da podješ s njima."

Sveti je Benedikt jako volio spilju i samoću, ali je ipak popustio molbama monaha i postao opat u samostanu Vokovaro. Kada je sveti Benedikt došao u samostan, našao je slabu stegu. Blago i mudro, ali ipak nepokolebljivo i ustrajno tražio je, da se vrše pravila. Ni jedan monah nije smio posjedovati nešto svoga, ni jedan nije smio bez dozvole napustiti samostan. Bili su zabranjeni nepotrebni razgovori, uspostavljano točno vrijeme molitve i rada, zabranjeno prekomjerno uživanje hrane i pića. Svadja i nadmudrivanje moralo je prestati, a svaki prekršaj pravila kažnjavao se pokorom.-

Neka su braća postala nezadovoljna radi strogih propisa novog opata. Nezadovoljstvo je bivalo sve veće. Kada je Benedikt nekim neposlušnim monasima naložio lagane pokore odlučili su, da će se riješiti nepoćudnog opata pomoću otrova.

Jednog lijepog sunčanog dana htjeli su provesti svoj zločinački naum. Kao obično pošla su braća u blagovaonicu. Tiho i svečano razlijegala se pohvalna molitva, a onda su braća sjela za sto.

Kad je brat, koji je posluživao, sa punim vrčem vina stupio pred opata, pogledao ga je ovaj prodornim pogledom i upitao:"Zašto dršćeš, moj brate?" "Imam malu groznicu", odgovori brat i problijedi. "Benedicite, pater! Blagoslovi oče!" Teško je izgovorio te riječi.

"Deus benedicat", reče Benedikt i načini znak križa nad vinom.- I gle! Uz jaki prasak raspukne se vrč, a otrovno se vino prolije po podu.

Tužno pogleda Benedikt sakupljenu braću. Neki, svjesni svoje krivnje, oboriše glavu.

"Braćo, Bog neka vam se smiluje", reče Benedikt. "Vaši i moji običaji se ne slažu. Tražite si opata, kakvog želite. Ja vam više ne ću biti opat."

Uzalud su krivci molili za oproštenje, a braća da Benedikt ostane. Benedikt ostavi samostan Vokovaro i vrati se u svoju omiljelu spilju u Subjaku.
Iz:"Knez mira" od F. Nabora.

XX. I S U S L I J E Č I B O L E S N E .

1. Dva slijepca su progledala. 2.Gluhonijemi. 3.Bolesničko pomazanje.
Slika: Isus liječi bolesne.
Crtež: Nosila

1. D v a s u s l i j e p c a p r o g l e d a l a

Vidi Mt.9, 27-32; i Mt. 20,29-34.

Možda ste već vidjeli slijepog čovjeka. Znam slijepca u jednom gradu.Siromah čovjek, sjedi na ulici na stolici. Prije nekoliko godina imao je orguljice. Sigurno su se pokvarileili ih je u zadnjem ratu nestalo. Sada ima u ruci malo zvono i, kad čuje ljudske korake,onda zvoni, da svrati na se pažnju, da ga ljudi ne zaborave. Kad pred njega stanete,primjetit ćete, da u očnim šupljinama nema očiju i zato ne može vidjeti. Takvim ljudima kažemo:slijepac. U znak, da su slijepi, imaju obično u ruci bijelo oličeni štap, a na rukavu žutu traku sa tri crne točke. Takvi ljudi su jeako bijedni. Kada ih na ulici sretnete,pomozite im primite ih za ruku i vodite komad puta,osobito, ako moraju prijeći preko ulice. Poklonite im nešto i od novca, što su vam ga dali roditelji za slatkuše. Bolje, da udijelite njima, nego da potrošite za bombone.

Takva dva slijepca došla su jednom k Isusu i rekla: "Smiluj nam se!" Htjeli su reći:"Pomozi nam, daj, da progledamo!" Isus se dotakne njihovih očiju, i slijepi su odmah progledali.

Isus je i opet učinio čudo; samo svojom riječi učinio je, da su oba slijepca progledala.

Pripovijedaj nešto o teškim i osjetljivim operacijama oka, koje često ništa ne koriste. Zvonaru u O... ministranti su se uvijek smijali, dok jednog dana nije saznao,zašto. Kad je zvonar prije sv.Mise išao k oltaru, da zapali svijeće,u taj čas bili su i ministranti na sakristijskim vratima i smijali su se i cerekali. Kad sam im to zabranio, onda su utihnuli, ali se je slijedeći dan stvar opet ponovila. Zanimalo me je, čemu se svaki dan smiju. Zvonar je bio kod oltara- bio je to star čovjek- dugom motkom mahao je po zraku između svijeća, kao da si motkom traži svijeće. Nakon dugog traženja konačno ih je našao. Skoro sam se i ja smijao, a onda sam se sjetio, da se je zvonar tužio na svoje oči. Pobrinuo sam se, da ministranti odsada imaju drugu zabavu, a ne da ismjehuju starog čovjeka. Od sada su prije svake svete Mise morali sami paliti svijeće.Zvonar je skoro iza toga otputovao k jednom očnom specialisti, a onda je dugo vremena i često putovao u jednu bolnicu radi liječenja. Ubrizgavali su mu kapljice, bio je operiran i konačno je posve oslijepio.

2. G l u h o n i j e m i :

Vidi Mk. 7,31-37.

U zadnjoj klupi sjedi dječak, koji ne može govoriti. / U jednom razredu je uistinu tako bilo./ Kako kažemo takvu čovjeku? On je nijem. /Napisati/. Kad netko ne čuje, onda kažemo,da je gluh. Ima ljudi, koji ne čuju i ne mogu govoriti. Oni su gluhi i nijemi. Mi kažemo, da su gluhonijemi. /djeca neka ponove!/ Jednom je jedan tako gluhonijemi čovjek došao k Spasitelju, i ljudi su ga molili,da ga ozdravi. Isus stavi svoj prst na njegove uši i dotakne se njegova jezika. Pri tom je rekao:"Otvori se!" u tren oka mogao je gluhonijemi čuti i govorio je pravilno.

I tu je Isus ozdravio bolesnika samo riječima.

Kad bih ja svojim prstom dotakao jezik nijemog Ivice H.., da li bi on bio zdrav? A, kad bi koji liječnik svojim prstom dotakao Ivičin jezik, bi li onda nešto koristilo? Također ne. Da li bi koristilo, kad bi liječnik stavio svoj prst u uho gluhoga? Ne! Ali Isus je to učinio i poklonio je jednom gluhu sluh. Tako je Isus izliječio i mnoge druge bolesnike. Svaki put, kad je Isus došao u koje selo ili grad, dolazili bi bolesnici k njemu, a On je na njih polagao ruke i sve ih ozdravljao.

"Isuse, je vjerujem, da si Ti Sin Božji."

3. B o l e s n i č k o p o m a z a n j e :

Isus se pobrinuo i za bolesnike svih vremena. Za teško bolesne ustanovio je bolesničko pomazanje./Napisati/. Kad je netko teško bolestan, mora se to javiti u župni ured. Svećenik onda odmah podje bolesniku i podijeli mu bolesničko pomazanje.- Šta radi svećenik kod bolesničkog pomazanja, to ćete jedamput čuti. Drugi puta ću vam pripovijedati, kako se treba vladati, kad na ulici sretnemo svećenika, koji ide bolesniku.

Pamti: Isus pomaže bolesniku, po bolesničkom pomazanj.
Molimo za teško bolesne u našoj župi!

XXI. S V E Ć E N I K I D E B O L E S N I K U .

1.U prvom redu treba djecu upoznati i s najvažnijim vjerskim običajima. 2.Svećenik nosi bolesniku popudbinu. 3. vladanje, kad svećenik nosi popudbinu.

Slika: Svećenik nosi bolesniku popudbinu.

Crtež: Svjetiljka i zvono,koje prati svećenika kad nosi popudbinu.

Dodatak: Vozio sam se u saonicama s dragim Bogom.

1. Zadaća za prvi razred;

O popudbini, koju svećenik nosi bolesniku, nema govora ni u jednoj razdiobi lekcija, a pogotovu u planu za prvi razred. Zašto da se onda već u prvom razredu o tome govori? Planovi lekcija nemaju obvezatan karakter, pa se zato nitko ne mora držati razdiobe ove knjige. Ova knjiga treba samo da olakša rad vjeroučitelju prvog razreda. Svaki vjeroučitelj neka izabere iz nje ono, što hoće. Razumije se, moramo se pridržavati nastavnog plana.- Ne slažemo se s tim, da se u prvom razredu djeci daju samo biblijske pripovijesti, u trećem se godištu one i tako moraju opširnije obraditi. Držim, da je mnogo važnije i ispravnije, da se već u prvom godištu djeca nauče korektnom vanjskom vladanju i držanju / u crkvi, kad svećenik nosi popudbinu,kod sprovoda,i t.d./, kako to traži Crkva katolička. Pri tom biblijski izvještaji ne igraju glavnu ulogu, već su samo polazna točka. Zlo bi bilo,ako bi se to zanemarilo u prvom godištu; nikad se više to ne može nadoknaditi. Sa sedam godina je dijete još posve jednostavno i posve prirodno misli; sve lako pamti, i nije teško utjecati na njega. U drugoj je godini sve upravljeno na prvu Ispovijed i Pričest, i nema vremena za tu stvar. A u trećoj je godini skoro prekasno. Dijete onda zanimaju druge stvari. Poprimilo je već jako naziranje svojih roditelja. Dijete više ne misli tako naravno i isprvano i ne može se tako lako oduševiti za dobro. Ono postaje nemarno i gubi onu revnost i oduševljenje za vjerske čine, koju još posjeduje sa šest godina. U ovoj katehezi treba da dijete nauči,kako se treba vladati, kada na ulici sretne svećenika,koji nosi bolesniku popudbinu.U mnogim mjestima, osobito u selima, nosi svećenik još javno popudbinu. Kršćani u tim mjestima mogu još pokazati, a i pokazuju, da se ne stide svoje vjere. Najbolje je dati djeci da promatraju sliku, kako svećenik nosi popudbinu.

2. Svećenik nosi bolesniku popudbinu

Pred svećenikom ide zvonar, nosi torbu. Ljeti je otkrite glave, zimi ostavi kapu na glavi. Zvonar nosi u jednoj ruci svjetiljku /napisati i narisati/,u kojoj gori svijeća,koja se pali i u po bijela dana; a u drugoj ruci drži malo zvonce /narisati/Slika:32/ i, kad opazi ljude,onda pozvoni, da ih upozori, da svećenik nosi popudbinu. Nekoliko koraka iza njega ide svećenik. Obučen u kratku bijelu čipkama urešenu košulju. Nešto nosi u ruci i s time dijeli blagoslov. Neka djeca znadu, tko se nosi bolesniku. Nije potrebno da se djeci sve kaže. Dosta je reći:Radi Isusa, kojega svećenik nosi u ruci i s njim blagoslivlje, gori u svjetiljci svijeća. Radi Isusa ljudi kleknu na rub puta, udaraju se u prsa i tiho mole: Isuse, Tebi živim...

3. K a k o-s e t r e b a v l a d a t i , kad svećenik nosi popudbinu:

Neka djeca su dosta nespretna, kad svećenik nosi popudbinu. Oni vide, da ljudi na putu kleknu, ali sami ili idu dalje, ili ostaju stajati, ali ne znaju,šta da rade. Neki pozdrave"Hvaljen Isus",ali,da treba kleknuti, o tom nemaju ni pojma.

Kad svećenik kraj vas prolazi, onda kleknite! Ako je mokro, onda se potraži suho mjesto; a, ako je sve mokro, onda se ne klekne, nego se samo čučne. Ako-možete i ako imate vremena, onda idite sa svećenikom, pratite ga. Kod toga morate biti posve tihi; još ljepše bi bilo, kada bis ste nešto molili.

U nekim zemljama postoji još lijep običaj, da stanovnici sela i djeca dočekaju svećenika na ulazu u selo. Svećenik sidje tada s kola, na tornju kapelice počne zvoniti zvono, a cijela župa glasno moleći, prati svećenika u sobu bolesnika. To djeluje zbilja pobudno. Djeca imaju dosta vremena i trčkaraju naokolo cijeli dan, pa će se lako oduševiti za taj lijepi običaj. Doživio sam,da su djeca s velikim veseljem pratila svećenika u drugo selo.

DODATAK :

V o z i o s a m s e s d r a g i m B o g o m u s a o n i c a m a :

Kad sam prije kojih četrdeset godina bio još seljački dječak, bio mi je jedan od najvećih užitaka voziti se u saonicama.Samo sam jedamput malo krzmao. Probudili su me u studenoj zimskoj noći i rekli mi, da se odmah dignem, jer moram ići sa svećenikom bolesniku. Vani u koloniji ležao je na samrti zidar Hentschel.

Dršćući od zime sjedio sam na rubu kreveta i mučio se, da obučem svoje čizme.Imao sam uvijek samo jedan par čizama. Bile su iz teleće kože, a napravio ih je cipelar Ruppert. Bile su niske i uske, i bilo je vrlo mučno obući ih. Morao sam čizmu natezati i pet puta skakati po cijeloj sobi,a onda još sedam puta lupiti nogom o pod, tek sam onda bio u čizmi. Ostalo odijelo sam obukao brzo i onda sam prtio dubok snijeg prema crkvi.

Kao ministrant služio sam skoro svaki dan kod svete Mise i osjećao sam se u crkvi kao kod kuće. Ničega se tu nisam strašio, pa ni duboke tame, koju je blijedo rasvijetljivalo vječno svijetlo. Otvorio sam sakristiju i uzeo stvari potrebne za popudbinu: svjetiljku, zvono i križ.

U to odjekne crkvom glas:"Jesi li ovdje?" "Da!",odgovorim. Bio je to župnik. Pošao je uz stepenice na oltar i otvorio svetohranište. Klečao sam i udarao se u prsa:"Isuse, Tebi živim! Isuse, Tebi umirem! Isuse, Tvoj sam živ i mrtav!"

Župnik izvadi iz ciborija jednu svetu hostiju, stavi je u zaltnu posudicu, tu posudicu turi u svilenu torbicu, koja mu je visila na prsima, zatvori svetohranište, i mi smo pošli. Vani na putu čekao je župnika kočijaš sa saonicama. Popeo sam se na sjedalo uz kočijaša, privio se uz njega, a on mi ovije ćebe oko koljena, i otpočela je vožnja.

Iza oblaka pokazao se mjesec i rasvjetljivao bijeli put. Brzo smo izašli iz sela i sanjkali se preko polja k malenu naselju, u kojem je zidar Hentschel ležao na umoru. Četvorica smo bili na saonicama: ja, kočijaš, župnik i dragi Bog. Izmolio sam jedan Očenaš i nekoliko uzdaha, a onda je provalila moja ponešto opora seljačka narav, i ja sam počeo razmišljati. Sjetio sam se, da rijetko kada mogu imati tako samo za sebe Boga, kao sada. U crkvi je uvijek bilo mnogo svijeta, i svatko je imao jednu svoju potrebu, ili deset ili tisuću njih. Ali sada, kad smo sami u saonicama- mogao sam lako doći do riječi i računati, da ću biti uslišan. No duboko mi je u duši bio neki strah, i ja najprije okrenem glavu malo natrag, da vidim, mogu li se odvažiti i da me ne bi možda čuo i župnik. Činilo mi se kao da mi netko govori: Reci samo sve u svome srcu! Tada sam rekao sve. Ne ću sada ništa poljepšati, nego ću iznijeti svoju čudnu molitvu.

Najprije sam rekao, da prema onome, što sam u školi učio, dragi Bog ne traži ništa badava, da nagradjuje svako i najmanje dobro djelo. Svakako, nije tako jednostavno dići se po noći iz toplog kreveta, obući uske čizme i ići kroz crkveno dvorište, pokraj groba Winter-Wirts-a, a onda pokraj bakina groba, koju je uvijek jako boljela glava. Sve sam to učinio Isusu za ljubav, i, ako nije previše, onda lijepo molim, neka dragi Bog učini, da ne moram uvijek hodati u tim odvratnim čizmama, nego da dobijem iz grada par pravih zimskih dokoljenica. /gamaše/. Onakve na gumu, kakve je imao sin listonoše, kad je za vrijeme praznika bio sa svojim ocem u našem selu.- I sve sam izgovorio. Neko vrijeme sam sjedio posve mirno, a onda sam opet nakrenuo glavu u stranu, da možda ne bih čuo odgovor. Ali odgovora nije bilo. Ni da, ni ne. Bio sam potišten.

"Vozi brže!" vikne župnik kočijašu. On potjera konje i naskoro smo stali pred kućom zidara. Izašla nam je ususret zidareva žena, sa svoje šestero djece. Svi su pali na koljena. Župnik podiže Presveto, i blagoslovi ih i izreče propisani pozdarv: "Mir ovoj kući i svima, koji u njoj stanuju!" Popeli smo se uz uske stepenice. U gornjoj sobi ležao je zidar. Cijeli je svoj život radio naporno i teško se patio, i sada je sa svojih 35 godina bio na rugu života. Na licu su mu cvale ruže tuberkuloze, a oči su mu sjale kao staklo.

Preko stola bio je prebačen bijeli stoljnjak. Stavio sam križ i svijeće na sto i htio da upalim svijeće. Smrznuti fitilj nije se dugo htio razgorjeti. Tada položi župnik Presveto na sto siromašnog radnika. Njegov je siromašni život pri kraju, i došao mu je Gospodar neba i zemlje.

Župnik dadne znak i svi izadju iz sobe. Bolesnik se ispovijedao. Mi smo za to vrijeme stajali vani na usku

hodniku i stepenicama. Bio sam u svojoj duši nemiran. Neš što me tištilo. Stidio sam se svoje molitve u saonicama. Zar nisam bio kao onaj farizej u hramu, koji je nabrajao svoje zasluge? Zar nisam svojom budalastom molitvom i čizmama smetao Spasitelju, koji je ostavio zlatni kalež i vozio se umirućem čovjeku, a putem sigurno mislio na njegovu dušu?

Sve, što je iza toga slijedilo, bilo je tako potresno, da je i tvrdi seljački dječak morao ući u se. Žena zidara dizala je ruke prema nebu, a šestero djece, koja su oko nje stajala, plakala su i drhtala od zime i žalosti. Moj pogled padne na noge djece. Ni jedno nije imalo cipele ili čižme. Imali su na nogama klompe i slabo zakrpane čarape. Jedno je imalo klompe na bosim nogama. Tako siromašni su bili još za života očeva, a sada leži on na umoru. Šta će tek s njima biti iza njegove smrti? Zidarica je i opet pružala ruke k nebu. Ja sam jecao i mislio na svog oca, koji je bio zdrav i morao teško raditi, da zaradi tvrde čizme, koje sam imao na nogama. Sagnuo sam se i pomilovao svoje čizme. Nisam mogao drugačije. Župnik otvori vrata - ispovijed je gotova. Ušli smo svi u bolesničku sobu. Bio sam tako zbunjen, da me je svećenik morao tiho opomenuti, da molim Confiteor. Tada otvori svećenik zlatnu posudicu, i poput bijele zvijezde digla se iz nje bijela Hostija. Umirući gledao je u nju svojim žalosnim pogledom, kao na zadnju utjehu, zadnju nadu.

"Gospodine ništa mi ne daj, daj sve zidarevoj djeci!" molio sam vruće, kad sam na: "Gospodine nisam dostojan" tri puta zvonio malim zvoncem.

S velikim mirom vozio sam se kući. Na saonama bili smo samo još trojica: ja, kočijaš i župnik. Najbolji između nas ostao je kod zidara. Sutradan sam s mirom u duši primio i vijest, da se je zidar još iste noći preselio u vječnost.

Od toga doba prošlo je četrdeset godina. Ali ja znam, kako je dobar saputnik bio dragi Bog na saonama. Ja sam dosta brzo dobio gradske dokoljenice, a djeca pokojnog zidara idu danas svijetom sva u dobrim cipelama ili čizmama.

Iz: "Seljački dječak" od Pavla Kellera.

XXII. I S U S N A U Č A V A .

1. Ponavljanje. 2. Isus propovijeda. 3. Apostoli.
Slika: Propovijed na gori.

1. P o n a v l j a n j e iz života I s u s o v a :

Isus je odrastao u Nazaretu; tamo je sv. Josipu pomagao u poslu i naučio tesarski zanat. Kad je sv. Josip umro, morao je Isus sam voditi zanat i zasluživati potrebni novac

za sebe i za svoju Majku Mariju. No Isus nije došao na svijet, da radi tesarski zanat. On je došao, da uči ljude i da ih oslobodi od grijeha. Do svoje tridesete godine ostao je Isus u Nazaretu i radio je. Sigurno je toliko zaslužio, da se Majka Božja nije morala brinuti za svoju budućnost i da nije morala gladovati. Iza krštenja na Jordanu počeo je Isus propovijedati i učiti. Danas ću vam o tome pripovijedati.

2. Isus propovijeda:

Propovijed na jezeru kod Mt. 13,1-4, Mk.3,7-11, Lk.5, 1-4. Propovijed u pustinji kod Mt14,13, i Mk6,34. Propovijed na gori kod Lk.6,17-20.- Propovijed prije umnožanja kruha kod Mt,15,29-32.- Propovijed u sinagogama Lk.3,14-18.

Gdje? Kako se zove zemlja, u kojoj se Isus rodio i u kojoj je živio? Židovska zemlja. U židovskoj zemlji ostao je Isus cijeli svoj život. Iza krštenja na Jordanu išao je Isus od jednog mjesta do drugog. Onda još nije bilo željeznice. Isus nije imao ni deve, ni konja. On je bio siromašan i nije si to mogao nabaviti. Zato je morao pješačiti. U ono vrijeme ceste još nisu bile tako lijepe kao danas. Nije bilo asfalta. Bilo je samo širih poljskih putova, koji su bili puni kamenja i prašine. Kad je padala kiša, onda se nije moglo ni ići. A obuća? Ljudi su nosili samo sandale. Vi takove sandale dobro poznate. To je bio komad djona, koji se sa više remena morao svezati na nogu. U ono vrijeme ljudi nisu nosili čarapa. Za čarape se još nije znalo. Ceste su bile puste, bez drveća. Uz cestu nije bilo bunara, a ni kuća, tako, da je putnika ljeti cijelim putem peklo žarko sunce. Usto je tamo bilo jako vruće. Veća vrućina negoli kod nas za vrućeg ljeta. Kad je Isus došao u koje mjesto, onda je najprije išao u kuću, u kojoj se molilo. To je bila velika dvorana, u kojoj su se Židovi sakupljali na dane mirovanja i blagdana, da se zajednički mole. U takvu kuću ušao je Isus. U takvoj kući bilo je svetih knjiga. Većinom bi Isus najprije nešto čitao iz koje svete knjige, a onda bi ljudima o tome govorio. Ali bi Isus propovijedao i po kućama. Često su sobe bile prepune svijeta, tako da bi ljudi morali stajati vani pred vratima, kao što je to bilo, kad je Isus izliječio uzetoga. Isus bi ljudima govorio i u prirodi, na ulici, u polju. Jedamput je govorio sa gore. Tu propovijed nazivamo propovijed na gori. Drugi put je Isus bio na jednom jezeru. Jer ga je mnoštvo ljudi htjelo čuti, ušao je u jednu lađicu i dao se otisnuti od obale i tako je govorio mnoštvu. To je njegova propovijed na jezeru. Znamo, da je Isus jednom zgodom propovijedao jedan cijeli dan.

Pamti: Isus je tri godine propovijedao po židovskoj zemlji.

Šta je Isus propovijedao? Ljudi su u ono doba malo znali o dragom Bogu. Mislili su, da je dragi Bog okrutan i

da uživa, kad može ljude kazniti. Predstavljali su si dragog Boga da je kao stražar, koji bilježi samo zlo, što ga čini čovjek. Isus im je pripovijedao, kako je dobar Otac-Bog Otac, kako nam daje sve, što nam treba:sunce,kišu,rast i napredak, život, hranu, odijelo i stan. Brine se za životinje, ali još više za ljude. Zato ljudi moraju biti dragom Bogu zahvalni, i nastojati, da ga razvesele obdržavanjem zapovijedi, molitvom i pohadjanjem crkve. Ako ljudi na zemlji čine dobro, onda će ih dragi Bog nagraditi, ali, ako čine zlo, Bog će ih kazniti.Zato ljudi moraju nastojati, da budu dobri i pobožni.Isus je ljudima rekao,da ovaj život na zemlji nije glavno.Zza smrti ući ćemo u drugi život, koji će biti vječan. Zato kad nam dragi Bog pošalje kakvu bol, brigu ili muku, znajmo, da nam to šalje Bog i da će nas za to jednom nagraditi, ili ovdje na zemlji ili jednom u nebu. Isus nije govorio samo o nebu. Mnogo je govorio i ot ome,,kakvi moraju biti ljudi jedan prema drugome. Treba da su kao braća i sestre, da se ljube i poštivaju. Draga djeco, imade ljudi, koji sami nisu dobri, ali od drugih traže, da budu dobri. Što je Isus tražio od ljudi, to je i sam činio i držao, i tako nam je pokazao, što moramo mi činiti. Isus je dao ljudima najbolji primjer,iako je bio Bog.

Pamti: Isus je propovijedao, što moramo činiti, da dodjemo m nebo.

3. A p o s t o l i :

Kad god je Isus propovijedao, slišalo ga je veliko mnoštvo svijeta; jer nitko nije znao govoriti tako lijepo kao On, Druge govornike nisu obično razumjeli, nisu mogli shvatiti, što oni hoće, ali Isus je govorio tako jednostavno i priprosto, da nisu morali mnogo razmišljati, odmah su sve shvatili. Osim toga ljudi su lako pamtili njegove pripovijestti. Zato su svi gogorili, da nitko ne zna propovijedati kao Isus.

Isus je ljudima pripovijedao mnoge priče, a onda bi im pomoću tih priča tumačio neku vjersku istinu, koju inače ne bi razumjeli. Jer je Isus znao uvijek nove pripovijesti pripovijedati, zato je narod rado dolazio k njemu. Kada su čuli, da je Isus u kojem kraju, onda bi došli iz daleka, samo da ga mogu čuti. Neki mladi ljudi pratili su uvijek Isusa. Oni su htjeli, da takodjer jedamput znadu propovijedati kao Isus, i zato su bili kod njega na pouci. Isus je bio njihov učitelj, a oni njegovi učenici, zovemo ih još i apostolima.

Mnogi su htjeli ostati uz Isusa, ali je Isus odabrao samo dvanaestoricu. O nekima ste sigurno već čuli. O Petra, Iwanu i Jakovu. Ovu dvanaestoricu apostola je Isus posebno poučavao. Smjeli su uvijek biti uz njega, pa i onda, kad bi druge ljude otpustio. Kada bi bili sami, tumačio bi im ono, što drugi nisu mogli razumjeti. Ova su dvanaestorica kasnij

je, iza smrti Isusove, imali propovijedati u drugim zemljama sve ono, šti je nekada propovijedao Isus.

Pamti: Isus je imao dvanaest učenika, koje nazivamo apostoli. Isus je odabrao dvanaest apostola. Apostoli su propovijedali ono, što je Isus propovijedao.

XXIII. S V E Ć E N I C I .

1. Nasljednici apostola. 2.Odijelo i oslovljavanje. 3.Zadaća svećenika. 4.Svećenika moramo pozdraviti i poštivati. 5.Misije.

Crtež: Propovijedaonica /Slika 33./

Dodatak: Život misionara. U najvećim potrebama.

1. N a s l j e d n i c i a p o s t o l a :

Sigurno ste kojiput pomislili, kamo sreće da sam živio onda, kad je dragi Isus bio na zemlji i pripovijedao tako lijepe pripovijesti. Vi uvijek rado slušate pripovijesti. Ili da ste barem živjeli u doba apostola, koji su osobno poznavali Isusa. No već je prošlo mnogo, mnogo vremena, dvije tisuće godina, otkako je Isus uzašao na nebo. I apostoli su svi već mrtvi. Kolika bi bila šteta, da se je zaboravilo sve, što je Isus propovijedao! Na veše veselje mogu vam reći, da se nije zaboravilo. Apostoli su sve zapisali i predali mladjim ljudima. U svakom većem mjestu postavili su takve ljude. Oni su poslije apostola i mjesto apostola čitali iz apostolskih spisa, takodjer su i propovijedali i radili sve onako, kako su činili apostoli. Ove ljude su nazivali biskupi./napisati!/ Biskupi su opet sebi tražili pomoćnike, a to su bili svećenici. I danas ima u nekim mjestima svećenika. Nabrojite mi takva mjesta. I ja sam svećenik. Kad me na vjeronauku, u crkvi, kod propovijedi slušate, onda čujete isto ono, što je Isus učio. I kad bi dragi Isus danas došao medju vas, i da ga vi zamolite, da vam nešto pripovijeda, svakako bi vam On mnogo bolje znao pripovijedati nego ja, ali bi vam govorio o istim stvarima i ućio bi vas iste molitve, koje vas i ja učim.

Pamti: Svećenici propovijedaju isto, što su i apostoli propovijedali. Vjeroučitelj je pomoćnik svećenika i naučava isto, što i apostoli.

2. O d i j e l o i o s l o v l j a v a n j e

Da li su svećenici odjeveni isto kao i drugi ljudi? Svećenici nemaju kravatu, nego imaju bijeli ovratnik, koji

je sprijeda zatvoren, a otvara se straga. Većinom imaju dugo crno odijelo. Takvo odijelo ne nose drugi ljudi. Kod propovijedi ima vsećenik kratku bijelu košulju, na kojoj su bijele čipke. Za sv. misu ima opet drugo odijelo.

U mjestima, gdje ima više svećenika, jedan je župnik, pa mu se kaže: gosp. župnik, a drugi je kapelan, i kaže mu se: gosp. kapelan.

Na župama, u kojima je župnik i dekan ili ima koju drugu titulu, može se djeci kratko ovako kazati, bez kakveg drogg objašnjenja: kod nas se gospodina župnika može osloviti ovako: Gospodine.....

Titule, kao i oznake svećeničke službe za obični su puk, a često i za više krugova knjiga sa mnogo pečata. Kad sam bio mlad svećenik, često sam se smijao, kad su me ljudi kao mladog svećenika pozdravljali sa: "Hvaljen Isus, gospodine župniče!" ili čak "Hvaljen Isus, gospodine dekane!" Danas sam uvjeren, da su tako oslovljavali ne iz nepromišljanja, nego iz neznanja, jer narod bez iznimke u svakom svećeniku gleda samo svećenika i zato ga poštiva, a ne radi njegove titule. / Crtež: br. 33./

3. D u ž n o s t i s v e ć e n i k a :

Gdje ste vidjeli svećenika? U crkvi. Šta radi svećenik u crkvi? Moli. Da, i za vas moli, da budete dobri. Čita sv. Misu iz velike knjige i to na oltaru. Blagoslivlja ljude, predmoli. Krsti u crkvi malu djecu. Vodi sprovod na groblje i blagoslivlja tijelo pokojnika. On propovijeda. Čita Evandjelje. Gdje stoji kad čita Evandjelje? Na oltaru ili gdje još Slika 33. Na propovijedaonici. Gdje se kod nas u crkvi nalazi propovijedaonica? Na kojoj strani, kad ulazimo u crkvu? Tko je već bio na propovijedi? Sluša se, a ne gleda se naokolo i ne brblja se. Šta govori svećenik u propovijedi? O dragom Isusu, o apostolima i o tome, što su Isus i apostoli propovijedali ljudima.

Gdje još vrše svećenici službu? U školi. Šta radi svećenik u školi? To vi znate. On uči djecu moliti, poučava ih i upućuje, da budu dobri i pobožni i da ne čine zlo. Pripovijeda im o dragom Spasitelju. Svećeniku, koji u školi poučava, kažemo- vi to već znate- kateheta./Napisati na ploču/.

Gdje još vrši svećenik službu? Jozo, gdje sam ja bio prošli četvrtak, kad si ti upravo učio zadaću? Kod vas u kući. Šta sam tamo radio? Pohodio sam bolesnog oca. Tko je prije mene bio kod vas? Liječnik. Šta je rekao? Ocu nije dobro. Ako još jedamput bude bacao toliko krvi, onda će umrijeti. Zašto sam ja došao k ocu? Došao sam ga pomazati bolesničkim uljem, da otac opet ozdravi. Kod kojeg bolesnika sam još bio? Tko je još bolestan u vašem susjedstvu?

Može se često dogoditi, da svećenik prekasno sazna za teške bolesnike. Da se to ne dogodi, može svećenik upotrijebiti djecu, da ga na vjeronauku obavijeste, tko je bo-

lestan. Djeca o tome rado pripovijedaju i tako se odgajaju za apostolat u svojoj okolini.

4. S v e ć e n i k a m o r a m o p o z d r a v i t i i p o š t i v a t i :

Je li posao, koji vrši svećenik, lagan? Ima ljudi, koji misle, da svećenik nema posla. A ipak svećenik ima svaki dan mnogo posla. Najviše u nedjelju, kad su drugi slobodni. Nedjeljom je već rano u crkvi, a dolazi kući tek o podne. Poslije podne, kad drugi ljudi idu na šetnju, svećenik drži večernjicu. Osim toga svećenik mora dugo i mnogo učiti, pa i kad je već svećenik, još uvijek mora učiti, da ljudima može dobro propovijedati. Svećenik mora svaki dan sat i po moliti svoje molitve. /Mnogo više!/ Svećenik ima mnogo posla, alo on rado radi, samo da pomogne ljudima, da dodju u nebo.

Jer svećenik radi ono, što je Isus radio, jer on radi mjesto Isusa i jer sve radi za vas, da vi budete dobri i jednom dodjete u nebo, zato morate poštivati svećenika. Kad na ulici sretnete svećenika, morate ga pozdraviti. Kako? Dječaci skinu kapu i kažu: "Hvaljen Isus!" Djevojčice pozdravljaju obično pretiho. Neka djeca pobjegnu kad vide svećenika, kao da bi se svećenika trebalo bojati. Ili su možda nešto skrivila, pa imaju zlu savjest. Mnogo je ljepše, kad djeca na ulici pristupe svećeniku i lijepo ga pozdrave: "Hvaljen Isus!" Djeco, pozdraviti treba glasno, da svećenik čuje. Ne valja pozdraviti tek onda, kad je svećenik već prošao, ali niti prerano, da svećenik uopće ne čuje i ne opazi. Treba pozdraviti, kad smo po prilici deset koraka udaljeni. /Neka to djeca vježbaju./

5. M i s i j e :

Djeco, vi ste jako sretni, što k vama dolaze svećenici, koji vas poučavaju u vjeronauku. Ima mnogo djece, koja su kao i vi krštena, katolici su kao i vi, ali u njihovu kraju nema katoličke crkve, nema svećenika. Ta djeca ne čuju ništa ili vrlo malo o dragom Isusu. Znaju toliko, koliko im pripovijedaju njihove majke, otac ili drugi pobožni ljudi. U tom pogledu su jako siromašni. Nema svećenika, koji bi tu djecu poučavali u vjeri, a, ako imaju svećenika, nemaju crkve, u kojoj bi se mogla služiti sv. Misa. To je jako žalosno. Nešto ću vam reći: Toj siromašnoj djeci možete vi pomoći. Kako? Svakako ne možete otići k njima i propovijedati im o dragom Bogu. Ali vi im možete poslati svećenika. Kako? Djeco, vi često dobijete čokolade. Nemojte baciti srebrni papir, u koji je umotana. Spremite ga i donesite na vjeronauk. Možete donijeti i stare marke sa listova. Kad se toga mnogo sakupi, onda se proda, a novac se dade jednom svećeniku, koji će se onda autom ili željeznicom

odvesti u pogansku zemlju. Tako možete vi pomoći. Možda medju vama ima koji dječak ili djevojčica, koji bi htjeli kad budu veliki, Isusu za ljubav ići u poganske zemlje i pripovijedati djeci i ljudima o dragom Isusu. Bilo bi to jako lijepo. Dragi Bog bi se tome jako veselio. Za takve svećenike, koji su u poganskim zemljama, treba mnogo moliti, a treba moliti i na nakanu, da dragi Bog dade takove svećenike. Svojom molitvom djeca mnogo postizavaju kod dragog Boga.

I kod nas ima premalo svećenika. Svake godine ima sve manje svećenika i nema ih dosta da poučavaju djecu u vjeronauku. Gledajte u gradu.../ili u školi/ poučava vjeronauk učitelj, ili gospodja učiteljica, jer je premalo svećenika. Zato ćemo danas pri svršetku sata upraviti k nebu molitvu, da nam dragi Bog dade dosta svećenika. Vi biste mogli danas učiniti i koju žrtvicu, da dragi Bog i drugima dade dosta svećenika. /Žrtvice bi bile: Lijepo stajati kod molitve. Ne gledati okolo. Gledati u križ. Mirno i pristojno ići kući. Razveseliti majku i t.d. /

Pamti: Svećenike pomažemo molitvom i žrtvom.

Molitva za misije.

Djeca neka nacrtaju propovjedaonicu ili knjigu. Mogu to učiniti prema crtežu u Kršćanskom nauku ili sa ploče.

DODATAK :

Život misionara:

Pod svodom ulaza jedne skromne kineske kućice vidimo starig čovjeka. Odjeven je u siromašno modro vuneno odijelo. Bavi se predenjam vune. U lijevoj ruci drži preslicu, a desnom okreće vreteno. Do nogu, stoji košara, u koju meće namotana vretena. Iz pokrajnje prostorije čuje se zujanje stana. Kroz prozor vide se dva čovjeka, koji se muče tkanjem sukna.

Tko je taj starac, što tako marljivo okreće vreteno? To je biskup, a dvojica tkalaca su dva misionara. U njihovu misiju provalili su kao oluja neprijatelji vjere. Crkvu su upotrijebili za sudnicu, neke su misionare protjerali, a neke stavili pod nadzor i prisilili ih na tjelesni rad, da zasluže proso ili rižu.

Oni su izdržali na svojim mjestima, samo da ne ostave svoje kršćane.

U jednoj drugoj misijskoj postaji ide jedan torbar u otrcanom odijelu od mjesta do mjesta. Nosi košaru napunjenu kineskim ljekovitim sredstvima: suhom travom, korijenjem, pa čak i medvjedjim šapama. Tko je taj putujući trgovčić? Kinski svećenik, kojega pogani i neprijatelji Crkve ne prepoznavaju, ali ga prepoznavaju kršćani, koji se noću oko njega skupljaju nekakvu skrovitom mjestu. On ih

tješi, krsti novorodjenu djecu i služi sv.Misu bez crkvenog ruha. Kršćani, koji će možda jednom biti pozvani, da svoju vjeru zapečate svojom krvlju, primaju Presv.Euharistiju, Kruh jakih.

Tako se danas u različitim misijskim zamljama na dalekom istoku, ponavljaju junaštva ranijih mučenika. Duh Sveti, koji stalno pomaže svoju Crkvu, uvijek je isti, i istu nadnaravnu snagu, koju je ulijevao nekada mučenicima prve Crkve, dijeli i mučenicima današnjice.

Misionari, koji su protjerani iz svojih krsćanskih općina, čekaju neumornom strpljivošću, da se stiša oluja i da se opet mogu vratiti u svoje misije i započeti djelo obnove.

Iz:"Poziv na misijsku nedjelju 1948."

U n a j v e ć o j n e v o l j i :

Jednom gospodinu, kojega poznam, pripovijedao je misionar slijedeće:

Sa svoje misijske postaje pošao sam u susjedno selo, da pohodim bolesnika. Izabrao sam put, ako se to uopće može nazvati put, uistinu je to bio kameniti prolaz kroz visoku travu kroz džunglu. Iz opreza uzeo sam pušku. Išao sam neko vrijeme, kad iz grmlja izadje lav,kratko vrijeme iza njega i drugi. Spopao me smrtni strah. Šta da se radi?

U tom mi slučaju moje oružje ne može ništa koristiti. Jer ako odapnem u jednoga,napast će me drugi. U velikoj nevolji uzmem svoj brevijar i molio sam pobožno psalme. Zvijeri su me i dalje gledale. Nastavio sam moliti i polako koračao natrag. Divlje zvijeri su me slijedile. U svojoj sam se nevolji još usrdnije molio Pomoćniku u nevolji. Nejedamput pobjegne u guštaru jedan lav, a za njim i drugi i nestadoše.

Nikada u životu ne ću zaboraviti onu molitvu u brevijaru, koju sam k nebu slao u času najveće nevolje.

Iz:"Pouzdanje" od Karla Fischer-a

XXVII. I S U S O P R A Š T A G R J E Š N I C I .

1.Evandjelje izvješćuje. ".Isusa pozivaju. 3.Grješnica. 4. Isus oprašta grješnici.

Slika: Isus opršta gjješnici.

Vidi: Pouka za prvu ispovijed.

1. E v a n d j e l j e i z v j e š ć u j e :

Lk. 7,36-50.

Molio ga jedan od farozeja, da bi jeo s njim. I u-

šavši u kuću farizejsku sjede za stol. I, gle, žena, koja je bila grješnica u gradu, doznavši, da je on za stolom u kući farizejevoj, donese posudicu od alabastra s pomasti i stade straga kod nogu njegovih, i plačići stade suzama prati noge njegove i kosom s gleve svoje otare ih te cjelivaše noge njegove i pomasti mazaše. Kad to vidje farizej, koji ga je pozvao, pomisli u sebi: Da je ovo propok, znao b bi, tko i kakva je žena, koja ga se dotiče, da je grješnica. Tada prozbori Isus i reče mu: Simone, imam ti nešto kazati! On reče: Učitelju kaži! Reče: Dvojica su bili dužni jednome vjerovniku; jedan je bio dužan pet stotina dinara, a drugi pedeset. Kád oni ne imadoše, odakle da isplate, pokloni obojici. Koji će ga dakle od njih više ljubiti? Odgovori Simon: Mislim, da onaj, komu je više poklonio. On mu r reče: Pravo si sudio. I okrenuvši se k ženi, reče Simonu: Vidiš li ovu ženu? Udjoh u kuću tvoju, vode mi na noge nisi dao, a ova suzama obli moje noge i svojom kosom otare. Djelova mi nisi dao; a ova, otkako udje, ne presta cjelivati nogu mojih. Uljem mi nisi pomazao glave moje, a ona pomašću pomaza noge moje. Zato ti kažem: Oprožteni su joj mnogi grijesi, jer je mnogo ljubila; a kome se manje oprašta, manje ljubi. A njoj reče: Oprošteni su ti grijesi. I stadoše misliti xxx u sebi oni, što bijahu s njime za stolom: Tko je ovaj, da i grijehe oprašta? A ženi reče: Vjera ti je tvoja pomogla, idi u miru!"

2. I s u s a   p o z i v a j u :

Neki bogat čovjek pozvao je Isusa na gozbu. Isus je bio siromašan. Ujutro obično nije znao, gdje će prenoćiti, i odakle priskrbiti hranu za sebe i za apostole. Sigurno je bilo mnogo dobrih ljudi, koji su ga rado primali i pogostili. Tako ga ovaj put vidimo na objedu kod ovoga bogata čovjeka.

3. G r j e š n i c a :

Dok su Isus i ostali ležali za stolom, ušla je kroz otvorena vrata jedna žena, koju nitko nije opazio. Tko je ona? Ostali su je sigurno poznavali. Bila je to ugledna žena iz grada; mlada i lijepa; imala je dugu kosu i krasne haljine. Zavidno su je gledali siromasi. Bogataši, koji su sjedjeli kod stola, gledali su je prezirno, jer je ona bila zla žena, velika grješnica.

Jednog dana čula je ona za Isusa, koji hoda po zemlji, lijepo propovijeda i čini čudesa. Često je iz znatiželje slušala njegove propovijedi. Iz tih propovijedi je razabrala, da je dragi Bog ljudima jako dobar, ali su ljudi nezahvalni i svojim grijesima ga vrijedjaju. Uvidjela je, da je i ona nezahvalna. Dragi Bog joj je dao ljepotu i bogatstvo, a ona ga vrijedja grijesima. Čvrsto je odlučila, da će se popraviti. Ali će najprije ići k Spasitelju, i moliti ga,

da joj oprosti.

S ovom je namjerom došla u dvoranu. Pristupila je Spasitelju i klekla do njegovih nogu. Ali Isus ne svraća na nju svoju pozornost. Tada je u svojoj bezutješnosti počela tako plakati, da su joj se suze kotrljale niz obraze. Isus je sigurno primjetio, da velika grješnica kleči i plače do njegovih nogu, ali On se ne miče. On dobro znade, da ona ima da okaje i oplače mnogo grijeha.

4. I s u s o p r a š t a g r j e š n i c i :

Ostali su gosti neprestano gledali na grješnicu i čekali, da je Isus počne koriti, dapače, mislili su, da će je otjerati. To bi im bilo drago. No na to su uzalud čekali. Isus ne pokazuje nikakova negodovanja i pušta na miru grješnicu kod svojih nogu. Tek, kada se je grješnica isplakala, okrene se prema njoj i reče tako glasno, da su svi mogli čuti:"Oprošteni su ti grijesi... Idi u miru!" Utješena, ispunjena velikom radošću, ostavila je grješnica dvoranu.

Pamti: Isus je opraštao grijehe.

XXV. I S U S O Ž I V I M R T V U D J E V O J Č I C U

Vidi Sv.Pismo Mt.9,18-26, Mk.5,22-43, i Lk.8,41-56.

U ono vrijeme živjela je u nekom gradu /ime je za prvo odjeljenje sporedno, jer i djeca trećeg odjeljenja teško pamte to ime/ jedna obitelj: otac, majka i dijete; bila je to djevojčica stara 12 godina. I, kako se to često dogadja kod djece, djevojčica je oboljela. Ujutro se je još igrala, ali oko podne postala joj je igra teška, jelo joj nije prijalo, ustanovilo se, da ima veliku groznicu, i djevojčicu su morali smjestiti u krevet. Otac je odmah išao po liječnika. Liječnik je učinio sve, što je znao. Napokon je stresao glavom, jer groznica nije popustila. Morao je roditeljima reći, da otporna snaga djeteta biva sve slabija i da moraju računati s nagorim - sa smrću. Majka je djeteta sva klonula i gorko plakala. Otac je znao još jedan izlaz: Isus. Često je već bio u gradu i ozdravio svakovrsne bolesnike. Zašto ne bi mogao pomoći i njegovu djetetu? Slučajno je Isus bio u blizini grada. Otac ode k Isusu i padne naočigled svima pred njim na koljena i zamoli: "Molim te, dodji i ozdravi moje dijete!" Isus je dobar, uvijek je rado pomagao i zato podje odmah s ocem u njegovu kuću.

Sigurno je dulje trajalo, možda i nekoliko sati, dok je Isus s ocem i apostolima stigao u blizinu kuće; jer za to vrijeme je djevojčica umrla. Pred kućom se sakupilo

mnoštvo svijeta. Njih je Isus ostavio pred kućom i samo s ocem i trojicom apostola/ne imenovati/ ušao u kuću, gdje je dijete ležalo mrtvo na postelji, pokraj koje je majka gorko plakala. Isus je utješio majku, zatim je molio, a onda rekao djevojčici:"Djevojko, tebi govorim,ustani!" I u trenu je ušao život u udove djeteta, ona je otvorila oči, micala rukama i protrljala si oči, kao da je spavala. Tada ugleda svoju majku i oca i Gospodina Isusa, kojega je često oduševljeno slušala, kada je pripovijedao lijepe pripovijesti. Dijete se svima nasmješi, skoči potpuno zdrava iz kreveta, zagrli oca i majku, koji od veselja ni su mogli kazati ni jedne riječi. Da ne pomute veliku sreću roditelja, tiho i neprimjetno otišli su Isus i apostoli iz sobe.

Pamti: Isus je oživio mrtvu djevojčicu. Isus može učiniti sve.

Glavni cilj kod svih ovih kateheza, koje govore o ozdravljivanju i čudesima, jest, jačanje vjere, da je Isus Krist Sin Božji, druga Božja osoba, da ova istina o Kristu - Bogu nikada ne ugasi, već da ostane u djeci kao životni nazor. Djeca moraju postati "vjernici", a i "kad budu vjerovali u njegovo ime, onda će imati život."

Može li koji liječnik ili netko od nas oživjeti mrtvaca? Ne! Kako zovemo to Isusovo djelo, što je djevojčicu probudio na život? To je čudo. Tko može činiti čudesa? Samo Bog. Što je rekao onaj glas, kad se je Isus krstio na Jordanu? "Ovo je moj ljubljeni Sin". Gdje je Isus još pokazao da je Bog?

Vjerujem u Isusa Krista, Sina njegova, jedinoga Gospodina našega. /Uvježbati/! Dakle, sad znamo, da je Isus Krist Sin Božji. Mi to često molimo u Vjerovanju. Neki od vas znadu Vjerovanje već napamet. Vjerujem u... To znači: Ja znam, da je Isus Krist druga Božja osoba. S tim osvjedočenjem treba da kroz cijeli život izgovarate te riječi.

Molimo: Vjerujem u Isusa...

U K O P .

1. Umiranje. 2. Šta se dogadja kad čovjek umre? 3. Ukop. 4. I mi moramo umrijeti. 5. Gdje su duše mrtvih? Dodatak: Zlatni vijenac.

/ Dijelovi ove kateheze obradjeni su već u prošlim satovima. Sad ćemo sve sakupiti i ukratko ponoviti. Ako ne bi bilo vremena za ponavljanje, ipak se mora govoriti o ukopu, jer do sada o tome još nije bilo govora. Jer treba ukloniti dječje pogreske u njegovu vanjskom ponašanju i kako se je djetetu vladati u smrtnim slučajevima i kod ukopa.

Dobro će biti, ako se kod ove kataheze ponovi i skupi sve, što se tiče smrti. Ono,što se je naučilo, neka se uvijek osvježuje. Vjeroučitelju će to možda biti dosadno, ali imat će naknadu, kada mu djeca budu lijepo znala sve vjerske istine./

O ponavljanju:

Smijem li ovom prilikom upozoriti na ispitivanje po testovima? U našem se je kotaru provelo takvo ispitivanje jer se htjelo dokazati, da one škole, koje su najbolje organizirane, mogu vrlo mnogo postići. Kod ovih ispita pomoću testova moraju djaci bez ikakve priprave pisati diktate i rješavati računske zadatke. Dobri i loši odgovori izračunavaju se u postotcima. U cijelom jednom kotaru postoji samo jedna dvorazredna škola. Kod svih testova bila je ta dvorazredna škola uvijek pobjednica.- Jednom smo učili:Repetitio est mater studiorum. I zato pučke š škole sa nižom organizacijom imaju veći uspjeh, jer su djeca prisiljena, da često, kad se naime uči s drugim razredima, slušaju isto. Na taj se način pojedine istine utisnu čvršće u pamet. Isto vrijedi i za vjerske istine.
Tko je stvorio ljude? Kako je Bog stvorio ljude? Šta ima čovjek?

1. Umiranje:

Sjećate li se Jörgerla? U kojoj je klupi sjedio? Šta je bilo s njim? Umro je. Imao je... Jedan je cijeli dan imao velike boli, zato nije došao u školu. Drugi dan, u 10 sati po noći, dao ga je liječnik prevesti u bolnicu,i odmah je bio operiran, Ali je bilo već prekasno... Slično sam doživio kod mnogih ljudi. Neki su opet ozdravili. Ali Jörgerl nije ozdravio.. Njegova se majka jako za njega brinula, bdjela je u bolnici svaku noć uz njegov krevet, a njegov mu je očuh donašao svašta. Najednom nije više mogao jesti. Jer mu je želudac bio uzet, hranili su ga umjetno. Od tog vremena pohadjao sam ga svaki dan. Mirno i tiho ležao je Jörgerl u svom krevetu. Jednom sam u bolnici sreo i dvojicu od vas. Išli ste pohoditi Jörgerla i nosili ste mu kitu cvijeća. Bolesnik nije s vama mogao više mnogo govoriti... Kad bi ga se zovnulo,otvorio bi oči, ali bi se one od slabosti i iscrpljenosti brzo zaklopile. Liječnici su se još nadali. Jedan dan mu je bilo bolje.Iskoristio sam priliku i pripravio ga na prvu sv.Ispovijed i Pričest.Dječak je lijepo molio sa mnom, ali njegova rodbina klečala je unaokolo, i plakala, i jecala. Samo Jörgerl nije plakao. Otvorio je širom oči i kratko vrijeme iza Pričesti zaspao je od umora.
Svi su mislili, da će bolest krenuti na bolje; opet će ozdraviti. Ali, nažalost, za nekoliko dana sile su mu

sve više malaksale i jednog dana - kad se oko njega bila sakupila rodbina - reče sestra bolničarka:"Tiho, prestanite govoriti! Ide kraju, Jörgerl umire." Svi su klekli, bolničarka upali svijeću, i, dok su svi molili Očenaš, mali je Jörgerl duboko udahnuo, tijelom je prošao laki trzaj i uska glavica klonu skoro neprimjetno na jestuk. Jörgerl nije više dihao, bio je mrtav.

2. Šta se dogodja kad čovjek umire?

Dok čovjek živi, tijelo i duša su zajedno, ali kad umre, onda se odijele jedno od drugog. Za dušu je to kao neko oslobodjenje, jer je ona ovdje na zemlji kao zatvorena u tijelu. Kod smrti oslobadja se tijela. Ali za to tijelo je smrt nešto žalosno; jer bez duše tijelo se ne može micati, oči ne mogu vidjeti, usta ne mogu govoriti, a uho ne može čuti. Tijelo više ništa ne vrijedi, ono je mrtvo. Ali za dušu sad istom počinje pravi život, koji je duši svojstven. Duša je duh, i, kada Bog stanuje u duši, a tako je bilo kod Jörgerla, jer on je sve svoje pogreške u ispovijedi ispravio i primio Isusa za put kroz vrata smrti, onda duša smije u nebo.

Pamti: Kod smrti dijeli se duša od tijela.

3. Ukop:

Mrtvo tijelo Jörgerla bilo je tada obučeno u plavo odijelo, u kojem ste ga nedjeljom vidjeli u crkvi. U stolariji, u kojoj je Jörgerl imao da jednom radi kao majstor, napravljen je lijes. U njega su položili Jörgerla. Tri je dana tako ležao. Dan i noć gorjele su svijeće, mnogi su ljudi dolazili i za njega molili i poškropili ga blagoslovljenom vodom. I vi ste tako činili. Treći su dan lijes zakopali. U odredjeni sam sat došao sa zvonarom i ministrantima, i još u kući smo molili za Jörgerla. Ljudi, ucrno obučeni iznijeli su ga onda iz kuće. Pred kućom su čekala mrtvačka kola i mnogo ljudi. Čekao je tu i cijeli vaš razred. Svi ste bili lijepo obučeni, a neki su od vas nosili cvijeće. Ljudi su lijes podigli na kola, a onda smo pratili kola u crkvu.

Prvi je išao ministrant s križem, zatim cijeli vaš razred, onda opet dva ministranta sa zvonarom, a onda ja u crnom plaštu. Iza mene crni konji, koji su vukli mrtvačka kola. Iza njih išli su plačići, roditelji i mnogo, mnogo ljudi. Zvona su s tornja zvonila, i tako smo tiho išli prema župskoj crkvi. Odzada su ljudi glasno molili. U crkvi sam opet molio za Jörgerla, pjevalo se nekoliko pjesama jednu su pjevali i učenici jednoga starijeg razreda, a onda smo istim redom, kojim smo i došli, pošli na groblje. Vi ste mogli kod tog sprovoda vidjeti, kako su se ponašali ljudi, koji su prolazili pokraj sprovoda. Auto je stao i

pustio, da idemo naprijed.. Ljudi su skidali šešire. Ako
se djeca na ulici igraju i skaču, a približuje se sprovod,
onda treba da se prestanu igrati i da ne galame. Dječaci
neka skinu šešir ili kapu i svi neka sklope ruke. Jer za
pokojne treba moliti - to smo već učili. Tko još znade
kako? Pomovit ćemo: Pokoj vječni daruj im, Gospodine!
Kad djeca prolaze pokraj sprovoda, onda neka se prekriže.
Kad smo se približili groblju, čuli smo, da zvoni zvon
no u kapelici na groblju. Tko je zvonio? Grobar. Kad smo
ušli u groblje, prestao je zvoniti i pošao je s nama do
groba. Kod groba molio sam opet više molitava, i lijes je
bio spušten u grob. Kad je sve bilo izvršeno, pripovijadao
sam još ljudima i vama djeci nešto iz života malog Jörger-
la; kako je bio dobar; kako je rado išao u crkvu, kako se
uvijek veselio satu vjeronauka, kako je rado molio i kako
je volio svoju majku. Onda smo još svi zajedno molili.
Majka i teta su jako plakale, bacile su mu još svoje cvije-
će u grob, a onda su i oni i svi ostali ljudi pošli kući.
Kada su svi ljudi otišli, onda je grobar zatrpao grob, a
odmah iza smrti nekoliko dana kasnije postavila je baka
malog Jörgerla na njegov grob križ, na kojemu je pisalo:
Našem nezaboravnom Jörgerlu!
Pamti: Tijelo mrtvača pokopa se u groblje.

4. I m i m o r o m o u m r i j e t i :

Jörgerl je već mrtav. Ostajemo li uvijek na životu?
Kako dugo ćemo još živjeti? Znamo li točno, kako dugo će-
mo još živjeti? Mladi ljudi mogu umrijeti, stari ljudi
moraju umrijeti. Dakle i vi, svaki od vas, svi bez iznimke
ke moraju umrijeti. Zato morate uvijek biti dobri, jer
moglo bi se dogoditi, da naglo obolite. Ako budete onda
imali mnogo pogrešaka, možda ih ne ćete moći više popravi-
ti. Onda ćete poslije smrti morati za njih trpjeti.
Još nešto, djeco! Je li lako umrijeti? Da li ljudi
umiru rado? Samo neki stari ljudi umiru rado. Mladi lju-
di žele većinom još dugo živjeti. Vi to još ne razumije-
te. Ali, da nije lako umrijeti, to si možete predstaviti.
Da nam u tom teškom času netko bude u pomoći, zato svaki
put na koncu "Zdravomarije" molimo: "Sveta Marijo, Majko
Božja, moli za nas grješnike sada i na času smrti naše!
Amen."
Kod riječi: na času smrti, mislimo na ono vrijeme,
prije nego smrt nastupi, na ono zamiranje pojedinih sje-
tila, na smrtnu borbu. Važno je, da za taj čas molimo po-
moći, jer zadnji časovi većinom odlučuju o vječnosti. S
tom molitvom molimo za milost obraćenja, ako bismo na se-
bi još imali grijeha, a i za milost ustrajnosti.
Dakle, dragu Majku Božju, koja je u nebu i koja zna-
de, kako je teško umrijeti, nju molimo, da nam pomogne u
našem zadnjem času.

5. G d j e s u d u š e m r t v i h ?

Gdje je duša Jörgerla? U nebu. Zašto? Jer je bio dobar i nije počinio ni jedan težak grijeh. Kamo bi došla njegova duša, da je u času smrti na duši imao neoproštene velike grijehe?

Djeca prvog razreda nemaju još sigurno pojma o teškim grijesima, ali znaju posve dobro, da se teški grijesi kažnjavaju paklom.

Došao bi u pakao. Iz pakla ne bi nikada izašao. Ali, da je Jörgerl imao samo male pogreske? Na primjer: da koji put nije slušao majku, da je nekoliko puta bio nepažljiv kod obuke, kamo bi onda došao? U čistilište. / na ploču!/

Dakle svi ljudi, koji imaju male grijehe, moraju u čistilište. Dimnjačar čisti peć ili dimnjak od čadje. Čistilište čisti dušu od malih grijeha. I, kad se očisti, onda smije k dragom Bogu.

Pamti: Duša iza smrti dolazi ili u nebo, ili u čistilište ili u pakao./Slika 34./

Jer duše u čistilištu moraju mnogo trpjeti, a same sebi ne mogu pomoći, zati im kažemo siromašne duše u čistilištu. One bi se rado oslobodile od svojih muka i rado bi išle u nebo dragom Bogu. Možemo li mi pomoći siromašnim dušama u čistilištu? Svakako. Zdenka znade kako: molitvom. Jednu smo takvu molitvu učili: Pokoj vječni daruj im Gospodine! To molite često, svaki put kad prolazite pokraj groblja ili pokraj sprovoda, ali i kod večernje molitve. U koji dan posebno mislimo na duše u čistilištu? Na jedan dan, za koji kitimo grobove. Toga dana idemo u procesiji na groblje. Na dušni dan. Ako pomognete siromašnim dušama, da izadju iz čistilišta, onda će one, kad dodju dragom Bogu, pripovijedati, da ste im vi pomogli, i molit će se za vas. Zato ne smijemo zaboraviti siromašnih duša u čistilištu.

Pamti: Često i rado ćemo moliti za pokojne.

Za završetak možda: Zdravo Marijo.., Pokoj vječni...

Neka djeca molitvu "Pokoj vječni.."napišu napamet!

Nacrtaj lijes, vijenac, grob, groblje!

DODATAK :

Z l a t n i v i j e n a c :

Umro je jedan velik umjetnik. Njegova je duša na vrata vječnosti, i kad je ugledala andjela, koji je primao one, koji su preminuli, i vidjela nebeski sjaj, koji ga je okruživao, pala je ničice i čeznutljivo pružala ruke - ali, te su ruke bile prazne.

"Ustani", reče andjeo,"Tako ne možeš stupiti pred Svevišnjega. Tko hoće k nama u nebo, mora nositi krunu, a zlato,biserje i dragulje za krunu mora sakupiti na zemlji.

Vrati se na zemlju nastoj potražiti zlato i nakit za tvoju krunu, i onda se vrati!"

Duša mrtvog vrati se na zemlju, natrag u kuću, u sobu, u kojoj je ležalo tijelo, u kojem je za života stanovala. Podigli su krasan katafalk. Naokolo su stajali bezbrojni vijenci, a kod uzglavlja ležala je crnim velom obavijena umtnikova harfa. Ali od svega toga duša nije mogla ponijeti sa sobom ništa u nebo.

Uto se otvore vrata, i u sobu stupi jedan dječak. Jedan čas je plašljivo gledao u taj posmrtni sjaj i raskoš. Onda se tiho na prstima došulja do mrtvog trupla i položi na katafalk, uz one krasne poklone cvijeća, kiticu ljubičica. Dijete poškropi pokojnika svetom vodom, izmoli Očenaš i onda se odšulja van.

Duša se sjeti: To je bilo siromašno dijete, koje je sa svojom majkom stanovalo otraga u kućici. Bogati im je umjetnik pomagao u teškoj bijedi. Majka i dijete su rekli: "Bog platio!" Duša je mislila: kitica ljubičica, šta mi to koristi pred Božjim prijestoljem? I duša je već htjela očajavati, ali tada zasja jedna zlatna zraka. Bio je to jedan zlatni vijenac. Položili su ga prijatelji i štovatelji- lovor vijenac- s lišćem od suhog zlata. "Zlato", klicala je duša. "No sada, s ovim zlatom mogu stupiti pred Vječnoga.

Andjeo na nebeskim vratima vidio je, kako duša dolijeće, uzme zlatni vijenac iz njezinih ruku, a iz napola otvorenih nebeskih vrata padne na zlatne listove jedna jasna nebeska zraka. I gledaj! Listovi su postali vodene kapljice, koje su padale na zemlju.

Dršćući okrene se duša i vrati na zemlju. Mrtvačka soba bila je prazna. Tijelo je bilo pohranjeno u zemlji. Miris uvelog cvijeća i blagi miris tamjana ispunjali su sobu. U sobi nije više bilo ni sjajnog namještaja, ni teških sagova. Nestalo je i skupocjenih slika i predmeta i kipova. Ni harfe nije više bilo tu. Ali je u jednom kutu još uvijek ležala kitica ljubičica onoga siromašnog dječaka. Na njoj je ležalo još nekoliko kapljica svete vode. Taj stručak bilo je jedino, što je još ostalo od umjetnikova bogatstva.

Tu kiticu ljubičica uzme duša. Andjeo na nebeskim vratima uzme mali stručak cvijeća i položi ga u jasno nebesko svijetlo, koje je dopiralo kroz napola otvorena vrata nebeska. I gledaj! Cvjetne stabljičice spletu se u zlatni obruč, cvjetovi se pretvore u zlatne ukrase na obruču, a kapljice svete vode u blistave diamante.

Iz: "Vječni putevi" od Klug-a

XXVII. I S U S B L A G O S L I V L J E DJECU .

1. Isus propovijeda. 2. Majke hoće k Isusu. 3. O slikama na kojima Isus blagoslivlje djecu. 4. Isus i djeca. 5. Isus u crkvi. 6. Sada blagoslivlje svećenik. 7. Blagoslov kod vjerske pouke.

Slika: Isus, prijatelj malenih.

Tekst, koji treba naučiti: Melodiju: Isuse Tebi živim.

Dodatak: Molitva prije i poslije vjerske pouke.

1. I s u s p r o p o v i j e d a :

Jednom je Isus opet propovijedao cijeli dan. Možda je govorio o Božjem blagoslovu ili o blagoslivljanju; jer Židovi su mnogo držali do blagoslova. /Vidi Gen. 9,26: Noa blagoslivlje Sema. Gen, 27,27. Izak blagoslivlje svoga sina Jakova. Ezav kaže: Uzeo mi je moj blagoslov./ I u doba Isusovo postojao je lijep običaj, da su dali blagoslivljati djecu od uglednih ljudi, koji bi slučajno došli u selo. Djeca sigurno nisu bila na Isusovoj propovijedi. Sigurno su majke poslije propovijedi trčale kući po svoju djecu, da i ona prime blagoslov od dragog Isusa.

2. M a j k e h o ć e k I s u s u :

Vidi Mt. 19,13-15. Mk. 10,13-16: i Lk. 18,15-17.

Isus je sigurno otišao u kuću, u koju su ga pozvali. Možda se je odmarao i nešto založio. Tada su došle majke sa djecom i htjele k Isusu. Ali one su činile račun bez apostola. Apostoli su bili pred kućom ili možda u dvorištu i čekali Isusa. Oni nisu pustili žene unutra, jer nisu htjeli, da bune Isusa. Sigurno je nastala mala prepirka, u kojoj žene nisu htjele da popuste.

Jamačno je uvijek bilo tako, da su više osobe bile ogradjene kao nekim zidom ceremonija i da su ih podložni morali braniti od prevelike navale naroda.

Apostoli su svome Učitelju željeli samo dobro, ali ipak su učinili nešto, što nije odgovaralo Njegovim namjearama. Kad je Isus čuo viku, koja je nastala pred vratima, i kad je razabrao, da ga žene i djeca čekaju, nije se dao više zadržati u kući, nego izadje pred vrata. Vika umukne. apostoli se razmaknu i pustiše, da Isus prodje.

3. O s l i k a m a na kojima Isus blagoslivlje d j e c u .

O toj sceni ima velika množina slađunjavih slika, koje ne odgovaraju istini. Kad se djeci pokazuju ove slike, onda treba imati na umu slijedeće: Južnjačkom temperamentu odgovara, da odrasli ljudi svoju ljubav prema djeci pokazuju na izvanji način. Kod njih nije ništa nepristoj-

no, ako odrasli ljudi uzimaju na ruke i djecu tudjih obitelji, pa ih grle i cjelivaju ih. A ne mora to biti baš ni južnjački narod. Kako bi često iza god.1945. pripadnici kakve strane vojne posade, koja se nalazila u selu grlili našu djecu. Dakako, u gorskim krajevima i na selima nemaju razumjevanje za takvo iskazivanje ljubavi prema djeci. Smatra se to često kao nešto nenaravno i nepristojno. Seoska će se djeca rijetko moći sjetiti, da su ih roditelji uzimali na krilo i milovali. Da bi ih netko milovao, to se je dogodilo možda samo onda, kad je došao kakav gost iz grada. Kad bi gost otišao, onda bi obično rekli:"To luckasto čeljade!" Roditelji u gradu mogu se mnogo više baviti sa svojom djecom, često nemaju nikakva posla i zato svoju djecu upravo pretrpavaju iskazima ljubavi. I posve je razumljivo,da gradska djeca svojim mnogobrojnim "ujacima i "tetkama" prigodom posjeta dadnu poljubac.

Da se djeca nad takvim slikama ne bi sablaznila,dobro je primjetiti,kad sliku pokazujemo djeci:"Slikar,koji je tu sliku radio, tako si je predstavljao taj dogadjaj." U sv.Pismu /jednako kod Marka,Mateja i Luke/ stoji:"Zagrlio ih je, stavio na njih ruke i blagoslovio ih."

Pamti: Isus je rado blagoslivljao djecu.

4. I s u s i d j e c a :

Radi prevelike revnosti apostola Isus je postao nezadovoljan. On ne vidi apostole, vidi samo djecu,širi ruke i zove:"Pustite malene k meni, i ne branite im! Jer je takovih kraljevstvo nebesko."

Talium est regnum coelorum. To znači: Kraljevstvo nebesko nije samo za djecu, nego i za takove, koji imadu slične nazore.

Iako je Isus bio umoran i trebalo je da se odmori, ipak blagoslivlje djecu. Vidite, tako jako voli Isus djecu. Možda im je nešto pripovijedao o nebeskom Ocu ili o nebu, a onda im je položio ruke na glavu /ovako,pokazati/ i blagoslovio ih. To znači, Isus je molio Oca nebeskog,da djeca ostanu uvijek dobra i pobožna, da nikada ne slušaju zavodljivih glasova djavla ili druge zločeste djece; da jednom budu valjani ljudi, koji će biti veselje svojih roditelja i dragog Boga.

Pamti: Isus je rekao:"Pustite malene k meni; jer takovih je kraljvstvo nebesko.

5. I s u s u c r k v i :

Ondašnja djeca bila su sretna, smjela su biti kod dragog Isusa, skoro bismo im mogli i zavidjeti.

Isus više nije na svijetu kao onda, ali On ipak stanuje medju nama. Ondje, kamo vi možete ići svaki dan i gdje vas nitko ne može smetati, pa ni apostoli. U crkvi, na

velikom oltaru, u lijepoj zlatnoj kućici, stanuje onaj i isti Isus, koje je onda blagoslovljao djecu. Dakako, mi ga ne možemo vidjeti. On je medju nama ljudima nevidljivo prisutan na oltaru, a osim toga zaključan u maloj kućici. Jedamput kasnije ću vam to bolje protumačiti. Ako dakle hoćete biti posve blizu dragom Bogu, idite često u crkvu. Ali u crkvi budite jako pristojni. Stanite ili kleknite pred glavni oltar, sklopite ruke i molite: "Isuse Tebi živim..." i jedan Očenaš. Onda će vas dragi Isus blagosloviti, jer on vas vidi, iako ga vi ne možete vidjeti. On znade, jer On je Bog, zašto ste vi došli u crkvu. Onda opet tiho izadjite iz crkve.

Kod djece prvog razreda može se lako postići, da sama od sebe, a da ih vjeroučitelj, obave svaki dan iza škole pohod u crkvu. Nek s njima češće ide i vjeroučitelj, da može kontrolirati, da li se djeca u crkvi u crkvi možda ne ponašaju suviše nepriladno.

6. Sada blagoslivlje svećenik:

Ne blagoslivlje nas Isus samo onda, kad dodjemo k Njemu pred svetohranište. Kod sv. Mise Isus takodjer dijeli svoj blagoslov. U nedjelju i subotu kod večernje i kod sv. Mise, koja se služi, da isprosimo blagoslov, primamo takodjer blagoslov. Pjevamo i jednu pjesmu, kojom molimo Isusa da nas blagoslovi: Isuse, Tebi živim. Čitat ćemo tu pjesmu.

Najprije neka čitaju pojedinci, onda skupno! Vjeroučitelj neka pjesmu sam predpjeva, a onda, ako je moguće, neka i djeca s njime pjevaju. Preporučuje se, da se ova pjesma češće pjeva na početku ili svršetku sata. Djeca će biti oduševljena za to.

Tko vas u crkvi blagoslivlje osim Isusa? Svećenik. On je tu mjesto Isusa; on vam pripovijeda o dragom Bogu i o nebu. Sve to čine svećenici, jer im je to Isus naložio. Prvi put vas je svećenik blagoslovio kod krštenja. To je isto tako, to vrijedi isto toliko, kao da vas je blagoslovio sam Isus. Vidite, tako isto i ja vas često blagoslivljem prije ili poslije sata i po tom blagoslovu molim Boga, da vi dobro pazite, da ono, što vam o dragom Bogu pripovijedam, razumijete, da to i upamtite i da po tom i živite, da budete uvijek dobra i pobožna djeca.

Namjesto Isusa svećenik blagoslivlje ljude.

7. Blagoslov na satu vjerske pouke:

Ovaj blagoslov neka vjeroučitelj ne zaboravi! Neka ga ne dijeli svaki dan, ali ipak češće! Ja to radim obično ovako: Dok djeca izgovaraju: "U ime Oca.." kažem ja tiho: "Blagoslovio vas Svemogući Bog Otca, i Sin i Duh Sveti!" Pri tom pustim da djeca kojiput i kleknu, ako zato nema kakve zapreke, radi poda.

DODATAK :

M o l i t v e   p r i j e   i   p o s l i j e   v j e r s k e   p o u k e :

Molitve prije i poslije vjerske pouke neka se mijenjanu! Neka se ne upotrijebe uvijek iste molitve! I onda, kad se moli na neku posebnu nakanu /na pr. za koje bolesno dijete, za slogu u razredu, za mir u svijetu, za zaštitu i blagoslov u opasnostima ili od tuče i vremenskih nepogoda,/, Ne treba uvijek nadodati Očenaš i znak sv. križa. Ja osobno dajem iza vjeronaučne pouke prednost kratkim molitvama. Na pr. Isuse, Tebi živim..."Isuse, budi mi milosrdan..." "Pokoj vječni daruj im Gospodine!" "Slava Ocu" Molitvu Andjelu čuvaru, ili samo svećenički blagoslov. Na početku sata preporučuje se jedna kitica misne pjesme, koja odgovara crkvenoj dobi. Mnogo je, ako djeca na koncu prvog razreda, znadu dobro melodije nekih najpoznatijih crkvenih pjesama.

Neka djeca pišu u školi, ili bar zadati kao domaću zadaću:

Isus je rekao: Pustite malene k meni, jer takvih je kraljevstvo nebesko!

XXVIII. I S U S   U Č I   SVOJE UČENIKE KAKO SE MOLI: O Č E N A Š :

1. Molitva Isusova. 2. Očenaš. 3. Ponavljanje.

Slika: Isus uči svoje učenike, kako se moli.

Crtež: Orgulje /Slika br. 36./

Tekst, koji treba naučiti: Tebe Boga hvalimo.

Dodatak: Pet Očenaša donio na vašar.

1. M o l i t v a   I s u s o v a :

Vidi Mt. 6,9-13. i 7,7. Lk. 11,1-4 i 9.

Znamo, da je Isus često i dugo molio. Kad je molio, onda se obično povukao od ljudi, često nije htio za vrijeme svoje molitve uza se imati ni svoje apostole. Apostoli su vidjeli Isusa kako se moli u sinagogama i u prirodi i jednog dana rekoše Isusu: "Gospodine, uči nas moliti!"

2. O č e n a š :

Tada reče Isus: Kad molite, onda recite ovako: Oče, naš... Vjeroučitelj neka polako i svečano izgovori Očenaš.

Kod toga se može kontrolirati, da li djeca već dobro znadu Očenaš, ili ga možda već i predobro znaju. Jedamput neka vjeroučitelj proziva pred klupu neke od umno najslabbije djece, da redom govore, sama i polagano Očenaš. Drugi put to učini isto s nekoliko najpametnije djece! Kod toga neka riječi ne izgovaraju nejasno, a pogotovo neka ne gutaju slogove. Dobro je, da se opet kroz jedno mjesec dana svaki put moli Očenaš. Najbolje na početku nastave. Treba paziti, da se moli polako i lijepo. Molitve, kojih djeca još dobro ne znaju, neka se uvijek mole na početkau sata, jer na koncu nastave nema više toliko vremena i mira i djeca nisu više tako sposobna, da sabrano mole. Dozvolite mi još jednu primjedbu: Ne dopustimo, da molitva Gospodnja postane nešto svagdanje. Nakon istupa iz škole, Očenaš je većinom samo zato jedina molitva kršćanina, jer se u školi djecu nije privikavalo, da temeljito i točno nauče i druge molitve i da in sami mole. Nažalost ovdje moram spomenuti žalosno iskustvo. Već mi se više puta dogodilo u zadnjim razredima, koje sam morao preuzeti, da većina djece nisu znala izmoliti ni Vjerovanje.

I vi treba da molite Očenaš onako, kako ga je molio Isus, to jest: pobožno. Pobožno molite, kad molite polako i pri tom ništa drugo ne radite. Pod molitvom prije sata ne smijete kopati po svojim školskim stvarima, a pri molitvi opet na koncu sata nemojte spremati knjige ili se čak oblačiti. Kod molitve gledajte u križ i mislite na dragog Isusa, koji nas je učio ovu molitvu. A, da znate, na što morate kod Očenaša misliti i kako ćete Očenaš oživotvoriti u svom životu, zato ću vam ga sada kratko rastumačiti.

O č e n a š, k o j i j e s i n a n e be s i m a.

Kod tih riječi mislimo na nebeskog Oca. Zašto se tako zove? Zašto Otac? Jer nam je dobar. Ali otac i kažnjava. Može li i nebeski Otac kazniti? Kako nas može kazniti? Zašto kažnjava? Dakle, On hoće, da činimo dobro. /Slika br: 35./

S v e t i s e i m e T v o j e.

Ovdje ću vam pripovijedati o Očenašu iz života jedn og djeteta. Mirko je veseo dječak. Jednom je došao kući i rekao svojoj majci:"Ne ću se više igrati sa susjedom Ivicom; on uvijek, kad se nad nečim čudi ili kad se ljuti, tako ružno izgovara ime Božje. Zar ne, to se ne smije činiti? Ja sam ti to obećao prije četrnaest dana i ja se toga i držim. A, kad sam sa Ivicom, onda uopće i ne primijetim, da za njim izgovaram te riječi. Bog je svet, i njegovo se ime ne smije izgovarati samo onda, kade potrebno, a iz besposlice.

D o d j i   k r a l j e v s t v o   T v o j e :

Mirko je jednom bio bolestan i to teško bolestan. Liječnik je kimao glavom i mislio, da Mirko mora umrijeti Ali Mirko se nije bojao smrti. Mirko je rekao: "Barem ću doći dragom Bogu u nebesko kraljevstvo, za koje sam u Očenašu tako često molio, a kad je majka, iako je znala, da je njezin Mirko dobar dječak, rekla, da pravo ne vjeruje, da će njezin Mirko doći u kraljevstvo nebesko, onda je Mirko odgovorio ponosno: "Ja nemam smrtnoga grijeha. Još nikada nisam dragog Boga teško uvrijedio i zato sam njegovo dijete, a svoje dijete mora dragi Bog pustiti u nebo".

B u d i   v o l j a   T v o j a,   k a k o   n a   n e b u   t a k o   i   n   z e m l j i .

Jednom Mirko nije htio ići kući. Htio se još dalje igrati sa svojim prijateljem Dragom; natjecali su se na koturaljkama. Ali majka reče: "Mirko, sjeti se onoga što je kateheta pripovijedao o andjelima u nebu. Jedni, dobri, vršili su volju Božju, i zato su bili nagradjeni, a drugi zli nisu slušali, i zato su bili kažnjeni. "Oh", rekao je Mirko, svome drugu, "moram odmah ići, inače ću biti kažnjen". Majka reče: "Htjela sam te samo sjetiti, da su roditelji zamjenici Božji na zemlji. Volja je roditelja za djecu volja Božja." Mirko se nasmješi svojoj majci i reče: "Tako je, majko, ali znaš, ja sam na to opet zaboravio. I ako mi je teško, ipak ću rado poslušati."

K r u h   n a š   s v a g d a n j i   d a j   nam danas.

Bilo je to prije nekoliko godina. Mirko je onda još bio malen, ali se ipak još dobro sjeća, kao da je to bilo tek jučer: kako su se nad gradom pojavili tudji letači i bacali mnoge bombe. Izgorio je njihov cijeli stan, zajedno sa namještajem i odijelom. Koliko je bilo plača, kad su morali pod nebom prenočiti! Cijeli dan nisu imali ni komadića kruha. Od tog je vremena Mirko ovu prošnju Očenaša molio posebno pobožno.

O p r o s t i   n a m   d u g e   n a š e .

Mirko je imao sučenika Antuna. Kada je jednom pisao zadaću, Antun mu je načinio veliku mrlju s tintom u njegovoj najljepšoj bilježnici. Djeca su bila najbolji, upravo nerazdruživi drugovi u igri. Od tog vremena bilo je sve gotovo. Ni majka, ni otac nisu znali, zašto. Kad je jednom Ante morao od svog oca njima nešto donijeti i dječaci nisu ni riječ progovorili, zapita Mirkova majka: "Ante, zašto se više ne dolaziš igrati k Mirku?" "Jer sam mu zapackao njegovu najljepšu bilježnicu"? glasio je odgovor,

ali ja to zbilja nisam učinio hotimice." Mirkova se majka raziljutila i rekla:"Mirko, pruži ruku Anti; ovakve malenkosti ne smiju se pamtiti. Geldaj što bi morao učiniti dragi Bog, kada djeca, pa i ti počinjate tolike grijehe." No Bog oprašta svakom čovjeku njegove grijehe, pa bili oni kakogod veliki. Onda je posve razumljivo, da i ljudi moraju medjusobno rado opraštati." Dječaci si pruže ruke i od tog vremena igrali su se opet svako popodne. I ako im je koji put kod igre bilo što i krivo, nisu se odmah uvrijedili.

N e u v e d i n a s u n a p a s t .

Mirkova je majka izgubila u kuhinji novac. Majka i Mirko su tražili, ali uzalud. Konačno reče majka: Već će se naći prigodom spremanja. A sutradan je zaboravila na izgubljeni novac.

Jednog je dana majka otišla kupovati. Mirko je sjedio i radio svoje zadaće, iako bi, jer je bila velika vrućina, rado išao na kupanje. Jedan sladoled bila bi utjeha, ali odakuda sad novac? U to mu padne gumica i otkotrlja se pod ormar. Mirko uzme žarač, da izvuče gumicu, kad gle, našao je novac. Hura! Sad ima novaca za sladoled. O tome ne bi majka ništa znala. Stavi novac u džep i dovrši zadaću. Ali nije imao pravog mira. Novac je džepu bio prehladan i zato ga metne u pernicu. Dok je pisao, pade mu na um, da ne radi dobro. Novac ipak ne pripada njemu. Njegov andjeo čuvar ga je potaknuo, da novac vrati majci. Možda će mu ga ona pokloniti za sladoled.

Kad se majka vratila iz trgovine, skoči Mirko majci ususret i reče:"Pogodi majko, što sam našao? Novac, koji si izgubila. Već sam htio da si za njega kupim sladoled, ali sam nadvladao napast." "Lijepo", reče majka, "tako valja! Gledaj ja sam ti nešto donijela." Mirko poleti prema košari i nadje veliku porciju sladoleda i nekoliko kolačića.

N e g o i z b a v i n a s o d z l a .

Mirko je imao sestru, koja je bila jako bolesna. Imala je upalu pluća s visokom temperaturom. Bila je uvijek tako draga i mila i rado se je smijala, ali sada je ležala blijeda i uvela u svom krevetu. Sve ju je boljelo, i jedva se je micala. Mirko je htio svoju sestru zabavljati, uzme bič i počne njime tako divlje vitlati, da se je sestrica bojala. Mirko stane pred njezin krevet i reče:"Toga čovjeka, koji te sa svojom temperaturom tako grije, potjerat ću bičem." U znak, da misli ozbiljno, pucketao je bičem. Marica se morala tome smijati i reče:"To ti ipak ne ćeš moći. Tu strašnu temperaturu ne ćeš moći otjerati. Ali dodji sklopi ruke i molit ćemo zajedno dragog Boga, koji šalje zlo, da ga može i uzeti." I oboje djece je zajedno molimo Očenaš, a posebno glasno zadnje riječi: Izbavi nas od zla!

Molimo i mi zajedno završetak Očanaša!

3. Ponavljanje o molitvi:

Gdje vi sve molite? Kod kuće: ujutro, popodne i naveče r. Molitve kratko ponoviti. Kako se zove ona molitva, na koju nas zove zvono? Andjeo Gospodnji. Koliko puta na dan zvoni zvono za ovu molitvu? Tri puta. Kada?

Koje smo još molitve učili u školi?

Gdje se još moli? U crkvi. Da li se samo moli u crkvi? I pjeva. Pjevanje je takodjer molitva i vrijedi kod dragog Boga isto toliko, kao kad dijete lijepo sklopi ruke i govori molitvu. Kad se pjeva, onda u ruci držimo molitvenik, pjesmaricu, ili listić, na kojem je pjesma zabilježena ili pak pjevamo napamet.

Orgulje /napisati, ako ima vremena i narisati slika br. 36./ na koru sviraju. U našoj knjižici imamo napisanu i pjesmu, koja je ujedno i lijepa molitva dragom Bogu. Glasi: "Tebe Boga hvalimo.."

Prva kitica spada medju one pjesme, koje već i djeca prvog razreda pjevaju, barem na selu. Ne mora se pjevati napamet, može se pjevati i iz knjižice. Ako se kitica često pjeva, onda će je djaca za kratko vrijeme znati napamet.

DODATAK :

Pet Očenaša donio na vašar.

U jednom selu pokraj slobodnog grada Dinkelsbühl-a živio je čovjek siromah, koji je imao ženu i mnogo male djece i ništa više osim onoga, što je svaki dan teško zaradio. Jednog dana reče mu žena: "Dragi domaćine, svi naši susjedi idu na vašar i prodaju i kupuju, mi jedini ostajemo kod kuće, jer nemamo ništa da prodamo. Ja ću izmoliti pet Očenaša u torbu za meso; a ti ćeš s tim na vašar i to ćeš prodati. Iza toga kupi nam mesa, da jedamput jedemo juhu od mesa."

Dobri čovjek ode s torbom za meso i sa pet Očenaša na vašar u Dinkelsbühl i sjedne medju druge seljake, koji su prodavali žito, so, maslac, sir, jaja i drugo, što se već prodaje. Kad su ga pitali, šta on prodaje, rekao je: "U mojoj torbi za meso ima na prodaju pet Očanaša." Svi su svoje prodali, a čovjek siromah sa svojih pet Očenaša sjedio je još uvijek i nije ništa mogao prodati.

Tako je dugo tu sjedio, dok to nisu čuli i mesari u gradu. Došli su na vašar i mesari, koji se prilično dobro znaju rugati i pitali ga, šta ima za prodati. Dobili su odgovor: "Imam na prodaju pet Očanaša."- Jedan mesar reče: "Dobro, ja ću ti u tvoju torbu dati toliko mesa, koliko je teška."- Seljak je s time bio zadovoljan i podje s njime u mesnicu. Mesar metne torbicu na jednu zdjelu vage i poče

ne na drugu stavljati meso. Najprije dvije kile, onda četiri. Ukupno je stavio jednu metričku centu /100 kg/ mesa, ali vrećica nije htjela prevagnuti. Uzeo je sve utege što ih je imao i stavio na vagu. Torbica je bila teža. Konačno jer nije imao više utega, dade seljaku punu vrećicu mesa i otpusti ga.

Jest, istina je, nekoliko Očenaša, koji se pobožno mole, vrijedi kod Boga više, nego li sve zemaljsko blago.

XXIX. P O S L J E D N J A V E Č E R A.

1. Posljednja večera. 2. Isus pretvara kruh u svoje Presveto Tijelo. 3. Isus pretvara ~~kruh~~ vino u svoju Presvetu Krv. 4. To činite na moju uspomenu! 5. Tko u naše doba izvršuje taj nalog?

Slika: Posljednja večera.

Dodatak: Isti izgled. Sveti lanac.

Kad otac umire, onda sazove još jedamput svu svoju djecu, daje im dobre pouke i po koju dragu uspomenu, da ga ne zaborave. Tako je učinio i dragi Isus.

Tri je godine Isus hodao po Svetoj Zemlji, propovijedao je i činio mnoga čudesa. Onda je došlo vrijeme kad je odlučio za ljude trpjeti i umrijeti. Umro je u jedan petak. Večer prije toga petka, u četvrtak navečer, htio je Isus nešto učinit, da može uvijek ostati na zemlji među ljudima. Kako je to učinio? To ću vam sada pripovijedati.

1. P o s l j e d n j a v e č e r a:

Na večer prije svoje smrti išao je Isus sa svojim apostolima u jednu kuću u Jeruzalemu. U toj je kući bila jedna velika dvorana, u njoj sto, oko kojega su posjedali Isus i apostoli. /Ako pripovijedaš o pranju nogu, nemoj propustiti djecu, da i oni čine drugima djela ljubavi./

Bila je večer, i to vrijeme kad se večera. Apostoli su pripravili večeru: janje pečeno na ražnju. Prije mnogo stotina godina bilo je Židovima zapovijedjeno, da svaku večer prije Pashe jedu janje. Mjesto večera, možemo reći i "gozba". /Na ploču: gozba./ Zove se posljednja večera, jer je Isus sa svojim apostolima jeo posljednji put prije svoje smrti.

Jedamput u godini morali su Židovi jedan cijeli tjedan jesti beskvasni kruh. Bilo je to u tjednu Pashe /Vazma/. Kad pekar peče kruh, onda uzme brašna i vode. Treba još nešto k tome: kvas ili germu. To pomiješa sa brašnom i vodom, da kruh postane mekši. Taj kruh nazivamo kruh s kvasom. Može se kruh peći od brašna i vode bez kvasa. Ovom kruhu

bez kvasa kažemo beskvasan kruh. Kad su Židovi slavili Pashu /Vazam/, onda su morali jesti takav beskvasan kruh. Tako je i Isus uz vazmeno janje jeo beskvasan kruh. Imao je oblik tanke okrugle ploče, po prilici velike kao palačinka, prije nego se smota. Jer je jako pečen i suh, ne može se rezati, nego se mora lomiti.

Pamti: Isusova posljednja večera bila je u četvrtak prije Njegove muke. Isus je na posljednjoj večeri jeo sa svojim apostolima beskvasan kruh.

U onim zemljama je običaj, da se uz jedo pije vino, kako je to i kod nas običaj. Vino su pili iz jedne posuse sa stalkom, a takvu se posudu zove kalež.

2. Isus pretvara kruh u svoje tijelo:

Kad su svi bili siti, odstranili su sa stola otpadke na stolu su ostali samo kruh i vino, i kako to često biva i kod nas, i ondje su svi iza jela ostali sjedjeti kod stola. Očekujući nesto gledali su u Isusa. Tada uzme Isus kruh u svoje svete i časne ruke, pogleda prema nebu /prema svome nebeskom Ocu/, zahvali, blagoslovi kruh, prelomi, dade apostolimai reče:"Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje, koje se za mas predaje!" /Ako ima vremena mogu se ove riječi napisati na ploču i naučiti napamet./

Pogledajmo,što je Isus dao svojim apostolima, da jedu. Šta je Isus uzeo u svoje svete ruke? Kruh. Šta je zatim rekao svojim apostolima? Uzmite i jedite,ovo... Je li ono što im je Isus dao, još bio kruh? Šta je bilo? Tijelo Isusa Krista. Isus je svojim tijelom sjedio kod stola, u isto vrijeme pružio je svojim apostolima svoje sveto tijelo pod prilikama kruha. Šta je postalo iz kruha? Sveto Tijelo Isusovo. Tko je to učinio? Isus. Šta je Isus učinio s kruhom? Isus je kruh pretvorio u svoje sveto tijelo.Kada je pretvorio? Kad je nad kruhom izgovorio riječi:"Ovo je tijelo moje..."

Da li se vidjelo, da je kruh pretvoren u sveto tijelo Isusovo? Da li vi na ovoj slici vidite nesto? Ono, što je Isus dao apostolima, da jedu, imalo je prilike i izgled kruha, izgledalo je, kao da je kruh; imalo je i miris i okus kruha. Ali apostoli su točno znali, da ono, što oni jedu, nije više kruh. Odakle su to znali? Jer je to Isus rekao. Apostoli su znali, da je ono, što Isus kaže istina. Vjerovali su njegovim riječima i zato su pobožno jeli ono, što im je dao dragi Isus: njegovo presveto Tijelo.

Pamti: Iza večere uzeo je Isus kruh u svoje ruke i rekao: Ovo je tijelo moje. I u istom trenutku pretvorio je Isus kruh u svoje tijelo.

3. Isus pretvara vino u svoju Presvetu Krv.

Posto su apostoli jeli tijelo Isusovo, uze Isus sa stola kalež u svoje svete ruke. U kaležu je bilo vino. Isto tako kao i kod kruha dao je dragi Isus i sada najprije hvalu svome nebeskom Ocu; onda je blagoslovio vino i e pružio apostolima i pri tom govorio:" Uzmite i pijte iz njega svi; ovo je k r v m o j a, koja će se za vas proliti." / Ako ima vremena, mogu se ove rečenice napisati na ploču, da ih djeca prepišu i nauče napamet./

Šta je Isus iz kruha uzeo u svoje ruke? Šta je rekao, kad je apostolima pružio kalež? Ovo je Krv moja. Šta je postalo iz vina? Presveta Krv Isusova. Tko je to učinio?Isus. Kad je to učinio? Kad je govorio riječi:"Ovo je Krv moja." Isus je pritom opet učinio jedno veliko čudo: pretvorio je vino u svoju Krv.

Da li se vidjelo, da se je vino pretvorilo u Presvetu Krv Isusovu? Ovdje na slici ne vidi se ništa od toga. I kod posljednje večere nije se ništa vidjelo. Ono, što su apostoli pili, imalo je još izgled,miris i boju vina. Ali apostoli su dobro znali, da ono, što oni piju, nije vino. Oni su to znali, jer je to Isus rekao. A sve, što I Isus kaže je istina.

Pamti: Isus je uzeo kalež s vinom i rekao: Ovo je Krv moja. U isti čas je Isus pretvorio vino u svoju Krv. Isus je na posljednjoj večeri pretvorio vino u svoju Krv.

4. To činite na moju uspomenu:

Kad su apostoli jeli tijelo Isusovo i pili Krv Njegovu, onda je Isus rekao apostolima još nešto:"To činite na moju uspomenu!" /Napisati naploču, prepisati i naučiti napamet./ Šta je Isus rekao? Šta je Isus učinio prije toga? Isus je prije toga uzeo kruh i vino; svaki put je dao hvalu Bogu; Isus je prije toga pretvorio kruh u svoje Presveto Tijelo i vino u svoju Presvetu Krv; Isus je prije toga dao apostolima svoje Presveto Tijelo, da ga jedu i svoju Presvetu Krv, da je piju. Šta moraju činiti apostoli? Oni moraju uzeti kruh i vino; apostoli moraju kruh pretvoriti u Presveto Tijelo i vino u Presvetu Krv Isusovu; apostoli moraju dijeliti ljudima Presveto Tijelo Isusovo za hranu. Pritom moraju misliti na dragog Isusa i na njegovu ljubav prema nama.

Pamti: Isus je naložio apostolima, da i oni pretvaraju kruh i vino u Presveto Tijelo i Presvetu Krv Isusovu.

5. Tko sada izvršuje taj nalog?

Kad je Isus uzašao na nebo, onda su apostoli počeli činiti ono, što je Isus činio na posljednjoj večeri. Svaki

su se dan sastajali s ljudima, koji su vjerovali u Isusa i molili s njima. Onda su metnuli na jedan oltar kruh i ondje postavili i kalež s vinom i činili isto ono, što je činio Isus na posljednjoj večeri. Uzeli su u ruke kruh, blagoslovili ga i govorili:" Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje!" Isto su tako uzeli i kalež, blagoslovili ga i rekli:" Pijte svi, ovo je Krv moja, koja će se za vas proliti!" Svi, koji su bili prisutni, znali su, da je u tom času na oltaru bilo Tijelo i Krv Kristova, pa bi se onda pobožno klanjali. Konačno su apostoli blagovali Tijelo i Krv Isusa Krista i dali su i drugim kršćanima, da jedu Presveto Tijelo i da piju iz kaleza Presvetu Krv. Kako su se svi veselili, što su smjeli primiti Presveto Tijelo i Presvetu Krv Isusovu!

Isus nije htio, da to veliko veselje imaju samo apostoli i prvi kršćani, nego i mi. Zato je iza apostola i drugim ljudima dao vlast pretvarati kruh i vino u Tijelo i Krv Isusa Krista.

Apostoli su već dugo mrtvi. Tko danas ima vlast pretvarati kruh i vino u Tijelo i Krv Isusovu? Kako je došlo do toga? Ja ću vam to rastumačiti. Kad bi koji apostol u kojem gradu propovijedao i mnogi ljudi postali kršćani, onda je otišao u drugi grad, da i tamo propovijeda. Prije toga bi nekoga kršćanina postavio za predsjednika kršćanske općine i imenovao ga za biskupa. Biskup je bio njegov nasljednik, on je imao istu vlast, koju je imao i apostol. Šta je dakle mogao činiti biskup? Kad je broj kršćana bivao sve veći, onda bi biskup posvetio sebi pomoćnike, koji su se zvali svećenici. Svećenici su morali pomagati biskupu, ali ga i zamjenjivati,t.j. mjesto biskupa vršiti službu Božju. Šta su dakle mogli i svećenici? Tako je i danas.

Pamti: U naše doba svećenici pretvaraju kruh i vino u Tijelo i Krv Isusovu.

DODATAK :

I s t i   i z g l e d .

Dvije stvari mogu jednako izgledati, a ipak mogu biti posve različite. Kad je majka otišla u podrum, htjela je mala Pavica brzo ukrasti šećera, da još više zasladi kavu. Ali kad je htjela piti kavu - brrr - kakav to ima okus? U papirnatoj vrećici nije bio šećer, nego so. Bila kava dobra ili neukusna, morala je popiti, da mama ne primjeti krađu.- Šećer i so izgledaju jednako, a ipak su različite stvari.- Isto tako posvećena Hostija izgleda isto onako, kao i ona, koja nije posvećena. Ali radi se o onom unutarnjem, a ne o vanjštini.

Kojiput su dvije stvari posve slične ili posve jednake, a ipak su posve različite. Marica nije voljela margarin majka pripravi za nju užinu, ali joj nije rekla, što je namazala na kruh. Marica je jela, ali nije ni slutila,

da jede margarin. Imao je okus maslaca, a nije bio maslac. Tako isto posvećena hostija ima okus kruha, a nije kruh, nego Isus.

S v e t i   l a n a c :

Jednom je mali Drago pitao svoju majku: "Kako to može biti, da je dragi Isus iz Jeruzalema došao u naše krajeve?" Majka je upravo molila krunicu. Rado je prekinula svoju pobožnost, da moeže svome djetetu nešto protumačiti. Ona pokaže na krunicu, koju je držala u ruci i reče "Tu je sprijeda jedan križić, na kojem je dragi Isus. On je početak. A sada zamisli, kao da su ova zrnca krunice apostoli i njihovi nasljednici. Prvo će zrno biti sv. Petar. On je otputovao iz Jeruzalema i bio biskup u Antiohiji. Tad je iz Azije došao u Evropu i bio u Italiji prvi rimski biskup. Kad ga razapeše, prvi mu je nasljednik bio sv. Lino. Ako se dobro sjećam, sv. je Grgur bio njegov 66-ti nasljednik. Toliko zrnaca ni nema moja krunica, da bi nam mogla predočiti taj sveti lanac. Papa je Grgur poslao jednog misionara, imenom Augustina, u Englesku. Tamo je ovaj obraćao ljude na krsćanstvo. Iz Engleske je sv. Bonifacije pošao u Njemačku i Austriju, da i tu ljudi budu kršćani. Posvuda je postavljao biskupe.. A tako je i kod nas slijedio jedan biskup za drugim, svećenik za svećenikom. Jedan je krstio mene, kasnije drugi tebe. Eto sad će ti skoro nas g. župnik podijeliti i Prvu sv. Pričest. I tako dolazi po dalekom, dalekom putu i po jednom svetom lancu sam dragi Spasitelj do Tebe.

XXX. S V E T A   M I S A .

1. Žrtva. 2. Pretvorba. 3. Pričest. a/ Pričest svećenika, b/ Pričest vjernika, c/ završetak sv. Mise. 4. Šta je sv. Misa? 5. Kad su sv. Mise? 6. Nedjeljna dužnost.

Slika: misno ruho, misno posudje i sv. Misa. Crkva izvana i iznutra.

Dodatak: Nedjeljna čežnja malog seljačića.

Ako je moguće, može se ova kateheza održati u sakristiji. Prije no svećenik tumači djeci sv. Misu, neka im pokaže opremljen oltar, /oltar, oltarnike, križ, svijećnjake sa svijećama, kanonske ploče, misnu knjigu i stalak, misno sv zvonce/ i neka sve protumači i uvježba nazive. Isto tako i misno posudje /kalež, sa svim što mu pripada, kostarice/ hostije i svećeničko odijelo. Kao domaću zadaću, može se dati djeci, da narišu oltar.

Sad poslušajmo, kako se služi sv. Misa.

1. Ž r t v a .

Svećenik najprije moli više molitava, na stepenicama oltara, na desnoj i konačno na lijevoj strani. Iza nekog vremena ministrant zvoni sa misnim zvoncem, to je znak, da sad počinje nešto važno. Isus je kod zadnje večere uzeo kruh u svoje ruke. Pripovijedao sam vam, da je bio tanak kao pogača. I svećenik je iz sakristije ponio jedan kruh; nosio ga je na oltar pod jenim svilenim rupcem. Sad skine svileni pokrivač i vidi se kalež. Na kaležu leži zlatan tanjurić, a na tanjuriću je kruh. Taj je kruh još tanji od pogače. Bijel je i okrugao i prilično malen. Taj kruh zovemo hostija./Napisati i neka djeca tu riječ ponavljaju, jer je to za njih teška i tudja riječ. Djeca je često izgovaraju kostija./ Svećenik uzme pozlaćeni tanjurić s kruhom i podigne pred sobom, /pokazati/, pri tom moli: "Dragi Bože, mi ti ovaj kruh poklanjamo, primi ga!" Kako još kažemo mjesto darovati? Prikazati. Svećenik prikazuje dragom Bogu kruh.

Ministrant je medjutim na stoliću donio kostarice, dva misna vrčića. U jednom je vino, a u drugom voda. Svećenik ulijeva u kalež vino s nekoliko kapi vode, podidne kalež u visini očiju i moli dragog Boga, da primi vino kao žrtvu. Svećenik prikazuje, žrtvuje dragom Bogu i vino. Onda svećenik blagoslivlje kruh i vino upravo onako, kako je to činio Isus kod posljednje večere. / Crtež 37./

Jer svećenik, kod ovog dijela Mise, poklanja dragom Bogu ili prikazuje kruh i vino, zato se taj dio sv.Mise i zove Prikazanje.

Pamti: Kod prikazanja prikazuje svećenik Ocu nebeskom kruh i vino.

Dok svećenik prikazuje, mogu djeca moliti jednu molitvu. Mi ćemo je naučiti: Primi sveti Oče...

Djecu treba privikavati da jedan tjedan poklanjaju dragom Bogu svoje oči. Navedi primjere kako to mogu činiti. Na slijedećem satu pitaj djecu, kako su prinijeli svoje žrtve dragom Bogu. Druge nedjelje neka stave na pr. svoje noge u službu Božju, i neka izbjegavaju sve, što se ne svidja dragom Bogu. / Nogom odbacivati kamen, nogama gurati, podmetati noge.../

2. P r e t v o r b a .

Sad dolazi najvažniji dio sv.Mise, Pretvorba. Ministrant opet dade znak zvoncem. Ministranti kleknu na sredinu stepenica, posve blizu svećenika. I ostali ljudi u crkvi kleknu. Orgulje su zamukle, u crkvi je potpuna tišina.

Sad svećenik čini ono isto, što je činio Isus kod posljednje večere. Svećenik uzme kruh, hostiju u svoje ruke, pogleda na križ i govori tiho nad kruhom: "Ovo je tijelo moje!" U taj čas dogodilo se veliko čudo, isto čudo kao u

dvorani posljednje večere. Ono, što svećenik drži u ruci, izgleda isto tako, kao je i prije izgledalo:bijelo,okruglo, ali to nije više kruh, nego Tijelo Isusovo. Iz obične hostije, postala je sveta Hostija. Zato svećenik poklekne pred svetom Hostijom, jer je to Tijelo Isusovo. Onda podigne sveto Tijelo Isusovo iznad svoje glave, da i ljudi u crkvi vide njegovo sveto Tijelo i da mu se klanjaju. Kad svećenik podiže sveto Tijelo, onda i vi treba da podignete glavu i gledate u svetu Hostiju. U isto vrijeme molite: Isuse,Tebi živim.... Onda svećenik uzme kalež. U kaležu je vino. Svećenik opet pogleda prema nebu i tiho kaže: "Ovo je krv moja!" Opet se dogodilo veliko čudo, isto čudo kao i u dvorani posljednje večere u Jeruzalemu. Vino se pretvorilo u Krv Isusovu.Ono, što svećenik vidi u keležu,izgleda isto kao i prije, ali to nije više vino, nego Krv Isusova. Obično se vino pretvorilo u Krv Isusovu. I,jer je sada na oltaru Krv Isusova, zato svećenik poklekne. Onda opet podiže kalež s Presvetom Krvi iznad svoje glave, da i kršćani u crkvi vide kalež s Presvetom Krvi i da se mogu klanjati toj presvetoj Krvi. Taj čas treba da i vi gladate u kalež i molite:"Isuse, budi mi milosrdan!"

Jer je svećenik pretvorio kruh u Presveto Tijelo Isusovo, a vino u Presvetu Krv Isusovu, zato se ovaj dio sv. Mise zove: Pretvorba ili Podizanje.

Pamti: Kod pretvorbe pretvara svećenik kruh u Presveto Tijelo Isusovo, a vino i Presvetu Krv Isusovu.

3. P r i č e s t:

a/ P r i č e s t s v e ć e n i k a:

Kad je kod posljednje večere Isus pretvorio kruh u svoje sveto Tijelo, dao je to svoje sveto Tijelo apostolima, da ga jedu. Iza pretvorbe vina u Presvetu Krv Isusovu, pili su apostoli tu Presvetu Krv. Kod svete Mise čini svećenik isto. Najprije svećenik blaguje sv.Hostiju- Tijelo Isusovo. Onda uzme kalež i pieje Presvetu Krv Isusovu. To je sveto "blagovanje" pod svetom Misom. Mi to još kažemo i Pričest. / napiasti i ponavljati/.

Pamti: Kod sv.Pričesti prima svećenik Presveto Tijelo Isusovo i pije Prevsetu Krv.

b/ P r i č e s t v j e r n i k a:

Iza svećenikove sv.Pričesti, pristupe mnogi k pričesnoj klupi. Kleknu, a svećenik dade svakom po jednu svetu Host Hostiju. Tako i vjernici primaju Presveto Tijelo Isusovo. Mi kažemo: ljudi su bili na sv.Pričesti.

Pamti: I djeca i odrasli ljudi treba da kod svete Mise prime Isusa u sv.Hostiji.

I vas dragi Bog jako voli, osobito ako ste dobri,ali k svetoj Pričesti još sada ne smijete. Morate još narasti i još mnogo naučiti. Na drugu ćete godinu i vi smjeti prvi puta primiti svetu Pričest.

c/ Z a v r š e t a k sv. m i s e :

Iza sv. Pričesti svećenika i vjernika pokrije svećenik kalež lijepim pokrivačem, onda još neko vrijeme moli, i konačno uzme kalež, a ministrant veliku knjigu i vrate se u sakristiju. Tamo svećenik odloži lijepo odijelo. Svećenik, ministrant i ljudi odu iz crkve. Zvonar zaključa sakristiju, a crkva ostaje otvorena cijeli dan.

4. Š t a j e sv. M i s a ?

Čuli smo da i svećenik pretvara kruh i vino u Presveto Tijelo i Krv Isusovu. To je tako uzvišeno i veliko, da na cijelom svijetu nema ništa uzvišenijega, ni većega, ni ljepšega od onog časa kad je Isus prisutan medju nama. I zato se ljudi na ovu pretvorbu, na ovaj čin, koji je Isus naložio apostolima, pripravljaju molitvama i čitanjima. I sve to: pripravu, pretvorbu, blagovanje i zahvalu iza toga, nazivamo " sveta Misa". / na ploču/. /Crtež br. 38./

Kako dugo traje sv. Misa? / Teško će to koje dijete znati./ Ne traje dugo. Upravo tako dugo, koliko sam ja svaki put kod vas na vjeronauku. / To je samo onda, ako pouka traje samo pola sata./

5. K a d a s u sv. M i s e ?

U koje se dane kod nas čita sv. Misa? U večini crkava svaki dan.

To mnoga djeca ne znaju. Već mi se dogodilo, da mi djeca, kojima sam istom došao, to nisu htjela vjerovati, da se u crkvi svaki dan nešto dogadja. Istom kad je nekolicina, koje je majka i radnim danom povela na sv. Misu, to potvrdila, onda su mi vjerovali. Ovo se neznanje može lako protumačiti. Djeca većinom kasnije ustaju, i kada idu u školu, onda su sv. Mise već gotove. Preporuča se, da se djecu u prvom razredu oduševi, da za ljubav Isusu, jedan radni dan ranije ustanu, vjeroučitelj neka odredi, koji će to dan u slijedećoj nedjelji biti, i taj dan neka svi dodju na sv. Misu.

Kad su kod nas sv. Mise? U radne dane? Kada u nedjelju? Dobro je, da to vjeroučitelj napiše na ploču, a djeca neka nekoliko puta pročitaju. Neka si upišu u svoje bilježnice ili na rub katekizma. Na žalost ima roditelja, koji ne znaju vrijeme sv. Misa, jer i sami rijetko kada idu u crkvu. Sama djeca lako zaborave, a u takvom slučaju ne mogu pitati ni svoje roditelje. Ako su si zapisali, onda mogu lako pogledati u svoju bilježnicu ili knjigu. Pod tjednom su kod nas sv. Mise u ....sati / Napisati slovima/. Nedjeljom u...

6. N e d j e l j n a d u ž n o s t :

Učili smo: Svetkuj dan Gospodnji!

Moramo li u radne dane ići na sv.Misu? Ne moramo, ali treba da idemo. Osobito vam preporučam,da svaki dan idete u... sati na dječju sv.Misu.

Pamti: Ići ću rado svaki.... u...sati na dječju sv.Misu. Crtež br. 39./

U nedjelju moramo ići na sv.Misu. To je za svakog kršćanina, počam od prvog razreda, dužnost. Nazivamo to i nedjeljna dužnost. Možda napisati na ploču: U nedjelju moraju djeca ići na sv.Misu. Kad idete u nedjelju na sv.Misu,onda jako razveseljujete dragog Boga, jer slušate ono, što on od vas želi. Svaka je sv.Misa ujedno i služba, zato kažemo sv.Misi i služba Božja.

Pamti: Slušaj pobožno sv.Misu u nedjelju i ostale zapovijedane blagdane. Nedjelja je dan Gospodnji i zato idemo rado u crkvu. Svaku nedjelju i blagdana moramo u.. sati ići na sv.Misu.

DODATAK :

N e d j e lj n a č e ž n j a m a l o g d j e č a č i ć a.

U najranijem djetinjstvu bila je nadublja želja malog Mirka, da i on jedamput u nedjelju, kad svi ljudi idu u crkvu u svečanim odijelima, kad orgulje sviraju, a pjevači pjevaju Kyrie, kad svećenik propovijeda s propovijedaonice i kad u zlatnom odijelu stoji na oltaru, smije prisustvovati svečanoj službi Božjoj. No majka, koja ga je uvijek opominjala da moli, nije ga htjela povesti.

"Mirko, ne može to biti",rekla je svaki put,"ti si živo srebro, počet ćeš u crkvi trčati i valjati se po podu."

"Mama, bit ću miran kao mišić. Moći ću je to,vidjet ćeš!"

"Moj mališanu, jezikom možeš sve", odgovorila je, smješeći se majka. Braća su mu se rugala:"Ti bi morao ponijeti varalicu i kolijevku.Ej,hej, to bi bilo krasno u crkvi!"

Seke su bolje poznavale maloga Mirka. One su vrlo važno rekle:"Tko u nedjelju dodje prvi put na svečanu službu Božju, taj mora na Gloria,odgristi jednu kariku sa željeznog lanca. Ako mu ne uspije, onda ga okuju u taj željezni lanac. Pomisli dječačiću, ti imaš još mlječnjake."

Mirko je neko vrijeme šutio. Koža mu se ježila od lanca. Kod same pomisli, trgao ga je u svojim bijelim zubićima.Dakle, za sada ga još nisu smatrali za potpunu osobu,za cijelog kršćanina, i zato je na blagdane morao pomagati sluzi,braći ili majci- kako je na koga stigao red- čuvati kuću za vrijeme službe Božje. Sluga je to vrijeme spavao,sigurno je to za njega bilo pobožno vladanje- a to potvrdjuje i činjenicu, da je i u crkvi marljivo klimao - ili je to bio dokaz, da se je njegov duh odučio od takvih poslova.

Drugi su, za vrijeme službe Božje, čitali iz jedne velike crne knjige. Kada je zvonilo na Evandjelje, onda su ustali i prekrižili se. Kad je veliko zvono najavljivalo

pretvorbu, onda su klekli i udarali se u prsa. Mirko je s sve to zapažao, bila mu je to igra i ništa više. Konačno je ipak počeo misliti, zašto se sve to čini? Majka je nastojala, da mu to protumači: "U nedjelju mora svaki kršćanin ići u crkvu, jer taj dan pripada dragom Bogu. Ali, ako je netko bolestan, ili mora čuvati kuću ili bolesnika, bilo čovjeka ili životinju, onda mu Isus pošalje svoj blagoslov u kuću. Soba i staja postaje crkva, i na tajnovit način pretvara dragi Bog onaj kutić u kojem visi križ, u oltar. Da, za pobožne, postaje u taj čas cijeli svijet oltar. Polja i livade, pašnjaci i vrtovi, sve moli kada zvona opominju."

Kad je majka to pripovijedala, onda joj dječak gledao ravno u usta. Dugo nije razumio njezine riječi. Ali je imao sveto strahopočitanje pred nedjeljom.

Petar. Dörfler.

XXXI. I S U S U T A B E R N A K U L U ; S V E T O H R A N I Š T U :

1. Ponavljanje. 2. Vječno svijetlo. 3. Svetohranište. 4. Prisutnost Isusova. 5. Molitva Isusu u svetohraništu.

Crtež: Svetohranište

Dodatak: O' Connell.

Najbolje bi bilo, da se ova kateheza održi u crkvi. Svećenik bi mogao pri tom pokazati svetohranište, pokaznicu, pričesni kalež i unutrašnjost svetohraništa.

1. P o n a v l j a n j e :

Zašto je crkva i preko dana otvorena? Jer mnogi ljudi idu i preko dana u crkvu, da se mole. Zašto baš idu u crkvu, kad se hoće moliti? Već smo čuli gdje je dragi Bog: On je svuda. U nebu i na zemlji, kod nas ovaje u razredu, k kod vas kod kuće, i t.d. Ali gdje je dragi Bog na poseban način? Kako molimo na početku Očenaša? Oče naš, koji jesi na nebesima. Dakle, gdje je dragi Bog na poseban način? Kad su Adam i Eva još bili u raju zemaljskom, onda je Bog bio na poseban način i u njegovoj duši. Kako crtamo, kad je dragi Bog na poseban način u duši? Kad je duša bez grijeha, slobodna od teškog grijeha, kad je čista, onda u njoj stanuje Bog. I u crkvi je dargi Bog prisutan na poseban način. Zato, što dragi Bog u crkvi posebno stanuje, zato sam vas i opomenuo, da često poslije škole idete u crkvu, a i inače, kad slučajno prolazite kraj crkve.

2. V j e č n o s v i j e t l o :

Gdje je dargi Bog u crkvi prisutan na poseban način?

Crkva je velika. Gdje je ono mjesto ~~gdje~~ na kojem stanuje dragi Bog? Da ovo mjestance može svaki čovjek naći, i jer nije u svakoj crkvi na istom mjestu, zato tamo gdje se u crkvi nalazi dragi Bog, gori mala svjetiljka. Gdje sja svjetiljka, tamo prebiva Isus u Sakramentu. Tako dugo, dok dragi Isus u crkvi stanuje, mora goriti i vječno svijetlo. Jer je Isus u većini crkava dan i noć, dakle uvijek, i svijetlo gori uvijek, zato se zove vječno svijetlo. /Crtež:41/

3. S v e t o h r a n i š t e :

Vječno se svijetlo u većini crakava nalazi na sredini, pred oltarom. Na oltaru je zlatna mala kućica, po prilici tako velika /pokazati/. Ova mala zlatna kućica ima svoje ime "svetohranište"/napisati na ploču i uvježbati, i jedan mali crtež./ Svaka kuća ima vrata, tako i svetohranište. Za ta vratašca ima svećenik jedan pozlaćeni ključić. Zidovi su iznutra većinom pozlaćeni ili svilom presvućeni. Svetohranište mora biti najljepše u cijeloj crkvi. To je najsvetije mjestance, jer tu stanuje Isus, S- Sin Božji.

Kod sv. je Mise pretvorio svećenik mnoge kruščiće u Tijelo Isusovo. Kod sv. se Pričesti ne podijeli sve ljudima. Ono, što je preostalo, stavio je u jedan posebni kalež, koji je takodjer posvećen. Taj se kalež zove:pričesni kalež /napisati!/ U njemu se čuva Tijelo Isusovo za hranu dušama. Jednu Hostiju metne svećenik u nešto drugo. Vi ste to već vidjeli, jer svećenik često s tim daje blagoslov. To nazivamo pokaznica./napisati i uvježbati./

Pamti: U crkvi u svetohraništu stanuje Isus.
Crtež: 40, 42,43.

4. P r i s u t n o s t   I s u s o v a :

Kako bismo bili sretni da smo živjeli u ono vrijeme, kad je živio Isus. Tada bi vidjeli kako je Isus dobar. Ali, mi živimo skoro dvije tisuće godina kasnije. Ipak nam a ne treba biti žao, jer je Isus i sada medju nama ljudima, i to u svakoj crkvi u svetohraništu. Tu on živi tiho i sakriveno. To je isti Isus, koji je ležao u Betlehemu u jaslama, i kojem su se klanjala sveta Tri Kralja. To je isti Isus, koji je u Nazaretu bio pobožan i poslušan dječak. U Hostiji je onaj isti Isus, koji je ozdravio tolike bolesnike, koji je činio tolika čudesa i koji je naučavao i propovijedao u Svetoj Zemlji. Vi se sjećate kako je Isus volio djecu i kako ih je blagoslivljao. Još i sada Isus voli djecu i želi ih blagosloviti i pomoći im.

U jednoj bečkoje crkvi je pokopan jedan sveti svećenik Klement Marija Hofbauer. Umro je u Beču. Na oltaru, gdje je Klement pokopan, vidi se slika, kako sveti Klement kao mali dječak, kuca na svetohranište. Već je kao mali ~~dj~~ dječak rado boravio u crkvi kod dragog Isusa.

Pamti: U svetohraništu je Isus u svetoj Hostiji.

5. M o l i t v a I s u s u u s v e t o h r a n i š t u :

I vi treba da često dodjete u crkvu pred svetohranište, i kleknete na stepenice oltara. Ako su vrata svetohraništa i zatvorena, Isus vas vidi i zna, da ste kod njega. Ne morate glasno moliti, kako su to već mnoga djeca u crkvi činila, Isus čuje i vaše misli. A šta da tamo molite?

/Ako se kateheza drži u crkvi pred svetohraništem, onda može svećenik po prilici ovako moliti: Dragi Isuse, kad si ti bio na zemlji, onda si ljude jako volio i pomogao im; da im pomogneš činio si čudesa. Ti nas još i sada voliš- Hoćeš da budeš uvijek medju nama. Ovdje si u svetohraništu iz ljubavi prema nama ljudima. Mi te ne vidimo, ali znamo znamo da živiš u ovoj maloj kućici. Pogledaj, došli smo u crkvu, da te pohodimo i pozdravimo. Mi klečimo pred Tobom i klanjamo ti se./

U prvom redu treba da dragog Isusa molite za svoju dušu: Dragi Isuse, Ti nikada nisi počinio ni jednu pogrešku. Tvoje je duša bila posve čista od svake krivice. A svako dijete medju nama ima svoje pogreške. Mi koji puta ne ćemo slušati; često smo u crkvi nemirni; neda nam se često puta pisati zadaće i učiti vjeronauk, često govorimo neistinu. Sve su to pogreške koje nagrdjuju dušu. Takva djeca te ne vesele, dapače Te jako žaloste. Dragi Isuse, često je to tako teško sve samo dobro činiti. Zato Te molimo, da nam od sada pomogneš, da budemo bolji i da Te samo razveseljujemo. Od sada ćemo jako paziti, da činimo samo dobro, mi Ti to obećajemo. A onda molite za sebe, ako ste bolesni, ili inače nešto trpite; za oca i majku da ostanu zdravi i da mgou raditi; za braću, za saučenike i za bolesnike.

DODATAK :

O' C o n n e l l :

O'Connella znamenitog Irca, pitali su jednom, zašto on tako pametan čovjek vjeruje. On odgovori:" Krist je sam kriv. On je rekao i zato moram vjerovati."

XXXII. T I J E L O V O

1. Ponavljanje. 2. Priprava. 3. Tijelovo. 4. Tjelovska Misa. 5. Procesija. Zašto procesija?

Slika: Isusov svečani ulaz u Jeruzalem.

Crtež: Precrtati iz Biblije. /crtež br.44.%

Dodatak: Onaj, koji se ruga, biva kažnjen.

Uzima li se ova kateheza kratko vrijeme prije Tijelova, onda se preporuča, da se ponovi znanje o Presv.Olt. Sakramentu. Naučeno se tako osvježi, i djeca će lakše razumjeti smisao blagdana.

1. P o n a v l j a n j e :

Tko je bio kod posljednje večere? Zašto se zove posljednja večera? Koliko je apostola imao dragi Isus? Šta se dogodilo kod posljednje večere? Šta je najprije pretvorio? Šta je Isus pri tom govorio? Šta se dogodilo? Šta je bilo prije toga? Kako je kruh izgledao prije? Kako poslije? Kako nazivamo kruh, koji je Isus pretvorio? Kome je dao svetu Hostiju iza pretvorbe?

Šta je bilo u kaležu? koji je kod večere stajao na stolu? Isus je uzeo kalež u svoje ruke i blagoslovio ga. Šta je kod toga rekao? Šta je sada bilo u kaležu? Šta više nije bilo u kaležu? Kako zato kažemo? Isus je pretvorio vino u svoju Presvetu Krv. Isus je jednom učinio nešto slično. Gdje? Na svadbi u Kani. Šta je tamo pretvorio?

Šta je Isus još rekao apostolima? Neka apostoli čine isto, što je On činio na posljednjoj večeri. Apostoli su dakle mogli pretvarati kruh i vino. Žive li još apostoli? Oni su umrli. Zar sada nitko više ne može pretvarati kruh i vino? Biskupi i svećenici. Tko im je to nalažio? Drugi biskupi i tako neprestano unatrag, dok konačno ne dodjemo do apostola. Možete li i vi, ili svaki drugi čovjek, pretvarati kruh i vino? To može samo svećenik. Gdje se pretvaraju hostije? U crkvi? Gdje u crkvi? Gdje se u crkvi pohranjuju posvećene Hostije? U svetohranistu. Kako se zove posudje, koje se nalazi u svetohranistu? Pokaznica i pričesni kalež. Kada unidjemo u jednu crkvu, kako znamo, gdje u crkvi stanuje Isus? Tamo gdje gori crveno svijetlo.

Poklon: kada jednostavni, kad veliki? Za nas je ljude velika radost, što medju nama stanuje Isus u svetohraništu. Zato u nekim krajevima crkva nosi br. 1, jer u njoj stanuje prvi gradjanin, najveći na cijelom svijetu. Svaki dan dolaze mnogi ljudi k Isusu u svetohraništu, razgovaraju s Njim i mole se. Ali ima mnogo, mnogo ljudi, koji uopće ne misle, da medju nama stanuje Isus, sam Bog. Jedni imaju mnogo posla, drugi mnogo briga, a drugi opet od samog veselja i uživanja, uopće ni ne misle na Isusa u svetohraništu. Da se i ostali ljudi sjete, da u našoj sredini stanuje Isus, zato imamo jedan lijepi blagdan, jedan je to od najljepših blagdana u cijeloj godini, a vesele mu se osobito djeca. To je Tijelovo. / Napisati i uvježbati./

2. P r i p r a v e z a b l a g d a n T i j e l o v a

U dane prije Tijelova, revno se pripravlja za taj dan. Pripravljaju se košarice za cvijeće, cvijeće za prozore, a na selu se ide i po granje, kojim se ukrašuju kuće.

3. T i j e l o v o :

Tijelovo je uvijek u četvrtak. U četvrtak je bila i Isusova večera. Na posljednjoj večeri darovao nam je sv. Misu i sv.Pričest.

Već u ranu zoru otac izvidi, kako će biti vrijeme. Kolikog li veselja, ako može izvjestiti, da će biti lijep dan. Ne smeta, ako je malo i oblačno, barem ne će biti jako vruće. Onaj tko ima kuću, i ako će procesija prolaziti pokraj njegove kuće, taj okiti kuću zelenim granama.Za to vrijeme ima majka pune ruke posla. Treba urediti dječake i djevojčice. A kad djeca odu, još i onda ima posla. U prozore treba metnuti slike i kipove. Desno i lijevo uz sliku stavlja se kita cvijeća, i ako je moguće svijećnjake sa dvije svijeće, koje se tek kasnije upale.

Na kućama lepršaju zastave. Četiri su kuće osobito odlikovane. Kod tih se kuća djeca najviše zadržavaju i promatraju, kako se podižu četiri oltara. Već se u predvečerje snesu pojedini dijelovi s tavana. Sve se opraši i opere, a ko je nešto pokvareno to se popravi.

Svake sam godine ovo namjerice prosmrio. Rado se sjećam župe u kojoj sam se rodio. To je malo industrijsko mjesto. Na Tijelovo ne ostaje ni jedan prozor ne okićen. Vjeroučiteljevo je, da djecu oduševi za taj lijepi običaj, a preko djece, da djeluje i na roditelje.

4. T j e l o v s k a sv. M i s a :

Tada zazvoni veliko zvono, u znak da počinje sv. Misa.Djevojčice u bjelini su se sakupile pred župnim dvorom. Ulaze u crkvu sa svojim košaricama, u kojima su u svim bojama izmješane latice cvijeća.

Kako je tek crkva svečano okićena! Desno i lijevo od oltara i uz crkvene zidove prislonjene su zelene grane. Stupovi su ovijeni vijencima, a oltari su svi u cvijeću. Zvonar je danas upalio mnogo svijeća, a električna svjetla rasvijetlila su crkvu. U crkvi ima mnogo više svijeta, nego obično. Jedva da se još može naći koje mjesto za sjesti. Iz sakristije dolazi gospodin župnik. Pred njim idu ljudi u crvenim plaštevima. U ruci nose goruće svjetiljke. Zatim idu ministranti. Za današnju svečanost su obukli, preko crvenih suknjica, snježno bijele ministrantske košuljice.I misno odijelo g.župnika blješti i sja od zlatnog veziva. Još prije sv.Mise izvadi pokaznicu iz svetohraništa, koja je za taj blagdan ovita lijepim cvijetnim vijencem. Svećenik pokaznicom blagoslovi puk, i postavi je iznad svetohraništa, gdje stoji pod cijelom sv.Misom.Kor danas pjeva svečanu misu.

5. P r o c e s i j a :

Iza sv.Mise uzme gospodin župnik pokaznicu i nosi je

kroz cijelo mjesto. Četiri čovjeka u crvenim plaštevima nose nebo/nebnicu/baldahin/. To je krov, koji je izvezen zlatom i cvijećem. Pred procesijom ide poslužnik s križem, zatim djeca sa svojim zastavama, razna društva, glazba, crkveni pjevači i mnogi ministranti. Dvojica od njih neprestano naizmjence zvone malim zvoncima. Desno i lijevo uz nebo idu po dvije ili tri djevojčice u bjelini, koje nose ljiljane ili goruće svijeće. Pod nebom ide svećenik s Pokaznicom. Iza neba idu vjernici, Glazba svira po koju svetu pjesmu, onda pjevaju crkveni pjevači a straga se moli krunica. Male djevojčice u bjelini bacaju po putu iz svojih košarica cvjetne latice. Desno i lijevo na pločniku stoji mnoštvo naroda. Muškarci skidaju šešire, žene kleče i križaju se. Cijela povorka stiže do prvog oltara.

~~Pamti.~~ Pamti: Na Tijelovo nosi svećenik u procesiji u pokaznici Presveto Tijelo Isusovo. /Crtež: 44./

Kod oltara se pjeva i moli, a svećenik blagoslivlje. Od četvrtog se oltara cijela procesija vraća u crkvu, gdje svećenik još jednom blagoslivlje. Pokaznica se opet spremi u svetohranište i ophod je gotov. Jer na Tijelovo procesija obilazi oko velikog trga ili oko jednog bloka kuća, a zato se naziva i "ophod". Vi znate, da se na Tijelovo u ophodu nosi kroz grad Isus pod prilikama kruha. Procesija znači ophod.

6. Zašto je procesija?

Ljudi sad idu kući i moraju odstraniti granje, spremiti oltare, a ulice i trgove pomesti. No nitko ne mrmlja za taj posao. Svi to rado čine. Ali ne zbog toga što će za taj posao biti plaćeni. Za taj posao ne dobiju ni plaću, ni nagradu. Ima ljudi, koji se smiju i rugaju onima, koji ukrašuju svoje prozore i sudjeluju u procesiji. Usprkos tome, ljudi se ne daju odvratiti od toga, jer znaju, da je to za dragog Boga.

Zašto i vi idete s ophodom? Da se ljudi dive vašim bijelim haljinama i novim cipelama? Onda bi bilo bolje, da uopće ne idete. Odlučite, da ćete ići zato, da razveselite dragog Isusa, da mu zahvalite na ustanovi sv. Mise i sv. Pričesti, i jer hoće da ostane kod nas i što svake godine možemo slaviti taj lijepi blagdan.

Kod ophoda ćete Isusa osobito razveseliti, ako mirno i tiho idete i ne brbljate.

Pamti: Na Tijelovo mislimo na ustanovu sv. Mise i sv. Pričesti. Ići ćemo u procesiji tiho i pobožno.

Molit ćemo i pjevati ove.... pjesme....

Preporuča se, da se još slijedeće napiše na ploču, a djeca u bilježnicu: Djevojčice u bjelini neka dodju u.... Ostala djeca u...sati u.. Sveta Misa počinje u..../Na taj je dan obično drugi red sv. Misa. Na sramotu moramo reći, da u nekim krajevima na Tijelovo ima manje vjernika na sv. Misi, nego nedjeljom. Procesija ne može nadoknaditi sv. Misu.

Procesija traje od ...... do .....sati. Iza toga je još jedna sv.Misa.

DODATAK :

K o j i s e r u g a j u, b u d u k a ž nj e n i.

XXXIII. I S U S N A M A S L I N S K O J G O R I

1. Put na Maslinsku goru. 2.Smrtni strah. 3. Veliki Četvrtak. 4. Dijete i strah.

Slika: Na maslinskoj gori.

Dodatak: Po noći na groblje.

Kateheze o Isusovom životu mogu se stisnuti. Ako je bila kakva epidemija ili je Uskrs pao jako rano, onda se može ovo učiniti: Ili vjeroučitelj ide u crkvu i tuamači Križni put, ili tumači muku Isusovu u učionici uz veće sl slike. Tumačenje križnog puta u crkvi traje dobar sat, i ako nema više vremena za raspolaganje, onda se mora jako požuriti. Redovito će biti dosta vremena, da se muka obradi u više sati. No može se dogoditi, da vjeroučitelj mora skratiti gradivo ili zbog svoje bolesti, ili zbog bolesti djece. Ne će zbog toga biti veće štete, jer će se muka Isusova i u kasnijim godinama još točnije prolaziti. Osim toga većina djece zna pjevati pjesme križnog puta.

1. Put na maslinsku goru:

Mt.26,30-46. Mk. 14,26-42. Lk. 22, 39-46. Iv.18, 1 i 2.
Na posljednjoj se večeri Isus oprostio od svojih apostola; jer je on sigurno znao što ga čeka i da više nikada ne će moći tako u miru biti sa svojim apostolima. To ga je rastužilo. Iza večere su molili, zatim su ugasili svijetla, jer je bila noć. Onda su svi zajedno pošli kroz grad, izašli na gradska vrata, i preko stepenica spustili se u jednu dolinu, a odatle su pošli na jedno brdo, kamo se moglo otići za četvrt sata. Na putu je govorio Isus s apostolima o onom, što je bilo važno za budućnost. Učio ih je i opominjao, da budu medjusobno dobri. Stigli su do jednog velikog gospodarstva, koje se zvalo Getsemani, kojemu je pripadao i veliki vrt. Vrt je bio opasan zidom, vrata su bila otvorena, samo su u vrijeme sazrijevanja bila zatvorena. Tak ko se moglo nesmetano ući u vrt.

Isus nije htio sve apostole uvesti u vrt. Na ulazu ostavio je većinu apostola. Samo je trojicu poveo sa sobom. Nije to bio vrt, u kojem je bilo povrće i cvijeće, kakvi su naši vrtovi. To je bio voćnjak s drvećem, pod kojim se moglo hodati, a da se ništa ne ošteti. U tom su vrtu bile zasadjene same masline, i po tim se maslinama prozvala cijela gora: Maslinska gora. Nakon nekog vremena ostavio je Isus i ovu trojicu, i podje sam još jedan komad dalje.

Pamti: Iza posljednje večere išao je Isus s apostolima na Maslinsku goru.

2. Smrtni strah:

Tu ga uhvati strašna žalost. Bila je noć i samo je mjesec gdjegdje prodirao kroz granje i osvjetljivao stare masline, koje su pri mjesečini izgledale kao sablasti. Takve sablasti šuljale su se dušom Isusovom. On je vido pogreške i grijehe , počevši od Adama i Eve. Vidio je pogreške i grijehe, koji će se počiniti do konca svijeta. Nisu ga toliko bolili grijesi, koje su ljudi počinili iz neznanja ili zablude, mnogo su ga više bolili oni grijesi, iza kojih se skrivala nutarnja zloća, namjerna, slobodna volja učini-

ti baš ono, što se spoznalo, kao zlo. Pri tom je Isus i to vidio, kako će mnogi ljudi ,unatoč njegove muke i smrti, doći u pakao. Isus je vidio i koje će muke trpjeti :kako će ga vojnici šibama udarati,da će mu koža pucati, kako će mu trnje zabiti u glavu i kako će mu napokon velikim čavlima probiti ruke i noge. Drago moje dijete! Kad netko sve to pred sobom gleda, onda nije čudo da mu postane tako vruće da s njega curi znoj. Ali kod Isusa je bilo još gorje. Strah mu je istjerao krv, i to tako mnogo, da je u kapljicama padala na zemlju. U tom smrtnom strahu zvao je Isus: "Oče nebeski, molim te, učini, da ne moram toliko trpjeti. Ti možeš i na drugi način očistiti ljude od grijeha. Ali, neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš." Tada ga je Otac nebeski utješio. Možda ovako: Bog je svome Sinu Isusu pokazao, da samo On može ljudima zaslužiti nebo. Možda mu je Bog pokazao mnoge ljude, koji će po njegovoj muci, doći u nebo. Možda mu je pokazao mnoge ljude, koji će samo po zaslugama njegove muke, moći na zemlji uzeti na se mnoge napore i muke, i tako učiniti mnogo dobra. I tada se Isus smirio i čvrsto odlučio, da će na se uzeti sve velike muke.

Pamti: Muka je Isusova započela na maslinskoj gori.

V e l i k i Č e t v r t a k :

Ovaj je smrtni strah morao Isus pretrpjeti u noći jednog četvrtka. Za spomen na to zvoni svakog četvrtka iza pozdravljenja još jedno zvono, i sjeća nas na smrtni strah dragog Isusa.

Pamti: Na smrtni strah Isusov mislimo u četvrtak pred Uskrs. Zove se veliki Četvrtak.

Za uspomenu na Isusov smrtni strah, zvoni iza pozdravljenja jedno veliko zvono.

4. D i j e t e i s t r a h :

Velika su muka za djecu, sve vrste straha, koje često moraju proživjeti. Djeca još ne razumiju nutarnju povezanost i bit stvari. Kod mnogih je roditelja, strah sredstvo za odgoj i da ih očuvaju od nesreće. Na pr. strah pred vatrom, nožem, vilicom, škarama, svijetlom... Sve je to djetetu vruće i ono se toga boji. Kad dijete nauči ispravno upotrebljavati te stvari, onda zna, da one samo onda škode, ako ih se ispravno ne upotrijebi. Zatim dolaze stvari,kojih se dijete boji: susjedov pas, auto na ulici, stranac, često i strah od roditelja, od sučenika i učitelja. Dogodi se da po koji strah ostane od djetinjstva do smrti. Strah pred mrakom, od groblja, od sablasti, ostaje obično, kad se dijete nečega uplaši. Svako je dijete već nešto zla počinilo i doživjelo. Kako ga je iza tog djela mučio strah: hoće li ga uhvatiti ili pronaći, i kakvu će kaznu

dobiti. Zato je potrebno, da djecu već sada ,dok se na njih može utjecati, upozorimo na to stanje. Gdjekoji si strah sami prouzročimo, i zato se možemo i sami od njega čuvati. Kad smo na pr. dobri i ništa ne skrivimo, onda si uštedimo strah, da će nas uloviti i da ćemo biti kažnjeni. /Klasićni primjer za to su Adam i Eva./ Ako je dijete dobro prema svojim drugovima i ne prkosi im, onda ih se ne treba bojati. Kad uči, onda se u školi ne treba bojati. Mirna savjest, dobar jastuk. Djecu treba upozoriti, da si mnogo toga umišljamo i predočujemo, što i ne postoji.

Mastu osobito upale pripovijesti o sablastima. Još se dobro sjećam iz svog djetinjstva, kako smo za ljetnih večeri sjedili pred kućom i pripovijedali jezovite priće o sablastima. A kad se smračilo, onda većina nije smjela ići sama kući. Iza jedne takve jezovite večeri, probudio sam se noću. U sobu je sjala mjesečina. Ali, što je ono tamo u uglu iza vrata? Debelo, nezgrapno i bijelo, kao kakva sablast. U strahu sam glasno vikao za pomoć, dok nisu kroz predsoblje u spavaću sobu čuli moji roditelji,i otac došao da me spasi. Kad je upalio svijetlo, bilaje to košara s rubljem, preko koje je visio jedan komad rublja. Svatko znade takve priče o sablastima pripovijedati, ali treba i upozoriti djecu, da su sablasti izmišljene.

Imam li mirnu savjest, to jest, kad smo svijesni, da nismo ništa zla počinili, onda se ne trebamo ničega bojati pa ni smrti, jer je Bog u našoj duši i pomaže nam. I Andjeo Čuvar je uvijek uz nas i ništa nam se ne može dogoditi. Osim toga kad se bojimo, onda treba i moliti.

Molitva: O dobri Isuse, koji si iz ljubavi prema ljudima podnio tako veliki strah i krvlju se znojio, udijeli mi milostivo, da se i ja, u svakom strahu i nevolji,predam u tvoju svetu volju, da pobožno molim i u svakoj trpnji zadobijem nebesku utjehu. Amen.

DODATAK :

Po noći na groblje:

Kao dječak pratio sam jednom o ponoći našeg župnika k bolesniku. Morao sam proći sam kroz groblje, da stignem u crkvu i pripravim sve potrebno. Bilo je jezovito.

Prtio sam dubok snijeg i išao prema crkvi. Seoska je ulica bila mrtva i pusta. Pod nogama je škripao snijeg, a mjesec se skrivao iza oblaka i širio ulicom mračno, sablasno svijetlo. Zašao sam u školu po crkvene ključeve, a onda sam zaokrenuo prema groblju. U sredini je groblja stajala naša crkva.Nisam se bojao mrtvaca, osim jednoga. Bio je to gostioničar Winter. S njime sam u svoje vrijeme bio na ratnoj nozi. On je osobito uživao, da me povuče za kose ili nategne uši, a ja sam mu opet pripravio nekoliko nepodopština. Djaci upravo love priliku, da nešto spreme. Sad je gostioničar Winter ležao na groblju, i to upravo

na prolazu, Kad sam pokraj njegovoga groba prolazio, uvijek me spopao tjeskoban osjećaj: sad će turiti svoju nogu iz groba i udariti me u leđa, da ću pasti na nos. O ponoći porastao je taj osjećaj straha, i ništa nije pomoglo, što sam se hrabrio i sam sebi govorio: Winter se ne će usuditi pružiti nogu iz toplog groba u tu zimu, ta on je toliko patio od kostobolje. U tim sam mislima išao najprije posve tiho i plašljivo, a kad sam došao u blizinu njegovoga groba, protrčao sam u galopu. Pri tom sam se uvijek sjetio i moje bake, koja je također bila pokopana uz put, i koje mi je za života tisuću puta rekla:"Dječače, ne stupaj tako, znaš da imam strašnu glavobolju."

Tek mi je u crkvi bilo lakše, jer je za kratko vrijeme došao i gospodin župnik.

Iz " Seoski dječak" od Pavla Keller

XXXIV. M U K A I S U S O V A. O D V R A T N O S T O D G R I J E H A.

1. Isus uhvaćen. 2. Mučen pod Poncijem pilatom. 3.Odvratnost od grijeha.

Slika: Bičevanje ili krunjenje.

Tekst za naučiti: Mučen pod Poncijem Pilatom.

Crtež: Mučila /br. 45./

Dodatak: Sveta Brigita.

1. I S U S U H V A Ć E N :

Mt. 26,45-47. Mk. 14,43-54. Lk.22,47-54. Iv.18,3-12.

Pošto je Isus neko vrijeme molio, vratio se opet k apostolima. Tada se vidjelo svijetlo od bakalja i fenjera. To se svijetlo naglo približavalo. Čula se i zveka oružja. Bili su to vojnici, koje je vodio jedan apostol. Izašli su da uhvate Isusa. Isus se nije morao dati uhvatiti. Mogao je po noći lako pobjeći kroz drveće, i nitko ga ne bi našao. Ali On se htio dati uhvatiti, za nas ljude.

Apostoli su ga htjeli braniti. Nisu htjeli dati da Isusa uhvate. Ali, kada su i njih htjeli uhvatiti, pobjegli su i sakrili se u šumu. Vojnici su se bojali Isusa, jer su znali kolika je čudesa Isus činio. Da je Isus htio, svi bi oni u trenu nestali, ili bi se okamenili. Isus se nije ni malo opirao. Dao je da ga svežu. Vojnici su ga vukli na užetu, kao zločinca.

Pamti: Isusa su uhvatili na maslinskoj gori.

2. M u č e n pod p o n c i j e m P i l a t o m :

Isusa bičuju. Mt. 27,1-5. 11-14 i 26. Mk. 15,1-5 i 15 Lk. 23, 1-5 i 16. Iv. 18, 28-38, 19,1.

I

Isusa krune trnovom krunom. Mt.27,27-30. Mk. 15,16-19 Iv. 19, 2-3.

To se je dogodilo možda oko ponoći. Svuda je bila tišina i tako su Isusa neprimjetno doveli u grad. U gradu su ga odveli jednom čovjeku, upravitelju cijele zemlje. Njegovo ime znate iz jedne molitve: Mučen pod Poncijem Pilatom. /Napisati na ploču/. Poncije Pilat je bio gospodar cijele zemlje i mogao je svakoga, koji je nešto zla počinio, da osudi na smrt. Ovom su čovjeku Židovi i zločesti ljudi lagali, da je Isus zao čovjek. Poncije Pilat nije još ništa zla o Isusu čuo, a da ga ostave na miru, zapovijedi, da Isusa bičuju. Šibama i remenjem su ga udarali tako jako i tako dugo po goloj koži, dok je nisu izderali i tijelo bilo puno rana. Surovim vojnicima to još nije bilo dosta. Iz trnja su spleli vijenac,krunu i postavili je Isusu na glavu i utisnuli je štapovima u glavu, tako, da se veliko trnje zabolo u glavu i prouzročilo strašne boli. Kako boli kad se porežemo, ili ubodemo u iglu ili trn, odmah krv teče. Kod Isusa je bilo mnogo trnja, koje mu se zabolo u meso. K tomu su ga još i tukli i smijali mu se, pljuvali na njega i rugali mu se.

Napisati: Isusa su bičevali i trnjem krunili.

3. O d v r a t n o s t o d g r i j e h a :

Pomislite djeco, kolike je boli morao pretrpjeti Isus, a sve samo radi naših grijeha. Medju tim grijesima, nisu samo grijesi velikih ljudi, već i grijesi djece, ne samo druge djece, nego i vaši grijesi, grijesi svakog pojedinog. Vaš neposluh, vaše zanemarivanje molitve, vaša oblizavost, vaša laž, vaša srdžba. Djeco, pomislite, kako mora da je grijeh strašan, kad je Isus, radi grijeha, morao toliko trpjeti.

Molit ćemo sada dragog Isusa za oproštenja i obećati mu, da ćemo u buduće biti bolji. Govorite za mnom: Dragi Isuse, Ti si toliko trpio. Naši su grijesi tome krivi. I moji grijesi. Žao mi je, što sam ti prouzročio tolike boli. Da barem nisam sagriješio! Oprosti mi. Ja ću se popraviti i ne ću više griješiti!

Ako ima vremena, riši mučila,bič,trnovu krunu..

DODATAK :

S v. B r i g i t a :

Bila je jednom mala djevojčica. Bila je kraljevska kći. Kad joj je bilo devet godina, slušala je jednu propovijed o muci Isusovoj. Ta ju je propovijed duboko dirnula. Cijelu noć iza toga, proklečala je plačući i drhćući od zime, pred križem i činilo joj se, da čuje glas Raspetoga:"Gledaj, kako sam izranjen!" Od užasa poviče ona:"Gospodine,tko

ti je to učinio?" Čula je odgovor: "Ljudski grijesi su to me krivi!" "Strašan grijeh!", reče plačući Brigita. Iz iz ljubavi prema Isusu ne ću više učiniti ni jedan grijeh."
Održala je obećanje. Kad joj je došla želja, da bude zločesta, pogledala je na križ i tako nije nikada teško s sagriješila. Postala je sveta Brigita i sada je u nebu kod dragog Boga.

XXXV. I S U S N O S I T E Š K I K R I Ž .

1. Isus nosi teški križ. 2. Dijete i tudje boli.
Slika: Isus nosi križ.

Dodatak: Varalica iz samilosti. Zauzmite se za životinje! Sveti Kolumban i životinje.

1. I s u s n o s i t e s k i k r i ž :

Mt.27,22-26. Mk. 15, 13-15. Lk.23,20-24. Iv. 19,4-16.
Kad su vojnici dragog Isusa okrunili i narugali mu se, napravili su od teskih greda križ. Grede su bile oko 10 cm. debele /pokazati/ i možda oko 30 cm široke. Svaka je greda bila nekoliko metara duga. Vi znate, kako vam je teško, kad majci donesete samo jedan naramak drva. Križ je bio po prilici težak kao drvo, kojega jaki čovjek jedva može nositi. Ovaj su križ položili Isusu na ramena. Isus je morao sam donijeti križ na mjesto, gdje će ga raspeti. Kako je bolan bio taj put za dragog Isusa. Njegova su leđa bila puna rana, a teški uglati križ ga je pritiskao k zemlji. Isus je bio iscrpljen i izmoren. Promislite samo, cijelu noć nije spavao. Na maslinskoj je gori podnio strašan smrtni strah. Kad su ga uhvatili, vukli su ga od jedne vlasti do druge. Tukli su ga i rugali mu se. Iza posljednje večere nije ništa jeo, a sad je bio petak po podne. Sada je morao još nositi i križ. Nije onda čudo, da mu je kriz bio pretežak. I tako je pao zajedno s križem. Možda je pao preko jednog kamena, ili mu je pozlilo. Nitko nije Isusu pomogao, nitko nije bio uz njega. Konačno mu je jedan jedini čovjek komadić puta pomogao nositi križ.
Napisati: Isus je za nas nosio teški križ.

2. D i j e t e i b o l i d r u g i h :

U povorci, koja je išla s Isusom na Kalvariju, bilo je sigurno i djece. Možda je nekima od njih bilo žao Isusa. Ali nigdje ne stoji, da je koje dijete pomoglo Isusu. Znamo, da mu je pomogao jedan čovjek i jedna žena.
Djeca su upravo često "okrutna" sa svojim drugovima i s drugim ljudima. Često si toga nisu svjesna, i zato ih se mora na to dosta rano upozoriti. Ima djece, koja uživa-

ju, kad mogu druge dražiti i ljutiti. Da dječaci draškaju djevojčice, nije ništa novo, i tako će i ostati. Ali da djevojčice štipaju i čupaju za kose dječake, da dječaci draže i tuku manje i slabije dječake, to nije lijepo. Svaki put se kod tog sjetim jedne djevojčice, Kristine. Bila je uvijek dobra, pa i onda kad su je drugi dražili, zadirkivali je. Činila je drugima samo dobro, i kad su joj zločesti dječaci nešto na žao učinili, nije se namrštila i mrmljala, niti im uzvratila. Sve je svoje boli snosila hrabro i mirno. Bila je kao mala svetica i zato je lijep uzor svoj djeci. No nije dosta, da djeca budu samo dobra i da snose svoje boli i trpnje. Djecu treba privikavati, da ne smiju drugima prkositi, i da im ne smiju činiti zlo. No ni to nije dosta, treba ih učiti, kako će drugima olakšati boli. Često mogu djeca najlakše doprinijeti, da ilaksaju boli i odraslim ljudima. Sigurno vam je poznata ona pripovijest, kako je dijete svojim veselim, bezbrižnim smiješkom spasilo jednog čovjeka od samoubojstva. Koliko se toga može postići, kad se djecu svijesno odgoji za taj apostolat dječje pomoći. U prvom su redu pozvani na to roditelji, da svoju djecu odgoje, da pomažu i imaju osjećaja za bližnjega. Ali, tko to danas radi? Djeca se danas odgajaju u egoizmu, a ono, što se danas djeci propovijeda, jest mržnja. Uspostavio sam nažalost, da stranačarska mržnja vlada već u najnižim odjeljenjima. Nigdje danas nema razumijevanja za bijedu bližnjega.

Vjeroučitelj mora na vjeronaučnoj pouci, već u prvoj godini, zahvatiti to pitanje i djelovati na meku, djetinju dušu, da se medjusobno podnose /vidi u I.dijelu kateheze/, da jedno drugom i poamže. Siromašnima, neka dadu od svoje užine. Neka pomognu onima, koji ne znaju izraditi svoje zadaće.

Na ulici neka sve ljude prijazno pozdrave. Neka pitaju roditelje, što im mogu pomoći, pomesti majci, oprati, izribati, donijeti ugljena, drva, vode i t.d.

Djecu treba učiti, da ne smiju svojim orditeljima zadavati brige. Onda ne će biti ni teret ni užas svojih predpostavljenih i države.

Djeca moraju biti veselje i ponos svima. A to će biti samo onda, ako ih se već u najranijoj mladosti privikne da čine žrtvice i drugima pomažu.

DODATAK :

V a r a l i c a i z s a m i l o s t i :

U jednom je gradu išao jedan dječak od kuće do kuće, zvonio na kućnim vratima i nudio cvijeće na prodaju. Nabrao je cvijeće izvan grada na neobradjenoj močvarnoj livadi. Bile su to perunike.

Dječak je imao ruku zavijenu i u crnoj petlji i pred svakim se vratima tužio, da je slomio kost, a kod kuće, da ima bolesnu majku i oca, koji nema posla i mnogo braće,

Dječak se ženama smilio, pa su kupovale cvijeće ili ga darivale novcem.

Jedamput je jednom čovjeku bio sumljiv. Pošao je za njim. U jednoj ga je osamljenoj ulici počeo ispitivati i reče mu: "Ja tebi ne vjerujem", odveže zavoj. "Daj da vidim tvoju ruku!"

Ulovljeni dječak prestrašeno pogleda čovjeka i pobjegne. No ta ulica nije imala izlaza. U nevolji uleti u jedno dvorište i sakrije se u mrak iza vrata.

Progonitelj me poviče u vežu: "Izadji, ili ću ići na policiju!"

Dječaj je razmišljao, što je gore, priznati istinu, ili se sakrivati pred milicijom. Skine zavoj, složi i turi u džep. Cvijeće ostavi iza vratiju i tako izadje.

Na izlazu iz ulice, čekao ga je čovjek. Pričinjao se kao da ne pozna dječaka i pustio je, da nesmetano prodje pokraj njega. Najednom se dječak okrene, pristupi čovjeku i reče: "Gospodine, samo da znate, nemam zlu savjest iako je moja ruka zdrava i moji roditelji nisu bolesni i bez posla. Ja ne trebam taj novac za sebe. Imam jednog druga, njegov se je otac unesrećio. Vlak mu je pregazio obje noge. Govori se, da je sam kriv, jer je htio da skoči u vlak. I sada su oni siromašni.

Stranac kimne zadovoljno glavom i reče: "Vjerujem, ti no pusti tu varku. Budeš li ženama govorio istinu, ne će ti one manje cvijeća otkupiti!" Izvuče novčarku i pruži dječaku jedan srebrnjak i otidje.

Dječak je gledao za čovjekom i odobravao mu je. Prodavao je i dalje perunike, koje je ostavio iza vratiju, i još mnoge druge kitice cvijeća, uz nešto više truda, ali zato s mirnijom savjesti.

Zauzmite se za životinje:

Zauzmite se za životinje, kad vidite da ih se muči. Podnesite, ako vam se stoga rugaju i grde vas. Mnogi će u srcu uz vas pristajati i bit će vam zahvalni, što ste imali toliko srčanosti, da pomognete onima, koji su slabi i koji si ne mogu pomoći.

Svijest, da ste se zauzili za nešta dobra, bit će vam najljepša nagrada.

Sv. Kolumban i životinje:

Chagnoald, sluga sv.Kolumbana pripovijeda o svecu. To nije legenda, nego istiniti dogadjaj. Na njegov su zov doletjele ptice i sjele mu povjerljivo na ramena. Tako ih je zamamljivo i slatko zvao, da mu se nisu mogle oprijeti. Jedna mu je vjeverica bila osobito odana. Najradije se zavukla u široke rukave njegovog habita /odijelo redovnika/. Chognoald je često svojim očima vidio, kako, čim sve-

tac pozove, odmah skoča s drveta i uvuče se u njegov rukav kao u kakvo gnijezdo.

Stonner: "Njemački sveci ranijeg doba"

XXXVI. I S U S U M I R E N A K R I Ž U.

1. Na Kalvariji. 2. Isus na križu. 3. Petak. 4. Časti križ! 5. Kako i mi otpustamo.

Slika: Isus na križu.

Tekst, koji treba naučiti: Raspet, umro i pokopan. Klanjamo Ti se, Kriste,...

Dodatak: Bolesno dijete.

1. N a K a l v a r i j i :

Umoran, s velikim križem, stigao je Isus konačno na Kalvariju. Tu je naime, imao biti raspet.

U mnogim krajevima ima takvih kalvarija. Upozori na to djecu. Ime napisati na ploču.

To je brdo bilo u blizini grada Jeruzalema. Kad je povorka stigla na Kalvariju, polože vojnici križ na zemlju. Onda strgnu Isusu odijelo. Možete si misliti, kako ga je to boljelo. Kad imamo otvorenu ranu, i moramo s nje skinuti zavoj, to nije lako. Tako je, kao da je zavoj prirasao uz meso. Većinom se rana opet otvori, a to strasno boli i peče.

Spasiteljevo je tijelo bilo puno rana, a surovi su mu vojnici bez obzira strgli odijelo. Kako su rane iznova krvarile i kao su ga pekle.

2. I s u s n a k r i ž u :

Isusa razapinju: Mt. 27,33-36. Mk. 15,23-27. Lk. 23,33-34 Iv. 19,30.

Sad su položili Isusa na križ i započeli strašan posao. Probili su mu ruke i noge šiljastim čavlima /po prilici 13cm. dugi/ i zabili duboko u drvo.

Vi ste se već sigurno porezali. Zar ne, koliko je krvi isteklo. Majka je brzo dotrčala i zaustavila krv. K Isusu nije došao nitko, nitko mu nije zaustavio krv. A tek boli, koje je trpio! Sigurno je uzdisao i jecao. No ipak je sve strpljivo podnio za naše grijehe. Tako je dobar Isus. Drugi su vojnici za to vrijeme iskopali jamu, po prilici tako/ tričetvr m / duboku. U tu su jamu postavili donji dio križa. Križ su prije toga morali osoviti. Gledajte ovako! /pokazati možda s križem, koji visi na zidu/. Kad su križ osovili, zadali su Spasitelju opet nove boli. Najprije je na križu ležao, ali sad je cijela težina tijela visila na probijenim rukama. Više je sati morao Isus tako visiti. Iz rana je neprestano tekla krv, tako je Isus bivao sve slabiji. Kad je bilo oko tri sata popodne, sunce je postalo cr-

veno kao krv, i sasvim se je izgubilo tako, da je nastala tama. Ljudi su stajali oko križa i postalo im je tjeskobno. Tad poviče Isus jakim glasom:"Svršeno je!",to znači, otkupio sam ljude od grijena. Sad Isus nakloni glavu i izdahne. U tom se času čulo strahovito jecanje i jaukanje, kao je da ranjen kakav div. Gora se Kalvarija tresla. Nastao je potres. Većina je ljudi od straha pobjegla. Kod križa su ostali samo vojnici.

Napisati: Isus je bio u petak pred Uskrs, raspet na križ. Isus je umro u tri sata poslije podne.

3. P e t a k :

Sve se to dogodilo u jedan petak. Isus je umro u jedan petak oko tri sata poslije podne. Svake godine u petak pred Uskrs mislimo na gorku muku i smrt Spasiteljevu. Taj petak nazivamo Veliki Petak./Na plocu!/ Da kršćani preko godine ne zaborave na smrt Isusovu, zato zvoni svaki petak /većinom oko tri sata/ veliko zvono. Zapovijed o postu.

Uvježbati: Isus je bi raspet, umro je i bio pokopan.
/ Raspet, umro i pokopan./

4. Č a s t i k r i ž :

U spomen na to, što je Isus svojim križem otkupio svijet, nalaze se križevi u crkvama, kućama i na putovima. Kad negdje vidite križ, onda mislite na smrt Isusovu, i zahvalite mu, što je za nas na križu umro. Možete to učiniti i lijepom malom molitvom: Klanjamo Ti se, Gospodine Isuse Kriste, i blagoslivljamo Te, jer si svojim svetimkrižem otkupio svijet.

5. K a k o i m i o t p u š t a m o :

Draga djeco,sad ste proživjeli sve, što je dargi Isus za nas pretrpio. Pretrpio je mnoge, mnoge boli. Ali nije trpio zbog sebe, ta On nije ništa skrivio. Bio je svet i dobar,a osim toga, bio je i Sin Božji, kojemu bi u nebu bilo tako lijepo. Sve je to trpio iz ljubavi prema nama ljudima.

Gledajte našu lijepu sliku s križem. Dragi Isus visi prikovan na križu. Kome se za ljubav dao prikovati? Vaš otac i majka sigurno vas vole. Pitajte ih, bili se oni dali ovako raspeti za vas? Što mislite? Tko nas dakle voli više od oca i majke? Koga dakle moramo i mi najviše voliti?

Ta jesmo li mi ljudi učinili Isusu toliko dobra, da nas je toliko volio?Ako su si dva čovjeka, ili dva djeteta medjusobno dobra, onda će rado jedan za drugoga štogod i pretrpjeti ili se jedan za drugoga zauzeti.Ali mi smo ljudi svi zajedno Isusa samo pogrdjivali i vrijedjali. Je li to istina? Čime? Našim grijesima.

Ako Drago nadjene Martinu /.....izaberi./rugro ime ili

mu se ruga, hoće li se Martin tome veseliti? Zato Dragi dati užinu? Ne!

Pazite sad! Isus je najprije tolike bolesnike izliječio, pripovijedao im tolike lijepe pripovijesti, a ljudi su bili nezahvalni, dapače su ubili Isusa, a Isus im je oprostio.

Tako treba da i vi oprostite drugima, kad vas ražalostе. Tako bi morao i Martin Draganu oprostiti. Zar ne, djeco, to nije lako. Zato molimo dragog Isusa: "Dragi Isuse, Ti si oprostio zločestim ljudima i bio si im opet dobar. I ja ću oprostiti zločestoj djeci, kad mi učini šta na žao. Pomozi mi! Amen."

Ako ima vremena nariši mučila: čavle, čekić, kliješta, ljestve, kocke, odijelo krvlju poškropljeno, tri križa.

DODATAK :

B o l e s n o d i j e t e :

Bolesna su djeca često jako dosadna, upravo nesnosna. Njihovi roditelji moraju svašta pretrpjeti. Druga su djeca naprotiv, u svojoj bolesti mirna i strpljiva i uzimaju svaki lijek, makar kako bio gorak. Većinom su samo razmažena djeca u svojoj bolesti nepodnosiva, i roditelji, koji nisu svoju djecu dobro odgojili, budu, za vrijeme bolesti svoje djece, na taj način kažnjeni. Konačno je to Božja stvar. Vjeroučitelj ima ovdje zadaću, da utječe na volju djeteta, da tako učini život snosljivim i smanji roditeljima brige. Sjećam se dobro, kako su mi roditelji jednog bolesnog djeteta bili jako zahvalni, što je bio strpljiv u svojoj bolesti i često rekao: "Velečasni mi je rekao, da ne jaučem i da mirno uzimam lijek." Bio je inače jako nestašan dječak, a kasnije je umro.

Kad sam bio još posve mali dječak, često su me jako trgala uha. Kojiput cijele sate i ni jedno mi sredstvo nije pomoglo. Kojiput su boli bile tako velike, da sam od boli morao plakati, pa i vikati. Kad mi je bilo jako zlo, uzela me je moja dobra majka u naručaj i odnijela u crkvu pred križ i rekla: "Gledaj, kolike je boli trpio dragi Bog. Pribili su ga na križ i od boli je umro. Ove su boli bile mnogo veće od tvojih i Isus ih je sve uzeo na se, samo radi nas." Tada sam stisnuo zube i čvrsto zatvorio usta, samo da ne izađe više ni jedan glas. Djeco, tako treba da i vi činite. Da li vam to koristi kad plačete ili čak i vičete? Hoće li boli biti lakše? Ili, ako se upravo nepodnosivo vladate? Pogledajte i vi dragog Isusa na križu i stisnite zube, pa bile boli upravo neizdržive, i recite sami sebi: "Dragi Bože, Ti si mi poslao ove boli. Nije lako, ali ću ipak nastojati da ne budem nepodnosiv, da svojim roditeljima ne povećam križ. Ne ću jaukati, bit ću strpljiv i piti ću gorgi lijek. Dragi Isuse, Ti si pomogao mnogim bolesnicima. Imali su teže bolesti, nego ja. Ti si ih ozdravio. Molim Te, pomozi i meni i ozdravi me!

Upozori djecu, da gledajući muku Isusovu, treba da i oni strpljivo podnose boli, koje im drugi hotimice ili nehotice nanose.

XXXVII. P O K O P A N, S A Š A O NAD P A K A O

1. Isusov ukop. 2. Predpakao. 3. Isus u predpaklu.
Tekst, koji treba naučiti: Pokopan, sašao nad pakao.

1. I s u s o v u k o p :

Mt. 27,57-61. Mk. 15.42-47. Lk. 23,50-56. Iv. 19,31-42. Isus je umro u jedan petak oko tri sata popodne. To znači: oko tri sata popodne odijelila se Isusova duša od tijela.

Uvečer istoga dana došli su pobožni ljudi - bili su to Isusovi znanci - prislonili su ljestve na križ, izvadili velike čavle, i skinuli tijelo Isusovo s križa. Tijelo je bilo krvavo. Spužvama su oprali tijelo i zamotali u platno, položili na nosila i prenijeli u grob.

U našim se krajevima mrtvaci moraju pokapati na groblju. Za vrijeme rata je bilo drugačije. Tad su mrtvace pokapali na istom mjestu, gdje su pali ili umrli. Na pr. u V...borili su se više dana. Jedan je vojnik bio ubijen usred trga. Istom kad je prestala borba, došli su vojnici s lopatama. Nekoliko metara od mrtvaca stajao je nedovršen bunker. U njega su skotrljali mrtvaca i nabacali na njega zemlju. Nije bilo vremena, da ga se odnese na groblje. Tamo u bunkeru leži sigurno još i danas. No to su kod nas iznimni slučajevi.

U židovskoj se zemlji svaki mogao dati pokopati tamo, gdje je htio. Siromašni su se stranci pokapali na groblju. Bogataši su imali vrtove i u tim su vrtovima gradili grobnice, ili su dali isklesati grob u stijenu.

Naći će se, no rijetko, da djeca ne će znati šta je grobnica. Onda je treba opisati.

Jedan je Isusov znanac imao takvu grobnicu, koja je još bila prazna. U tu su grobnicu odnijeli Isusovo tijelo. Kad su tijelo polagali u grob, bila je prisutna i Majka Isusova. Još su neko vrijeme molili, a onda su se udaljili. A da nitko nepozvan ne može ući, navalili su na grob veliki kamen i otišli.

Pamti: Mrtvo tijelo Isusovo položili su još u petak u grob.

2. P r e d p a k a o :

Kratko vrijeme iza toga poslali su Isusovi neprijatelji vojnike na grob, koji su morali paziti, da nitko ne otvori grob. Ova je straža morala dan i noć stajati na grobu. Nisu bili neprestano isti vojnici. Izmjenjivali su se.

I kod našeg svetog groba stoje takvi vojnici. Oni su samo za sjećanje. Izrezbareni su iz drveta, imaju oklop i kacigu, a naslanjaju se na koplje.

Tijelo je ležalo u grobu. U petak oko tri sata odijelila se duša od tijela. Gdje je bila duša? U nebu nije bila. U vjerovanju kažemo: umro i pokopan, xxxxxxx sašao nad pakao. Znači li to, da je Isus došao u pakao, gdje su zli ljudi i djavli? Da li je Isus, tako nesto učinio? Sigurno ne. Isus je zaslužio da odmah bude primljen u nebo.

Vi se sječate, šta smo učili o Adamu i Evi. Za kaznu za njihov prvi grijeh, zatvorio je Bog nebo. To smo i crtali. Od onda, kad su Adam i Eva sagriješili, pa do vremena, kad je Isus uzašao na nebo i otvorio nebo, nitko nije mogao doći u nebo. Kamo je došao onaj tko je prije Isusa, umro u teškom grijehu? U pakao. Kamo je došao onaj, tko je prije Isusa, umro s malim grijehom na duši? U čistilište. Kamo su došle duše onih, koji su bili dobri? Jesu li te duše došle u pakao ili u čistilište? Ne. Te duše nisu mogle ostati ni u čistilištu. Morao je dragi Bog za te duše stvoriti posebno mjesto gdje su čekale, da budu puštene u nebo. Dakle, trebalo je jedno mjesto, jedno nebesko predvorje. Tamo dobre duše nisu morale trpjeti, bile su sretne i zadovoljne. Ali se to mjesto nikako nije moglo usporediti s pravim nebom. U tom nebeskom predvorju, bilo je već mnogo ljudi. Znamo za Adama i Evu i za Abela. Tom nebeskom predvorju kažemo: predpakao /Na ploču: predpakao./. Pod tim razumjevamo nebesko predvorje, u kom su dobri ljudi morali čekati, da se otvori nebo. U vjerovanju kažemo malo drugačije: Sašao nad pakao =predpakao. /Naučiti i ponavljati./

3. I s u s/u p r e d p a k l u

Duše su se u predpaklu mogle vidjeti. Kako to može biti, to ne zanamo. Predstavimo si sada, kako je Isus došao onima, koji su njega već dugo čekali. Koliko je to bilo veselje! Možemo si to lako predstaviti. Kako se jako veselite kad vam majka ili otac svake godine za Božić kažu: "Ovdje je bio Isus, gledaj šta ti je donio!"

XXXVIII. U S K R S N U Ć E I S U S O V O.

1. Duša se i tijelo opet sjedinjuju. 2. Preobraženo tijelo. 3. Dogadjaji u grobu. 4. I mi ćemo jednom uskrsnuti.

Tekst, koji treba naučiti: Treći dan uskrsnuo od mrtvih Vjerujem u uskrsnuće tijela. Od onud će doći suditi žive ..

Slika: Uskrsnuće.

1. D u š a se i t i j e l o opet s j e d i n j u j u

Mt. 28,1-15. Mk. 16,1-11. Lk. 24,1-10. Iv. 20,1-10.

Isus je bio raspet i pokopan u petak prije Uskrsa. Pe-

tak je bio prvi dan, kad je Isus ležao u grobu. I cijelu je subotu bio Isus u grobu. To je bio drugi dan, kako je Isus ležao u grobu. A treći dan,u nedjelju,ujutro, čim je počelo svitati, došla je duša Isusova iz predpakla i sjedinila se s tijelom. Tijelo je po tom oživjelo. Srce je opet počelo kucati. Isus se opet mogao micati i kretati. Jer se sve to dogodilo treći dan iza njegove smrti, zato molimo: Isus je treći dan uskrsnuo od mrtvih /Napisati./

2. P r e o b r a ž e n o   t i j e l o :

Prije nego što su Isusa položili u grob, tijelo su mu oprali njegovi znanci. Pri tom su vidjeli kako je jako izranjen. Skoro ni jedno mjesto na tijelu, nije bilo neozlijedjeno.Svuda su bili tragovi šiba i bičeva, a na glavi strašne rane od trnove krune.Ali sve te rane iza uskrsnuća nisu više krvarile i nisu ga boljele. I pet velikih rana / na rukama, nogama i prsima/ bile su zarasle. Samo ih se jasno vidjelo. A tijelo Isusovo bilo je potpuno preobraženo. Nije više bilo kao naše tijelo, koje je vezeno uz mjesto i nije više osjećalo težine. Za tijelo Isusovo nije bilo više nikakvih zapreka, moglo je proći kroz sve, pa i kroz kamen. Tako je lako Isus izašao iz svoga groba, i zato vojnici nisu primjetili, da je Isus uskrsnuo od mrtvih. Stajali su pred grobom, kao da Isus još leži u grobu, kao dan prije u subotu.

Pamti: Iza uskrsnuća bila je tijelo Isusovo preobraženo.

3. D o g a d j a j i   k o d   g r o b a :

Medjutim je dragi Bog poslao jednog andjela s nalogom, da odvali kamen s otvora groba, da ljudi vide, da je grob prazan. Kad je andjeo odvalio kamen s groba, nastao je jaki potres, tako, da su vojnici i stražari popadali xxxxxxx od straha. Vojnici su se još više uplašili, kad su vidjeli,da kamen više nije na grobu, i da platno u grobu ne leži više onako, kao je ležalo kod ukopa. Od straha su pobjegli. Žurili su svojim poglavarima i pripovijedali im, šta se dogodilo, da ih nitko ne može okriviti, da je grob prazan zato, što nisu dobro čuvali.

Ne znamo kuda je Isus otišao iza svoga uskrsnuća. Sigurno najprije svojoj majci, da joj donese radosnu vijest o svome uskrsnuću.Veselje i radost majke Božje može razumjeti samo onaj, koji je xxxxxxx našao ono, što je mislio da je izgubio.

Sigurno se je brzo ta vesela vijest prosirila.

<u>Pamti:</u> Iza Isusovog uskrsnuća otvorili su andjeli grob.

4. I m i   ć e m o   j e d n o m   u s k r s n u t i :

I mi ćemo svi jednom umrijeti. Ali ne ćemo uvijek ostati mrtvi. Opet ćemo oživjeti. I naša duša, koja je kod smrti izašla iz našega tijela, opet će se vratiti u tijelo.To

će biti dugo, dugo vremena iza naše smrti, istom na koncu svijeta. Dragi Bog će onda oživjeti sve ljude. Dobre će nagraditi, a zle kazniti. Kako će to biti, to ću vam pripovijedati drugi puta.

Pamti: Vjerujem u uskrsnuće mrtvih. Odonud /iz neba/ će doći suditi žive i mrtve.

Molitva: Dragi Bože, daj da budem pobožan, da dodjem u nebo! Dragi Bože, pomozi mi, da na dan uskrsnuća pripadnem dobrima.

XXXIX. SVETI TJEDAN:

1. Ime. 2. Cvijetna nedjelja. 3. Veliki Četvrtak. 4. Veliki Petak. 5. Velika subota. 6. Uskrsno slavlje. 7. Uskrsna nedjelja. 8. Opomena.

Zadnji tjedan pred Uskrs zovamo Sveti Tjedan, o njemu ćemo danas učiti.

1. Ime:

Prije Uskrsa imamo jedan žalosni tjedan. Crkva ima onda žalostan izgled. Križevi su zastrti ljubičastim suknom. Sa oltara se skinuo ukras, orgulje su zamukle i ne sviraju. To je uistinu žalostan tjedan, jer se taj tjedan sjećamo muke i smrti Kristove. Zovemo ga Sveti Tjedan /na ploču/. U Svetom Tjednu mislimo na muku i smrt Kristovu. Nekoji dani prije Uskrsa imaju i svoje posebno ime. Tako:

2. Cvijetna Nedjelja:

Zadnju nedjelju prije Uskrsa blagoslivljaju se u svim crkvama palme /grančice/. Djeca i odrasli donose u crkvu na blagoslov zelene grančice. Iza blagoslova je ophod oko crkve.

Nekoliko dana prije muke ušao je Isus svečano u Jeruzalem. Pratilo ga je mnogo ljudi, i mahali su grančicama. /Neka djeca poznaju sobnu palmu/. Njemu u čast bacali su po cesti zelenilo i cvijeće. Svega se toga sjećamo na Cvijetnicu.

Pamti: Na Cvijetnicu se sjećamo svečanog Isusovog ulaza u Jeruzalem. Posveta palmi počinje u.... sati.

Crtaj palmine grančice i cicemace.

3. Veliki Četvrtak:

Zašto se ovaj dan tako zove, to ću vam protumačiti u trećem razredu. Šta je bilo na Veliki Četvrtak prije Isusove muke? Isus je sa svojim apostolima jeo posljednju večeru. Tim je uspostavio sv. misu i sv. Pričest. To je bilo nešto radosno. Čuli smo već, da na spomen toga slavimo posebni blagdan. Kada? Na Tijelovo. Ali na to mislimo i na Veliki Četvrtak. Svake je godine na Veliki Četvrtak svečana sv. misa. Već unaprijed se potiču vjernici, da taj dan na uspomenu ustanove sv. Pričesti i sv. mise, pristupe sv. Pričesti. I vi možete ove godine već ići na sv. misu. /Na ploču: Sv. M

Misa je na Veliki Četvrtak u...sati./ Ali na godinu treba da i vi u zahvalu za ustanovu Presvetog Oltarskog Sakramenta primite sv.Pricest.

Šta se dogodilo poslije posljednje večere? Isus je otišao u maslinski vrt, i tamo se krvlju znojio. Isus je na Veliki Četvrtak započeo svoju muku i zato se iza svečane e sv.Mise skine s oltara sve cvijeće, svaki ukras. Svečani zvuk zvona utihne sve do uskrsnog slavlja, u subotu. Sve je to zato, da se ljudi sjete gorke muke i smrti Isusove, koju je Isus započeo u četvrtak prije Uskrsa.

4. V e l i k i P e t a k :

Veliki je Peatk, žalosni petak. Zasto? Jer je Isus u petak prije Uskrsa umro. Šta nas sjeća svaki petak na Isusovu smrt? Zvono, koje zvoni u devet sati prije podne. Svaki petak prije Uskrsa, na spomen smrti Isusove, u crkvi je veliki žalosni obred, kao da je Isus istom sada umro. Šta se pri tome dogadja, to vam još ove godine ne ću protumačiti. To je previše. Na Veliki Petak počinje propovijed u.. sati./Na ploču!/ Pri tom se odkrije jedan veliki križ, koji je prekrit crnim suknom i položi se na zemlju. Svećenik i vjernici kleknu pred križ, ljube rane i misle pri tom na mnoge muke, koje je Isus trpio iz ljubavi prema nama. Na jednom pokrajnjem oltaru je uredjen Božji grob. Kod groba se upali mnogo svijeća i drugog svijetla. Pokaznica, obavita bijelim velom, izložena je cijeli dan na klanjanje. U grobu ispod pokaznice leži Isus. Kip je to, koji je obavit velom. / Na ploču: Sat klanjanja za djecu je na Veliki Petak u... sati./

5. V e l i k a S u b o t a :

Subota prije Uskrsa je žalosna subota, Velika Subota. Taj dan već rano počinju obredi. Za dječake već ujutro ima nešta osobitog. Pred crkvom se upali vatra, na vatri se upale štapovi, koji se u vrtovimai na polju zabodu u zemlju./ Na ploču: Blagoslov vatre na Veliku Subotu je u.... sati./ Kod Mise opet zvone zvona, koja su na Veliki Četvrtak zamukla.

U župama, gdje se obredi Velike subote obavljaju noću treba djecu na to upozoriti. Napisi na ploču u koliko sati. Ako ne mogu prisustvovati djeca, neka to prožive njihovi roditelji.

6. U s k r s n a s l a v a :

Tek je u nedjelju ujutro Isus uskrsnuo od mrtvih. U nedjelju, rano ujutro ne možemo slaviti tako veliko slavlje, jer mnogi jos spavaju, zato to slavimo već dan prije. /Na ploču: Uskrsnuće je na Veliku Subotu u...sati. Djevojčice u bjelini, neka se sakupe u...sati, u župnom dvoru. Procesija: Jedan svećenik kod te slave nosi kroz mjesto dragog Isusa u Pokaznici. Djeca tiho prate, ne razgovaraju.

7. U s k r s n a n e d j e l j a :

Uskrs je u cijeloj godini najveći blagdan. Ne zaboravite na sv.Misu!/Na ploču:Na Uskrs je sv.Misa za djecu u.. sati./ Taj dan s veseljem mislimo na to, kako je Isus sam od sebe oživio. I uskrsna jaja nas sjećaju na Isusovo uskrsnuće. Jesi li već jednom promatrao, kako pilešce izlazi iz jajeta? Skoro ne bi mogli vjerovati, da je u ljuski jajeta sakriven život. I Isus je bio u grobu zatvoren, i ljudi su mislili, da je Isus zauvijek mrtav. A ipak On je pobjednički izašao iz groba. Crtaj i bojaj uskrsna jaja.

8. O p o m e n a :

Djeco, na sve to mislimo ovaj tjedan, koji dolazi.Kad je Isus tako mnogo učinio za nas, onda je razumljivo, da i mi moramo nešto učiniti, da ga razveselimo. Razveselit ćete ga, ako ovaj tjedan rado idete u crkvu. Ja ću se jako veseliti, ako vas mnogo budem vidio u crkvi, a dragi Bog će tu djecu posebno blagosloviti.

XL. O P R O Š T E N J E G R I J E H A.

1. Evandjelje govori. 2. Isus medju apostolima uveče uskrsnog dana. 3. Isus predaje apostolima vlast opraštati grijehe. 4.Tko danas oprašta grijehe?

Slika: Isusovo ukazanje uvečer uskrsnog dana.Ispovjedaonica.

1. E v a n d j e l j e g o v o r i :

Lk.24, 33-43.

Još isti sat vrate se dva učenika. Nadjoše sakupljenu jedanaestoricu i ostale. Oni im povikaše: Gospodin je zaista uskrsnuo i ukazao se Šimunu. Zatim su pripovijedali i oni što se dogodilo na putu i kako ga upoznaše kod lomljenja kruha. Dok su još ovako medjusobno razgovarali, stajao je Isus u njihovoj sredini i reče im: "Mir vam!" /"Ja sam, ne bojte se!"/ Apostoli su se uplašili i mislili su, da vide duha. Isus im reče:

Zašto se plašite, i zašto sumnjate u srcu? Gledajte moje ruke i moje noge, ja sam. Opipajte me i vidite: duh nema mesa i kosti, kao što vidite da ja imam. Iza tih riječi pokaza im ruke i noge.

Kad još uvijek od radosti i čudjenja nisu mogli vjerovati, zapita ih: "Imate li što za jelo?" oni mu dadoše pečene ribe i meda u satu. On uzme i jeo je pred njima i vrati im što je preostalo.

Vidi: Mk.16,24. Iv. 20,19-23.

2. I s u s medju apostolima na uskrsnu nedj.

Bilo je to na uskrsnu nedjelju uvečer. Najedmput je

stala medju njih jedna sjajna prikaza. Svi su se uplašili, kao da im nije čista savjest, ili kako se uplasimo, kad vidimo da je kraj nas netko, koga se bojimo. Ovaj im se strah sigurno i na licima vidio, jer im je Isus - On je to bio+ morao doviknuti: "Mir vam!" To znači: ja vas ne ću uplašiti, ne ću vam ništa zla učiniti. Ali se apostoli sigurno nisu dugo snašli. Otvorenim su ustima buljili u svog učitelja, kao da gledaju pred sobom kakvu sablast. Još su uvijek dvojili, može li to biti Gospodin. Tada im reče Isus još jednom: "Ne bojte se! Ja sam!" A da se ohrabre, potvrdjuje im da je On. U znak, da nije duh, pokazuje im rane i jede s njima ribu.

Pamti: Isus je došao k apostolima na uskrsnu nedjelju uvečer.

3. Isus predaje apostolima vlast oprastati grijehe:

Nakon što je Isus jeo, učini nešto posebno: približi se apostolima, dahne u njih /pokazati/ i reče: "Kojima oprostite grijehe, bit će oprosteni".. Ponoviti pojedinačno i skupno. Apostoli neka u ime Božje i mjesto Boga, oprastaju grijehe ljudima. Apostoli su se tome čudili. No Isus je tada isto tako brzo nestao kao što je i došao.

Opet vidimo kako Isus voli ljude. Isus znade, da više ne može dugo ostati kod apostola. Ali bit će mnogo ljudi, koji će počinjati teške grijehe, zbog kojih će zaslužiti da dodju u pakao. Po njegovoj smrti na križu bilo je nebo otvoreno, ali skoro nitko ne bi u nebo došao, jer skoro svi ljudi, kojiput u životu počine smrtni grijeh. Time ga ljudi jako vrijedjaju. Zato je zapovijedio apostolima, da ljudima opraštaju grijehe. Isus je već ranije pokazao da može opraštati grijehe. Kome je opraštao grijehe? Tko može drugom opraštati grijehe i činiti tolika čudesa, taj može i drugima dati vlast oprastati grijehe. Od onda su apostoli za cijeloga svog života opraštali grijehe.

Velika grešnica nije morala Isusu kazati svoje grijehe, jer je Isus sve znao. Ali apostoli nisu sve znali i nisu mogli znati koje su grijehe drugi počinili, i koje grijehe trebaju drugima oprostiti. I zato su ljudi već u vrijeme apostolsko morali kazati svoje grijehe apostolima, i onda su im apostoli oprostili grijehe.

Pamti: Isus je rekao apostolima: Vi možete oprastati grijehe. Time je Isus dao apostolima vlast da mogu opraštati grijehe.

4. Tko danas oprašta grijehe?

Da li bi i vi mogli ići k apostolima da vam oprosti grijehe? Apostoli su umrli. Na mjestu apostola su sada drugi muževi: biskupi i svećenici. Kad je Isus rekao apostolima: "Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni", tada mislio i na nasljednike apostola. Tko može danas namjesto

Isusa opraštati grijehe? Biskupi i svećenici. Gdje je naš biskup? Biskupu ne mogu svi ići. Gdje je najbliži biskup, osim našega? Zato većina vjernika mora ići svećeniku, da im on oprosti grijehe. Od koga imaju svećenici ovu vlast? Od Isusa. Kad vam svećenik kaže: "Oprošteni su ti grijesi" onda to vrijedi isto tako, kao da je to Isus rekao.
Crtež: 47.

Pamti: Mjesto Isusa sada oprašta grijehe svećenik.

XLI. ISUSOVO UZAŠAŠĆE.

1. Izmedju uskrsne nedjelje i Uzašašća. 2. Zadnje ukazanje. 3. Uzašašće. 4. Isusov ulaz u nebo. 5. Blagdan Isusova uazašašća. 6. Dodji kraljevstvo Tvoje. 7. O nebu.

Slika: Uzašašće Isusovo.

Dodatak: Nebo i pakao.

1. Izmedju uskrsne nedjelje i Uzašašća:

Isus je na uskrsnu nedjelju dušom i tijelom uskrsnuo iz groba. Isus je mogao odmah iza uskrsnuća uzaći na nebo. Ali njegovo djelo na zemlji još nije bilo dovršeno. Prije Njegove smrti, apostoli još koješta nisu razumjeli. Ali su u zadnjim tjednima, po trpljenju, koje su morali s Isusom proći, postali zreliji i razboritiji. Tako je i kod vas. I vi ćete na drugu godinu mnogo više razumjeti, negoli ove godine. Zato je Isus morao još neko vrijeme ostati na zemlji i štošta im protumači. Šta im je zapovijedio odmah iza uskrsnuća? Da opraštaju grijehe. Tako je Isus iza uskrsnuća ostao na zemlji još četrdeset dana. To je više od jednog mjeseca, po prilici šest tjedana. Kroz to vrijeme više puta se ukazivao svojim apostolima.

Pamti: Iza uskrsnuća ostao je Isus na zemlji još četrdeset dana.

2. Zadnje ukazanje:

Četrdeset dana je brzo prošlo. I upravo je četrdeseti dan bio četvrtak. Svi su apostoli bili zajedno u dvorani u kojoj je bila posljednje večera, i u kojoj je Isus dao apostolima vlast opraštati grijehe. Isus se opet ukaže, posve neočekivano, Uskrs na večer. Ovaj puta se apostoli nisu uplašili. Oni su čekali Isusa. Isus je opet s njima jeo, a onda ih je pozvao da idu s njim na maslinsku goru.

3. Uzašašće:

Mk. 16,19. Lk.24,50-53. Dj.Ap. 1,4-12.
Na maslinskoj gori došao je čas rastanka. Prije toga dao je Isus apostolima nalog, da još neko vrijeme ostanu u Jeruzalemu, i čekaju dok im iz neba pošalje Tješitelja.

Dragi je Isus pogledao dobrostivo još svakom apostolu u oči i blagoslovio ih. I dok je Isus podigao svoje ruke na blagoslov, nije više stajao na zemlji, nego se lagano dizao, kao da ga neka nevidljiva sila sve više vuče gore, dok ga nije zaklonio sjajan oblak. Apostoli nisu rekli ni jednu riječ. Samo su gledali u visinu, pa i onda kad je Isus već davno nestao iza oblaka.. Dugo su još tako stajali, kao da svojim očima hoće privući Isusa. Dva mladića u bijelim,sjajnim haljinama - dva andjela- povratili su ih zbilji. Rekli su im:" Šta stojite gledajući na nebo? Ovaj Isus, koji se od vas uze na nebo, tako će doći,kao što ste gledali da ide na nebo." Tada su se svi zajedno vratili u Jeruzalem.

Pamti: Četrdeseti dan iza uskrsnuća Isus je uzašao na nebo.

4. U l a z u n e b o :

Isus je medjutim išao u predpakao po mnoge duše pravednika, da ih uvede u nebo. Do tada su bili u nebu samo Bog i andjeli. Duše dobrih ljudi su morale čekati. Konačno je došao čas njihovog oslobodjenja. Kakvo je to bilo neopisivo slavlje. Konačno su smjeli ući u nebo. Mi si predstavljamo da je nebo nad zvijezdama, Tamo u nebu stoluje Bog Otac. Znamo, da Bog nema tijela, ali mi si predstavljamo, da u nebu stoji krasno zlatno prijestolje na kojem dostojanstveno sjedi Bog Otac kao Kralj, s krunom na glavi, zemaljskom kuglom i žezlom u ruci. Bog Otac sjedi, Duh Sveti lebdi nad njim. S desna Boga Oca stoji još jedno prazno prijestolje. Mnoštvo andjela okružuje dragog Boga. Kad se Isus u nebu ukazao, nastalo ne beskrajno klicanje. Bog Otac se diže sa svog prijestolja, ide u susret svome Sinu i s veseljem ga vodi na prazno prijestolje, Njemu s desne, s kojeg će uvijek i vječno kraljevati.Isus zauzima svoje mjesto, dok andjeli i sveci u slavu Sina Božjega, započinju veličajnu pjesmu hvale. Tako si mi po prilici predočujemo Isusovo uzašašće. Ali, to je bilo tisuću puta ljepše, nego što bi ja to mogao prikazati.

Pamti: Isus sjedi s desne Boga Oca Svemogućega.

5. B l a g d a n I s u s o v a u z a š a š ć a :

Četrdeseti dan poslije svoga uskrsnuća,Isus je uzašao na nebo. Koji je to bio dan u tjednu? Jedan četvrtak. Zato još i danas slavimo blagdan Isusovog Uzašašća,točno četrdeseti dan poslije Uskrsa, u jedan četvrtak. Taj dan mislimo na Isusovo Uzašašće.

Pamti: Blagdan Isusovog Uzašašća je uvijek u četvrtak, četrdeseti dan poslije Uskrsa.

6. D o d j i k r a l j e v s t v o T v o j e :

Svi su ljudi trebali doći u nebo. Tko nam je nebo proigrao? Adam svojim grijehom. Tko nam je nebo zaslužio? Isus Krist, svojom mukom i smrcu na križu. Od Isusovog u-

zašáa mogu svi ljudi opet doći u nebo. Što je prvo potrebno za onoga, tko hoće doći u nebo? Krštenje. Zašto se moramo krstiti? Da s naše duše nastane istočni grijeh. Od koga smo primili istočni grijeh? Od Adama i Eve. Zašto se dakle krste mala djeca? Da mogu doći u nebo. Jeste li vi već kršteni? Morate li zato doći u nebo? Zašto ne? Jer svaki čovjek može teško sagriješiti. Djeca imaju za uzor dječaka Isusa, da znaju kakvi moraju biti, da mogu doći u nebo. Isus je u Nazaretu uvijek slušao svoje roditelje, uvijek ih je razveselio. Rado im je pomagao, a i prema drugim ljudima je uvijek bio čedan i pristojan. Šta sve moraju činiti djeca?

Draga djeco, znamo, da nije uvijek lako biti dobar. Da to možemo, moramo moliti dragog Boga da nam pomogne. Kako se kaže, kad nešto od dragog Boga molimo? Molitva. Da mognete jednom stići u nebo, morate se dragom Bogu marljivo i puno moliti.

Pamti: Djecu, koja se rado mole i brzo slušaju, uzet će dragi Bog odmah iza smrti u nebo.

Prošnja Očenaša: Dodji kraljevstvo Tvoje!

7. O nebu:

Nedugo sam vam pripovijedao kako je Isus uzašao na nabo. Jednom je Isus rekao:" U kući moga Oca ima mnogo stanova, i ja idem, da i za vas pripravim stan." Dragi Isus usporedjuje nebo s velikom, krasnom kućom, u kojoj ima mnogo stanova. Za svakog pojedinca pripravlja On posebno mjesto. I za Dragu, i za Josipa, za sve u razredu, ali Isus pripravlja to mjesto i za velike ljude. Tih stanova ne će nikada biti premalo. /Ovo naglasiti i usporediti s današnjom oskudicom stanova, koju i djeca osjećaju./ Nastojte, da ne izgubite to mjesto! Drugom je zgodom pripovijedao Isus: Nebesko je kraljevstvo kao svadbena gozba. U nebu uopće nema brige. Tamo je veselje bez boli. U nebu je lijepo kao u najljepšem vrtu. U raju zemaljskom nije bilo tako lijepo,kao u nebu.

Zato, draga moja djeco, treba se sabrati i ne činiti zlo. Treba uvijek biti dobar i pobožan, pa i onda, kad je to teško. Kad vam jedamput dodje želja, da učinite nešta zla, sjetite se odmah na nebo, i odmah će vam biti lakše izbjeći zlo.

Pamti: Kroz cijelu vječnost samo veselje i sreća bez boli i tuge. U nebo je meni doći, osvojit ću neba blago, Kroz oluju ja ću proći, stajalo me što mu drago.

Izmolimo pobožno jedan Očenaš ber Zdravo Marije i dodajmo: Dragi Bože pomozi mi, da dodjem u nebo!

DODATAK:

Nebo i pakao:

Kako će lijepo i dobro biti u nebu, a kako teško u paklu, to ne može shvatiti ni jedan čovjek. Pokušat ćemo si to dočarati jednom usporedbom.

Živjeli su brat i sestra. Zvali su se Drago i Anica. Oboje je rado išlo u školu, marljivo su učili i bili pobožni. Bili su svima na radost, a osobito ocu i majci. Drago je postao svećenik. Isti dan, kad je slavio svoju prvu sv. Misu, bili su i svatovi njegove sestre Anice.

Bili su prisutni mnogi odličnici. Na stolu je bilo mnogo dobrih jela. Svirala je krasna glazba. Ali sve je to trajalo samo jedan dan.

Na toj su gozbi bili odlični gosti, bogato lijepo odjeveni.

U nebu je dragi Bog, Majka Božja i andjeli.

Na svečanosti je uživala duša i tijelo svih prisutnih, a u nebu andjeli prekrasno pjevaju, a blaženici uživaju najveću sreću.

Veselje je na svečanosti trajalo samo jedan dan. U nebu je uvijek najveće veselje i sreća - vječno.

Još jedna priča:

Bila je jednom jedna razbojnička četa. Razbojnici su svi bili divlji i surovi ljudi. Najgori je bio vodja. Stanovali su u šumi u jednoj spilji. U njej je bilo mračno, a koji put i takva zima, da su sve drhtali od zime. Kad su naložili vatru, onda im je opet bilo prevruće i sve puno dima. Onda su strašno psovali, svadjali se i tukli do krvi.

No u paklu su prokletnici kod djavla. Nemaju ništa do boli. I ta bol nikada ne prestaje. Traje uvijek-vječno.

XLII. N E B E S K A M A J K A
Š T O V A N J E M A R I J E.

1. Ponavljanje. 2. Veselje i žalost Majke Božje. 3. Kraljica apostola. 4. Kraljica neba. 5. Naša majka. 6. Štovanje Marije.

Slika: Kraljica neba.

Tekst: Sa Djetetom svojim svetim...

Dodatak: Moćna nebeska Majka.

1. P o n a v l j a n j e :

Gdje je živjela Majka Božja? U Svetoj Zemlji. Zašto se zove Sveta Zemlja? Jer su u toj zemlji živjeli Isus, Marija i Josip, koji su bili sveti, da, najsvetiji! U kojem je gradu živjela Majka Božja? U Nazaretu. Od koga je potjecala? Jedan od njezinih pradjedova, bio je kralj. Bila je dakle kraljevna /princeza/. No Marija sama, bila je siromašna. /I danas ima mnogo sličnih udesa./

Tko je jednom neočekivano došao k Mariji? Andjeo. Kako se zvao taj andjeo? Arkandjeo Gabrijel. Tko ga je poslao? Dragi Bog. Zašto je dragi Bog poslao andjela? Jer je dragi Bog trebao majku za svoga Sina, koga će poslati na

zemlju. Je li Marija bila sposobna da postane Majka Sina Božjega? Bila je pobožna i dobra; imala je dušu čistu od svakoga grijeha. Ni jedan čovjek na zemlji nije imao tako čistu i lijepu dušu. Kako je andjeo pozdravio Mariju? "Zd "Zdravo Marijo!, milosti puna.". Šta znači riječ milost, to sam vam već jednom rastumačio. Kad je dragi Bog u duši, e onda duša /ili čovjek/ ima milost. A jer Marija nije nikada počinila ni jedan grijeh, zato joj je andjeo rekao: "Milosti puna." To znači, kod tebe, ili još bolje u tebi, u tvojoj duši je dragi Bog, kao kod ni jednog drugog čovjeka. Šta joj je rekao andjeo? Marija će dobiti dijete. Kako će se to dijete zvati? Neka mu nadjene ime Isus. Šta je na to rekla Marija? "Evo službenice Gospodnje." Šta to znači? Ja hoću, da učinim ono, što od mene traži dragi Bog. Što nas sjeća na tu vijest, koju je andjeo donio Mariji? Jedan blagdan. Navještenje Marijino. Kako se ono kaže? O Navještenju Marijinu, vraćaju nam se opet laste. U koje se godišnje doba, vraćaju laste? U proljeće. Dakle je i taj blagdan u proljeće. Što nas još podsjeća na andjeosku vijest? Molitva Andjeo Gospodnji. Kada treba da molimo tu molitvu? Ujutro, u podne i navečer. Što nas podsjeća, da ne zaboravimo moliti? Zvono. Pozdravljenje zvoni!

Marija je bila zaručena s jednim mužem. Kako se je z zvao? Sveti Josip. Što je bio sv. Josip? Tesar. Što su sve radili tesari u ono vrijeme? Što se je pravilo od drveta?

Jednom su Marija i Josip morali poći na dalek put. Kuda? U Betlehem. Kako je daleko bio Betlehem? Najprije su u Betlehemu htjeli naći stan kod svojih rodjaka, a onda u noćištu, no za njih nije više bilo mjesta. I zato su otišli u jednu staju izvan grada, gdje je o ponoći došao na svijet dragi Isus i t.d. pastiri, Božić, blagdan Triju Kraljeva. Gdje je Isus odrastao? U Nazaretu. Život u Nazaretu. Marijin posao i zadaća. U ono doba živjelo se vrlo siromašno: presti, ići po vodu, ognjište. Posao sv. Josipa. U čemu im je Isus pomagao? Kako danas može dijete svojim roditeljima pomoći i razveseliti ih?

P u t u J e r u z a l e m :

Koliko je onda Isusu bilo godina? Koji zanat je učio Isus? Kako je dugo taj zanat vršio? Do tridesete godine. Da li je onda još živio sv. Josip? Već je umro i Isus je morao radom svojih ruku izdržavati sebe i svoju majku. Šta se dogodilo, kad je Isusu bilo trideset godina? Dao se krstiti u rijeci Jordanu od Ivana Krstitelja. Prije krštenja se dragi Isus sigurno oprostio od svoje Majke Bl. Dj. Marije i dobro je opskrbio. Sada je Isus tri godine propovijedao i putovao po Svetoj Zemlji. Gdje je za to vrijeme bila Bl. Dj. Marija? Većinom kod kuće, ali nekad je bila i na onim mjestime, gdje je Isus propovijedao i činio čudesa, kao na pr. na svadbi u Kani. Što se tamo dogodilo? i t.d.

2. Radosti i žalosti majke Božje

Marija je vidjela kako narod voli njezinog Sina i kako ga rado sluša. Veselila se tome. Ali je Marija primjetila da mnogi i mrze njezinog Sina, i to ju je zabrinjavalo. Jako je mnogo morala pretrpjeti onda, kad su joj Sina uhvatili. Bila je onda upravo u Jeruzalemu. Marije je svog Sina vidjela na križnom putu; pratila ga je na brdo Kalvariju, stajala je pod križem, kad je Isus umro; bila je prisutna kad su ga s križa skinuli i položili u grob. Ali iza svih tih boli, doživjela je zato i veliku radost, da je Isus iza uskrsnuća najprije došao k njoj, da joj javi svoje uskrsnuće. Iza toga je ostao Isus na zemlji još četrdeset dana. Kroz to vrijeme je sigurno često pohodio svoju majku.

Pamti: Majka Božja je imala mnogo veselja, ali je morala proći i kroz mnoge patnje.

3. Kraljica Apostola:

Duhovi.- Od tog vremena živjela je Marija kod Ivana. On se za nju zauzeo i brinuo, kao za svoju rodjenu majku. On sigurno više nije imao majke. Sigurno su i drugi apostoli često dolazili u pohode Majci Božjoj. Kako je dugo iza Isusovog Uzašašća Marija još živjela na zemlji, to mi ne znamo. Ali znamo, da je Marija jednog dana umrla. Kaže se, da su kod njezine smrti bili prisutni svi apostoli. Možete si misliti kako je Marija rado umrla. Ta njezin je ljubljeni Sin otišao pred njom.

Molitva: Draga Majko Isusova, molim Te, daj i meni lijepu i laganu smrt!

4. Kraljica neba:

Koliko je bilo veselje, kad je Marija ušla u nebo! Kako su se veselili Isus, Bog Otac i Duh Sveti, nebrojeni andjeli i sveci, kad je Marija došla k njima. Kad smo učili o andjelima, onda sam vam rekao, da je Bog po svoj prilici pokazao andjelima Majku Božju, kao kraljicu neba. Mnogi su je častili, pred njoj prosipali cvijeće i pjevali joj. Zli je andjeli nisu htjeli častiti i zato su bili bačeni u pakao. Zašto zaslužuje Marija, da je zovemo kraljica neba? Jer je Majka Isusova, majka Sina Božjeg i jer nikada nije počinila ni jednu pogrešku, ni jedan grijeh. Često je vidimo tako naslikanu./Pokazati sliku./

Crtež: 46.

Marija je obučena u lijepo odijelo, ukrašeno zvijezdama, na glavi ima prekrasnu krunu, okružuje je mnogi andjeli, koji joj pjevaju i hvale je.

Pamti: Marija je odmah poslije smrti došla i nebo.

5. Naša majka!

Marija je kraljica i prva u nebu. Ali ne smijete mis-

liti, da je ona u nebu ponosita i ohola, i da je svi moraju služiti. Marija je na zemlji mnogo radila i pomagala, pa hoće i sada na nebu da to isto čini. S veseljem se sjećam jedne majke, jedne majke gospodarice. Kad je koje dijete u kući nešto zabolilo, ili mu se dogodila kakva nesreća, trčalo je odmah gospodarici, a ne svojoj rodjenoj majci. Ona je znala pomoći i savjetovati. I kada je liječnik morao kojem djetetu dati injekciju, morala ga je držati gospodarica, onda se nije bacalo ni vriskalo, ma kako bolilo. Andjeli u nebu ne znaju ni za kakvu bol i brigu, oni znaju samo za vječno veselje. Ali mi na zemlji imamo mnogo briga i moramo mnogo trpjeti. Veliki ljudi imaju velike brige, a djeca male brige, koje rastu skupa s vama.. Djeco, uputit ću vas jednoj majci, koja vam hoće i može pomoći. Ona se osobito veseli, kad može pomoći kojem ljudskom djetetu. Kao na pr. na svadbi u Kani. Ona može i sada svuda i svagdje pomoći, jer je njezin sin Sin Božji, koji svojoj majci sigurno ne će odbiti ni jednu molbu. Ako je molite, da vam pomogne, ona će sigurno pomoći, da budete dobri i jednom dodjete u nebo.

Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike!

6. Š t o v a n j e   M a r i j e :

Da nam Marija, naša nebeska majka pomogne, moramo je moliti. Moramo je hvaliti i slaviti molitvom: Andjeo Gospodnji. Kako još možemo razveseliti Majku Božju? Na putovima ima postaja, kapelica, u kojima su slike Majke Božje. U kapelama i crkvama postavljeni su kipovi Majke Božje. Sada ima cvijeća. Naberite kojiput cvijeća, ne previše, i položite kao pozdrav pred Gospu. I vaša se majka veseli, kad joj donesete cvijeća. Tako se isto veseli i Majka Božja. Osobito se veseli, kad je pohodite. I opet mislim na jednu dragu majku. Imala je više djece, a ni jedno nije moglo biti u njezinoj blizini. Sva su djeca bila daleko udata ili zaposlena. U svakom im je pismu pisala, da ih jako želi, neka joj skoro dodju, jer je jako tužna što nisu kod nje. Ne bi joj bilo previše, da su je djeca posjećivala svaki tjedan, da i svaki dan. A kad su joj djeca došla u pohode, lice joj je sjalo od sreće. Kako je bila sretna i vesela. A Marija, naša nebeska majka, više nas voli, nego naša rodjena majka. I ona se još više veseli. Kad joj dodjemo u pohode. Kad dodjemo u crkvu, svakako treba najprije ići pred Svetohranište i pohoditi Njezinog Sina. Ona se tome sigurno veseli. A onda podjimo i k njezinoj slici, koja nas sjeća na nju. Sada imamo jednu lijepu pobožnost u čast Majci Božjoj: svibanjske pobožnosti /Napisati na ploču./. Svibanjske pobožnosti su svaki dan u... sati. A cijelu godinu je u čast Majke Božje svake subote blagoslov. /Na ploču!/ Blagoslov je u subotu u .... sati./

<u>Pamti</u>: Majka Božja se veseli, kad joj se djeca svaki dan mole.

Molitva: Sa Djetetom svojim svetim svaki čas, nek Marija Djeva, blagoslovi nas!

možda zapjevati djeci koju odgovarajuću marijansku pjesmu./Ako ima vremena, napisati je!/
Upiši Marijino ime u jedan veliki M i protumači djeci.

M o č n a n e b e s k a M a j k a :

Jednoj pet-godisnjoj djevojčici zgnječila su vrata prst. Uplašena i žalosna majka povede je odmah u jednu parišku bolnicu. Iako su dijete najbrižljivije njegovali, stanje se sve više pogoršavalo tako, da je trebalo odrezati prst. "Dobra gospodjo", rekao je liječnik majci, "budite sečani i predajte se; jer nema drugog sredstva. Možda bi mogli pričekati još tri dana, no onda bi sigurno morali odrezati cijelu ruku." Plačući vratila se majka s djetetom kući. Na putu pošalje joj Providnost jednu bogoljubnu ženu, majku jednog pobožnog misionara. Kad je gospodja T... čula žalosnu povijest nesreće, reče majci: "Idite u crkvu naše Gospe od pobjede, i molite je velikim pouzdanjem. Ona je najbolji liječnik. Ona će vam vratiti zdravlje djetetu." Ohrabrena ovim prijaznim riječima, požuri se majka s djetetom Bezgrešnoj Djevici. Kleknu pred njezin oltar i dugo su molili sa suzama i neograničenim pouzdanjem u moć Marijinu. Nakon pola sata reče dijete: "Mama, ja sam iscjeljena!" Majka se odmah digne da vidi šta je. Kad je na crkvenim vratima skinula zavoj, vidjela je, da je ruka njenog djeteta onakva kakva je bila prije nesreće. Veselo je zaustavljala sve koji su izlazili iz crkve, i pripovijedala im čudo, koje je učinila Marija. Išla je i gospodji T..., koja joj reče: "Nemojte propustiti, u odredjeni dan idite u bolnicu i pokažite liječnicima svoje dijete."

Kad ju je liječnik ugledao s djetetom upita je: "Jeste li se dakle odlučili za operaciju?" Za operaciju? Ne. Gledajte!" I pokaže ruku djeteta. Liječnik poviče; čudeći se: "Je li moguće? Tko je to učinio?" "Naša Gospa od pobjede, Nju sam zazvala u pomoć", odgovori sretna majka. Liječnik, koji je bio vjernik, reče: "Da, Ona je bolji liječnik, nego mi svi zajedno."

Ovo čudo - jest istinito čudo, koje ima pet stotina svjedoka, od kojih mnogi još žive.

Iz: "Moč Bl.Dj.Marije u primjerima"
od P. Hugust-a

XLIII. S I L A Z A K D U H A S V E T O G A .

1. Dolazak. 2. Djelovanje. 3. Petrova propovijed. 4. Krštenje. 5. Djelovanje Duha Svetoga. 6. Molitva Duhu Svetom.

Slika: Dolazak Duha Svetoga. Petrova propovijed.

Crtež: gorući jezici.

Dodatak: Sveti Franjo Saleški.

1. D o l a z a k :

Četrdeseti dan iza uskrsnuća, uzašao je Isus na nebo. Prije toga, rekao je apostolima, da se ne razilaze, nego neka čekaju Duha Svetoga, dok im pošalje. Zato su se apostoli najviše zadržavali u dvorani posljednje večere. Bili su p prisutni i drugi, kao na pr. Marija, Majka Božja. U dvorani su mnogo molili Boga Oca i Isusa, da im što prije pošalje obećanoga Tješitelja. Devet dana nije se dogodilo ništa posebno. Ali deseti dan ujutro- bio je upravo blagd dan pedesetke - uplašili su se, kad je oko devet sati nešto počelo šumiti. Nisu znali odakle dolazi taj šum. Tek s su kasnije zamjetili, da vani nije nikakva oluja.. Nije b bilo ni vjetrića. Tada se nad njihovim glavama pojavili plamenovi. Svaki je bio velik, kao plamen svijeće. Ovi su plamećci lebdili jedno vrijeme nad njihovim glavama, a onda su se spustila na sve prisutne, a nikome se nije zap palila kosa. Svi su se tome jako čudili.

Pamti: Duh Sveti je na apostole sišao u obliku plamenih jezika. Duh Sveti je sišao na apostole pedeseti dan poslije Uskrsa.

2. D j e l o v a n j e :

Kad su nestali plameni jezici, svi su se najednom osjećali sasvim drugačije; bili su preobraženi. Prije toga su bili žalosni i utučeni. Sada su bili veseli i odvažni /srčani/. Prije su se osjećali osamljeni i zapušteni /ostavljeni/. Sada su to stanje svladali. Bili su zadovoljni i utješeni. Prije nisu više ni znali što im je Isus pripovjedao i šta im je naložio. Sad im je najednom bilo, kao da im je zasjalo svijetlo. Tek sada su razumjeli šta je Isus od njih htio. Sad im je zasjalo, kako je bio drag i dobar Isus, i osjetili su kako ga jako ljebe. Prije su se jako bojali, a sad su se smijali, što su bili tako malodušni i strašljivi. Osjetili su, da je uz njih netko, tko im je pomogao. I znali su, da je sada došlo ono, što im je Isus unaprijed rekao, da će im poslati Tjesitelje, koji će im sve kazati. /U pitanjim/ponoviti/.

Pamti: Duh Sveti je apostolima pomogao.

3. P r o p o v i j e d sv. p e t r a :

Po cijelom se gradu čuo taj šum i zujanje. Bio je to neki posebni šum, pa su ljudi bili znatiželjni, odakle dolazi. Mnogi su se ljudi žurili prema onoj strani odkle je dolazio šum, prema kući u kojoj su bili apostoli. A Petar, koji se je malo prije još bojao i skrivao, kao i drugi apostoli, izašao je odvažno pred kuću. Sakupljeni su s očekivanjem gledali na njega, a on je počeo govoriti: "Ljudi i žene! Vi se još svi sjećate Isusa iz Nazareta. Pred vašim je očima činio mnoga čudesa. T Toga Isusa, koji vam je učinio toliko dobra, vi ste razapeli i ubili. Sigurno ste

već čuli, da je Isus iz Nazareta uskrsnuo od mrtvih. Dragi moji, Ne govori se to samo da se govori, to je istina. Mi smo svjedoci njegova uskrsnuća; mi smo s njim govorili. Ali sada više nije medju nama. Uzašao je na nebo, i iz neba nam je poslao svoga Duha, Došao je k nama u jakom šumu, koji ste i vi čuli. Zato morate i vi znati i vjerovati: Isus je obećani Spasitelj; On je Bog."

Pamti: Apostol Petar propovijedao je na Duhove.

4. K r š t e n j e :

Kad su to ljudi čuli, bili su iznenadjeni i uvidjeli da su učinili veliko zlo. Zato su pitali: "Braćo, šta da činimo?" Petar im reče: " Činite pokoru za svoje grijehe i popravite se. Dajte se krstiti, pa će vam se oprostiti grijesi." Tako je sv. Petar propovijedao, a Duh je SVeti djelovao, da su ljudi slušali njegove riječi. Mnogi su se odmah dali krstiti. Tri tisuće na broju. Na Duhove su se u Jeruzalemu krstili mnogi ljudi. Tko je ljude krstio? Kako su se krstili? Što krštenje briše s duše? Tko dolazi u dušu po krštenju? Dragi Bog. Sv. Petar je točno ovako rekao: Dajte se krstiti, pa će vam se oprostiti grijesi, i vi ćete primiti Duha Svetoga." Na krštenju dakle ulazi u dušu Duh Sveti.

D j e l o v a nj e D u h a S v e t o g a :

Po krštenju su se ljudi preobrazili. Prije se nisu usudili o Isusu ni govoriti. Sada su o Isusu javno govorili da je On Sin Božji. Prije su mnogo griješili, a sada su na sebe jako pazili. Sada su upravo lako mogli biti dobri, jer im je pomagao Duh Sveti. Prije su bili nezadovoljni i mrzovoljasti. Sada su mirno podnosili svoje patnje i boli. Medjusobno su bili dobri i prijazni, pomagali su jedan drugom a da zato nisu ništa tražili. / Iz Dj. Ap./

5. D j e l o v a nj e Duha Svetoga u n a m a :

Draga moja djeco, i vi ste kršteni. I vi dakle treba da budete medjusobno jednako tako dobri i prijazni. I mi treba da budete tako dobri, i rijetko sagriješite, jednako kao ovi prvi kršćani. Vi znate, da će vam Duh Sveti pomoći. On je kod vas. Došao je k vama kod sv. Krštenja. Čuvajte se da ne učinite ni jedan smrtni grijeh, jer ćete onda istjerati Duha Svetoga.

Pamti: Duh Sveti čini, da je duša sveta. /Posvećuje dušu./

Duh Sveti želi, da mi više ne griješimo. Sami smo zato preslabi. I vama je sigurno teško: uvijek slušati, u školi uvijek mirno sjediti, uvijek napisati i naučiti zadaću, svake nedjelje ići u crkvu. Duh Sveti će vam pomoći. On će vas jačati, da ne podlegnete napasti, i da možete činiti ono, što je dobro. Osobito će vas Duh Sveti jačati kod svete Potvrde, kada vas biskup bude krizmao. O tome

ćemo u trećem razredu više učiti. Ali vi morate već sada odlučiti, da ćete se jednom dati krizmati, jer što budete veći, to imate i veće dužnosti. Morat ćete raditi, često teško raditi. Veliki ljudi moraju i svoju djecu odgajati. Djeco, to je vrlo teško. Veliki ljudi moraju često podnositi velike boli. Kada na pr. budu operirani. Na koncu moraju umrijeti, a svi se ljudi boje smrti. Vidite djeco, kod svega toga mora nam pomoći Duh Sveti.

Pamti: Duh Sveti nam pomaže.

6. M o l i t v a D u h u S v e t o m :

Neka djeca, kad izadju iz škole i budu veliki, misle da više ne moraju moliti. Oni onda više ne trebaju ni dragog Boga, ni Duha Svetoga. Onda im ide bez dragog Boga i bez Duha Svetoga jedno vrijeme dobro, a onda sve naopako. Draga moja djeco, nikada u životu ne zaboravite Duha Svetoga!! Svaki puta, kad nešto radite, molite Duha Svetoga. Duše Sveti, molim Te, pomozi mi! /Neka djeca mole pojedinačno, a na koncu zborno./

Pamti: Vjerujem u Duha Svetoga.

D u h o v i :

Svake godine jedan posebni blagdan nas sjeća dolaska Duha Svetoga na apostole: Duhovi. /Napisati/. Ovaj je blagdan uvijek u nedjelju, jer je Duh Sveti u nedjelju sišao na apostole. Zato taj blagdan nazivamo Duhovi, ili Duhovska nedjelja.

Završi pouku slobodnom molitvom Duhu Svetom.

DODATAK.

F r a n j o S a l e š k i :

Prije mnogo godina živio je jedan dječak. Zvao se je Franjo Saleški. Htio je biti jako pametan, ali i jako pobožan. Zato je svaki dan pobožno molio: "Dodji Duše Sveti, pomozi mi, da budem bistro i pobožno dijete" Ali je Franjo i sam marljivo učio i brižno se čuvao svakoga grijeha. Gdjegod je mogao, činio je dobro. Tako je postao sveti biskup Franjo Saleški.

XLIV. P R E S V E T O T R O J S T V O.

1. Bog Otac. 2.Bog Sin. 3.Duh Sveti. 4.Trojedini Bog. 5. Slava Ocu...

Slika: Presveto Trojstvo.

Tekst: Slava Ocu...

Dodatak: Presveto Trojstvo pomaže.

/Vidi kod XLVIII. pod 1. točkom. Ponavljanje./

1. B o g O t a c :

O kome smo učili na prvom satu vjeronauka? O dragom Bogu. Tko je stvorio svijet? Dragi Bog. U koliko je dana Bog stvorio svijet? Šta je Bog učinio prvi dan? i t.d. Kako nazivamo Boga zato, što je sve stvorio? Stvoritelj. Stvoritelj neba i zemlje. Zar sada Bog ne može više ništa stvoriti? Može sve što hoće. Zato molimo: Vjerujem u Boga Oca svemogućega.

Kako još nazivamo Boga Oca? Oče naš. U kojoj molitvi? Zašto ga nazivamo Oče naš? Zato što sve od njega imamo, i jer nam je dobar i mio. Zato mu moramo biti i zahvalni. Kako ćemo mu pokazati svoju zahvalnost? Bit ćemo dorbi i molit ćemo se. Kada trena da se posebno zahvalimo dragom Bogu i molimo se? Ujutro, u podne i uvečer. Gdje stanuje dragi Bog? U nebu. Mi molimo: Oče naš, koji jesi na nebesima. Da li je Bog samo u nebu? I u duši i u crkvi. Da li je Bog samo u duši, u crkvi i u nebu? Bog je svuda.

Možemo li vidjeti dargog Boga? Zašto ga ne možemo vidjeti? Jer Bog nema tijela, nama glave.. kako zato kažemo? Bog je..duh. Možemo li nacrtati nešto što ne vidimo? Ne. Kako cratmo dragog Boga? Kao starca s dugom bijelom bradom.

Pamti: Bog Otac nas je stvorio.

Djeco, sad pazite! Ovdje u sobi ima mnogo djece. Svakog živog čovjeka nazivamo osoba. Govorite to zamnom. Svakog ž živog čovjeka... Dakle, Drago je jedna osoba. Franjo je osoba, iako nije velika osoba, ipak je osoba. Razumije se, da sam i ja jedna osoba. I vidite, Bog Otac, o kome smo govorili, takodjer je jedna osoba, i to vrlo važna osoba, prva osoba uopće. Zapamtite: Bog Otac je jedna osoba. /ponovi/.

2. B o g S i n :

Franjo, ti si djete svoga oca, a kaže se i, ti si sin tvoga oca. Franjin otac ima još jednog sina. Franjo ima b brata Josipa. Josip je takodjer sin tvoga oca. Tvoj otac ima dakle dva sina. Bog ima samo jednog jedinog sina. Kako se zove taj sin Božji? Isus Krist? I taj Sin Božji jako nas voli. Kako? Sišao je s neba na zemlju. Kad mislimo na to? Na Božić. Gdje je Isus došao na svijet? U staji, u Betlehemu. Tko je još bio u staji? Magarca i vola se djeca najprije sjete. Marija i Josip. Tko su bili oni? i t.d. Gdje je Isus odrastao? U Nazaretu. Kako je dugo bio u Nazaretu? Š Šta je Isus radio do svoje tridesete godine? Tesarski zanat. Koliko je godina imao Isus, kad se dao krstiti? Trideset godina. Kako je dugo onda propovijedao? Tri godine. Da li je samo propovijedao? Činio je i čudesa. Koja? Šta je Isus svojim čudesima pokazao? Da je Bog, i da može učiniti što hoće. Kad je Isus umro? Zašto je umro? Da nas može osloboditi grijeha i da i mi možemo doći u nebo. Bog Sin nas je spasio. Što je kod toga trpio? Za koga je Isus trpio? Za nas ljude. Vidite, kako nam je jako dobar Bog Sin.

Pamti: Bog Sin nas je otkupio. Draga djeco, kad je I-

sus i na zemlji bio, razumljivo je, da i On jedna osoba. Kažemo: Isus je druga Božanska osoba.

3. D u h   S v e t i :

Kada ste prvi puta čuli o Duhu Svetom? Kod navještenja Marijina. Šta je kazao andjeo? Marija će dobiti dijete. Od koga će ga primiti? Primit će ga od Duha Svetoga. Kada smo još čuli o Duhu Svetom? Kod Isusova krštenja. Šta se dogodilo kod Isusovog krstenja? U kojem se obliku pokazao Duh Sveti? I treći put smo čuli o Duhu Svetom. Kako je Duh Sveti sašao na apostole? Na koji blagdan mislimo na to? Na Duhove. Što se onda dogodilo? U kojem se obliku pokazao Duh Sveti? Kakvi su bili apostoli prije i poslije? Bili to mogao proizvesti koji čovjek? Svakako ne. Iz toga vidimo, da je Duh Sveti Bog. Da li je onda sašao samo nad apostole? Dolazi li još i sada u ljudske duše? Kada je Duh Sveti prvi put došao u našu dušu? Mi smo onda učili, da kod krštenja dolazi dragi Bog u našu dušu. To je istina, Drugačije onda još niste mogli razumjeti. Sada već znate razlikovati tri Božanske osobe. Kod sv.krštenja nastani se u našoj duši Duh Sveti. Kada Duh Sveti još na poseban način dolazi u našu dušu? Kod Potvrde. Zašto Duh Sveti hoće da kod Potvrde dodje k nama? Da nam pomogne u opasnostima i trpljenjima, koje će nas snaći, da nas jača, posvećuje i tješi. Vidite, kako je dobar Duh Sveti prema nama ljudima. Da li je Duh Sveti i u duši djece? U duši koje djece?

Pamti: Duh Sveti nas posvećuje.

Vidite, i Duh Sveti je takodjer jedna osoba, kao i Bog Otac i Bog Sin. I jer je Bog Otac prva osoba, Bog Sin druga božanska osoba, onda moramo Duha Svetoga nazvati treća Božanska osoba.

Pamti: Duh Sveti je treća Božanska osoba.

Zato kažemo: U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

4. T r o j e d i n i   B o g :

/Najprije poredbu, a tek onda tumačiti Presveto Trojstvo./ Ovdje imam tri šibice,/koje vjeroučitelj vjerojatno ima u džepu,a ako nema, onda treba da taj sat ponese šibice, mogu poslužiti i tri olovke./ Zapalim prvu šibicu, ona daje plamen, zapalim drugu, i ona daje plamen, zapalim treću i ona daje jedan novi plamen. Imam dakle ovdje tri plamena. I sada sastavim sve tri šibice. Koliko plamenova imam sada? Samo jedan jedini plamen. Kad šibice opet rastavim,/pokazati/, onda opet imam tri plamena. Dakle je moguće, kad tri sastavimo da daju samo jedno/ i da trojstvo može ipak sačinjvati jedinstvo./

U Bogu su dakle tri osobe. Svaka je osoba uistinu Bog. /Svaka šibica daje jedan plamen./ Ali, kad sve tri Božanske osobe uzmemo zajedno, onda nisu tri Boga, nego samo jedan Bog. /Kada sva tri plamena zajedno držimo, samo je jedan plamen./Dakle, samo je jedan Bog, ali u Bogu su tri osobe.

Pamti: Samo je jedan Bog. U Bogu su tri osobe.

5. Slava Ocu:

Znakom sv.križa, častimo Presveto Trojstvo. Ponoviti o znaku sv.križa.

Potrebno je ponavljanje, jer će neka djeca već opet činiti znak sv.križa površno i nemarno. Bit će opet dobro, da se više djece samo križa, osobito najslabija djeca. Ovaj put neka djeca čine znak sv.križa u klupi, jer će inače odmah svi htjeti izlaziti pred ploču, a to čini nered i gubi se vrijeme.

Uz znak sv.križa, učiti ćemo još jednu molitvu, koju ste već sigurno i čuli. S ovom molitvom hvalimo, slavimo i veličamo Presveto Trojstvo. Ova hvala i čast pripada Presvetom Trojstvu od početka svijeta /koji je Bog stvorio/, pa i sada /Bog ga uzdržava i otkupio ga je/ i uvijek i u budućnosti, kroz sve vjekove./Uvježbati i dati da djeca govore./

Na koncu kao molitva: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

DODATAK:

Presveto Trojstvo pomaže:

Dragom se Bogu jako sviđa, ako se znak križa čini lijepo i pobožno. Pripovijedat ću vam o tom jednu priču. Prije devet stotina godina bila je u Njemačkoj jedna kraljica. Zvala se Kunigunda. Kraljica je Kunigunda bila jako pobožna. Mnogo je molila i čitala iz sv. knjiga, pa i po noći. Često po noći, kad se je probudila, upalila je svijetlo i čitala i molila. Jednom je pri čitanju i zaspala. Prevrnula je svijetlo i zapalio se krevet. Kraljica se najednom probudi i ugleda vatru. Jako se je uplašila i načinila je pobožno znak sv.križa: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Pri tom je mislila: Otac i Sin i Duh Svti, neka mi pomognu! Kad je kazala-Amen, nestalo je vatre. Presveto Trojstvo je utrnulo vatru, jer se kraljica pobožno prekrižila. Nije ostala ni jedna crna mrlja od vatre.

XLV. DJELOVANJE APOSTOLA:

1. Sv. Pismo govori. 2. Apostoli su zamjenili Isusa a/ propovijedali su, b/ podjeljivali sakramente, c/ činili čudesa. 3/Uspjeh. 4. Nasljedovanje kršćana. Ustrajnost.

Slika: Propovijed Petrova ili krštenje na prve Duhove.

1. Sv. Pismo govori:

Dj. Ap. 2, 42-47.

A bili su postojani u nauci apostola, u zajednici, u lomljenju kruha i u molitvama. A udje strah u svaku dušu,

jer su apostoli činila mnoga čudesa i znake u Jeruzalemu, i veliki je strah bio svima. Svi, koji su vjerovali, bili su zajedno i imali su sve zajednički. Prodavali su svoje imanje i dobra i dijelili svima, kako je tko trebao. I svaki dan su bili zajedno u hramu i lomili su kruh po kućama, i primali hranu s radošću i priprosta srca.

2. A p o s t o l i s u z a m j e n i l i I s u s a:

Vidi kataheza XXII. Isus uči.

Ponavljanje. Kako je dugo Isus učio? Tri godine. Mnogi su ljudi došli k njemu. Tko je uvijek ostao uz Isusa? Učenici ili apostoli. Koliko je bilo apostola?

Jedamput je Isus rekao svojim apostolima: Idite po svem svijetu i učite sve ljude i krstite ih. Kad su Isusa razapeli, apostoli su se opet vratili na svoj zanat u Kafarnaum. Iza uzašašća su se zaključali u Jeruzalemu. Istom su iza dolaska Duha Svetoga, znali šta je njihova zadaća. Duh Sveti ih je na sve podsjetio.

a/ Oni su propovijedali.

Šta se dogodilo iza dolaska Duha Svetoga? Šta je sv. Petar propovijedao?

Apostoli su učili sve, što je učio Isus, pripovijedali su o Isusu i njegovim čudesima. Velikim svećenicima to nije bilo pravo. Nisu ništa htjeli čuti o Isusu, koga su nepravedno razapeli na križ, niti o njegovim čudesima. Nisu mogli podnositi, da ih se neprestano sjeća na njihovo zlo djelo, jer su imali zlu savjest. Zato su rekli apostolima: Zabranjujemo vam propovijedati o Isusu. Apostoli su odvratili: Isus nam je naložio, i zato to moramo činiti. Prijetili su im kaznama, ali se apostoli nisu dali zastrašiti i propovijedali su dalje. Veliki svećenici su ih bacili u tamnicu i dali ih bičevati. To je svakako bolilo, ali kad su ih pustili, oni su opet propovijedali.

b/ Apostoli su dijelili sakramente.

Isus je rekao: Krstite ih! Krštenje na prve Duhove. Krstilo se tako, da su uronjavali, polijevali ili poškropili. Jer je Duhove, bilo mnogo onih, koji su se dali krstiti, sigurno su samo polijevali. Šta su pri tom rekli? Ja te...

Iza krštenja polagali su apostoli na krštenike ruke: bili su krizmani.

Na večer su se sakupili u kućama vjernika, slavili su sv. Misu i primili sv. Pričest.

Na dan uskrsnuća rekao je Isus: Kome oprostite grijehe, bit će oprošteni, mnogi su dolazili i htjeli su svoje duše očistiti od grijeha.

Isus je rado pomagao bolesnicima. I apostoli su pomagali bolesnicima, polagali su na njih ruke, dijelili su im bolesničko pomazanje.

Vidite, bilo je tu mnogo posla. Ne samo u Jeruzalemu, nego i u drugim gradovima i u drugim zemljama. Apostoli su išli u sve zemlje, koje su onda bile poznate: na pr. Petar u Italiju, a Toma čak u Indiju. Sada nisu mogli sami vrši-

ti taj veliki posao. Morali su si tražiti pomoćnike. Ti pomoćnici su biskupi. Oni su uz apostole, a poslije njihove smrti mjesto njih, propovijedali, potvrdjivali i služili sv.Misu. I oni su se opet pobrinuli za pomoćnike. To su bili svećenici. Svećeničko posvećenje...

c/ Oni su činili čudesa.

Isus je činio čudesa, ali su i apostoli u ime Isusovo činili čudesa. Jednom su apostoli išli u hram / velika kuća u kojoj se molilo/ u Jeruzalemu, da tamo propovijedaju.Na ulazu je sjedio jedan uzeti čovjek, koji je sv.Petra molio milostinju. Petar reče: Zlata i srebra nemam, ali što imam, to ti dajem. U ime Isusovo ustani! I u taj čas bio je čovjek zdrav i mogao je hodati.- Tako su apostoli činili i mnoga druga čudesa.

3. U s p j e h :

Na prve se duhove pokrstilo tri tisuće. Svaki dan ih je bivalo sve više.Kršćani su bili jako dobri i pobožni. Mnogi su svoje kuće i bogatstvo poklonili sirotinji, ili su sve svoje prodali i dali novac apostolima za siromašnije kršćane. Isus se tome jako veselio, jer je On rekao: "Ljubi bližnjega svoga!" Radi toga su se pogani kršćanima rugali, ismjehavali ih, tukli ih i zatvarali. Ali kršćani se nisu dali smesti. Isus ih je zato nagradio, i zato su kod njega u nebu.

4. N a s l j e d o v a n j e k r š ć a n a.Ustrajnost.

Danas smo čuli o apostolima i prvim kršćanima nešto vrlo lijepo.Oni su činili ono, što je tražio Isus od svojih pristaša.Vršili su njegove zapovijedi i radi njega mnogo pretrpjeli. I vi morate to isto činiti. Iz ljubavi prema Isusu treba da budete medjusobno dobri i da si pomažete. Pomozite onima, koji su u bijedi. Dajte im nešto.Još treba da drugima činite i veselje. Ne samo roditeljima, ili onima od kojih ste nešto dobili.

Može se dogoditi, da ne ćete biti nagradjeni za dobro djelo, koje drugima činite. Ali, draga moja djeco, ako činite drugima dobro samo zato,da nešta dobijete, onda se tome Isus ne veseli.Neki će vam se i rugati i ismjehivati vas, kad ne budete htjeli učiniti zlo, ili kad nedjeljom idete u crkvu, ili kad drugome nešto poklonite. Neka će vam djeca reći:Ti si lud, što uvijek slušaš, što si u školi uvijek dobar, što učiš zadaću. A vi, gledajte na apostole i prve kršćane. Rugali su im se, zatvarali ih i tukli, a oni su ipak činili dobro. Tako stalni morate biti i vi. Ne gledajte na one, koji vam se rugaju. Isus vidi svako dobro djelo, i za to će vas nagraditi.

Molimo zato apostole, da budemo uvijek stalni u vjeri.

Vjeroučitelj: Sv.Petre,Sva djeca odgovaraju:Moli za ne nas! i t. d.

XLVI. C R K V A K A T O L I Č K A.

1. Isus skuplja oko sebe apostole i vjernike. 2. Crkva na prve Duhove. 3. Nasljednici sv. Petra. 4. Nasljednici apostola. 5. Svećenici i njihovo djelovanje. 6. Crkva Katolička danas. 7. Zadaća Crkve, i naše dužnosti prema njoj.

Slika: Sv. Oca i dijecezanskog biskupa.

Kateheza XXIII./Svećenici, misije/ mogla bi se tek ovdje upotrijebiti.

Vi ste već često govorili, ili ste barem čuli druge da govore: Ja pripadam Crkvi katoličkoj. Šta to znači, to ću vam danas protumačiti.

1. I s u s s k u p l j a o k o s e b e a p o s t o l e i v j e r n i k e:

Isus je tri godine propovijedao i za to je vrijeme činio mnoga čudesa. Skupljao je mnogo ljudi oko sebe. Ovi su se ljudi nazivali vjernici, jer su vjerovali, da je Isus Sin Božji. Neki su muževi bili uvijek uz Isusa. Njih je Isus posebno izabrao, da iza Njegove smrti propovijedaju i čine ono isto, što je Isus činio. Bili su to njegovi učenici ili apostoli. Isus, apostoli i vjernici spadali su zajedno.

Na ploču: Isus + apostoli + vjernici.

2. C r k v a n a p r v e D u h o v e:

Isus je jednom rekao Petru: "Ti si Petar, to jest Stijena, i na toj stijeni sazidat ću crkvu svoju."

Pamti: Isus je osnovao Crkvu.

Na Duhove je to postalo stvarnost. Tri tisuće su se dali krstiti. Petar je bio prvi medju apostolima, jer mu je rekao Isus: "Ti, jačaj braću svoju!" Petar, svi apostoli i svi krsteni sačinjavali su jednu zajednicu, spadali su zajedno.

Na ploču: Petar + apostoli + krsteni = prva Crkva na prve Duhove. Krsteni, zovu se krsćani.

Nacrtaj kuću. Na krov upisi: Petar, u prvi sprat: apostoli, a prizemno: krsćani.

3. N a s l j e d n i k s v. P e t r a:

Sv. Petar je bio u Rimu pribijen nakriž, glavom prema dole. Ako ima vremena, nacrtaj to na ploču.

Petar, prvi apostol, bio je mrtav. Na njegovo su mjesto brzo izabrali jednog drugog pobožnog čovjeka, odredili ga i posvetili za Petrovog nasljednika. I svaki put, kad je jedan umro ili bio ubijen, izabran je novi nasljednik. Tako je to išlo do danas. Sadasnji nasljednik sv. Petra, zove se Pio XII. Nasljedniku sv. Petra, kaže se i Papa. Ova riječ znači: otac. Kažemo: Sv. Otac.

Na ploču: Papa = otac.

Pamtite: Naš sv. Otac je u Rimu. Zove se Pio XII. Na

cijelom svijetu ima samo jedan papa.

4. N a s l j e d n i c i   a p o s t o l a:

Čuli smo, da poslije Isusove smrti, apostoli nisu mogli sve sami svršiti. Trebali su pomoćnike. Zato su izabrali druge pobožne muževe, koji su iza njihove smrti trebali raditi ono isto, što je njima Isus zapovijedio. Ovi nasljednici apostola zovu se: biskupi.

Pamti: Nasljednici apostola su biskupi.

Sve biskupe na cijelom svijetu izabire i ustoliči sv. Otac. Gdje stanuje naš biskup? Na ploču: Naš biskup stanuje u.... Kako se zove naš biskup? Napisati na ploču...

5. S v e ć e n i c i   i n j i h o v o   d j e l o v a n j e

Ni biskupi nisu mogli sve sami svršiti. Trebali su pomoćnike, koji će biti uz njih. Biskupove pomoćnike nazivamo: svećenici. Svećenike posvećuje biskup. Dalje djelovanje svećenika vidi kataheza XXIII.

6. C r k v a   K a t o l i č k a   d a n a s:

Mnogi ljudi, koji su kršteni, imaju pravu vjeru u Krista. Nazivamo ih pravovjerni kršćani. Nazivamo ih i katolički kršćani, ili kratko : katolici.

Na ploču: Pravovjerni kršćani=katolički kršćani=katolici.

Papa, biskupi i katolici spadaju zajedno. Nazivamo ih kratko: Crkva Katolička.

Pamti: Papa+biskup+svećenici+katolici = CrkvaKatolička. /Crtež br.: 48./ Da to lakše upamtite, nacrtat ćemo jedan crtež. Nacrtaj piramidu. ili brdo. Na vrhu neka piše Papa, niže biskup, dalje svećenici, i konačno na temelju katolici. Ili nacrtaj crkvu s tornjem. U vrh tornja napiši: Papa, u gornji dio: biskupi, u donji dio tornja : svećenici, a ostali dio crkve: katolici. U onaj dio, gdje je napisano svećenici, nacrtaj oltar, propovjedaonicu, i krsni zdenac, a u ostali dio crkve ispod katolici, nariši crkvene klupe.

Pamti: Vjerujem u svetu Crkvu Katoličku.

7. Z a d a ć a   C r k v e   K a t o l i č k e   I   n a - š e   d u ž n o s t i   p r e m a   n j o j:

Isus je rekao: Krstite ih! Ljudi su dužni, da sebe i svoju djecu dadu krstti. Što prije i t.d.

Isus je rekao: Činite to na moju uspomenu! Naša je dužnost...

Isus je rekao: Učite sve narode! Ljudi su dužni slušati i vjerovati što svećenici uče.

Isus je rekao: Učite ih, da drže sve, što sam vam zapovijedio. Ljudi moraju ono, što svećenici uče, držati i provesti u život.

Mnogi ljudi pripadaju Crkvi Katoličkoj, preko 400 miliona, to je broj, koji vi sebi ne možete ni predočiti. Budimo zato ponosni i veselimo se.

Nažalost, bilo je uvijek ljudi, koji su se rugali Papi, biskupima i svećenicima. Molimo za njih, da ih Duh Sveti prosvijetli i da se opameće.

Odluka: Ostati ću uvijek katolik. Nikada ne ću udarati na Papu, biskupe i svećenike.

Molitva za Crkvu Katoličku.

XLVII. S U D N J I D A N . S U D .

1. Evandjelje izvješćuje. 2.Smrt i posebni sud. 3.Isus pripovijeda o sudnjem danu. 4. Probuditi vjeru. 5.Sud. 6.Sve, samo ne grijeh!

Slika: Sudnji dan.

Vidi kateheze: XXVI.o sprovodu i XXXVIII.Uskrsnuće Isusovo.

1. E v a n d j e l j e i z v j e š ć u j e :

Naći kod:Mt.24,1-3. Mt. 24,29-31. Mt. 25,31-46. Osim toga vidi izvještaj kod:Mk. 13,1-4 i 24-32

2. S m r t i p o s e b n i s u d :

Čovjek se sastoji od duše i tijela.

Pmtite: Kad umremo, onda se duša dijeli od tijela.

Može se lako dogoditi, da koje dijete na putu kući, pregazi auto, i ono ostane mrtvo.Kao na pr... Što bi se dogodilo, kad to dijete ne bi imalo na duši ni jedan grijeh, pa ni najmanji?..

Ali, vi ste već često bili neposlušni, nemarno molili, kojiput ste i lagali. Što će se dogoditi s takvom dušom? Doći će u čistilište. A koja duša mora u pakao? Na kojoj Bog nadje teški grijeh.

Pamti: Poslije smrti dolazi naša duša ili u nebo, ili u čistilište ili u pakao.

Šta se dogadja s tijelom? Tri dana iza smrti pokopa se i postane prah.

3. I s u s p r i p o v i j e d a o posljednjem sudu:

Što će se dogoditi s prahom u koji se raspalo čovječje tijelo? To su htjeli i apostoli znati, i zato su pitali Isusa kratko vrijeme prije Njegove smrti. Isus je pripovijedao ovo:"Doći će vrijeme, kad će se uništiti cijeli svijet. Sunce, mjesec i zvijezda popadat će s neba i ne će više svijetliti. To će biti zadnji dan svijeta, ili svršetak svijeta.Iza toga dana ne će više biti ni jedan dan.

Na ploču: Zadnji dan svijeta=svršetak svijeta =sudnji dan.

Ljudi, koji će onda živjeti, jako će se bojati. Taj dan će Bog opet sve ljude probuditi na život. To znači; na Božju će se zapovijed opet združiti duša s tijelom. Udovi će se sastaviti, iako su u ratu bili izgubljeni ili na

koji drugi način ostala u drugoj zemlji. Svi će mrtvaci izaći iz groba. I svi će se ljudi skupiti u jednoj velikoj dolini.

Pamti: Na sudnji dan Isus će sve ljude probuditi na život.

Kako će izgledati oni, koji su uskrsnuli?

Duše iz neba, bit će prekrasne. A takvo će biti i njihovo tijelo. Duše iz pakla su strašne i odvratne. Takvo će biti i njihovo tijelo. Kod dobrih će biti tako, kao što je u proljeće kad procvate najljepše cvijeće. Kod zlih, kao što je,kad iz baruštine izmile najogavnije životinje./Žabe, miševi, štakori, zmije i crvi./

Pamti: Iza uskrsnuća na Sudnji dan, dobri će biti lijepi, a zli ružni.

4. P r o b u d i v j e r u :

Ima ljudi, koji mnogo griješe, a onda govore sami sebi da nema svršetka svijeta, da nema sudnjeg dana i da nema uskrsnuća. Govore to zato, jer se radi svojih grijeha svega toga jako boje. No, to je pripovijedao Isus, a što Isus kaže, to je istina. Mi znamo da će za sigurno tako biti. Zato ćemo moliti: Vjerujem u uskrsnuće tijela, to znači... Kada vam dodje želja, da učinite nešto zla, onda mislite, da je strašno tijelo onoga čovjeka, koji će doći u pakao.

5. S u d :

Kad svi ljudi izadju iz svojih grobova, onda će doći Isus na oblacima nebeskim. Ne će se pokazati neugledan, siromašan i malen, kako je izgledao za vrijeme svoga zemaljskog života. Njegovo će tijelo biti mnogo ljepše i krasnije od svakog ljudskog tijela.. Na njemu će se vidjeti, da ima veliku moć, da mu je sve podložno, jer će ga pratiti mnogo andjela. Zatim će andjeli zatrubiti u velike trube i u Isusovo ime će sakupiti sve ljude, žive i mrtve.

Bog ne će sve ljude staviti na istu stranu. Dobri će se skupiti na desnoj, a zli na lijevoj strani. I onda će Isus objaviti svima ljudima sve dobro i zlo, što su ga počinili u svom životu. Cijeli svijet će čuti, da ste vi revno molili, da ste slušali i onda kad vam je bilo teško, i da niste popuštali napastima zlog neprijatelja.Koliko ćete se zbog toga veseliti i vi i vaši roditelji! Ali jao, kad bi koji morao stajati na lijevoj strani! Cijeli svijet će znati, kakvo je zlo učinio. Koliko je krao, besramne stvari gledao i t.d. Kolika sramota za vas, i za vaše roditelje! Crtež:vaga br.49. Na jednoj strani dobro, na drugoj zlo.

Tada će Spasitelj prijazno pogledati na desno i reći će dobrima: Dodjite, blagoslovljeni Oca mojega i udjite u nebo, koje vam je moj Otac pripravio od postanka svijeta. Tada će dobri klicati od sreće.Dobri će se dići u visine i ući u nebo, najprije Majka Božja,onda andjeli, apostoli,

i konačno mnogi, mnogi, koji su bili dobri. Tamo će biti veliko veselje, veselje, kojemu ne će biti kraja.

A zlima će Isus reći: Odlazite od mene prokleti, u oganj vječni, u pakao. I zli će se strovaliti i započet će strahovita vika i jaukanje, koje ne će nikada prestati.

To je sudnji dan.

Na sve to mislimo kad molimo: Isus, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega, od onud će doći/iz neba/ suditi žive i mrtve... /vjerujem/ u uskrsnuće tijela i život vječni.

6. S v e, samo n e g r i j e h !

Kad osjetite želju, da se oblizujete, lažete, kradete, onda odmah pomislite: Ne ću to činiti, jer je to grijeh. Ako to učinim, na sudnjem će danu za to znati svi ljudi i morat ću se stiditi. Molite revno i pobožno, slušajte svoje roditelje, budite dobri svoj djeci, ali i ljudima, da na sudnji dan dodjete na desnu stranu, a iza toga u nebo.

Molite rado Očenas, jer u njemu molimo:Dodji kraljevstvo tvoje = pokloni nam nebo. Oprosti nam duge naše = oprosti nam grijehe. Izbavi nas od zla = pomozi nam, da ne dodjemo u pakao.

XLVIII. V J E R O V A N J E .

1. Prilika za ponavljanje. 2. Vjerovanje.

Tekst, koji treba naučiti: Cijelo vjerovanje.

Dodatak: Sv.Petar od Verone.

1. P r i l i k a za p o n a v lj a nj e :

Pri koncu školske godine, vrlo su prikladne dvije jedinice, da se s prvim odjeljenjem ponovi cijelo naučeno gradivo. To su jedinice o Vjerovanju i Presveto Trojstvo. Dogodi se da djeca, zbog bolesti ili drugih nezgoda, nisu čula koji dio vjerske pouke. Nemoguće je, da vjeroučitelj zapamti koja su djeca manjkala, a pogotovo, na kojem su satu manjkala. Zato sam do sada ovako radio: Kad sam uzimao vjerovanje, onda sam glavne vjerske istine pripovijedao i nisam pri tom pitao djecu. Kad se bude drugi put ponavljalo, onda se ni jedno dijete ne će moći ispričati, da ovo ili ono nije čulo.

2. V j e r o v a n j e :

Kroz ovu smo školsku godinu učili ono najvažnije, što mora znati svaki kršćanin. Danas ću vam sve to kratko ponoviti, i onda ćete sami uvidjeti, da onu molitvu, koju ćemo moliti na koncu sata, vi već znate napamet, jer smo njezine pojedine dijelove naučili kroz godinu.

Ako se kroz godinu nisu učili pojedini dijelovi,onda je potrebno više sati, da se točno nauči i protumači.

Ova molitva treba da nas svaki put sjeti na sva ona dobra,koja nam je dragi Bog učinio.

Vjerujem u Boga Oca svemogućega. Stvoritelja neba i zemlje. Mi znamo, da prije mnogo, mnogo godina nije bilo zemlje, vode, zvijezda, ni neba. Bio je samo Bog. I Bog Otac je stvorio svijet: sunce, mjesec, zvijezde, zemlju,vodu, bilje, ptice, životinje i ljude. Zato ga nazivamo: Stvoritelj neba i zemlje.Kada kažemo:ja vjerujem, onda to znači: ja čvrsto vjerujem, ja znam sigurno, da je Bog stvorio nebo i zemlju.

I u Isusa Krista Sina Njegova, jedinoga Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetom, rodjen od Marije Djevice.

Adam I Eva su bili prvi ljudi. Bog Otac im je htio dobro i poklonio im je raj. Samo jedno jedino drvo zadržao je Bog za sebe. Prvi ljudi nisu dragom Bogu ostavili ni to drvo. Nisu slušali, počinili su grijeh, i zato im je bio oduzet raj zemaljski. Adam i Eva su potjerali Boga iz svoje duše, i zato nisu više nikada mogli doći u nebo.Taj strašni grijeh ostavili su i nama u baštinu. Ali Sin Božji, Isus Krist, smilovao se ljudima.On nas je htio otkupiti. Zato je postao čovjek i došao na svijet kao dijete, u sv.Zemlji u gradu Betlehemu. Njegova majka je bila Marija. Ona je dala djetetu ime Isus, kako joj je andje-o Gabrijel navijestio. Ovo Djetešce, dobila je Majka Božja od Duha Svetoga, ili može se reći:začela..

Govorimo zajedno: Vjerujem u Isusa Krista.....

Mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan.

Marija i Josip živjeli su u Nazaretu i tamo je Isus proveo svoje djetinjstvo.Naučio je jedan zanat. Sv.Josip je za to vrijeme umro. Kad je Isusu bilo 30 godina, otišao je iz Nazareta na rijeku Jordan, i tamo se dao krstiti od Ivana. Onda je tri godine putovao i propovijedao po Svetoj Zemlji. Činio je i mnoga čudesa.No kako to biva na zemlji, svaki čovjek ima prijatelja i neprijatelja. Isusovi neprijatelji bili su jako zli, i htjeli su ga ubiti. Na maslinskoj su ga gori uhvatili, bičevali, trnjem okrunili i konačno razapeli na brdu Kalvariji. Tijelo su mu njegovi prijatelji još u petak prije Uskrsa, skinuli s križa i položili u grob,koji je bio u jednoj pećini. Na to mislimo kad molimo: Mučen pod Poncijem Pilatom.

Sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega, od onud će doći suditi žive i mrtve.

Kad se duša Isusova odijelila od tijela, sašla je u predpakao, gdje su bile duse preminulih pravednika. Iz predpakla je treći dan izašla i s vlastitom snagom u nedjelju ujutro združila se s tijelom Isusovim, i tako je tijelo opet oživjelo.Tako je Isus uskrsnuo od mrtvih. Četrdeset dana bio je Isus još na zemlji. Za to vrijeme je tumačio apostolima još mnogo toga,što prije nisu razumjeli.Četrdeseti dan uzašao je s maslinske gore na nebo. Tamo Isus sada sjedi

o desnu svoga Oca, svemogućega Boga. To je počasno mjesto, koje pripada Sinu Božjem radi njegove smrti na križu. Kad je Isus otišao na nebo, rekla su dva andjela apostolima: "Isus će iz neba opet doći." Mi znamo, da će to biti na sudnji dan, na svršetku svijeta. Tada će se svi ljudi probuditi od mrtvih i Isus Krist će sve suditi. Zato u Vjerovanju molimo: Isus je sašao nad pakao....

Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu Katoličku, oproštenje grijeha,

Deseti dan poslije uzašašća ne nebo, poslao je Isus apostolima obećanog Tješitelja. To je bilo na dan Pedesetke. Duh Sveti im je pokazao, šta moraju raditi, a da to mogu, dao im je svoju snagu. Zato su apostoli neustrašivo izašli pred ljude i propovijedali. Odmah se je dalo pokrstiti tri tisuće ljudi. Svi, koji su kršteni i priznaju pravu vjeru, sačinjavaju Crkvu Katoličku, ili pripadaju Crkvi Katoličkoj. Na krštenju dolazi Duh Sveti u dušu krštenika, i Duh Sveti hoće da uvijek ostane u duši. Umremo li bez smrtnoga grijeha, onda dodjemo u čistilište ili u nebo. Oni, koji su u nebu ili u čistilištu i kršćani na zemlji spadaju zajedno, jer u duši pokojnih, koji su u nebu ili čistilištu i u duši svih ljudi, koji nemaju teški grijeh /točnije razlaganje nije ovdje potrebno/, stanuje Duh Sveti; zato ih možemo nazvati sveti ili sve zajedno: općinstvo svetih.- Ali i u duši onih ljudi, u kojima baš sada ne stanuje Duh Sveti, i u te duše može se Duh Sveti opet nastaniti, ako svoje grijehe ispovijede. Na ispovijedi može svaki svećenik oprostiti grijehe, to je oproštenje grijeha. I tako molimo: Vjerujem u Duha Svetoga...

Uskrsnuće tijela i život vječni. Amen.

Iako naše tijelo poslije smrti dodje u grob i tamo se raspadne, mi znamo, da tijelo ne ostane uvijek u grobu. Zato na Dušni dan tako lijepo kitimo grobove, u nadi, da će tjelesa pokojnika na sudnji dan postati opet dostojna da zajedno s dušom uživaju krasote neba. Na sudnji dan će opet doći Krist s neba, duša će se opet sastati s tijelom u grobu i oživjet će tijelo. Za sve će ljude biti onda jedan veliki sud, opći sud ili posljednji sud. Iza ovog suda neće više biti ni zemlje, ni čistilišta, nego samo vječni život. Oni, koji su dobro činili, bit će dušom i tijelom kroz svu vječnost u nebu, a zli će morati isto tijelom i dušom vječno živjeti u paklu. Draga djeco, sačuvao nas Bog od toga! Molimo: Vjerujem u uskrsnuće tijela...

Amen.

Na koncu kažemo Amen. Ta riječ vam hoće reći: Tako je i nikako drugačije. Kako smo sada rekli, tako je istina, i ako se drugi tome smiju i rugaju, mi se ne ćemo dati smesti.

Isus je jednom rekao: "Tko vjeruje i pokrsti se bit će blažen; tko ne će da vjeruje, bit će proklet." Svi ste kršteni. Dakle možete postati blaženi, to znači, možete doći u nebo, samo ako i vjerujete ono, što je Isus učio i što u Vjerovanju molimo, i ako po toj vjeri i živite.

Sada znate cijelo Vjerovanje, pa ćemo ga polako svi zajedno moliti. Vjerujem.....

Od sada treba moliti zajednički Vjerovanje kroz cijeli mjesec prije ili poslije pouke. Najbolje prije pouke.

DODATAK :

Sv. P e t a r o d V e r o n e :

U Veroni jedan je mali dječak došao kući iz škole. Upravo je kod njih u gostima bio ujak. Dječak prijazno pozdravi. Tada ga ujak zapita:"No Petre, što si danas u školi učio?" Petar odgovori ponosno:"Vjerovanje."- "Moli Vjerovanje!", reče ujak Perici. Iza toga ujak je pohvalio Pericu, što je tako lijepo molio Vjerovanje. Ali Perica je Vjerovanje i razumio i lako protumačio ujaku.

Perica je često i pobožno molio Vjerovanje i po njemu ravnao i svoj život. Postao je sveti čovjek i umro je kao mučenik. Umirući molio je Vjerovanje i oprostio svome ubojici. Sada je u nebu i zove se sv.Petar od Verone.

XLIX. Z A P R A Z N I K E.

Vjeroučitelj će djeci dati pouke za praznike već na zadnjem satu vjeronauka, a ne tek u crkvi.

U praznicima moraju se i djeca za svoje tijelo djelomice sama brinuti.

Od dragog Boga smo primili tijelo i dušu. Sada dolaze dugi praznici, da se možete odmoriti i oporaviti. Cijelu se godinu niste razbolili. Pazite, da se i za vrijeme praznika ne razbolite. Tijelo i dušu ste primili od dragog Boga. Ali i zdravlje vam je dao dragi Bog. Zahvalite dragom Bogu, što za vrijeme školske godine sačuvali zdravlje, ali u praznicima ne smijete svoje zdravlje izložiti opasnostima.

Prije nego ste pošli u školu, uvijek je mama pazila na vas i gledala, uvijek je znala što radite i gdje ste. I za vrijeme školske godine je bilo tako, jer ste do podne bili u školi, a poslije podne kod kuće, kod drage majke. Sada će to biti drugačije, U praznicima ne će majka moći uvijek biti uz vas, a sada ste već i veći i pametniji, pa se ne mora uvijek stajati kraj vas i paziti, da ne učinite što krivo, i da nešto ne skrivite. Bit ćete mnogo slobodniji i zato će biti više i opasnosti za vaše tijelo. Sve te opasnosti vi ne možete prosuditi, ni razumjeti. Ne smijete misliti, da onda kad vas ne vidi majka, smijete raditi sve što hoćete.Od sada treba da samostalno pazite na svoje tijelo i zdravlje i čuavte se od opasnosti. Sad ste već dosta veliki, iako je iza vas tek prva školska godina.

Opasnosti za zdravlje, uopće za tijelo ima u praznicima dosta.

Ljeti je većinom jako vruće, pa se kod igre i hvatanja

uznojite. Onda ne smijete onako uznojeni odmah piti hladne vode, makar kako bili žedni. Najprije pojedite komadić kruha, ili si sljepočice ili bilo ohladite vodom. U jednom je mjestu jedno dijete bilo tako neoprezno i uznojeno je pilo vodu. Dobilo je upalu pluća i skoro je umrlo.

Sada ćete se često ići i kupati. I pravo je. Ali ne smijete u vodu kao posve mala djeca, bez kupaćeg odijela. Kada se skidate i oblačite, pazite, da ste sami, da vas nitko ne može vidjeti. Nemojte ostati predugo u vodi, osobito, ako je hladno vrijeme.

U praznicima ćete se i više igrati, nego preko godine. No nemojte se igrati cijeli dan. Treba da i majci pomognete: donijeti vode, prati suđe, donijeti drva, ići u dućan i t.d. A kad se prestanete igrati igračkama, ne smijete ih ostaviti razbacane po cijelom stanu. Tako rade samo neuredna djeca. Svoje igračke treba da spremite u kut ili u kutiju, kuda već spadaju. Tako ćete svojoj majci uštediti mnogi nepotrebni posao.

Neki dječaci imaju već i dvokolicu. Ne vozite se previše i prebrzo. Moglo bi vam naškoditi.

Dakle, djeco, u praznicima ćete morati sami paziti na mnogo toga, na što vas nitko ne će upozoriti.

I za svoju dušu moraju se djeca u praznicima djelomično sama brinuti.

Draga djeco, i dušu ste primili od Boga i za nju se morate brinuti preko praznika. Prije su iza vas uvijek stajali otac i majka, i nastojali da učinite ono, što je dobro. I učiteljica i vjeroučitelj su oko toga nastojali u ovoj prošloj godini. Sada u praznicima, ne će uz vas biti učitelji, da vas pute, da ovo ili ono činite. Ni roditelji ne će uvijek moći biti uz vas. U ovoj prošloj godini ste učili, šta dragi Bog od vas želi. Sada započinju praznici. Ne smijete misliti, da vam je sada u praznicima sve dozvoljeno, i da smijete raditi, što hoćete i da nemate uopće nikakvih dužnosti. To bi bila velika zabluda. Draga djeco, više nikada u životu ne ćete biti bez dužnosti. Polaskom u školu počele su i vaše dužnosti, i bit će od sata te dužnosti sve veće i sve teže. Sad imate samo male poslove i lake dužnosti. Ako, kao djeca budete ove dužnosti vršili rado i veselo, da svi budu s vama zadovoljni, pa i onda kad je to malo teže, i ako vas to stoji male žrtve, onda ćete i kasnije u višim razredima, pa i kad budete izašli iz škole i kad budete već veliki ljudi, svoje dužnosti rado preuzeti i lakše ćete ih vršiti, jer ste se na to već privikli.

Koje su vaše dužnosti u praznicima? Da svaki dan ujutro i prije spavanja molite, da svake nedjelje idete u crkvu. Za to nema praznika. Nemojte misliti, ah, sad sam na praznicima ne može vjeroučitelj na vjeronauku pitati, tko je bio na sv. Misi. Osim toga velečasni je nekoliko tjedana na odmoru, pa nas uopće ne vidi. To bi bilo zlo, i ne bi bilo pravo. Dragi Bog vidi, a dragom Bogu za ljubav morate ići u crkvu.

Vi znate, da je naša dječja Misa uvijek u isto vrijeme u... sati /Dati napisati: Ja ću u praznicima svaki dan moliti jutarnju i večernju molitvu, Ja ću u praznicima ići svake nedjelje i/zapovijedanog/blagdana na sv.Misu./

Nemojte svojim roditeljima zadavati brige, nego nastojte da im uvijek činite veselje. Ne ljutite ih i ne žalostite ih nepristojnim vladanjem, slušajte ih i pomažite gdjegod možete. Napisati: Ja ću nastojati da svoje roditelje uvijek razveselim. Da preko praznika ne zaboravite naučeno, uzmite knjigu u ruke i preko praznika. Ne samo onda, kad mama kaže:"Mirko, Marice, učite!" Sami se morate sjetiti i uzeti knjigu i učiti. Čitajte nekoliko priča i napišite nekoliko računa. Onda uzmite i Krsćanski nauk i učite i ponavljajte, što smo ove godine učili.

Još nešto. Vaši učitelji su se cijelu godinu s vama mučili, zato ste dužni, da im budete zahvalni. To ćete tako pokazati, da ih lijepo i uljudno pozdravite, kad ih sretnete. I svakog svećenika treba da pozdravite sa Hvaljen Isus. Pozdravljajte i druge ljude, kad ih na ulici sretnete, osobito pozdravljajte stare ljude. Djecu, koja svakog pozdravljaju, svi vole. Za ono dijete, koje je prema svakom prijazno i svakoga pozdravlja, svi će kazati, da je dobro dijete.

Budite dobri i svojoj braći i sestrama i drugoj djeci! Ne svadjejte se za svaku sitnicu. A ako vam koje dijete što na žao učini, ili vam napakosti, ne smijete se odmah uvrijediti. Oprostite! Na ploču:

Slagat ćemo se sa svojom braćom i sestrama i s drugovima.

Ako ipak jednom pogriješite, onda molite dragog Boga za oproštenje. Molite onda ono malo pokajanje, koje smo učili: Sagriješih, Isuse, oprosti mi, kajem se! Osobito svaki dan iza večernje molitve, treba da molite ovo pokajanje. Na ploču:

Čuvat ćemo svoje srce čisto od grijeha.

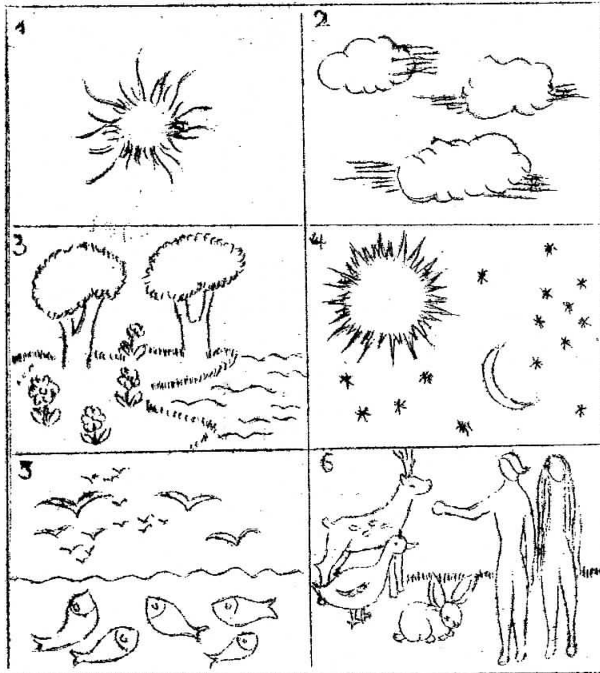
Sada ću vas još blagosloviti,a onda ćemo još moliti Andjela čuvara ,da nas čuva cijele praznike.

Pomoć je naša u imenu Gospodina.
Koji stvori nebo i zemlju.
Gospodin s vama.
I s duhom tvojim.
Pomolimo se:

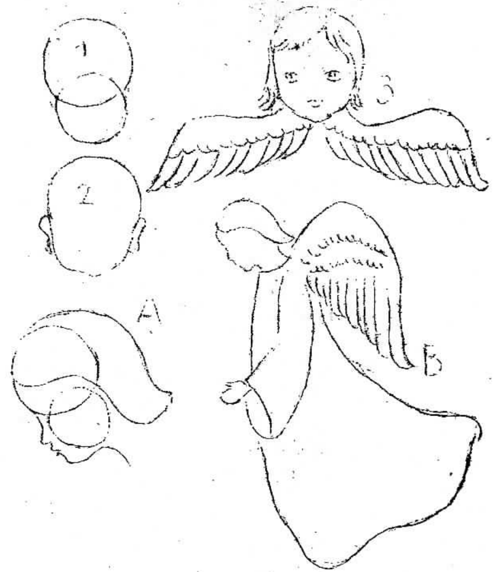
Gospodine Isuse, Kriste, Sine Boga živoga, Ti si rodjen prije svih vjekova, a ipak si htio da postaneš djetetom u vremenu i ljubiš nevinost ove dobi; Ti si ljubezno grlio i blagoslivljao malene, koje su ti donijeli.Preteci ovu djecu slatkim blagoslovom i podaj, da im zloća ne promijeni razum; udijeli im, da napredujući u dobi, mudrosti i milosti uzmognu vazda ugadjati Tebi, koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen. /De benedictione mulieres post partum/.

Andjele čuvaru žića mog, Tebi me predao dobri Bog.
Čuvaj me, vodi, nada mnom bdij, brani me vazda od zala svih.

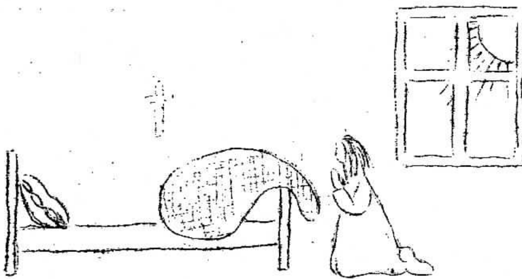
Mir i blagoslov Boga svemogućega Oca i Sina i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. Amen.

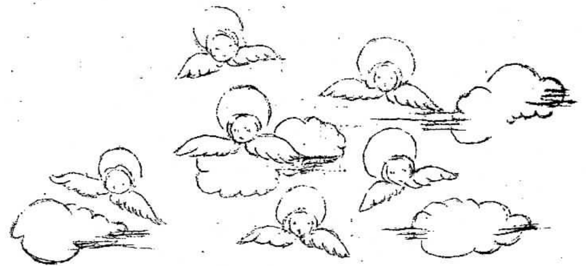
Slika br. 1.

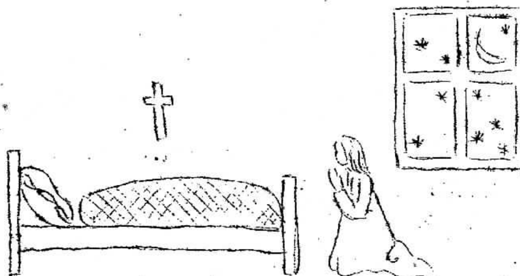

Slika br. 2

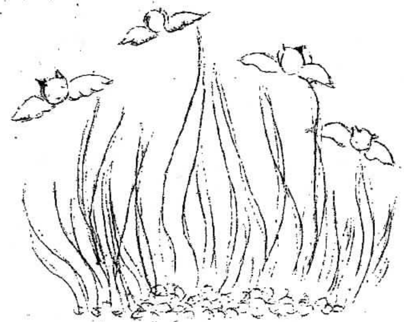

Slika br. 3.

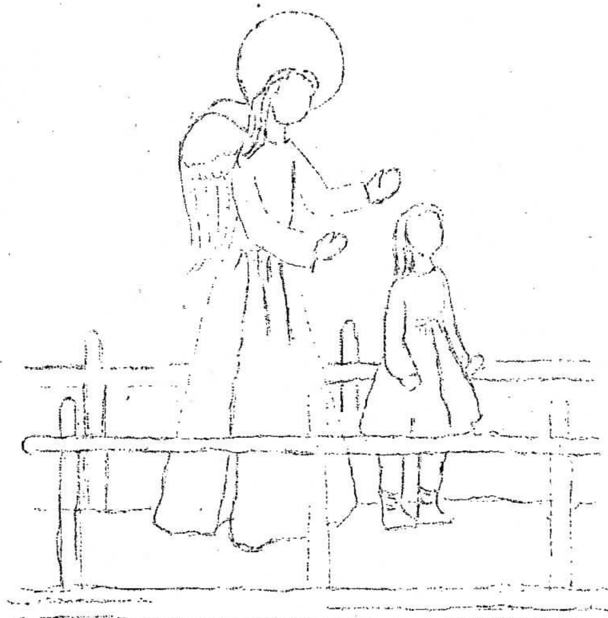

Slika br. 4.

Slika br. 5.

Slika br.6.

srce

duša

Bog

Bog u
duši

Slikabr.8.

duša bez
Boga

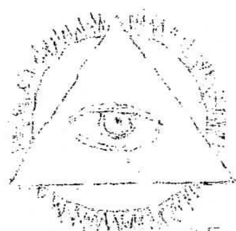
Slika br.9.

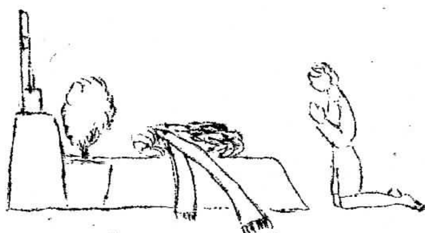
Slika br. 7.

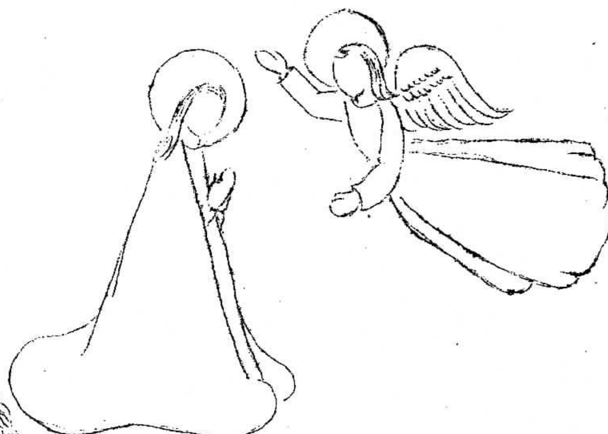
Slika br.10.

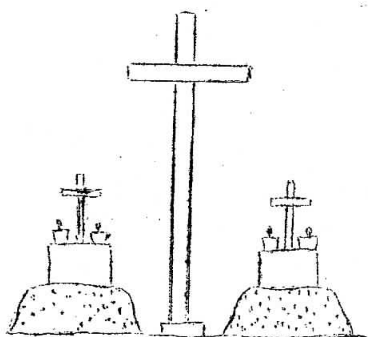
Slika br. 15.

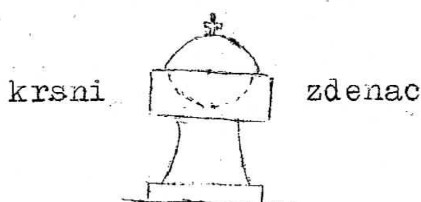
Slika br.11.

Slika br.19.

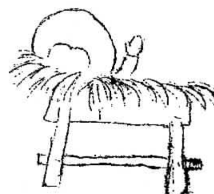

Slika br. 12.

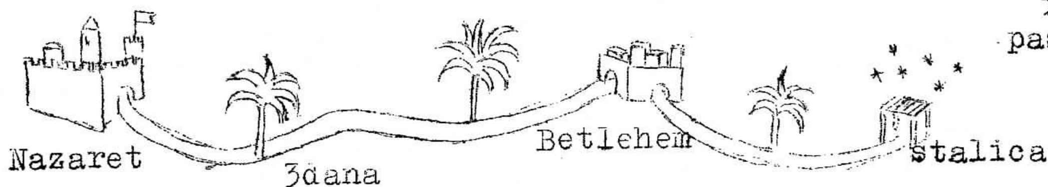
Slika br.14.

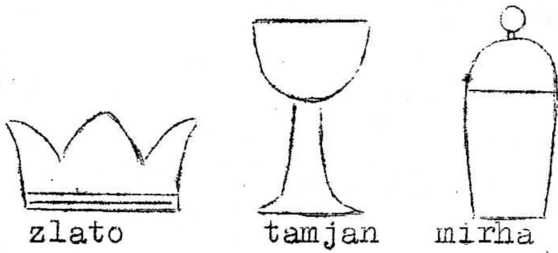
slika br.21.

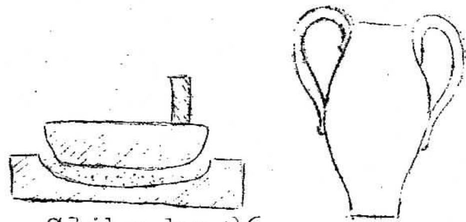
Slika br. 22.

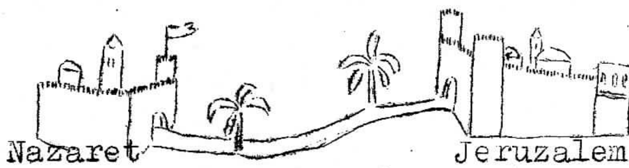
Slika br. 20.

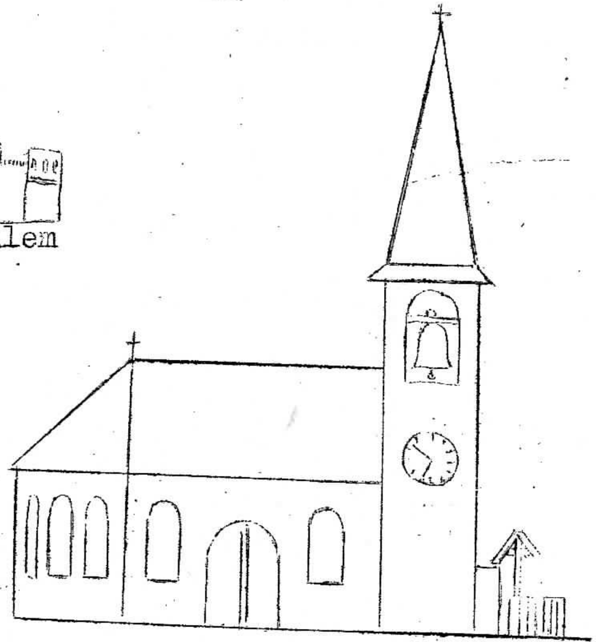
slika br.23.

Slika br.26.

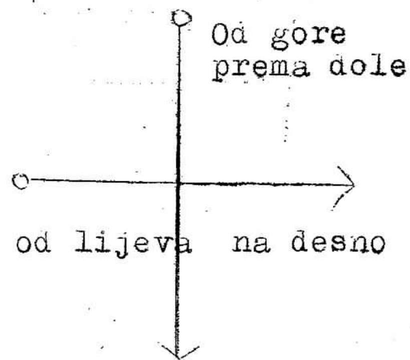
Slika br. 25

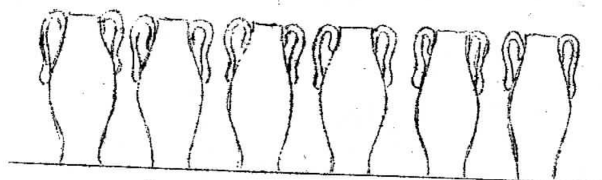
Slika br.24.

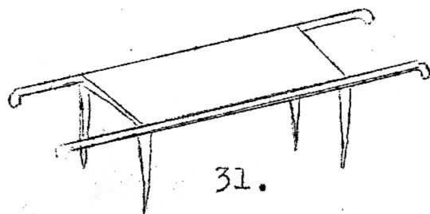
Slika br.27.

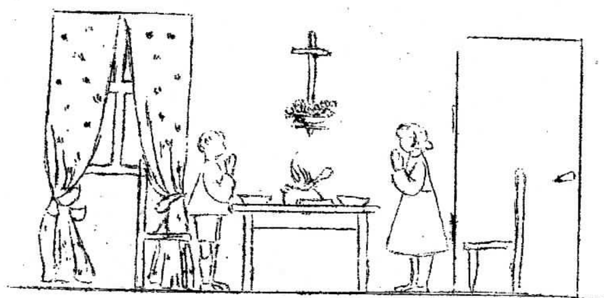
Slika br.28.

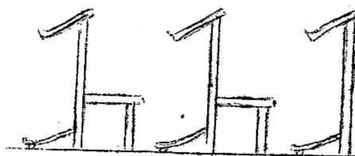
Slika br. 29.

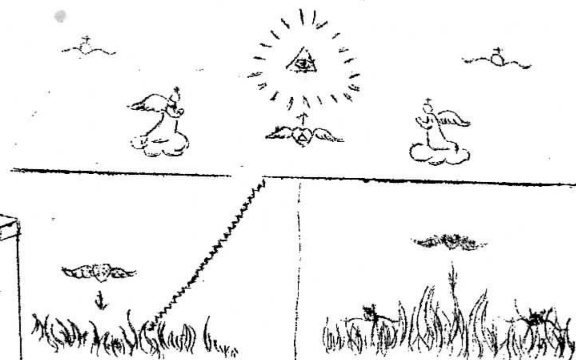
31.

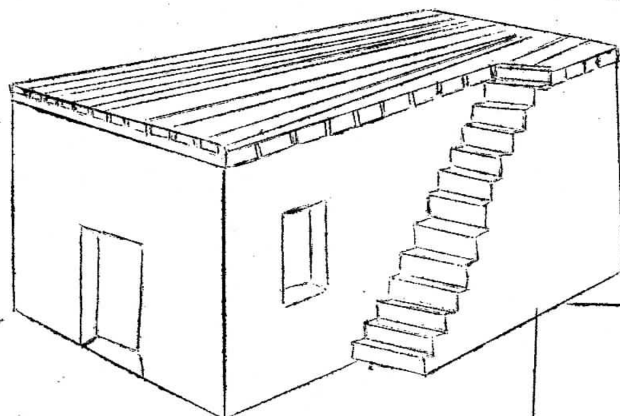
Slika br.30.

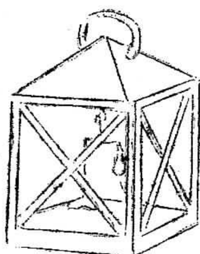
Slika br. 33.

Slika br.~~3~~34.

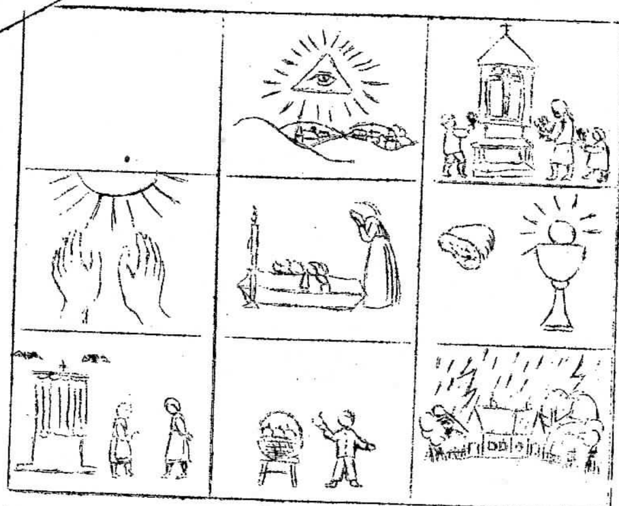

Slika br.31.

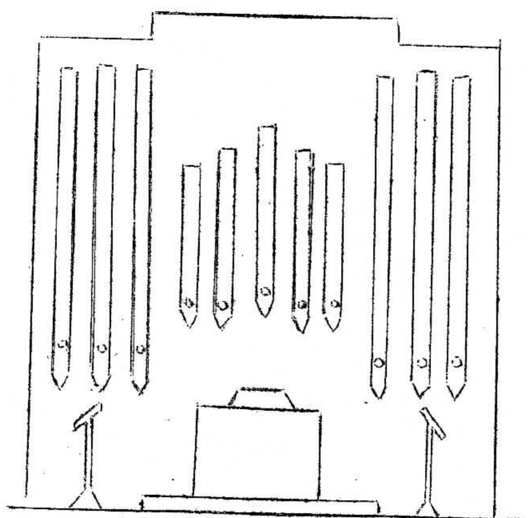

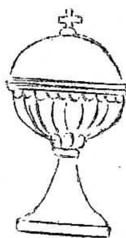
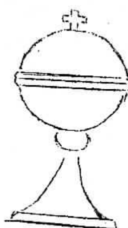
Slika br.32.

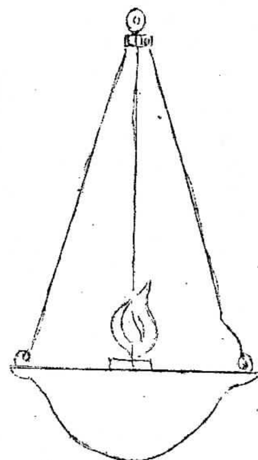
Slika br.35.

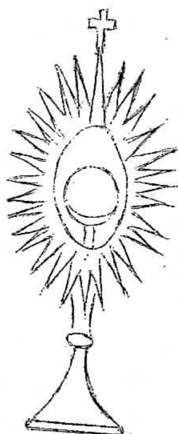
Slika br. 36.

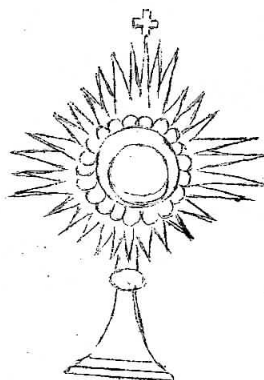
br. 40.

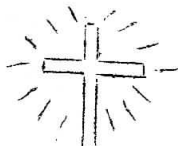
br.41.

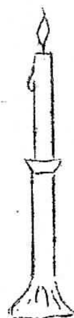
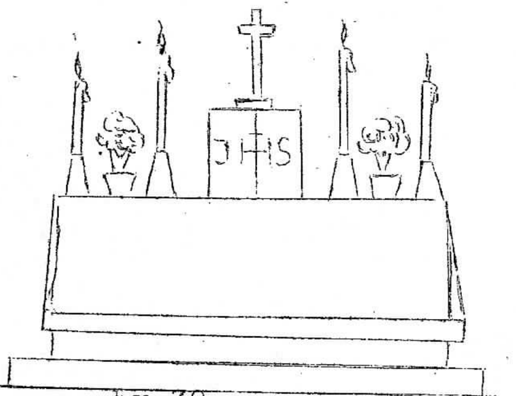
br.42.

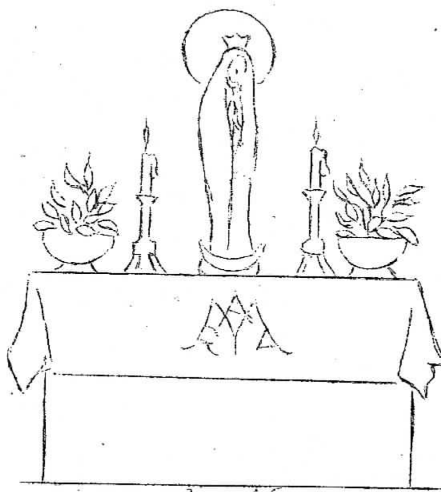
br.43.

Slika br. 38.

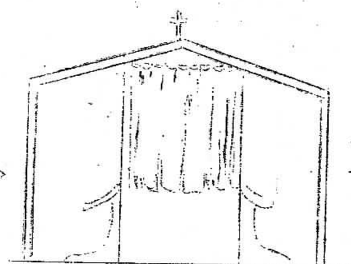

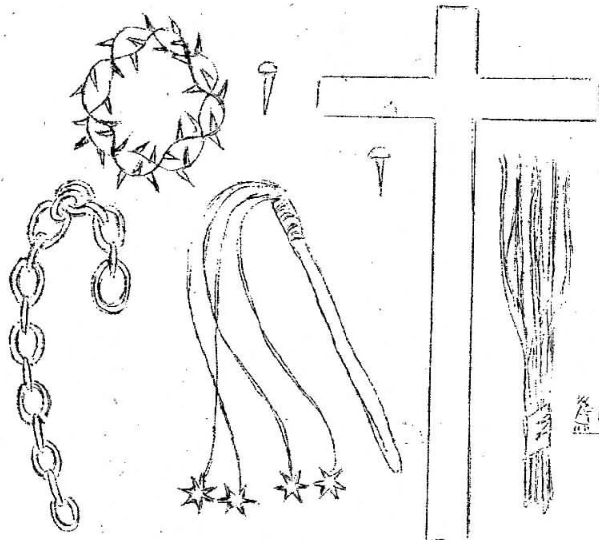
br.39.

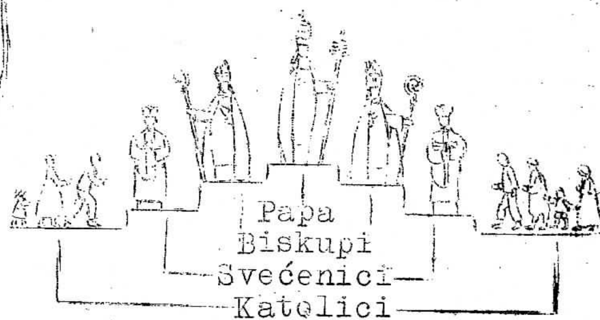

br.46.

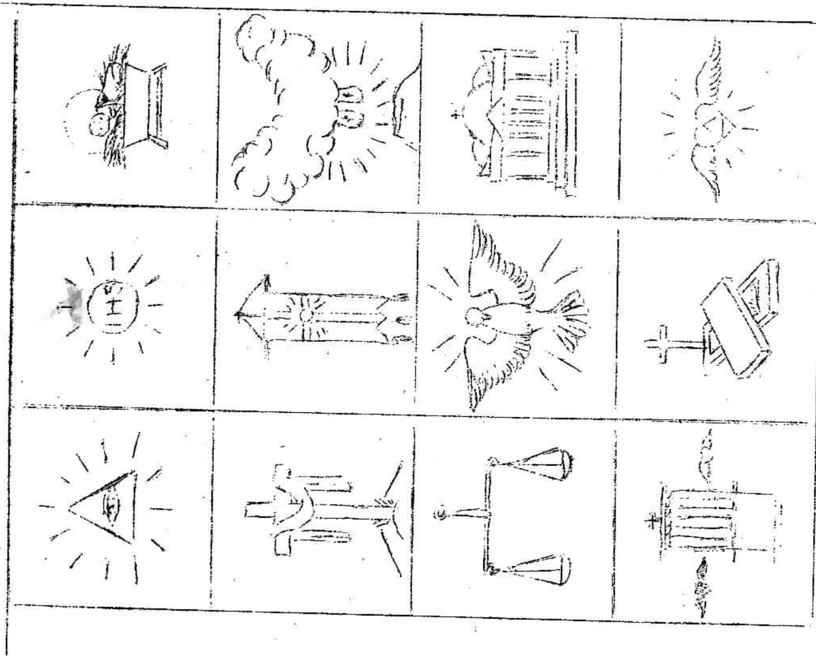

br.44.

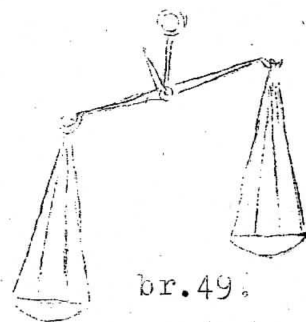

br.47.

Slika br.45.

Slika br.48.

br.49.

Slika br.50.

S A D R Ž A J :